הארץ

75 אג' (כולל מע"מ באילת 65 אג')

יום ג' ל' בחשון תשמ"ז, 2 בדצמבר 1986 VOL. 68/20547 DECEMBER 2 1986

חסכון+מהירות+יעילות = (X)+(Y)+(Z)

לאיילת אוברסיז"

הנוסחה לפתרון הנכון

אילת אוברסיז בע"מ

רח' ביאליק 121, רמת גן טל' 7519161-2, 7510810

אילת אוברסיז - שיטות חסכון בהובלת מטענים בינלאומיים

דאגה בירושלים מדברי רייגן על "מדינה שלישית שהזרימה הכסף" ● דובר הבית הלבן: הנשיא אינו מתכוון לגלגל את האחריות על מדינה כלשהי

שמיר לשולץ: ישראל לא העבירה כסף ל"קונטראס"

תיבדק האפשרות שחלק מן העסקה האיראנית מומן בכספי הסיוע הצבאי לישראל ● "ואשינגטון פוסט": עמירם ניר הבטיח לאמריקאים כי כל חמשת החטופים ישוחררו אם יסופק נשק לאיראן

הנשיא רייגן נועד אתמול בבית הלבן לשיחה עם שלושת חברי ועדת החקירה המיוחדת, שמינה השבוע, לחקור את פעילות המועצה לביטחון לאומי בעסקת הנשק עם איראן והסיוע למורדים בניקרגואה. משמאל לנשיא - ג'ון טאואר, הסנאטור לשעבר מטקסס (יו"ר הוועדה), ומימינו מי שהיה שר החוץ אדמונד מאסקי והגנרל ברנט סקוקרופט, שהיה יועץ לביטחון לאומי של הנשיא פורד. (תצלום: איי־פי)

מאת עקיבא אלדר וצבי בראל, כתבי "הארץ"

במסר שהעביר אתמול לשר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ, הכחיש ראש הממשלה יצחק שמיר, שישראל היתה מעורבת במימון ה"קונטראס" בניקרגואה. המסר הועבר בעקבות דברי הנשיא של הנשיא ... "מדינה שלישית" שהעבירה את התמורה עבור הנשק לאיראן לידי ה"קונט־ראס". שמיר ביקש משגריר ישראל בארה"ב, מאיר רוזן, להודיע לשולץ, ובאמצעותו גם לנשיא, כי לישראל לא היה יד בכך ואף לא היה ידוע לה, עד שר המשפטים אדווין מיז גילה זאת, כי הכספים מהעסקה הועברו לחשבון בשווייץ העומד לרשות ה"קונטראס".

(סוף בעמוד 2, טור 3)

אנשי אש"ף הקימו מחסומים בכביש החוף ביירות־צידון

המטרה: ליצור ניתוק בין הפרוורים השיעיים בביירות לבין ריכוזי השיעים באזורי צידון וצור

מאת מוסר "הארץ" לענייני ערביים

אש"ף הציב אתמול שוב, בפעם הראשונה מאז מבצע שלום הגליל, מחסומים בכביש החוף ביירות־צידון.

מקורות בביירות מסרו אמש, כי מחסום אחד לפחות הוצב על ידי אש"ף באזור העיר אל־נאעמה, דרומית לאל־דאמור. לדברי המקורות, רוצים אנשי אש"ף, באמצעות מחסומים אלה, לשלוט בכביש הצירוני ולנתק את הקשר בין הפרוורים הדרומיים השיעיים של ביירות לבין הריכוזים השיעיים באזורי צידון וצור.

אתמול נמשכו הקרבות באזורי צידון וביירות, בלי שלוחמי אמל יצליחו להדוף את אנשי אש"ף מאזורי שליטתם הרשיים מזרחית לצידון.

ברעם בארה"ב: התכוונתי לספק לאיראן טנקים סובייטיים מישראל

מאת שלמה שמגר, מוסר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ") שופט פדראלי בניו־יורק ביקש אמש מהתביעה במשפטם של 17 הנאשמים בקשירת קשר למכירת נשק לאיראן, להגיש תוך 10 ימים מסמכים שיוכיחו כיצד נשלחו משלוחי הנשק מישראל לאיראן, שעל קיומם נודע באחרונה. בקשה זו מעמידה במבוכה את התביעה, משום שאם אכן ביקשה ישראל רשות מארה"ב, כפי שהחוק מחייב, להעביר את הנשק לאיראן, אזי מסמכים אלה חייבים להיות ברשות שלטונות המכס. ואילו שלטונות המכס טוענים עד כה, כי לכידת רשת סוחרי הנשק מנעה משלוחי נשק לאיראן. לפי זה, הטעו שלטונות המכס את בית המשפט.

אם תטען התביעה, כי אין מסמכים כאלה, פירוש הדבר שאין צורך בהם, ואז תתקשה התביעה להסביר כיצד היא האשימה את שלושת הישראלים ברשת בזיוף מסמכים.

פרקליטם של ישראל וגדרי אייזנברג טען, כי מאחר שהנשק שלוחיהם ביקשו למכור לאיראן נמצא ברשימת מחלקת המכירות של משרד הביטחון, סיב"ם, הרי שהנשק שייך לישראל והוא עניין בין שתי המדינות ואינו בתחום שיפוטו של בית משפט בניו־יורק. לכן ביקש הפרקליט מהשופט לדחות את התביעה על הסף.

אחד הנאשמים, תת־אלוף (מיל.) אברהם ברעם, הופיע ביום ראשון בלילה בתוכנית הטלוויזיה הפופולארית "60 דקות", בה סיפר למראיין מייק וואלאס, כי רצה למכור לאיראן טנקים סובייטיים הנמצאים ברשות ישראל, וקיווה לקבל את אישור ממשלת ישראל לעסקה. ישראל וגדרי אייזנברג סירבו להופיע בתוכנית.

הצנזורה למחזות החליטה לפסול את "החילוני האחרון" ב"קאמרי"

10 הצביעו בעד פסילה, 4 בעד השמטת ביטויים או שינויים, איש לא הצביע נגד ● הפוסלים: המחזה אינו מבחין בין הדת היהודית ובין אלה המעוותים אותה ● התיאטרון יערער

מאת מוסר "הארץ" לענייני תרבות

המועצה לביקורת סרטים ומחזות החליטה אתמול לפסול את מחזהו של שמואל הספרי, "החילוני האחרון", שהצגתו הראשונה נועדה בתיאטרון הקאמרי למחר. ההחלטה נתקבלה ברוב גדול וסיבתה תוארה כפגיעה גסה ברגשותיו של ציבור רחב, דתי וחילוני כאחד.

התיאטרון יערער על ההחלטה ובכל הנראה יאלץ לבטל את ההצגות הראשונות. מנכ"ל התיאטרון הקאמרי, עודד פלדמן, הביע את זעזועו מההחלטה ואמר כי היא מעידה על כך שמה שמתואר במחזה כעתידני, מתרחש בהווה.

מחזהו של הספרי, שהוא שומר מצוות וחובש כיפה, מוגדר על ידי התיאטרון כ"מיתוס עתידני עליז". זמן התרחשותו: אחרי המלחמה הבאה. בפרסומי התיאטרון נאמר, כי "המחזה מתרחש בישראל שהפכה למדינת יהודה. במדינת הלכה זו מושלים יומם פרשים שהתיישרו עם הקו הפריש ומורדים לבטל את המצב לעשיית יהודים. ביתרון שוה מקיים מופע איקוסוחוויציה לצמריפידורי בן פומבים, להטטים, ריקודים סוטלים, חקירות ועינויים, המקיפה של להלפה צבאות אפוקליפטית: להכפס את החילוני האחרון ולהכפם אותו."

התיאטרון הקאמרי העביר את המחזה לעיונה של המועצה לביקורת סרטים ומחזות בסוף חודש אוקטובר, ובמקביל החל בחזרות. בעקבות החלטת שני חברי ועדת משנה, הובאה ההחלטה על אישור ההצגה לדיון במליאה. חלק מהחברים טענו, שהמחזה עשוי בטעם רע ואינו מבחין בין הדת היהודית ובין אלה המעוותים אותה.

גם חברים שתמכו בהצגת המחזה עם שינויים, סברו כי הם יהיו כל כך מרחיקי לכת עד שישנו את המחזה באופן מהותי. מכל מקום, סברו שיש להשמיט מספר ביטויים הפוגעים בציבור בדגל במובהק אך ב"שמע ישראל".

חברי המועצה הביאו בשיקוליהם את חוות דעתו של היועץ המשפטי הקודם לממשלה, יצחק זמיר, לפיה אין לפסול מחזה שלם אלא במקרה קיצוני בלבד. "במחזה יש פגיעה כה קשה בערכים וברגשות של הציבור, עד שהיא גוברת באופן ניכר על העיקרון של חירות הביטוי", נאמר בהחלטת המועצה.

בישיבת המועצה, בה נכחו 15 חברים, הצביעו 10 בעד ההחלטה הקובעת כי "המחזה פוגע פגיעה גסה ברגשי יסוד ורגשותיו של ציבור רחב, דתי וחילוני כאחד". בישיבה זו השתתפו שני חברים חדשים, אברהם הורון והמנהל ד"ר הרצל פישמן, שמונו על ידי שר הפנים, ללא אישור הממשלה.

במליאה פרשו מהמועצה חברים שנודעו בדעותיהם הליבראליות. הם פרשו אם כצעד מחאה ואם משום שנמנעו מהצבעה. בישיבה אתמול נכחו חברים מן ההרכב הקודם של המועצה וההרכב החדש שמונה אושר על ידי הממשלה.

צעד קיצוני

פסילת מחזה בשלימותו נחשבת כצעד קיצוני ביותר, שהיועץ המשפטי לממשלה יצחק זמיר המליץ להימנע ממנו בכל האפשר. המועצה לביקורת סרטים ומחזות פסלה לפני שנה בשלימותו את מחזהו של יהושע סובול "אפרים חוזר לצבא", שעמד להיות מוצג בתיאטרון חיפה. התיאטרון ערער אז לפני המועצה ואחר כך פנה לבג"ץ, שביטל את ההחלטה.

פלדמן: נפעל במסגרת החוק

מנכ"ל התיאטרון הקאמרי, עודד פלדמן, אמר שבכל מקרה יפעל התיאטרון במסגרת החוק. פירוש של דבר, שהתיאטרון יאלץ, בכל הנראה, לבטל את ההצגות הראשונות לציבור הרחב, שאמורות היו להתחיל מחר.

פרשנות משפטית / חיים ברנזון

הטלוויזיה ועובדיה במילכוד חוקי

במשך 14 שנים עבדו בטלוויזיה בסידורי עבודה מיוחדים הכוללים שעות נוספות מרובות מעבר למותר על פי חוק שעות עבודה ומנוחה. ההנהלה יכלה לקיים את השידורים בכוח אדם קטן יחסית, ולהעסיק שעות נוספות מרובות, ואילו העובדים זכו לגמול שעות נוספות שהגיע לעיתים עד כדי מחצית המשכורת.

(סוף בעמוד 2, טור 6)

יהודי טהרן מבוהלים ונפחדים

שני כתבים נורווגים מתארים מפגש עם רבה הראשי של העיר, נתן אלי

מאת אליהו זהבי, מוסר "הארץ" בסקנדינאוויה

העיתון הנורווגי "דאגבלאדט" פרסם אתמול כתבה על מצבם של יהודי טהרן. שני כתבים נורווגים שוחחו עם 30 יהודים בבית הכנסת הגדול של העיר, אחד מעשרה בתי כנסת שנותרו בעיר. בשיחה השתתף רבה הראשי של העיר, נתן אלי. המשתתפים בשיחה באו לתפילת מעריב בבית הכנסת המכיל 1,800 מושבים.

על קירות בית הכנסת נכתבו סיסמאות בגנות ישראל וציורי מגן דוד על רקע מסגדי הר הבית המוקפים תיל.

(סוף בעמוד 2, טור 6)

שיפור במצב חיים כהן

במצבו של השופט העליון לשעבר, חיים כהן, המאושפז בבית החולים מאיר בכפר סבא, חל אתמול שיפור ניכר.

מבית החולים נמסר אמש, כי השופט כהן — שאושפז שלשום במחלקה לטיפול נמרץ כשהוא מחוסר הכרה, לאחר התקף־לב חריף — שב אתמול בבוקר להכרתו. הוא נותק ממכונת ההנשמה ונושם בכוחות עצמו. אתמול שוחח עם הקרובים אליו, ואכל בכוחות עצמו. לחץ דמו התייצב. רופאיו מגדירים את ההתפתחות אתמול כ"תהליך החלמה יפה", אך להערכתם, יצטרך כהן להמשיך לשהות במחלקה לטיפול נמרץ.

3 סטודנטים מסין באו לישראל

מאת מוסרו המדיני של "הארץ"

שלושה סטודנטים מסין, הלומדים בארצות הברית, הגיעו ארצה לצורך השתלמות בנושאי חקלאות וישהו בארץ כשבוע ימים.

השלושה נכנסו לישראל בדרכונים סיניים ועל כן מעורר ביקורם עניין מיוחד.

חוגים מדיניים הצביעו על כך, שסין אינה נוהגת להטיל הגבלות על אזרחיה שקיבלו היתר ללמוד בחו"ל, והם חופשיים לבקר גם במדינות שהיא אינה מקיימת עמן יחסים.

שוק ההון / יהודה שרוני

השקל ייוסף בחצי אחוז לעומת הדולר

החולשה של הדולר בשווקי העולם, הביאה את בנק ישראל להחלטה לייסף את השקל לעומת הדולר בשיעור של מחצית האחוז. גם הדולר השחור נחלש ומחירו בלילינבלום ירד ל־1.47 שקל לדולר.

אגרות החוב הצמודות הנסחרות בבורסה ירדו בשיעור של מחצית האחוז. לעומת זאת, שוק המניות בבורסה לניירות ערך התייצב אתמול. ושערי המניות הנסחרות שבו לעלות, לאחר יום אחד של ירידות שערים תלולות.

[illegible]

הטלוויזיה הושבתה — טרם ברור אם תשדר היום

העובדים נכחו בישיבת המליאה של רשות השידור, שהיתה סוערת ורצופת עלבונות; הם נטלו חלק בוויכוח, השמיעו קריאות ושיגרו פתקים

מאת לילי גלילי, מסופרת "הארץ"

הנהלת רשות השידור ועובדי הטלוויזיה מאשימים זה את זה במחדלים שהביאו אמש להפסקת השידורים. על פי מצב העניינים, לא ברור אם השידורים יחודשו היום.

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, טוען כי החלטת הוועדים לזמן את העובדים לבניין הטלוויזיה ב־8 בבוקר, על פי הסכם העבודה הישן, היא שהביאה בזכות לסגירת השידורים, לאחר שבית הדין האזורי לעבודה פסק אתמול, כי הסכם עבודה זה אינו חוקי והנהלה — המשיכה להעסיק את העובדים על פיו — עוברת על החוק. לכן, טוען פורת, לא היתה להנהלה ברירה אלא לקטוע את יום השידורים ולשלוח את העובדים לבתיהם כבר בשעה 3 אחר הצהריים, על מנת לעמוד במסגרת חוק שעות העבודה והמנוחה.

העובדים, מצידם, טוענים כי הם גילו נכונות להפעיל את השידורים כתיקנם ואף לעבוד לשם כך שעות נוספות. לדעתם, המנכ"ל סגר את השידורים מתוך כוונה ליצור לחץ ציבורי. לפני שהוא מגיש את

שר החוץ הפולני דיבר על קשרים מלאים — וורשה מכחישה

שעות ספורות לאחר שהשר הפולני דיבר על "סמליות עמוקה בנוכחותו של שגריר ישראלי בוורשה" — הודיעה לשכת העתונות הפולנית: הציטוט סולף

וארשה (עת"א). פולין הכחישה אמש שינוי כל שהוא במדיניותה בעניין כינון קשרים דיפלומטיים מלאים עם ישראל, וציינה כי הודעה של שר החוץ שלה בעניין זה, כפי שפורסמה בעיתון דני, הוצאה מהקשרה.

"השר מריאן אורז'חובסקי אמנם אמר בשיחות לאדשמיות בוועידה הבינלאומית בדאבלונה, כי קשרים דיפלומטיים מלאים עם ישראל עשויים להתחדש, אך זאת רק אם יסולקו הסיבות לניתוקם", אמר דובר לשכת העיתונות הממשלתית. הוא הוסיף: "לא חל שינוי בעמדתנו".

אורז'חובסקי אמר את דבריו אתמול בבוקר, בפגישה של עיתונאים מ־28 מדינות, שדנו בדו־שיח בין מזרח ומערב, בארמון לאבלונה שליד וארשה.

אליהו זהבי, מוסר "הארץ" בסקנדינאוויה מוסר:

בראיון לעיתון "ברלינסקה" (קופנהגן) אמר שר החוץ של פולין, כי יחסי פולין־ישראל "עשויים להתפתח ליחסים דיפלומטיים מלאים". השר הזכיר את כינון משרד־קשר ישראלי בווארשה, הרשאי להנפיק אשרות ולנהל פעולות קונסולאריות, והוסיף כי לפולין משרד מקביל בישראל.

לפולין, אמר השר, "יחסים מיוחדים עם ישראל והעם היהודי על רקע ההיסטוריה של העם היהודי בפולין. יש סמליות עמוקה לנוכחות שגריר ישראלי בוואשה. דבר זה ידוע גם למדינות בגוש הסוציאליסטי, שגילו הבנה להחלטה העצמאית של פולין בקשריה עם ישראל. גם מדינות ערב יודעות על כך וקיבלו את העמדה הזאת".

השר העניק את הראיון לרגל ביקורו הקרוב של שר־החוץ הדני בפולין, ביקור ראשון מאז 1981.

עקיבא אלדר, מוסר המדיני של "הארץ" מוסר:

בירושלים הופתעו אתמול מדבריו של שר החוץ הפולני בראיון לעיתון בסקנדינאוויה. פקיד בכיר במשרד ציין, כי הפולנים מבקשים להצניע את הקשרים המוגבלים בין שתי המדינות המתקיימים במסגרת משרדי האינטרסים.

כמות הגשם שירדה עד דצמבר פי 2־5 מהממוצע הרב־שנתי

מאת מיכאל גרטי, כתב "הארץ"

כמות הגשם שירדה עד סוף נובמבר היתה גדולה פי 2־5 מהממוצע הרב־שנתי לתקופה זו. בדרום הארץ, ובמיוחד במישור החוף, באזור עזה־אשדוד, ירדו כבר כמויות גשם העולות על הכמות הממוצעת לכל השנה — כאשר נותרו עוד יותר משלושה חודשי חורף.

הכמויות שירדו בצפון הארץ, ובמיוחד באגן הניקוז של הכינרת, קטנות יותר. אך גם שם ירדו כמויות הגדולות פי שניים ופי שלושה מהממוצע לעונה זו, ויותר מ־50 אחוז מהכמות לכל החורף.

להלן טבלת נתוני הגשם (לא מבוקרים), כפי שנמסרו מהשירות המטאורולוגי:

תחנת המדידה	הכמות שירדה עד 30.11.86 במ"מ	הממוצע עד 30.11 במ"מ	הכמות ב־% מהממוצע לתקופה	הממוצע לכל החורף במ"מ	הכמות ב־% מהממוצע לכל החורף
ירושלים	304	70	440	486	62
חיפה	192	101	190	508	38
צפת	349	103	340	718	49
עפולה	243	81	300	483	50
דגניה	208	60	350	384	54
תל אביב	301	115	260	538	56
לוד	317	97	330	513	62
אשדוד	519	98	530	478	109
עזה	405	86	470	371	109
באר שבע	85	32	270	204	42
אילת	9	2	420	25	38

חדשות הארץ

שיחות היום

עם פרופ' פריץ לביא, ראש המעבדה לטיפול בהפרעות שינה בטכניון על: השפעות מנורת הטלוויזיה (עמ' 2)

★

בג"ץ: ח"כ כהנא לא יוכל להניח הצעות גזעניות על שולחן הכנסת (עמ' 3)

★

"פראט אנד ויטני" מתנגדת למכירת מנועי בית שמש לתעשיה האווירית (עמ' 3)

★

טאיוואן הכפילה יתרות המט"ח תוך שנה: מ־21 מיליארד ל־43 מיליארד דולר (עמ' 5)

★

מחיר תרופות בקופ"ח כללית עלו ב־25% (עמ' 12)

שרות הארץ

מזג האוויר

תחזית: גשמים לפרקים. אשר ימשכו במשך היום

- ● ירושלים: 10—1
- ● תל־אביב: 15—7
- ● חיפה: 15—7
- ● באר־שבע: 15—6

הגולן 10—3, נהריה 15—8, צפת 8—0, טבריה 15—7, עפולה 16—5, נתב"ג 15—4, עזה 16—9, אילת 18—11.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4847	-0.0074
נוסעים	1.7647	-0.0088
שחור	1.4890	—

שער הסל

יציג	1.4988	0.0049

בגליון זה 24 עמודים

הבוקר בחדשות הארץ

מתפרסם היום בעמודים

9, 10, 11, 18, 19, 20, 21, 22, 23

עוד פתרון טוב יותר!

אוליבטי M19
תואם מקורי במחיר כדאי

אוליבטי, החברה שהביאה לך את M24 - מחשב חדיש משוכלל ומהיר, שרכש בתוך זמן קצר ביותר מאות אלפי לקוחות מרוצים, מציעה לך עכשיו פתרון מעולה נוסף - אוליבטי M19.

אוליבטי M19 - פתרון נכון ומושלם

בין אם אתה ארגון גדול הזקוק למספר רב של מחשבים ובין אם אתה בעל עסק קטן, השוקל רכישת מחשב - אוליבטי M19, מחשב חכם, קומפקטי ונוח מאד לתפעול - הוא התשובה שלך. ביצועיו של אוליבטי M19 זהים לביצועי IBM ומהירות־עבודה בהרבה.

אוליבטי M19 - פתרון מקורי ומוכח

למחשבי אוליבטי תאימות ותוכנה מושלמת למחשבי IBM. כל מחשבי אוליבטי היום מקוריים בכל מאת האחוזים ותואמים מתוך החוק של אוליבטי, חברה המוכרת בתעשייה קדימה.

אוליבטי M19 - פתרון אחראי

כשאתה בוחר במחשב אוליבטי - אתה נהנה משרות אמין ומהיר ומאחריות של חברה בינלאומית גדולה ותיקה.

אוליבטי M19 - כל הפתרונות

לאוליבטי, החברה הגדולה ביותר באירופה במחשבי PC, מבחר גדול של פתרונות ייחודיים ומגוון מחשבים המצטיינים בביצועים מעולים לכל מטרה.

לכן, כשאתה מחפש תשובה נכונה - חברת אוליבטי היא הכתובת שלך.

olivetti לוטה חברה למסחר בע"מ, טל' 03-7516879, 04-664428.

מפיצים מורשים: [illegible]

olivetti

לא תמצא תשובה טובה יותר.

هكذا من الأصل

פרס: כאשר שמעתי את דברי שר המשפטים מיז הוכיתי תדהמה והצעתי להכחיש מיד

"לא העברנו כסף למורדים בניקראגואה; היינו רק צינור להעברת נשק לאיראן" ● אמר בסיעת המערך בכנסת: "רוב הציבור תומך בהכרעת שלושת השרים הבכירים הנושאים באחריות" ● ויצמן: מדיניות רשמית הגורסת המשך המלחמה במפרץ הפרסי פסולה לחלוטין

מאת מוסד הפרלמנטרי של "הארץ"

"כאשר שמעתי את שר המשפטים האמריקאי אדווין מיז, הוכיתי תדהמה. הצעתי להכחיש מיד ושלישראל חלק בהעברת הכספים למורדים בניקראגואה. הכספים הועברו ישירות. אנחנו היינו רק צינור להעברת הנשק". דברים אלה אמר אמש ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, בהופיעו בפני סיעת המערך, שבמהלכה חלק עליו השר עזר ויצמן.

פרס אמר, כי מדינות רבות מרשות לעצמן למכור נשק לאיראן. מדוע יצא הקצף דווקא על ישראל? המשלוחים הראשונים נעשו בבי מדינות סמליות, על העסקה שביקשה אמריקה ביוזמתה מישראל, לא קיבלה ישראל פרוטה.

מרגרט תאצ'ר לא דיווחה לפרלמנט הבריטי כשאיפשרה למטוסים אמריקאים להמריא מאנגליה לתקוף את לוב, ורונאלד רייגן לא ביקש את אישור הקונגרס לסייע ליהודי אתיופיה, אמר פרס והוסיף: יש לזכור, כי היה גם שיקול אסטרטגי לרכוש ידידים באיראן לתקופה שאחרי חומייני, והיתה מטרה הומניטארית, להציל בני ערובה.

"האם כולם יודעים מה היה מאחורי המשא ומתן לשחרור נתן שרנסקי? יש אחריות כוללת. פעם סברנו, גם תפורים בסתר לסין העממית", גילה שר החוץ.

תוך פולמוס עם אבא אבן, שהלך על הקונפדרציה של תהליך קבלת ההחלטות, שאל אותו פרס אם היה נענה לפנייה אמריקאית לסייע לארצות הברית בנושא כזה. אבן השיב כי אין ספק שהיה נענה. אין אפשרות לסרב.

השר ויצמן הציע לפרס לא להפוך את מבקריו לאויביו, ולהאמין לכריקורות של העיתונות. מדיניות רשמית הגורסת את המשך המלחמה במפרץ הפרסי, פסולה לחלוטין, אמר ויצמן. ובכלל: "אני מקנא בך שאתה בטוח 100 אחוזים במדיניותך", הוא אמר, כי אפשר להמשיך עם ממשלת האחדות הלאומית "עד שהגיל יגמור". איראן של היום איננה זו שהיתה בשנות ה־70 והאסטרטגיה להשיג בה יתרון לתקופה שאחרי חומייני מוטעית.

פרס הגיב, כי רוב הציבור תומך בהכרעת שלושה השרים הבכירים הנושאים באחריות.

שמיר לשולץ: ישראל לא העבירה כסף ל"קונטראס"

(סוף מעמוד 1)

ההחלטה להעביר את המסר התגבשה אתמול בהתייעצות בין ראש הממשלה לממלא מקומו, שמעון פרס, לאחר שבירורים שנעשו עם וואשינגטון העלו את החשש שדוברי הנשיא בדבר מדינה שלישית מצביעים על ישראל. בירושלים הובעה אתמול דאגה רבה לנוכח השתלשלות עניינים זו, המושכת שוב את תשומת הלב לישראל. מצד שני, אמר אמש פקיד בכיר, כי "איננו רוצים להתנגח עם נשיא ארה"ב".

הסנאטור הדמוקרטי דניאל אינויה, המבקר בישראל, אמר בסעודת צהריים עם שמיר, כי אילו דחתה ישראל את בקשת ארה"ב בעניין הנשק, היו רבים בארה"ב מרימים גבה.

"חלק מהעסקה מומן בכספי הסיוע הצבאי לישראל"

מקורות בקונגרס מסרו ל"הארץ", כי הם מודאגים מן האפשרות שחלק מן העסקה האיראנית מומן בכספי הסיוע הצבאי לישראל. אחד המקורות תיאר את ההשתלשלות באופן הבא: ישראל הציעה להעביר לאיראן טילי טאו נגד טנקים, שנמצאו במלאי ואשר תוקף השימוש בהם פג, וכן חלפים לטילי הוק מיושנים, בהם אין ישראל משתמשת עוד, מאחר שברשותה טילי הוק משופרים. במסגרת ה"עסקה האיראנית" התירו גורמים בממשל את העברת טילי הטאו וחלקי ההוק לאיראן.

במקביל הוצע — לא ברור אם על ידי ישראל או על ידי האמריקאים — שישראל תגיש בקשה שגרתית לחידוש מלאי טילי הטאו. בעבור המלאי החדש, כך מסר המקור, שילמה ישראל בכספי הסיוע הצבאי, ואילו בעבור המכירה לאיראן קיבלה ישראל חלק מן התשלום האיראני. המקור הוסיף, כי בדרך זאת אפשר היה לבצע את המכירה לאיראן באופן במעט רשמי, כאשר רוב הגורמים בפנטגון התייחסו לבקשה הישראלית לקנות טילי הוק, בבקשה שגרתית.

גורמים בקונגרס אמרו, כי שאלת מימון חלק מן העסקה בכספי הסיוע הצבאי תעלה במסגרת ועדות החקירה המרובות שהחלו לעסוק אתמול בפרשה. לפי שעה, אין צופים הגורמים הללו כי ייגרם נזק לסיוע לישראל. בגבעת הקפיטול עוסקים במעורבות הממשל בתסבוכת. אך אם יתברר כי ללא הסיוע הצבאי לא היתה ישראל מבצעת את העסקה, עלול הדבר לפגוע ביכולת המיקוח של ישראל בשנת הכספים הבאה.

ציר הבטיח כי [illegible]

עמירם ניר, יועץ ראש הממשלה למלחמה בטרור, הבטיח לגורמים האמריקאים כי כל חמשת החטופים האמריקאים ישוחררו, אם יועברו משלוחי נשק לאיראן. "וואשינגטון פוסט", המוסר את הידיעה מוסיף, כי "כאשר הוחל במשלוחי הנשק הישירים מארה"ב לאיראן, מונה סגן אלוף אוליבר נורת' (עוזר היועץ לביטחון לאומי, שפוטר בשבוע שעבר) לקצין הקישור לממשלת ישראל. ראש הממשלה (דאז) שמעון פרס מינה את עמירם ניר לעמיתו של נורת'.

רק חטוף אחד שוחרר. למעשה, אך לישראלים נאמר כי משלוח חלקים לטילי הוק יסייע לשחרור יתר החטופים. הישראלים בחרו את החודש נובמבר כמועד למשלוח, כדי להשקיט את הממשל האמריקאי שסער עקב פיצוצה של פרשת פולארד.

ישראל שלחה חלפים מיושנים, [illegible]

להעביר טילים וחלפים להוק מבסיסי הצבא האמריקאי, במקום מאלה של ישראל.

על פי דיווחים ב"וול סטריט ג'ורנאל", מייקל לדין, חוקר במכון לימודים אסטראטגיים ויועץ חיצוני לבית הלבן בשעתו, שהוא ידיד קרוב של דוד קמחי ומקורב לשמעון פרס, ניהל מו"מ עם הפנטגון בשאלת מחירם של טילי הטאו שיימכרו לאיראן. לדין ביקש למכור כל טיל במחיר של 3,000 דולר, אך נאמר לו בפנטגון כי מחיר זה אינו חוקי, שכן הוא נמוך ממחיר העלות. טאו ישן נמכר לפיכך הוסכם על מחיר של כ־3,400 דולר לטיל. לדין סירב להגיב על ידיעה זאת.

דובר בבית הלבן הבהיר, כי הודעת הנשיא רייגן בראיון לשבועון "טיים" אינה סותרת את הודעת ממשלת ישראל ואין בדברי הנשיא משום כוונה להרחיק בקיון כפיו או להטיל את האשמה על איזו שהיא מדינה. הנשיא רייגן אמר בראיונו, כי העברת הנשק לאיראן והעברת הכסף מאיראן לחשבון ה"קונטראס" בשווייץ "לא נעשה על ידי ארה"ב אלא על ידי מדינה אחרת".

דבריו אלה של הנשיא עוררו דאגה בקרב בכירים ישראלים וידידי ישראל הסבורים שיש בה משום נסיון לגלגל את האשמה על ישראל.

בשיחה עם "הארץ" הבהיר הדובר, כי הנשיא מבקש לחקור את כל הפרשה לעומקה וכי אין בשום אופן ניסיון מצידו להטיל אשמה על מישהו.

קולונל אוליבר נורת חוזר שלשום לביתו בגרייט פולס, וירג'יניה, עם אשתו בטסי. נורת, שהודח מכהונת עוזר ליועץ נשיא ארה"ב [illegible] (תצלום איי־פי)

סנאטור אינויה מבטיח לשמיר 1.5 מיליארד "דמי חנוכה"

מאמין באישור קרוב של הפחתת הריבית על הלוואות שקיבלה ישראל בעבר

מאת עקיבא אלדר מוסף המדיני של "הארץ"

הפחתת הריבית על הלוואות ישנות שישראל לקחה מארה"ב, יהיו דמי חנוכה שתעניק וואשינגטון לירושלים — כך אמר אתמול יו"ר ועדת ההקצבות של הסנאט האמריקאי, הסנאטור הדמוקרטי דניאל אינויה בשיחה עם ראש הממשלה יצחק שמיר, בסעודה שקיים לכבודו רוה"מ.

אינויה אמר אתמול לראש הממשלה יצחק שמיר, שהממשל והקונגרס בארה"ב מקדמים את הצעתו לשנות ולהקטין את שער הריבית שישראל צריכה לשלם לארה"ב על הסיוע שקיבלה בשנים שעברו. החסכון המשוער לישראל יהיה 350 מיליון דולר לשנה במשך חמש שנים.

אינויה, שהגיע לביקור קצר בארץ, הביע תקווה שהדבר יתרום רבות לצמיחה הכלכלית בישראל.

רוה"מ הודה לו במלים חמות על ידידותו ופעלו למען ישראל, והוסיף כי הפגנת ידידות זו של ארה"ב מאפשר לישראל להתפתח ולצמוח, וכן לקיים את כוחה הצבאי מול התחמשותה האיומה של סוריה. סוריה מצטיידת בנשק כימי. על כן חייב צה"ל לגלות עירנות הדבר מחייב מאמץ כספי אדיר. עזרתה של ארה"ב חיונית לצורך זה. אנו מצידנו — אמר שמיר — עושים מאמצים לשפר את רמת הלוחם ואיכות הציוד של צה"ל.

נמסר, כי בשיחה לא נדונה כלל פרשת אספקת הנשק לאיראן.

הטלוויזיה

(סוף מעמוד 1)

ערעורו לבית הדין הארצי.

על מנת להפגין רצון טוב, כדבריהם, נשארו העובדים בבניין הטלוויזיה, מתוך תקווה לאות שיחודשו השידורים. בסוף היום הם דחו את ההצעה שגיבשה מליאת רשות השידור, לפיה ישובו לעבוד על פי הוראות ההנהלה למשך כשבועיים, בעוד זו תתחייב מצידה לעשות כל מאמץ על מנת להבטיח שהכנסתם של העובדים לא תיגרע בשבועות אלה של משא ומתן.

ישיבת מליאה סוערת

מליאת רשות השידור דנה אתמול בנושא, בישיבה סוערת שנמשכה יותר מארבע שעות. בצעד יוצא דופן, התכנסו באולם ישיבות המליאה נציגי "כלל" גם רבים מעובדי הטלוויזיה. מספרם עלה בהרבה על מספר חברי המליאה, שרק פחות ממחציתם (14 איש), הופיעו לדיון החשוב. גם אלו שנכחו בישיבה, התקשו לפענח את מורכבות הסכסוך בין העובדים להנהלה. העובדים, שאין להם מעמד חוקי בישיבות המליאה, היו בתחילה צופים סבילים בלבד, אולם משהתחממה האווירה, החלו לקחת חלק פעיל וקולני בדיון. העובדים שיגרו עשרות פתקים לחברי המליאה, בניסיון לשכנעם לצדד בעמדתם. מידת הליברליות שנקטה ההנהלה, כאשר מסרה בצעד חסר תקדים לנציג העובדים, יעקב אסל, לשאת את דבריו בפני המליאה, הוגדרה על ידם אחר כך כ"טעות טקטית".

אסל טען כי ההנהלה גזלה מהעובדים את כספי השעות הנוספות, בה בשעה שהעובדים עבדו בעצם בהתנדבות. חבר הוועד אלי קריתי, זעק בהתרגשות כי "10 שנים מטעה ההנהלה את הציבור". גם אחרים מחברי המליאה וחברי הנהלה הטיחו זה בזה עלבונות בדומה משתנה של גימום.

חבר הוועד המנהל, הח"כ ישראל פלג, האשים את המנכ"ל ב"פירליבסטור", ואילו חבר המליאה מטעם מפ"ם, אליעזר רונן, זכה למחיאות כפיים סוערות של נציגי העובדים על תמיכתו בפרולטריון.

הטלוויזיה ועובדיה

(סוף מעמוד 1)

במשך 14 שנים עבדו בטלוויזיה בסידורי עבודה מיוחדים הכוללים שעות נוספות מרובות מעבר למותר על פי חוק שעות עבודה ומנוחה. ההנהלה יכלה לקיים את השידורים בכוח אדם קטן יחסית, ולהעסיקו שעות נוספות מרובות, ואילו העובדים זכו לגמול שעות נוספות גבוה, שהגיע לעיתים עד כדי מחצית המשכורת.

בספטמבר 1986 דרשו עובדי הטלוויזיה "תוספת יהודית". משנדחתה תביעתם, נמנעו העובדים מאיסור לעבוד שעות נוספות הקבוע בחוק הדורש להנהלה שיפסיקו לעבוד שעות נוספות מעבר למותר. הנהלת הטלוויזיה ניסתה לשנות את סדרי העבודה ואת שעות התחלת העבודה ולקיים שידורים ללא הפרת הוראות חוק שעות עבודה ומנוחה. העובדים סירבו לקיים את הוראות המעביד על פי סידור העבודה החדש. בד בבד, פנתה ההנהלה לבית הדין לעבודה בבקשה שיורה לעובדים להפסיק את השביתה הפראית ולעבוד על פי סידור העבודה החדש.

בית הדין האזורי דחה את תביעת רשות השידור ופסק בתמצית כך:

★ חוק שעות העבודה והמנוחה חל על עובדי הטלוויזיה.

★ סדרי העסקה הקודמים היו בניגוד לחוק.

★ סירוב העובדים להתחיל לעבוד לפי סידור עבודה חדש, שאינו תואם את ההסכמים הקיבוציים התקפים, אינו שביתה.

★ להנהלת הטלוויזיה אין זכות לשנות את שעות תחילת העבודה כראות עיניה, אם הנושא הוסדר בהסכם קיבוצי.

★ שני הצדדים הפרו בתוצאה מעבודת שעות נוספות בניגוד לחוק. אולם, החוק מטיל על המעביד את האיסור להעביד עובד בשעות נוספות מעבר למותר.

בעקבות הפסיקה מתברר, כי עובדי הטלוויזיה תקפו לשעתם כל עמדי משפטי. אמנם בית הדין לא אסר עליהם "לשבות" "שביתת" שעות אסורות, אולם העובדים שבויים בסעיפים שסידור העבודה הקודם אינו חוקי. אולם כל שעות נוספות מרובות ואסורות, מפסידים העובדים חלק נכבד משכרם. [illegible] תמורה.

מצד שני, אם הטלוויזיה תמשיך לנהל מו"מ ולתת תמורה בגין השינויים בשעות העבודה, אפילו אם תפסיק את השידורים, אין היא רשאית להשבית את עובדיה. הטלוויזיה חייבת להעסיק את העובדים בשכר, או לשלם להם את השכר ללא עבודה, לפחות בעבור שעות העבודה הרגילות.

שני הצדדים נרתעו, אפוא, [illegible] לשני הצדדים יש גם להפסיד. [illegible]

משפחת ואנונו מבקשת לבקר אצל מרדכי במתקן הכלא

מאת איתן רבין כתב "הארץ"

משפחתו של מרדכי ואנונו העבירה לפני שבוע בקשה באמצעות עו"ד אמנון זכרוני, לבקר אצל מרדכי ואנונו במתקן בו הוא כלוא. עד כה לא אושר למשפחה לבקר.

קהילה יהודית

(סוף מעמוד 1)

לכתבים נלווה מתורגמן איראני, נציג השלטונות, הגם שלא היה צורך במתורגמן, מאחר שרבים מן המתפללים דיברו אנגלית או צרפתית.

"אנו בראש וראשונה איראנים. אנו חיים כאן 2,000 שנה, עוד לפני שבאו לכאן המוסלמים. כיום אנו מטופלים לרעה לעומת יתר תושבי איראן. בכך שאין נותנים ליהודי לצאת את המדינה, גם לא לביקור קצר", אמרו היהודים.

"אבא, כתבו על כך בהירות רבה, שלא יודע לנו יותר", ביקש אחד המתפללים, האשה קשישה ביקשה: "אבא, קח אותי במזוודה שלכם מזה שנים שאין נותנים לי לצאת לארה"ב, להיפגש עם בניי".

"הם מבחינים השלטונות בין יהודים לציוניים" שאל אחד הכתבים.

התשובה מגלה ספה ומסתירה־טפודים: "יכולנו לדבר על כך שנים, אולם אין אנו רוצים לדבר 'פוליטיקה'". (קרי: המתורגמן מאזין לכל מלה).

המתפללים והרב מורכים ב־ תוקף לשוהה על ישראל. אין משיבים מדוע לא נמחקה כתובת הבאוה נגד ישראל מקירות בית הכנסת.

הקהילה מונה כיום קרוב לשלושים וחמש אלף איש. בימי השאה מנו יהודי איראן מספר כשמונים אלף.

"מדוע עזבו כה רבים?" — הלכו לאירופה וארה"ב. רק מעטים לישראל ואנו מתפללים על כך?

"אנו יהודים אסיאתיים, את מדינת ישראל הקימו יהודים אירופאיים." בבית הספר לומדים 600 ילדים. "אנו חייבים להגיש לגבורה כל ספר לימוד או ספר תפילה בטרם יודפס. יש לנו נציג יהודי בפרלמנט. . .

השיחה התקיימה בכוהן, ימים לפני שנעצר הציר היהודי, [?] בשיחה שהתנהלה באווירה גלויה של פחד, העזו היהודים להשמיע רק תלונה אחת: סירוב השלטונות להתיר ליהודים לעזוב את איראן, הגם שכל רצונם רק בהיתר לבקורי משפחה הם מבטיחים לשוב למולדתם.

ערך את העמוד: אריה השבייה

ראיתי שמעתי

שמיר החליט להיות גמיש

בלשכת מ"מ ראש ממשלה ושר החוץ שמעון פרס, היכבו אתמול ידיים בהבאה גלויה: סוף סוף, נאמר שם, מכיר יצחק שמיר בנחיצות קיומו של פורום בינלאומי עליו דיבר פרס בפגישתו עם הנשיא מובארק באלכסנדריה, כפי שפורסם אתמול ב"הארץ". אולם מסתבר ששמחתם של מקורבי פרס היתה מוקדמת־משהו. שמיר אמנם שינה את עמדתו בעניין זה, אך ממשיך ודוגל במו"מ ישיר בין הצדדים. מקורביו של שמיר הסבירו אתמול, בתשובה לשאלות שהופנו ללשכת ראש הממשלה בעקבות הפרסום, כי המדיניות הרשמית של שמיר קובעת שהפורום הבינלאומי לא יבוא במקום משא ומתן ישיר, אלא יהווה מעין גושפנקה בינלאומית לראשית הדיונים אותם ינהלו הצדדים במו"מ ישיר. המקורבים הדגישו כי שמיר החליט להיות גמיש בנושא זה כדי למצוא מוצא ודרך לצאת מהסבך לקידום תהליך השלום.

אילן שחורי

סנטור אדוארד קנדי יבוא לישראל לקבלת דוקטור כבוד

הסנטור האמריקאי אדוארד קנדי יגיע בשבוע הבא לישראל כדי לקבל תואר של דוקטור לפילוסופיה לשם כבוד מאוניברסיטת בן־גוריון בנגב. הסנטור קנדי עומד בקשרים עם אוניברסיטת בן־גוריון מזה 12 שנים. מאז ביקר בה בראשונה והשתתף בטקס פתיחת בית הספר לרפואה במקום. הענקת תואר הכבוד לסנטור קנדי תיערך במסגרת סידרת אירועים לרגל שנת ה־100 להולדת דוד בן־גוריון, הנערכת באוניברסיטה. במהלכם של אירועים אלה ייחנך "קיר שנת המאה" בשדה בוקר, סמוך לאחוזת הקבר של פולה ודוד בן־גוריון. על קיר זה יצוינו שמותיהם של מאה מידידי מדינת ישראל ואוניברסיטת בן־גוריון בנגב, אשר במסגרת שנת ה־100 להולדת דוד בן־גוריון יסדו קרן מיוחדת, שפירותיה יועמדו לפיתוח פרויקטים שונים בנגב — אקדמיים, חינוכיים וכלכליים. עם חברי חבר הנאמנים של הקרן נימנים, בין היתר, ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, קאנצלר מערב־גרמניה לשעבר וילי ברנדט, נשיא הסנט הצרפתי אלן פוהר, שר החוץ האמריקאי לשעבר הנרי קיסינג'ר, ממלא מקום ראש ממשלת ישראל ושר החוץ שמעון פרס ואחרים.

קנדי: לדוקטור כבוד

תארי דוקטור כבוד בפילוסופיה תעניק אוניברסיטת בן־גוריון גם לנשיא בית המשפט העליון בעבר, השופט בדימוס שמעון אגרנט, ליוסף יעקובוביץ, בונה מדרשת שדה בוקר ומי שהיה מידידיו הקרובים של בן־גוריון, ולד"ר פול ינסן, הפרמקולוג הבלגי ונשיא חברת "ינסן פרמצבטיקה", שהיא אחת החברות הידועות בעולם בתחום של פיתוח תרופות חדשות. עת"א

פרס דני לבימאית ישראלית

הצגה בבימויה של הבימאית הישראלית אסתר איזביצקי ("ביצי") זכתה בפרס התיאטרון החשוב המוענק על־ידי אגודת התיאטרון הדנית להצגת השנה. הפרס, המחולק על פי מישאל דעת קהל וחוות דעתם של המבקרים ניתן להצגה "סונה", על פי פואמה של סונה ברדיגר, שהועלתה בתיאטרון "דרוזבר" בקופנהאגן. ההצגה היא סיפורה של אשה דנית, שהיתה מוכרת וידועה לאנשי קופנהאגן. בדורנו עצמה היא מופעת ודמות פופולארית ושנויה במחלוקת כאחת.

הקשר ישראלי־דנמרק התחיל בפגישה בין מנהל התיאטרון הדני ובין הבימאי עמרי ניצן בפסטיבאל תיאטרון באדינבורו. ניצן, שהתמנה בינתיים למנהל אמנותי ב"הבימה", הפגיש את מנהל התיאטרון הדני עם איזביצקי, זו בילתה חודש ארוך בדנמרק, כשהיא מעלה בהצלחה מחזה מקורי דני מבלי להבין את שפתו. הצלחה גררה הצלחה. ואסתר איזביצקי עומדת לחזור לקופנהאגן כדי לביים שם את צ'כוב.

ב.ש.

חברות הביטוח משקיעות בתשדירים

צופי הטלוויזיה יוכלו לצפות בעתיד הקרוב בתחילתו של מסע ההסברה הגדול ביותר שנערך במסגרת שידורי הטלוויזיה הישראלית. המבצע ייערך על־ידי התאחדות החברות לביטוח חיים בנסיון לעודד את שיווק ביטוח החיים בישראל. במיבצע יושקעו 350 אלף דולר, שחלקם הגדול יושקע בהפקת 11 תשדירי שירות. התשדירים ידגישו את חשיבות ביטוח החיים הן כאפיק חיסכון והן כאפיק לבטחון סוציאלי בגיל מבוגר.

[illegible]

אריה לביא

גן החיות של ה"סאן"

מועצת העיתונות בבריטניה זיכתה את העיתון הצהובוני "סאן" מאשמת גזענות בשל התואר "עכברוש ערבי" אשר התנוסס על כל עמודו הראשון והתייחס למחבל נזאר הינדאוי. המועצה שמעה את תלונתם של שני קוראים והחליטה ש"ערבי" היתה עובדה רלוואנטית, ושהכינוי "עכברוש" ביטא את שאט נפשו של העיתון מן המעשה שנעשה. פסיקה זו עודדה את העיתון לכנות גם את נסיך הכתר הסעודי עבדאללה, בתואר "עכברוש המדבר" לאחר שזה הוליך לבלות עם רקדניות בטן באיים הבריטיים במקום לארח את הנסיך צ'ארלס והנסיכה דיאנה כמוי לכתו.

ברפרטואר של העיתון ביטויים חביבים לא פחות: לפני שלושה חודשים הוא תיאר דיפלומט לובי בשם "קוף" וכאשר פרסום זה גרר אחריו הפגנה של ערבים מול משרדי המערכת, הופיעה למחרת היום בעיתון תמונה של קופים מלווה בהסבר כי הקופים מפגינים ומוחים שאינם ערבים. לונדון

שאול צדקא

ביקורו של השר הבולט בממשלת צרפת

בארוחת הערב החגיגית שנערכה אתמול במלון דיפלומט בתל אביב מטעם לשכת המסחר ישראל צרפת בלט, בכל המובנים, השר הצרפתי לסחר־חוץ, מישל נואר, שגובהו 2.07 מטר. את "הדרג הממשלתי" הישראלי ייצג באירוע שר התעשייה והמסחר אריאל שרון. כאשר העיר אחד הצרפתים כי השר הצרפתי הוא "על הגובה", העיר שכנו הישראלי כי לעומת זה, לשרון יש בממשלה משקל רב יותר.

הצרפתים הביאו לאירוע גם את השר לשעבר וכיום נשיא לשכת המסחר הצרפתית, ז'ראר סטולרו. מן הצד הישראלי הוזמן השר לשעבר, יורם ארידור, שנבחר באותו ערב "כנשיא כבוד" של הלשכה הישראלית. [illegible]

בעריכת עירית רוזנבלום

102 יהודים יצאו מבריה"מ בנובמבר; 70 נשרו

(עת"א). בחודש נובמבר יצאו את בריה"מ 102 יהודים בלבד. מתוכם עלו 32. אם יימשך קצב זה של אישורי יציאה, תהיה זו השנה הקשה ביותר מבחינת יציאת היהודים מבריה"מ, אחרי שנת 1984. מינואר עד דצמבר 1986 יצאו את בריה"מ 857 יהודים.

שיחת היום / ירדה טל

עם: פרופ' פרץ לביא, ראש המעבדה לטיפול בהפרעות שינה בטכניון

על: השפעת סגירת הטלוויזיה על איכות השינה

כמו גמילה מסמים

צופי הטלוויזיה, צריכים להצטער על הפסקת השידורים?

אני חושב שלא. האנשים יכלו להוסיף לעצמם שעות שינה וזה כשלעצמו בריא.

לאנשים רבים הטלוויזיה היא צורת הבילוי היחידה. גם לגביהם סגירת הטלוויזיה תגרום שינוי למוטב?

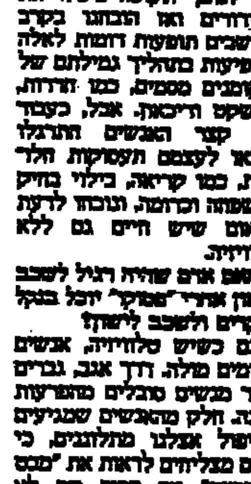

לא בתקופה הראשונה. בארה"ב נערך ניסוי קלאסי. לקחו עיירה שלמה וניסו לראות איך התושבים מסתדרים ללא טלוויזיה. למשך תקופה ביטלו את השידורים ואז הבחינו בקרב התושבים תופעות דומות לאלה המופיעות בתהליך גמילתם של נרקומנים מסמים, כמו חרדה, אי־שקט ודיכאון. אבל, כעבור זמן קצר האנשים התרגלו ומצאו לעצמם תעסוקות חלופיות, כמו קריאה, בילוי בחיק המשפחה והרחבה, ונוכחו לדעת פתאום שיש חיים גם ללא טלוויזיה.

האם אדם שהיה רגיל לשכב לישון אחרי "מבט" יוכל בנקל להקדים ולשכב לישון?

גם כשיש טלוויזיה, אנשים נרדמים מולה. דרך אגב, גברים יותר מנשים סובלים מהפרעות שינה. חלק מהאנשים שמגיעים לטיפול אצלנו מתלוננים, כי אינם מצליחים לראות את "מבט לחדשות" עד הסוף וזה לא בגלל רמת התוכנית, אלא פשוט בגלל עייפות מצטברת. הטלוויזיה מהווה "גלולת השינה" הלאומית. הבעיה היא, שהדבר הוא בנמנום ליד הטלוויזיה ולא בשינה ממש.

מספיק שאדם ישכב לישון שעה אחת קודם ממה שהיה רגיל עד היום — נאמר, 11 במקום 12 בלילה — כדי שירגיש למחרת רענן יותר ובסוף השבוע פחות עייף, מכפי שהיה כיום, כאשר אדם "שטוף טלוויזיה" מגיע לסוף השבוע עם מחסור מצטבר בשעות שינה בגלל הטלוויזיה, הדבר שפוגע באורח חייו התקין.

נכון, שמי שישכב לישון ב־9 במקום ב־12 בלילה, כפי שהיה רגיל עד היום, יתקשה להרדם ויצטרך למצוא לעצמו עיסוקים עד, נאמר, שעה 10 או 11. אבל, העובדה שעכשיו חורף תאפשר לאנשים ביתר קלות להקדים לשכב לישון.

יש הבדל בין מבוגרי אוכלוסיה שונים במידת יכולתם להסתגל למצב החדש?

לשכבות עממיות תהיה בעיה קשה יותר של "גמילה". אבל, בסופו של דבר כולם יכולים להסתגל. לכל אדם יש "שער אישי" לכניסה לשינה ורוב האנשים נרדמים אוטומטית, גם כשהם יושבים מול הטלוויזיה. יש אומרים שלהרצדות המסך יש אפקט היפנוטי על האנשים.

האם העדר שידורי טלוויזיה ישפיע בצורה כלשהי על איכות חלומותינו?

ככל שנשמע פחות על האגנו והמיתי, אולי חלומותינו יהיו רגועים יותר.

ליל האפלה הגדולה בניו־יורק השפיע בצורה ניכרת על אינטנסיביות חיי המין של התושבים. אפשר להניח לתופעה דומה בעקבות השבתת הטלוויזיה אצלנו?

זה נושא טעון מחקר. שווה לבדוק בתום 9 חודשים. אבל גם ללא מחקר, התמונה של הגבר הנרדם ליד הטלוויזיה שאשתו (נשים נוטות פחות להרדם ליד הטלוויזיה מאשר גברים) בקושי גוררת אותו למיטה, מוכרת לרבים. טלוויזיה לגבר זה כמו כביסה או כאבי ראש לאישה, בכל הקשור לחיי מין.

חברה לפיתוח תל־אביב בע"מ

רחוב התערוכה מס' 3 תל־אביב

נותנת בזה הודעה:

האסיפה הכללית של בעלי [illegible]

תתקיים ביום [illegible] (25.12.86) בשעה 18.30 במשרדי החברה קומה ב', רחוב התערוכה מס' 3 תל־אביב.

סדר היום:

1. דו"ח ההנהלה
2. אישור הדו"חות הכספיים ליום 31.3.86
3. דו"ח רואה החשבון
4. בחירת ההנהלה ורואי החשבון.

אם בשעה הקבועה לא יהיה מנין חוקי של החברים, תידחה האסיפה לאותו יום ומקום לשעה 19.00 והיא תהיה חוקית בכל מספר המשתתפים בה.

המעלות של אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכסימום		טמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	4	9	מעונן	5	6
אתונה	8	14	מ"ח	8	13
בוקרשט	(‎-2)	3	בהיר	2	5
בריסל	0	6	מ"ח	1	5
וינה	(‎-4)	1	מעונן	0	4
ז'נבה	(‎-3)	2	בהיר	(‎-2)	2
לונדון	6	13	מעונן	4	7
ליסבון	8	15	מעונן	4	7
מדריד	1	9	בהיר	0	7
ניו־יורק	(‎-5)	7	בהיר	3	13
פאריס	(‎-2)	2	בהיר	0	4
פרנקפורט	(‎-3)	2	בהיר	(‎-3)	0
ציריך	(‎-4)	0	בהיר	(‎-3)	1
קהיר	9	14	גשום	10	16
קופנהאגן	5	11	מעונן	5	8
רומא	8	16	מעונן	10	16
שטוקהולם	6	10	גשום	5	6

אל על EL AL

סקופ!

הוקם "השוק הישראלי המשותף"

פרטים מחר.

בג"ץ: ח"כ כהנא לא יוכל להניח הצעות גזעניות על שולחן הכנסת

הנשיא שמגר: שינוי תקנון הכנסת, נגדו עתר כהנא, התקבל כדין במליאה

(ע), ח"כ מאיר כהנא לא יוכל להניח אל שולחן הכנסת הצעות חוק גזעניות — פסק אתמול בית המשפט הגבוה לצדק בהרכב של חמישה שופטים. בכך דחה את עתירתו, וחייב אותו בתשלום הוצאות משפט בסכום של 3,000 ש"ח.

מדובר בחמש הצעות חוק, שביקש ח"כ מאיר כהנא להניח על שולחן הכנסת, אך יו"ר הבית וסגניו דחו אותן — הצעת חוק הגבלה הצעת חוק השרות בישראל (הקובעת, כי מי שאינו יהודי לא יוכל להחזיק בתפקידים ציבוריים), הצעת חוק לאיסור הטפה להמרת דת, הצעת חוק לאיסור מגעשי נוער יהודי ולא יהודי והצעת חוק להגבלת ארנונות ישראל (האוסרת מכירת קרקע למי שאינו יהודי).

נשיאות הכנסת לא אישרה להניח הצעות אלו על שולחן הבית על סמך התיקון לתקנון הכנסת הקובע: "יו"ר הכנסת והסגנים לא יאשרו הצעת חוק, שהיא, לדעתם, גזענית במהותה, או שוללת קיום מדינת ישראל כמדינתו של העם היהודי".

עו"ד מאיר שכטר, בא כוחו של ח"כ כהנא, טען, כי התיקון בתקנון הכנסת מגביל את זכויותיו של ח"כ בכל הנוגע להצעות חוק, ועל כן אין להשתית הגבלת זכויות זו על התקנון בלבד אלא יש לחוקק חוק מתאים.

השופט מאיר שמגר, נשיא בית המשפט העליון, קבע בפסקדינו, כי רק בנסיבות קיצוניות באופיין, כאשר מתגלה בהוראת תקנון הכנסת פגם מהותי, היורד לשורש עקרונות היסוד של המשטר בישראל והתפיסה הדמוקרטית, תיתכן הפעלת ביקורת שיפוטית על שינוי בתקנון הכנסת, שהתקבל כדין במליאה.

השופט שמגר קבע עוד, כי לא נוצרה בסוגיה שעלתה בבג"צ מערכת נסיבות, שבהן ראוי לבית המשפט הגבוה לצדק להתערב בשיקול הדעת של נשיאות הכנסת. על כן דחה את העתירה.

לשופט שמגר הצטרפו בהסכמה השופטת מרים בן-פורת והשופט אהרון ברק. שני השופטים האחרים, דב לוין ומנחם אילון, הצטרפו אף הם לדעת עמיתיהם, אך נימקו את טיעונם בדרך שונה.

השופט דב לוין קבע בפסק דינו, כי היה מקום לדחות את העתירה על הסף משום שהצעות החוק נוגדות את עקרונות היסוד הנעלים ואת הערכים המקודשים, שבזכותם קמה מדינת ישראל, ולפיהם היא מתקיימת. המכנה המשותף לכל הצעות החוק הללו — שבאו להפלות בין אזרח ישראלי יהודי לבין אזרח שאינו יהודי, ומתכוונות לשלול מלא-יהודים זכויות יסוד. היסוד הרעיוני של הצעות החוק הללו הוא בעליל גזעני, ועיקר נוגדים את עקרונות היסוד ואת ערכיה הנעלים של מדינת ישראל. בעצם פתיחתו של הליך חקיקתי בכל אחד מהחוקים המוצעים יש משום פגיעה קשה ובושה בתדמיתה של ישראל כמדינה נאורה ודמוקרטית. "בית משפט זה לא יושיט סעד למי שמבקש לכפות על הכנסת הליך זה", פסק השופט לוין.

השופט מנחם אילון קבע, שיש לדחות את העתירה כיוון שיש לצמצם את ההתערבות השיפוטית במעשי בית-המחוקקים. השופט אילון קבע, כי בכל מקרה של עתירה נגד הכנסת על בית-המשפט לבדוק אם היתה חריגה מסמכות בלבד.

בג"ץ יפרסם היום החלטתו בעניין הגיורת שושנה מילר

אם יחוייב משרד הפנים לרשום את הגיורת כיהודיה, צפויה פרישת ש"ס מהקואליציה

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

בג"ץ יפרסם היום את החלטתו בעתירה של הגיורת הרפורמית שושנה מילר. ובש"ס שוררת דריכות רבה לקראת פרסום ההחלטה. על פי התבטאויות השופטים במהלך הדיון מסיקים בש"ס, כי בג"ץ יחייב את משרד הפנים בראשות הרב פרץ לרשום את מילר כיהודיה, למרות שגיורה נעשה על ידי רב רפורמי.

במקרה כזה, אם לא תמצא המערכת הפוליטית פתרון אחר לש"ס, הבהיר השר פרץ במספר הזדמנויות, כי יאלץ לפרוש מהקואליציה. ש"ס תלתה תקוות רבות בהצעה לתיקון חוק בתי הדין הרבניים, הקובעת, כי כל גיור שהוא — רפורמי, קונסרבטיבי, או רפורמי — שבוצע בחו"ל, יהיה זקוק לאישור בית דין רבני בארץ. בלחץ של שמעון פרס דחתה ש"ס מספר פעמים את העלאת החוק בכנסת.

בפגישה האחרונה עם פרס אמר השר פרץ לרה"מ, כי ש"ס לא תוכל להישאר בקואליציה אם יחוייבו בג"ץ לרשום את מילר כיהודיה. השר פרס אמר לשר פרץ, כי ידאגו לפתרון בעיה זו של ש"ס ובלבד שלא תעלה בכנסת את הצעת חוק שיפוט בתי הדין הרבניים.

הקהילה היהודית בארגנטינה תפעל לראשונה לעידוד העליה לישראל

מאת גרשון אלון
סופר "הארץ"

מוסדות הקהילה בארגנטינה החליטו לראשונה, לפעול לעידוד העליה לישראל. במהלך סיור שערך שר הקליטה יעקב צור בארגנטינה, החליטה הקהילה היהודית על הקמת מטה פעולה שבראשו יעמוד נשיא ועד הקהילות במקום, לואיס פרלמוטר.

בפעילות זו ישתתפו גם ראשי הארגונים היהודיים, מוסדות החינוך היהודי, הפדרציה הציונית וראשי השליחים של הסוכנות היהודית.

עם שובו אמש סיפר השר צור כי במהלך ביקורו בן השבועיים בארגנטינה, הוא נפגש עם אלפי תלמידים בבתי-ספר, סטודנטים, ראשי החינוך היהודי, חברי תנועות נוער ציוניות וגרעיני עליה.

לדבריו, 20 אחוזים מיהודי ארגנטינה חיים היום בישראל ואין לו ספק שהמצב הפנימי במדינה זו יגביר את מספר העולים והסטודנטים המבקשים ללמוד בישראל.

ערך את העמוד: יצחק לאור

בית המשפט המחוזי בירושלים האריך אתמול את מעצרם של שלושת הנאשמים ברצח אליהו קמרי, עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. השלושה הובאו לבית המשפט, כשהם מוקפים תגבורת שוטרים עבה במיוחד, בנוסף לשוטרי אבטחה מיוחדים, שהוצבו מסביב בית המשפט. הדיון המשפטי ארך חמש דקות ובמהלכו ביקש בא כוח הנאשם להאריך את המעצר עד תום ההליכים המשפטיים. בתמונה: שניים מהנאשמים ברצח, כשהם מובלים לבית המשפט (צילום: דן לנדאו)

"פראט אנד וויטני" מתנגדת למכירת מנועי בית שמש לתעשיה האווירית

מאת צבי זרחיה,
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, והשר משה ארנס, הלכו אתמול במגעים עם רוכשים פוטנציאלים לרכישת מפעל "מנועי בית שמש". שני השרים, נפגשו אתמול עם ראשי התעשיה האווירית, המנכ"ל משה קרת, מנכ"ל לכספים נחמיה חסיד ופרופ' יוסף דינגר, וכן עם התעשיין סטף ורטהיימר. הבוקר ייפגשו שני השרים עם נציגי "כור", בראשות המנכ"ל ישעיהו גביש.

הרוכשים-בכוח מבקשים מהממשלה התחייבויות לגבי המשך הזמנות עבודה של הממשלה במפעל, לגבי חובות העבר של המפעל, ועוד. ההחלטה, למי למסור את המפעל תישקל לאור התנגדותה של חברת "פראט אנד וויטני", השותפה במפעל, להעברתו לתעשיה האווירית. מרבית השרים המעורבים בוועדה, הכוללת את פרס, נסים, יעקבי וארנס, מצדדים בהעברת המפעל לתעשיה האווירית.

ביום חמישי יסיירו בבית שמש חברי ועדת השרים לבדיקת עתידו של המפעל. ישיבתה הסופית של הוועדה תתקיים ב-15 בדצמבר, אף שהממשלה הטילה על הוועדה לסיים את עבודתה עד לראשית השבוע הבא.

בכנסת

בהתנגדות החרדים, חד"ש והמתקדמת החליטה הכנסת על רשת טלוויזיה שניה

הועברו לוועדה מיוחדת, שטרם הוקמה, הצעת חוק פרטית והצעת הממשלה להקמתה של הרשת השניה

באולם המליאה / עמוס בדהוד

חוק רשות שידור שניה — לתערה בקולותיהם של חברי הסיעות הגדולות הועברו אתמול לוועדה מיוחדת — שתיקבע על ידי ועדת הכנסת — הצעות החוק, שמכוחן תוקם רשות שידור שניה. "רשות השידור העבמאית", כפי שכינה אותה שר התקשורת, אמנון רובינשטיין.

לוועדה הועברו שתי הצעות: של הממשלה, ביוזמתו של שר התקשורת, ושל חברי הכנסת פנחס גולדשטיין (ליכוד — ליברלים) ומיכה רייסר (ליכוד — חרות). סיעות אגודת ישראל וש"ס הצביעו נגד ההצעה, וכך עשו גם חד"ש והרשימה המתקדמת. התחיה נמנעה, וכן נמנע אריאל וינשטיין (ליכוד — ליברלים). הנמנעים לא נימקו את צורת הצבעתם. מבין חברי המערך, נעדר מן האולם שבח וייס, שמנע [illegible] להוק.

הרשות השניה, על פי שתי ההצעות, תורכב על בסיס של זכיונות בשותפות בין מסקפת [illegible] ללא מימון ממשלתי. היא תנוהל על ידי מועצה ציבורית. על פי הצעת הממשלה יהיו בה רוב של נציגי הממשלה, ועל פי הצעת הח"כים מן הליכוד — רוב לנציגי ציבור ממיגזורים שונים. שר החינוך והתרבות יהיה אחראי לתוכן ההפקות המקוריות.

בהצביעו על מה שקורה עתה בטלוויזיה, אמר רובינשטיין, שמתנהל בשטח אמצעי התקשורת, בעלי הכוח העצום, מויק הן לציבור הן לאמצעי התקשורת בעל המונופול. הממשלה אינה עומדת על פרטי ההצעה, אין הרכב המועצה המפקחת בבחינת "כזה ראה וקדש".

מבחינה כלכלית הרשת השניה היא מלכתחילה במצב גרוע יותר מרשות השידור הממלכתית. אין לה תקציבים, הסכום שמוציאים בארץ לפרסומת — שרק כרבע ממנו יעבור לרשת השניה על פי התחזיות — אינו שקול כנגד אגרת הרדיו והטלוויזיה.

דדי צוקר הצהיר אמונים

מזכ"ל רצ, דדי צוקר, הצהיר אתמול אמונים בתור ח"כ. הוא נכנס לכנסת במקום מרדכי בראון, שהתפטר בתום שנתיים לכהונתו.

צוקר הוא בן 38, יליד חיפה, בעל תואר מוסמך במדעי המדינה ותלמיד דוקטוראט בבית הספר להיסטוריה של אוניברסיטת תל-אביב. היה עוזר למנכ"ל משרד החינוך והתרבות, בין מייסדי תנועת "שלום עכשיו", מנהל עמותת בית הנשיא למען הילד. הצטרף לתנועת רצ בשנת 1981.

אושרו תיקונים לחוק השקעות הון

יותר משקיעים עזבו את הארץ בשנים האחרונות משנכנסו אליה; מי שבא במדינה מסודרת לא יכול היה לנהל עסקים כאן. ההשקעות ירדו בשנה האחרונה ב-81% — דברים אלה אמר יצחק ארצי (מערך — ל"ע) בעת הדיון בתיקון מס' 29 לחוק השקעות הון. נפגעו גם ענפים "בכירים" במשק, כמו חשמל, אלקטרוניקה, תעשיית הטקסטיל נחשלת, למרות הסכם הסחר החופשי עם ארה"ב. אילו הן התנאים לשקעות בישראל, פחות או יותר סבירים, היו משקיעים מגיעים לכאן.

אך כאשר הם נתקלים בבמבוכה, אין מעמיד וכאשר משנים בכל פעם את התנאים והתקנות הקשורים בהשקעה — הם נרתעים. לכן אפילו יהודים מעדיפים לתרום, ולא להשקיע.

את הצעת החוק הגיש סגן שר האוצר עדי אמוראי (מערך). עניינה שינוי במתן ההטבות הניתנות לחברות זרות בהשקעות בתעשייה הישראלית.

הטבות אלה ניתנו תחילה כדי להגן על המשקיעים הזרים מפני אינפלציה. אולם-כך בעת החוק למיסוי בתנאי אינפלציה נהיו מפליגות. ההטבות לא הוארכו, אולם עתה נמצא שיש צורך לפצות משקיעים אשר כבר תכננו או הקימו או הרחיבו מפעלים בארץ מתוך ציפיה שההטבות יימשכו. כל זה לגבי מפעלים שאושרו שלוש שנים אחורה מ-1 באפריל 1983.

ההצעה הועברה לוועדת הכספים.

ועדת חוקה, חוק ומשפט תדון בקיצוץ סמכותו של הנשיא לחון

המשורר ארז ביטון מביא בשורות ממוסקווה: המצב עתיד להשתפר, חשים היהודים שם

בוועדות ובסיעות / דן מרגלית

ועדת החוקה, חוק ומשפט קיבלה אתמול את הצעת ח"כ אריאל לין (ליכוד) לדון בקיצוץ סמכותו של נשיא המדינה להעניק חנינות לעבריינים. לקראת הדיון יבקש היו"ר, ח"כ אלי קולס (ליכוד), מבית הנשיא פרטים על היקף תופעת החנינות.

בדברי ההסבר של ח"כ לין נטען, כי "דבר מה פגום מאד בדרך השיקולים של נשיא המדינה בכל הקשור להענקת חנינות. הענקת חנינות כיום פוגעת קשה בעקרון הפרדת הרשויות... לשיא חדש הגיע נשיא המדינה עם הענקת חנינה לאדם, שעבר 41 עבירות תנועה, הורשע על ידי בית דין בלא פחות מ-26 מקרים... פעולה כזו משמעותה עידוד העבריינות בדרכים, ביטול שיקול דעתו של בית המשפט וסיכול כוונת המחוקק".

מצביעים על בחירות אזוריות

אלי קולס, יו"ר ועדת החוקה, נענה אתמול לבקשת ח"כ שמחה דיניץ (מערך), והבטיח להימנע מסחבת ולהצביע על החוק, שכבר אושר בקריאה טרומית, עד סוף דצמבר. דיניץ מנה את יתרונות ההצעה לשינוי שיטת הבחירות, הנתמכת בידי 44 ח"כים. עד אז תקיים הוועדה שלוש ישיבות ללימוד הצעת החוק.

ביקורת חריפה על מצב ישובי בקעת הירדן

בתמון רז, ישב ראש ועדת החינוך והתרבות, תקיף אתמול את הממשלה, כי עליה להחליט אם ברצונה לקיים את ההתיישבות בבקעת הירדן, ואם התשובה חיובית — להזרים לה כספים.

ועדת החינוך סיירה אתמול ביישובים. "ההתרשמה קשות מדעיכת האווה, מקריבת משפחות ומדילול התושבים". היא מצאה, כי "שני הסיבות ביניים באזור מנות כ-90 ילדים כל אחת, והדבר מקשה על פיתוח החינוך".

ארז ביטון העביר מסר ממוסקווה

המשורר ארז ביטון הופיע אתמול בפני ועדת העליה עם מסר מבית המועצות, שיהודיה חשים, "שבקרוב עומד להתרחש משהו חיובי". יש התרופפות ביחס הנוקשה אליהם ומספר אסירי ציון ירד". יש בברית המועצות "רעב עצום" לחומר הכתוב בעברית בנושאי יהדות וציונות. במוסקווה הבלינגראד יש 150 מורים לעברית.

כהנא סולק משלוש ישיבות

ח"כ מאיר כהנא הורחק משלוש ישיבות של מליאת הכנסת משום שב-28 באוקטובר איל"ץ את ישיבת הראש חייקה גרוסמן להפסיק את נאומו בדיון בהצעת אי אמון משום מגיעתו ביו"ר הכנסת. ועדת הכנסת בראשות ח"כ מיכה רייסר (ליכוד) החליטה לקיים דיון בנסיבותיו של ישבו ראש הישיבה והכחת לשלול את רשות, הדיבור ממי שפגע באמון בכבוד הכנסת.

הוועדה שמעה את התגבלות ח"כ מתי פלד (המתקדמת) — בהתאם לתלונה של כהנא (בך) — כי ביו"ר בכנסת השתמעה השוואה בין איסור נישואי תערובות בנע"ך לבין מיין קאמפ. ועדת הכנסת קיבלה את הבהרתו של פלד, כי הרושם הזה נוצר במהלך חילופי הדברים מתוך שלא ניתן לו להשמיד את עמדתו, שכל השוואה כזו פסולה על פיה. הוועדה רואה בחומרה כל השוואה מסוג זה, באמר בהודעה.

טעות שלנו

לדברי מנכ"ל חברת עלית נגרם לחברה אובדן הכנסה בסך 3.5 מליון דולר ולא כפי שפורסם בכותרת הידיעה ב"הארץ" שלשום.

*

מיכל הדלק שייך למשרד האנרגיה ולא כפי שפורסם ב"הארץ" אתמול.

האגודה הישראלית לגדילה והתפתחות
— א.ג.ב.ה —
דאר בית בילינסון טל. 03-9223355, 03-9222220
מתכבדת בזה לכינוס חצי שנתי בנושא:
"הקשר שבין המצמץ הגופני לגדילה והתפתחות"
שיתקיים ביום א' ה-28.12.86 שעה 09.00
באולם "בר-שירה" אוניברסיטת תל-אביב ובחסותה
מנחה: ד"ר עמרי ענבר — מנהל המכון למדעי הספורט, מכון וינגייט.
בהשתתפות:
פרופ' צ. לרון — מנהל המכון האנדוקרינולוגי לילדים ומתבגרים מרכז רפואי בילינסון.
פרופ' מ. קרפ — מנהל המרכז לסכרת נעורים, במכון האנדוקריני לילדים ומתבגרים מרכז רפואי בילינסון.
פרופ' י. שפירא — מנהל בית חולים סורוקה באר-שבע.
ד"ר ד. אלדובי — מנהל ביה"ס לפיזיותרפיה ביה"ס לרפואה אוניברסיטת בן-גוריון.
ד"ר ה. דלין — סגן מנהל המכון לרפואת ספורט מכון וינגייט.
מר ש. שדות — פסיכולוג - מכון וינגייט.
מר מ. ארליך — מפקח על החינוך הגופני - משרד החינוך והתרבות.
דמי כניסה בסך 10 ש"ח יושלמו לפי הכתובת הרשומה מעלה.
יש לבוא לכרטיסי כניסה מראש

ביטוח נגד העלאת מחירים!!

לראשונה בישראל

אוטו זה לא טוטו!
אל תמהר - הבטח לעצמך את המחיר הזול ביותר!

חברת לנציה באיטליה מציעה את הבלתי אפשרי: פוליסת ביטוח נגד התייקרות (תמורת 200 ש"ח בלבד):
- קנה מכונית משובחת מתוצרת לנציה או אוטוביאנקי
- שלם את מחירה וקבל אותה.
- אם בינואר יעלו המחירים, אתה פטור מכל תוספת.
- אם בינואר יוזלו המחירים, מבטיחה לך הפוליסה את מלוא ההוזלה.

מוגבל ל-100 מכוניות בלבד.
אספקה במהלך דצמבר.

יעלו או ירדו - מה איכפת לך?
בכל מקרה הרווחת!
היכנס עוד היום לסוכנויות טלקאר והבטח את המחיר!

סוכנויות טלקאר
סוכנות ראשית: תל-אביב טל. 03-336081.
סוכנויות משנה:
ירושלים: טל. 02-717555. חיפה: טל. 04-515115. רחובות: טל. 054-51462.
הוד השרון: טל. 052-27874. חדרה: טל. 063-24527. רמת-גן: טל. 03-720738.
נתניה: טל. 053-38295. ק. שמונה: טל. 067-40398. עזה: טל. 051-62570.
הרצליה: טל. 052-543875.

לנצ'ה
אוטוביאנקי

ניאם מערכות חדשות

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

מיבצע חדש לשיפור התדמית בכדורגל

50 אלף ש"ח לאיצטדיון המצטיין בליגה הלאומית

מאת סופר "ספורט הארץ"

ההתאחדות לכדורגל פותחת ב־מיבצע חדש לשיפור התנאים באיצטדיונים. במסיבת עיתונאים שהיתה אתמול בבית מקולוב בתל־אביב נמסר, כי לאיצטדיון המצטיין בעונה זו יוענק סכום כספי או שווה עד ל־50 אלף ש"ח. הפרס השני יהיה שווה עד ל־30 אלף ש"ח, הפרס השלישי — 20 אלף ש"ח. מטרת המיבצע, שיקיף העונה רק את קבוצות הליגה הלאומית, לפתח ולהגביר את התודעה בנושא תיפעול ואחזקה באותים של האיצטדיונים ויצירת תנאים נוחים לקהל המבקרים.

המיבצע נעשה ביוזמת ועדת החינוך וההסברה של ההתאחדות לכדורגל, בשיתוף עם תא עיתונאי הספורט באגודת העיתונאים בתל־אביב. במהלך המיבצע ייבדקו בנושאים רבים וביניהם: דרכי גישה לאיצטדיון וחניה, סדרי גישה לקופות, כרטיסים ויציאת לקהל, סדרנות, ניקיון ביציעים ובשטח המגרש, מושבים, מזנונים, שירותים, כרוז ורמקולים, גידור ותנאי ראות, התנהגות הקהל, חדרי הלבשה, אירוח, התנהגות ממלאי תפקידים, מיקום ותנאי עבודה לאמצעי התקשורת.

ועדת הפרסים תכלול שבעה חברים. היו"ר יהיה חבר הכנסת פנחס גולדשטיין, יו"ר ועדת הספורט של הכנסת. החברים האחרים: אריה נייח, יו"ר מועצת ההימורים; ישעיהו פורת, יו"ר תא כתבי הספורט; אליעזר לבנה, חיים צימר, יוסף בזון והנרי מרגנה.

ליגה לאומית

פגרת נידרלנד דוחה המחזור ה־15 ל־31 בינואר

מאת סופר "ספורט הארץ"

המחזור ה־15 בליגה הלאומית לכדורגל, שתוכנן ל־10 בינואר, נדחה ל־31 בו.

בחלקו הגדול של ינואר תשהה נבחרת הנוער בנידרלנד, שתארח את הטורניר הקדם עולמי. תחילה תוכנן כי רק שני מחזורים יידחו בגלל היעדר נבחרת הנוער, אך אתמול הוחלט לדחות מחזור נוסף. בשבתות אלו יהיו שלושה מחזורים של גביע הליגה.

המחזור ה־23 יהיה הקובע לאינטרטוטו

מאת סופר "ספורט הארץ"

אחרי המחזור ה־23, שיהיה ב־6 באפריל 1987, ייקבעו נציגי ישראל לטורניר האינטרטוטו האירופי. המועמדים לייצוג הם האלוף, הפועל תל־אביב ומחזיק גביע המדינה, הפועל פתח־תקווה. על שתי הקבוצות להיות מדורגות לפחות במקום ה־8 במועד זה.

כדורגל

גם העתודה תשחק פעמיים עם שוייץ

מאת סופר "ספורט הארץ"

העימות הידידותי הכפול בין שוייץ לישראל במהלך 1987 יכלול גם מישחקים בין נבחרות העתודה של שתי הארצות. שוייץ תארח את הנבחרות הישראליות ב־19 במאי, ותבוא למישחקי גומלין בישראל ב־14 בדצמבר.

העתודה נגד הנוער היום ברמת־גן

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת העתודה בכדורגל תתמודד היום אחר הצהריים עם נבחרת הנוער, במישחק אימון באיצטדיון רמת־גן.

המאמן הלאומי מיליינקו מיהיץ' צירף לסגל העתודה את הפועל שמעון בינון מהפועל באר־שבע.

● באייר לוורקוזן לא נוצחה עדיין בליגה הגרמנית בכדורסל. ניצחונה ה־11 היה על שרלוטנבורג ברלין 76–88 עם 28 נקודות של האמריקאי ג'ונסון.

מפעלי נד אמריקאים ישראליים בע"מ

מכרז רכב מס. 70/586

סוג הרכב	מס. רישוי	שנת ייצור
1. פיאט 131 + מזגן, 1600	42־856־81	81
2. סובארו 1300 רגיל	82־782־83	83
3. סובארו 1300 רגיל	34־910־81	81
4. סובארו 1300 רגיל	[illegible]	81
5. דיאהטסו 1000 רגיל	73־184־83	83
6. פיאסטה B 957	44־704־82	82
7. פיאסטה B 957	44־706־82	82
8. פיאסטה L 957	17־971־81	81
9. פורד טרנזיט מסחרית	856־942	79

את הרכבים ניתן לראות במפעלנו באזור התעשיה חדרה ולהגיש הצעות למחלקת התחבורה עד לתאריך 10.12.86

יש לצרף להצעות המחאה בגובה 10% מערך ההצעה

הוצאות העברת הבעלות על חשבון הקונה

לרכב מסחרי יש להוסיף 15% מ.ע.מ.

אין החברה מתחייבת לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

מרחב תכנון מקומי ירושלים

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965 — כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים, הופקד ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי לתכנית מתאר מקומית הנקראת תכנית מס' 2948 ב', שינוי מס' 85/1 לתכנית מפורטת מס' 2948 ושינוי מס' 1/85 לתכנית 2948 א'.

ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית:

ירושלים, נוה הקריה. רח' ולפסון מס' 2, גוש 30155, חלקי חלקות 13, 15, 16, 17, 58 (מגרש מס' 7 שבתכנית מס' 1252 ב' מלון "סונסטה"), הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.

עיקרי הוראות התכנית:

א. קביעת צורה וחומר לקירוי החצר הפנימית ותבית בריכת שחיה בחצר, ושירותים נילווים בהתאם לנספח הבינוי.

ב. הגדלת שטחי הבניה המאושרים בכ־331 מ"ר.

ג. שינוי הוראות תכנית המתאר בגין בניה באבן וקביעת הוראות לקירוי החצר בקונסטרוקציה מפלדה וכיפות תאורה מחומר אקרילי שקוף.

ד. קביעת שטח עם זיקת הנאה לציבור.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. את ההתנגדות יש להגיש בכתב, בפירוט נמקות, ובלוויי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. (מח' מהנדס העיר, רח' הלל 23, ירושלים).

ר. לוי

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים

י"ג אלול תשמ"ו

17 בספטמבר 1986

תיק הרשויות המקומיות (מבוטחים משותפים) תשל"ב 1972

ועדת המכרזים לקביעת ציוד כיבוי (בתוקף מנויה ע"י שר הפנים)

מכרז אספקה מס' שכ/1/86

1. ועדת המכרזים הארצית המשותפת לציוד כיבוי אש מבקשת בזה הצעות לאספקת רכבי כבאות מהסוגים והכמויות דלקמן: —
א) רכב מים 3000 ליטר (רכ/מ/3000) — יחידה אחת.
ב) רכב מים 13000 ליטר (רכ/מ/13000) — ארבע יחידות.
ג) רכב חילוץ בינוני (רכ/ח/11000) — שלוש יחידות.
2. טפסי המכרז והמפרטים הטכניים ניתן לקבל במשרד הפנים ירושלים, לשכת המשנה למנכ"ל, קריית בן גוריון בית מס' 2 קומה ב' בשעות העבודה הרגילות תמורת תשלום של 250 ש"ח שלא יוחזרו. פרטים נוספים ניתן לקבל מלשכת מפקח כבאות ראשי בתאום, טלפון 02־244067.
3. להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בשיעור הנקוב בתנאי המכרז. אי מילוי תנאי זה ישחרר את הועדה מחובה לדון בהצעה.
4. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים בלשכת המשנה למנכ"ל לפי הכתובת הנ"ל בימים ראשון ורביעי בשבוע, בנוכחות מזכיר הועדה בשעות העבודה הרגילות.
5. המועד האחרון להגשת ההצעות הינו יום א', ב' בטבת תשמ"ז 4.1.87 עד שעה 12.00 בצהרים.
6. אין ועדת המכרזים מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, כל חלק ממנה או כל הצעה שהיא.

דוד קאפח

יושב־ראש

הארץ — עיתון לאנשים חושבים

ליגה לאומית מחזור 12

הפועל תל אביב — הפועל חולון 92–89 (48–49)

● המצטיין: דון רובינסון

● לתל־אביב קלעו: רובינסון 37, מרסר 26, וויליס 17, לארצי 5, פרישמן 4, קאליש 3.

● לחולון קלעו: באניסטר 25, בארמור 24, בוגין 16, פרי 15, אלימלך 7, יעקבי 2.

● שופטים: מכשה הרמן ורמי פישר, 2000 צופים באולם אוסישקין.

מכבי תל־אביב — הפועל רמת־גן 158–101 (68–46)

● המצטיין: לי ג'ונסון

● למכבי קלעו: ג'ונסון 60, מני 22, ברקוביץ' 21, ג'מצ'י 18, קורנליוס 16, לאופר 8, ליפין 7, שטינברגר 2, ארזאנסקי 2, ארדיטי 2.

● לרמת־גן קלעו: כבס 36, ג'ונס 24, בראדי 14, באקר 12, וולדן 6, פרידברג 5, כהן 4.

● שופטים: נפתלי עובדיה ואב נוימן, 800 צופים ביהוד.

מכבי חיפה — הפועל ירושלים 85–82 (45–45)

חצי קו

● המצטיין: תומר שטיינהאואר

● לחיפה קלעו: ג'ונסון 23, שטיינהאואר 20, שפע 13, גורדון 11, א. רוזנברג 8, שלכטר 6, פלאטרס 4.

● לירושלים קלעו: הרד 25, בראדי 21, בראון 13, מילר 12, קנו 7, בלאט 6.

● שופטים: אברהם זגול ודוד בריק, 2000 צופים בהיכל הספורט ברוממה.

בית"ר תל־אביב — הפועל גבת 89–87 (50–45)

● המצטיין: דרייק ג'ונס

● לבית"ר קלעו: ג'ונס 32, דייויס 31, תום 15, הבאיד 8, מוסקוביץ' 3.

● לגבת קלעו: האורד 24, אורן שמר 25, כתבי 16, מאיר 13, אלון שמר 9, פורת 2.

● שופטים: עוזי עמית וראובן וירובניק, 750 צופים בגבת.

הפועל גליל־עליון — הפועל חיפה 111–96 (50–42)

● המצטיין: שמואל זיסמן

● לגליל־עליון קלעו: [illegible]

● לחיפה קלעו: יוסטן 35, דלול 25, הלס 15, גודס 8, קסקי 6, אפשר 4, שבים 3, שם־טוב 2.

● שופטים: אסא קמינר ואייק וילברברג, 1,300 צופים בכפר גלעדי.

אליצור נתניה — מכבי רמת־גן 116–98 (63–42)

● המצטיין: ג'ים ג'ונסטון

● לאליצור קלעו: ג'ונסון 28, סימס 21, ברכה 19, גידנס 15, פייד 14, גודרסון 9, מאלוביק 8, אביטוב 2.

● לרמת־גן קלעו: גורן 29, גיבסון 23, תומאס 14, בינו 14, נעמן 12, באורי 2, תייר 2, שידלצקי 2.

● שופטים: שמעון גוטליב וברוך זליגר, 500 צופים באולם אליצור נתניה.

מלך הסלים

● דייויס (בית"ר ת"א) 376
● מני (מכבי ת"א) 325
● גורן (מכבי ר"ג) 318
● זיסמן (הפ. חיפה) 308
● הרד (הפועל י־ם) 292
● פרי (גליל־עליון) 286

במחזור הבא

● ביום שני: הפועל רמת־גן — אליצור נתניה, מכבי תל־אביב — הפועל גבת, בית"ר תל־אביב — הפועל גליל־עליון, הפועל חיפה — מכבי חיפה, הפועל ירושלים — הפועל תל־אביב, הפועל חולון — מכבי רמת־גן.

● הפועל גבעתיים חוללה אמש הפתעה גדולה בליגה הלאומית בכדורסל לנשים, כאשר גברה על האלופה הבלתי מנוצחת העונה אליצור תל־אביב 52–48.

הפועל ת"א — חולון: שידור חוזר

התל־אביבים ניצחו 92–89 (בסיבוב הראשון 74–72) ודחקו את חולון למקום הרביעי ★ לי ג'ונסון קלע 60 נקודות בניצחון מכבי תל־אביב על הפועל רמת־גן 158–101 ★ כל חמש האחרונות בטבלה נוצחו

כדורסל

מאת סופר "ספורט הארץ"

חודשים וחצי אחרי פתיחת העונה בליגה הלאומית בכדורסל, היה אמש שידור חוזר של המישחק בין הפועל תל־אביב והפועל חולון. אז ניצחו התל־אביבים 74–72 בהיכל הספורט החולוני. אמש עשו זאת בצורה דומה, 92–89 באולם אוסישקין. ללא חיים זלוטיקמן הפצוע, ועם מייק לארצי המוגבל בגלל פציעה, הכריעו התל־אביבים פעם נוספת רוח הלחימה והתעלות של דון רובינסון ולאון מרסר שהכריעו את הניצחון. החולונים נסוגו אישוא מהמקום השני לרביעי.

שלושה ימים לפני המישחק נגד וארזה, היה אמש למכבי תל־אביב אימון מצוין ביהוד שם הפגין האלוף יכולת מצוינת בהתקפה בניצחון 158–101 עם 60 נקודות של לי ג'ונסון.

גם ארבע הקבוצות האחרות בתחתית נוצחו אם כי לאחר מישחקים שקולים יותר: מכבי רמת־גן 98–116 בנתניה נגד אליצור, הפועל גבת 87–89 בבית נגד בית"ר, הפועל ירושלים 82–85 נגד מכבי בחיפה והפועל חיפה 96–111 בכפר גלעדי נגד הפועל גליל־עליון.

הדון: גם צלף, גם מנהיג

את המחזה הזה כבר ראינו. אז, במחזור הראשון, הפתיע הפועל תל אביב את הפועל חולון בביתו וניצח 74–72. אמש לא היתה זו הפתעה. הקבוצה הטובה (ת"א, כמובן) יותר ניצחה 92–89 (49–48), והדגש הוא על המלה קבוצה.

נדמה שמעט מאד השתנה מפתיחת העונה. למרות שקני באניסטר ודון רובינסון לא שיחקו אז, לא היתה לעובדה זו משמעות, מבחינת המהלכים על המגרש: שוב התברר שלתל־אביב יש האופי, המישחק הקבוצתי והחכמה, החסרים כל כך לחולון. הפרש הקטן נעוץ ביכולת האישית הטובה של החולונים, שעליה מתבסס מישחקם. מעבר לכך, אין להם כמעט מאומה.

קפטן ת"א, מייק לארצי, שיחק למרות פציעה מכאיבה מאד ברגלו ומתיחות שריר בגבו, אולם גם כאשר היה ברור לכל צופה באולם שלארצי מוגבל מאד ואינו אפקטיבי, שמרה חולון שמירה מעורבת, בה הוצבו אלימלך ובוגין על פרישמן ולארצי. אין פלא שדון רובינסון המצטיין "חגג" וסיים את המחצית הראשונה עם 20 נקודות ולאון מרסר הוסיף 14. לארצי לא קלע נקודה. בהגנה שמרה תל־אביב שמירה איזורית צפופה (2–1–2) וכל זמן שחולון קלעה מבחוץ, או הצליחה להכניס כדורים לבאניסטר — היה המישחק בשליטתה. האורחים הוליכו 19–10 (7) ו־38–47 (18), אבל החלו להחטיא והחלו למסור לבאניסטר. רובינסון ומרסר דאגו לצמצם עד למחצית ל־49–48.

6 דקות לאחר פתיחת המחצית השניה (58–61 לת"א) ספג מרסר את העבירה הרביעית שלו והוצא למנוחה. רובינסון התגלה כאן בכל הגדולה. הוא קלע מכל מצב (37 בסיכום) וקלט את מרבית הכדורים החוזרים (13 בסיכום), וקבוצתו הוליכה 70–80. בדקה ה־32, מרסר חזר למגרש כעבור דקה, אולם חולון לא נכנעה, ובניצוחם של בארמור ובאניסטר עלתה ליתרון 84–86 (37). דקה וחצי לפני הסיום היתה התוצאה 89–89 ואז "חטף" איברה מדלן את הכדור בהתקפה. תל אביב החזיקה בכדור ו־33 שניות מן הסיום קלע ג'ון ווילים (מצויין) את סל הניצחון. לאחר פסק זמן יצאה חולון להתקפה האחרונה, אך שוב התברר שאין לה כל תנועה אפקטיבית בהתקפה ובוגין החטיא לאחר "כי־סוי" לסל. באניסטר "חיבק" את ווילים והלה הוסיף נקודות עונשין למאזן, 92–89.

את אנשי חולון צריכה להדאיג העובדה, שקבוצתם אינה משחקת בצורה מתוכננת ולעתים נדמה שאין למאמן, מולי קצורין, כל השפעה על מה שקורה על המגרש. במצב שכזה, אין ההפסד צריך להפתיע.

גיא צוקר

רק 26 דקות של מתח בגליל

עד לדקה ה־26 עוד היו אשליות להפועל חיפה במישחק בכפר גלעדי, כאשר סל של 3 נקודות של איתי שבים צימצם את הפיגור שלהם ל־57–61. אבל בסיום זכו שחקני גליל־עליון בניצחון ברור, 96–111.

אולי בגלל הקור לא ראינו אמש כדורסל משובח, להוציא את דקות הסיום, בהן הקפיצו המקומיים את האוהדים בסידרה של מיבצעים מלהיבים. החיפאים אף הובילו בדקה השביעית 11–16 אבל בדקה ה־15 כבר היה לגליל יתרון 27–37 ובהפסקה 42–50.

פתיחת המחצית השניה היתה שקולה. במצב של 57–61 הורה אריה מליניאק לשחקניו לעבור לשמירה איזורית ואז חל המיפנה. הקבוצה המקומית, בניצוחו של שמוליק זיסמן המצויין, סיימו בתנופה מרשימה. קרטיס פרי וזיסמן ביצעו כמה תרגילים מרהיבים.

יצחק בירקנא

אכזבה חיפאית, לחימה ירושלמית

שותף־הציד הצעיר של מכבי חיפה, תומר שטיינהאואר, היה גם אמש הכדורסלן הבולט אשר הוליך את החיפאים לניצחון 82–85 על הפועל ירושלים, לאחר קרב שקול ורב תהפוכות.

אחרי הניצחון הגדול על הפועל חולון, לא היתה זו אמש אותה קבוצה חיפאית, ובעיקר אמורים הדברים לגבי שני שחקני העונה, ריצ'י ג'ונסון ופלאטרס, שהיה "מכוכב התורן". השינוי הגדול במישחק החיפאים חל כשמאמנם פנחס גרשון הוליך להציב שני שחקנים גבוהים ושלושה קלעים ומרכיבי כדור, לעומת שלושה גבוהים ושני נמוכים שהעדיף בדקות רבות. כששיתוף דורון שפע, ארי רוזנברג ועדי גורדון פעלה המכונה החיפאית טוב יותר, ומוחקה יתרון ירושלמי 59–64 בדקה ה־30. גם בהמשך עדיין התנהל קרב שקול, הרבה בזכות מישחקו המצויין של הירושלמי עדי בראדי וחבריו האמריקאים לאמר האורד וריקי בראון. ירושלים הפתיעה לטובה, ניהלה מאבק צמוד ולא איפשרה לחיפה לטוסכה.

החיפאים הוליכו בפתיחה 10–3 ו־15–25. בפעם הראשונה במישחק הוליכו הירושלמים 41–43 וסיימו את המחצית בשוויון 45. ירושלים עוד הוליכה 53–54 ו־59–64 לפני שחיפה, בניצוחו של שטיינהאואר, עלתה ליתרון 72–77 שנמחק תוך דקה והפך ליתרון ירושלמי 78–77. במצב של 78–80 לחיפה, שתי דקות ו־30 שניות לסיום, קבע האורד שויון לאחר שהמכונית שרקה ל־30 שניות. החיפאים מחו והסל נפסל. לאחר מכן יצא בראון בחמש עבירות וחיפה ניצלה זאת להגדיל יתרונה ל־83–78. ירושלים צימצמה ל־83–80, אבל שתי קליעות עונשין של ארי רוזנברג העלו את יתרון חיפה ל־85–80, לפני שהאורחים נבצעו סופית 85–82.

אברהם ציבין

	משח'	נצ'	הפ'	יחס סלים	נק'
1. מכבי ת"א	12	12	0	984—1354	24
2. גליל־עליון	12	9	3	1066—1141	21
3. הפועל ת"א	12	8	4	1029—1053	20
4. הפ. חולון	12	8	4	1034—1067	20
5. אל. נתניה	12	8	4	1163—1170	20
6. מכבי חיפה	12	7	5	1059—1100	19
7. בית"ר ת"א	12	6	6	1114—1047	18
8. מכבי ר"ג	12	3	9	1177—1065	15
9. הפועל י־ם	12	3	9	1122—1072	15
10. הפועל גבת	12	3	9	1110—1011	15
11. הפועל חיפה	12	3	9	1115—1022	15
12. הפועל ר"ג	12	2	10	1271—1055	14

טבלת הליגה בכדורסל

חיים זלוטיקמן המצביע על מסמל הפועל תל־אביב (צילום: עוזי קרן)

לרמת־גן לא היה סיכוי בנתניה

סגן האלוף, אליצור נתניה, פתח את הסיבוב השני בניצחון ביתי 116–98 על קבוצת התחתית של מכבי רמת־גן, במישחק שבו גילה יכולת טובה שותף הציד החד של אליצור ג'ים ג'ונסטון, שקבע שיא אישי של נקודות (28).

אליצור שיחק במחצית הראשונה במהירות, הודות ליכולת וירטואוזית של גרג גידנס ומישחק טוב מתחת לסל של טרי פייד (9 ריבאונדים במחצית הראשונה). מאידך היו שני שחקני המפתח, סימס וגלסון, בי־כולת בינונית והשתפרו רק במחצית השניה.

ברמת־גן היו רק אור גורן והגר לארי גיבסון שוויו כוחות עם שחקני אליצור, החזיקו את קבוצתם בתחרות כמעט לכדם. בדקה ה־29 הביאו גורן וגיבסון לצמצם את הפער לחובתם עד כדי 12 נקודות בלבד לזכות אליצור (69–81), אבל שלוש קליעות רצופות של הזילי סימס העלו את קבוצתו ליתרון של 20 נקודות כעבור 4 דקות (81–101), פער שנשמר עד לסיום.

חנן פאפר

בית"ר ניצל בגבת

פציעת ינאי

היעדרו של בועז ינאי מנע אמש מהפועל גבת לגבור על בית"ר תל־אביב, במישחק שקול בו ניצחו האורחים 87–89, אחרי שהוליכו ברוב שלבי המישחק בהפרשים קטנים.

ינאי הפצוע אמנם פתח, אבל אחרי שלוש דקות נטש את המיגרש ולא חזר עוד. עובדה זו נוצלה היטב על־ידי הבית"רים, שהובילו בדקה הרביעית 12–6 ובדקה ה־12 עמד יתרונם על 34–20. הוליפתו של הרכז אביגדור מוסקוביץ' בשלמה סלינג, איפשרה למארחים להתעשת ועד להפסקה סגרו את הפיגור לחמש נקודות (45–50).

שחקני גבת פתחו את המחצית השניה בשמירה לוחצת, סגרו את הפער ל־58–59 בדקה ה־25 ואף עלו ליתרון ראשון, 71–69, בדקה ה־31. עתה התנהל מישחק שקול ומרותק, כשהיתרון עובר מצד לצד. דקה לסיום הובילו האורחים 89–84. אורן שמר קלע מנגד עוד סל של שלוש נקודות, אבל לא הצליח למנוע ניצחון בית"רי.

אורן שמר הגיע ליכולת טובה יחד עם כתבי והאורדי (במחצית השניה). מאר היה הריבאונדר המצטיין עם 11 כדורים חוזרים. אצל המנצחים בלטו שחקני החיזוק דרייק ג'ונס ודון דייויס.

רם שירון

60 הנקודות של לי ג'ונסון

בעבר היה בכוחו של עימות זה לרתק אלפים. המאבקים הדרמטיים בין שתי הקבוצות סיקרנו חובבי כדורסל מכל רחבי הארץ. התלאות שעברו באחרונה על רמת־גן השכיחו ימים אלה. אמש ביהוד לא נותר זכר. מכה שהוגדר פעם "מישחק העונה": מכבי הביס את יריבו ללא תנאי 158–101.

עד הדקה ה־10 התנהל מאבק שקול ורמת־גן אף הוליכה 33–32, אולם מרגע זה נכנסה המכונה המכבית להילוך גבוה. בארבע הדקות, שהצליחו להשאיר את רמת־גן כדי מנה, החלו להחטיא ויתרון מכבי צמח בהדרגה עד ל־68–46 במחצית. גם לאחר ההפסקה המשיכו שחקני מכבי להלהט על כל כדור, למרות שהמישחק איבד כל ערך ספורטיבי, כי על המישחה התנהל מאבק של חתול ועכבר.

בתוך ברדהסלים אי אפשר היה להבחין בשיטת מישחק המנחה את הקבוצות. השחקנים משני המחנות היינו במבצעים אישיים. כשמתפתח מישחק חד צדדי, כבכי שהשיעמום יאחז בכל. אבל אמש היה במיגרש לי ג'ונסון, שעשה את כל ההבדל. מישחק נגד רמת־גן אמנם אינו יכול להוות קנה מידה, אך בכל זאת נראה שג'ונסון חזר לגלות את יכולתו האמיתית. 60 הנקודות שקלע הן מאזן מרהים ויוצא דופן בכדורסל. נקודות רבות התגלגל לצבור בצורה וירטואוזית, בגירקי הטבעה, אשר הוציאו את הקהל מכרדו והצילו את המישחק משיעמום. העובדה שג'ונסון הוצא לחמש דקות במהלך המחצית השניה מנעה ממנו מכה נכבדה עוד יותר של נקודות.

כבר בדקה ה־27 נרשמה נקודת ה־100 של מכבי (61–100). ההפרש שהלך ותפח עמד בסיום על 158–101. תוצאה במישחק כזה ודאי אינה מהווה מדד לגבי יכולתם של המכבים לפני מישחקם הראשון בבית הגמר האירופי, מחרתיים נגד וארזה. אבל בכל זאת יש בה כדי לעודד.

אילן פיש

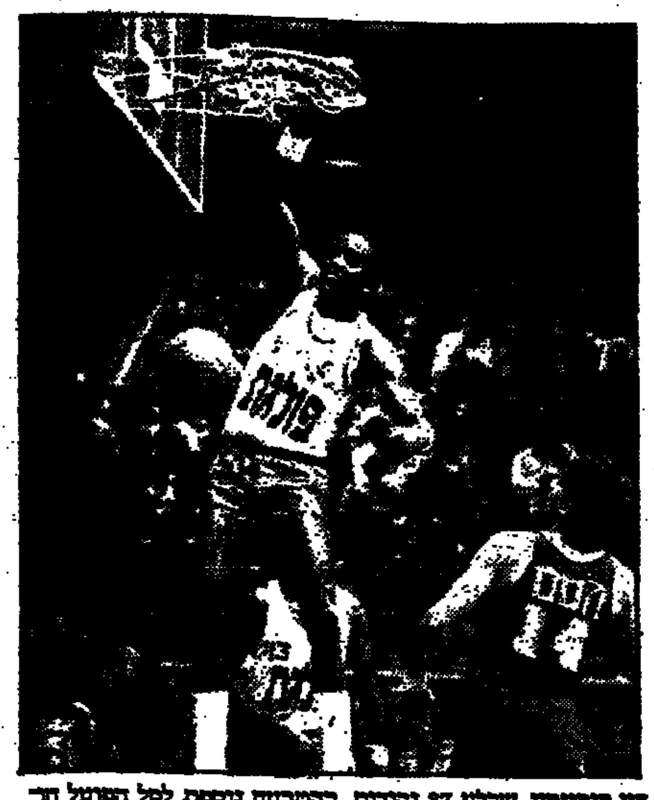

דון רובינסון, שקלע 37 נקודות, בהטבעה נוספת לסל הפועל חולון אמש בניצחון 92–89 של הפועל תל־אביב (צילום: עוזי קרן)

2 אמריקאים בהרכב מאלין שתיבחן את מכבי ת"א

מאת סופר "ספורט הארץ"

שני כדורסלנים אמריקאים ושלושה מהשחקנים הטובים ביותר של בלגיה, נימנים על קבוצת מאסטפילס מאלין שתבחן את מכבי תל־אביב פעמיים במהלך פגרת סוף השנה ולקראת חידוש מישחקי גביע אירופה בראשית ינואר. מאלין תגיע לישראל ב־28 בחודש ותשחק נגד מכבי ב־29 בירושלים וב־30 בראשון לציון.

[illegible] (2.07 מ') וריק ראוזיה (1.96 מ') והבלגיים הכלולים הם הקפטן רנה ואנדנברוק (2.01), ריק סאמי (2.04) וזני באואר (1.84). המאמן הוא שוקן העבר לוסיין ואן קרסהאוור.

אן.בי.אי

יובי בראון הודח מאימון ניו־יורק ניקס

ניו־יורק (א־פי). יובי בראון הודח אתמול ממשרתו כמאמן קבוצת הניו־יורק ניקס. זאת בגלל כשלונה של הקבוצה העונה למרות שהתגברה על סדרת פציעות בשנתיים האחרונות.

עוזרו בוב היל מונה כמאמן בעת אימון בוקר שנערך באסכולה קולגי בניו־ג'רזי. מיד לאחר מכן יצאה הקבוצה לסידרה של ארבעה מישחקים בחוף המערבי.

בראון היה בעונה החמישית שלו כמאמן הניקס. בשתי העונות הראשונות הוביל את הקבוצה לשלב חצי הגמר בחוף המזרחי, אבל בשתי העונות האחרונות כשלה הקבוצה בעקבות פציעות לברנארד קינג, ביל קארטרייט, פאט קאמינגס, פאט יואינג, רורי ספארו ודרווין הבסטר. העונה חזרו כל הפצועים להרכב פרט לקינג אבל המאזן של הניקס מדה ניצחונות על 4 ניצחונות ו־12 הפסדים.

היל בן ה־37 לא היה מעולם מאמן ראשי במכללות או בליגה המקצוענית. לפני הצטרפותו לניקס היה עוזר המאמן בקנזאס.

הנסיך פיליפ יבוא לקונגרס באפריל

הנסיך פיליפ, בעלה של אליזבת מלכת אנגליה, יוזמן לקונגרס האגודות הספורט של מדינות מערב אירופה, שיערך בישראל באפריל. הנסיך פיליפ הוא נשיא הכבוד של ארגון זה. צפויה השתתפות נציגים מ־17 ארצות.

הערב המחזור ה־10 בליגה לכדורעף

הערב יתקיים המחזור ה־11 בליגה הלאומית בכדורעף. תכנית המישחקים: הפועל מטה־אשר — הפועל המעפיל, הפועל רמת־אביב — אליצור תל־אביב, הפועל העמקים/שריד — הפועל קריית־אתא, הפועל השומר/מעברות — הפועל כפר־סבא, מכבי תל־אביב — הפועל בתים.

שר החינוך יבוא לפתיחת טורניר הנוער

מאת סופר "ספורט הארץ"

שר החינוך והתרבות יצחק נבון יבוא לפתיחת טורניר החנוכה הבינלאומי לנוער, שיחל ב־28 בדצמבר. פתיחת הטורניר תהיה באיצטדיון רמת־גן.

בוריס בקר מוכן למאסטרס

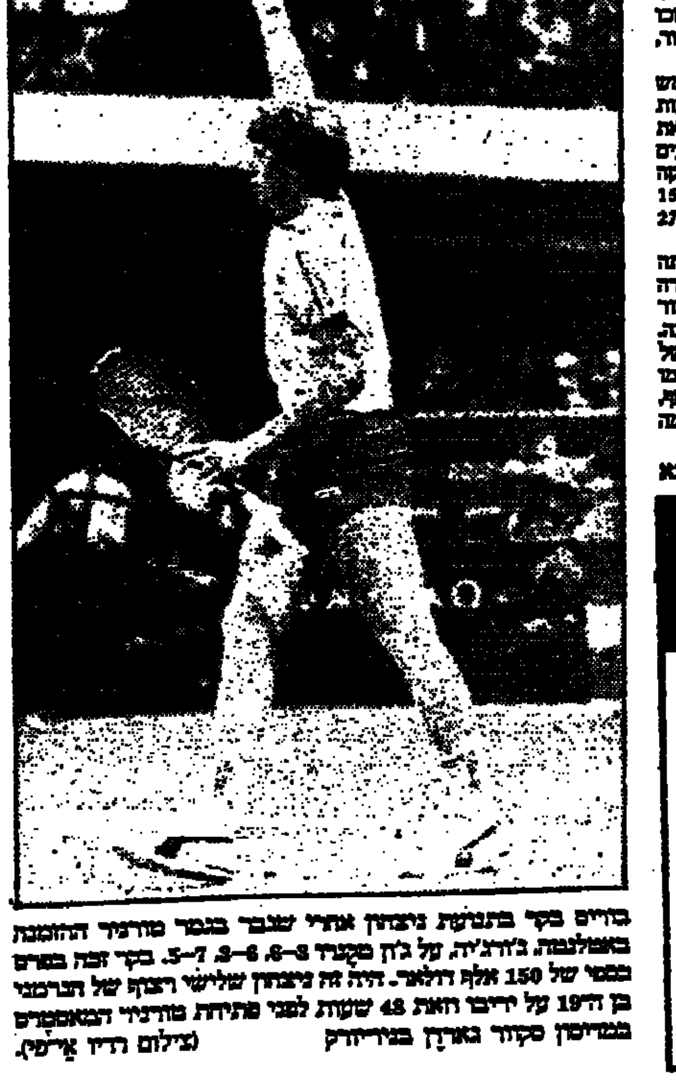

בוריס בקר בתנועת ניצחון אחרי שגבר בגמר טורניר ההזמנה באטלנטה, ג'ורג'יה, על ג'ון מקנרו 3–8, 6–3, 7–5. בקר זכה בפרס כספי של 150 אלף דולאר. היה זה ניצחון שלישי רצוף של הגרמני בן ה־19 על יריבו ואת 48 שעות לפני פתיחת טורניר המאסטרים במדיסון סקוור גארדן בניו־יורק (צילום רדיו אי־פי).

ביום ה' 4.12.86 שעה 16.00

בעלה לקבורות יקירינו

מושה ודב קולמן ז"ל

בבית העלמין בקרית־שאול

בני המשפחות

במלאות שנתיים למותו של אבי

אלוף (מיל) ישראל ברנע ז"ל

נעלה לקברו ביום ה' ב' בכסלו תשמ"ז 4.12.86 בשעה 3.00 אחה"צ

נפגשים ברחבת השער הראשי בבית העלמין בחולון

רחל בריק

במלאות שנה לפטירתה של חברתנו

רבקה (ריבושה) שחורי

נקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ה', ב' כסלו תשמ"ז 4.12.86 בשעה 2 אחה"צ בבית העלמין החדש כפר סמיר

נפגשים ליד השער הראשי

ידידים וחברים

אוניברסיטת חיפה

אבלה על מותו ללא עת של

פרופ' חיים הדומי ז"ל

ראש ביה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית אורנים

ומשתתפת בצער המשפחה

אנו משתתפים בצערו של חברנו הותיק

משה שק (מודיעין)

בפטירת אמו ז"ל

אגד

ההנהלה

החברים והשכירים

ארגון גימלאי אגד

קרן גימלאות של חברי אגד

למדי ורמי גפנר

אתנו באבלכם על מות האב

מרדכי אדוט ז"ל

בית יפאודה

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה להנדסה אזרחית

משתתפת בצערו של חברנו לעבודה

משה אברהם במות אביו ז"ל

ומביעים תנחומים למשפחה

חברי הסגל

העובדים בפקולטה

קואופרטיב דן

משתתף בצער חברינו הגימלאים

שלמה ומנחם חביבי ומשפחותיהם

על מות האב ז"ל

בעקבות השמש לדרום אפריקה!

בטיול היוצא ב־26/1/87 נותרו מקומות ספורים.

בוא בעקבות השמש, ובעקבות מאות מטיילים שחזרו וגמרו את ההלל על טיולנו זה.

4 שבועות, חצי פנסיון, נופים, שמורות טבע, מכרות זהב ויהלומים, יערות, והרבה קסם אנושי.

נא להזדרז!

פרטים והרשמה אצל עמוס אורדו באופיר טורס.

טל: 03-209777 ואצל סוכן הנסיעות שלך.

אופיר טורס

40 מיליון שקל — ההזרמה בנובמבר

גיוס הון שלילי נרשם בשוק ההון בשל פדיונות אג"ח ותוכניות חיסכון

מאת צבי זרחיה

הממשלה הזרימה בחודש שעבר 40 מיליון ש"ח. בפעילותה הריאלית, ספגה הממשלה אותו חודש 133 מיליון ש"ח. בשוק ההון נרשם אותו חודש גיוס הון שלילי, הנובע מפדיונות של אגרות חוב ותוכניות חיסכון בהיקף 173 מיליון ש"ח. גיוס ההון השלילי נובע מפדיונות, בהיקף של 608 מיליון ש"ח, לעומת גיוס בחודש של 435 מיליון ש"ח בלבד.

הוצאות הממשלה בנובמבר, היו גבוהות בהשוואה לחודשים ספטמבר-אוקטובר 86'. זאת, כתוצאה מהעברת תשלומים למוסד לביטוח לאומי במסגרת הוזלת עלות העבודה. עם זאת, הוצאות הממשלה היו נמוכות בחודש שעבר בכ-3% לעומת רמת ההוצאות החודשית המוצעת בראשית שנת התקציב.

אמוראי: 1986 היתה מבוזבזת ואבודה; 87 נראית פחות טובה

"למעט בלימת האינפלציה, לא נרשמו השנה הישגים של ממש"

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שנת 1986 היתה שנה מבוזבזת ואולי אף אבודה. למעט בלימת האינפלציה לא נרשמו בה הישגים של ממש. כך אמר אתמול סגן שר האוצר עדי אמוראי ביום עיון של איגוד המפרסמים.

היצוב שהושג במשק אינו מטרה כשלעצמה — אמר אמוראי — אלא רק בסיס שממנו ניתן להוביל את המשק לצמיחה מחודשת. על פי הערכות משרד האוצר, שאותן מסר, לא נרשם בשנת 1986 גידול בתל"ג ופירושו הוא שהמשק לא הצליח להתייעל בשנה זו.

סגן שר האוצר הביע תודה מהגידול הריאלי, בשיעור 25% באשראי, בעשרת החודשים הראשונים של 1986, על בסיס נתוני בנק ישראל. הגידול בהיקפי האשראי לא הניע את הצמיחה אלא את הגידול בצריכה ובייבוא.

אמוראי מקווה עם זאת שיש סיכוי ששנת 1986 תסתיים בלא הזרמה. לדוגמא ציין את נובמבר, שבו ציפו להזרמה גדולה, אך בסופו של דבר הסתיים החודש שחלף בספיגה.

צמצום פעולות הממשלה

אשר לדרך שבה על הממשלה ללכת, אם היא מעוניינת בצמיחה, אמר שצריך להקטין את פעולות הממשלה. הדבר יאפשר לצמצם את נטל המיסוי, דבר שישחרר את שוק ההון מהמעורבות הממשלתית.

בהתייחסו לשנת 1987 קבע, כי היא נראית פחות טובה מהנוכחית, בין היתר משום שלא יהיה סיוע מיוחד מארה"ב, אך תנאי הסחר העולמי יאפשרו, לדעתו, למשק להתרחב, אם ננקוט בפעולות הנכונות.

כל יום שביתה במפעלי ים המלח הפסד של חצי מיליון דולר

מאת אורן רבין
סופר "הארץ"

חברת מפעלי ים המלח מפסידה בכל יום חצי מיליון דולר בגלל שביתת נהגי מפעלי תובלה. נהגי המשאיות השובתים מונעים, בין היתר, הובלת משאיות פרטיות, שכבר המפעל להובלת אשלג לנמל אילת — כך מסר אתמול גורם מוסמך בחברה.

השביתה מעמידה בסכנה עיסקת יצוא של 5 מיליון דולר שנחתמה בשבועות האחרונים בין מפעלי ים המלח לבין דרום קוריאה, במבצע שבו גברה החברה על כמה יצרניות אשלג אחרות מרחבי העולם ביניהן ירדן.

עובדי תע"ל יקבלו תוספות שכר של 10%

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

עובדי חברת תעשיות עץ לבד יקבלו בקרוב תוספת שכר בשיעור של 10 אחוזים, בעקבות התערבותו של שר התעשייה והמסחר אריאל שרון.

בסיור שערך אתמול שרון במפעל תע"ל בקיבוץ משמרות, המעסיק 500 עובדים, רובם מפרדס חנה וכרכור, העלו נציגי העובדים תלונות קשות על שכר נמוך ביותר.

שר התעשייה קרא להנהלת המפעל לפעול לתיקון עיוותי השכר וזו במקום הודיעה ההנהלה על כוונתה לשלם תוספת שכר לעובדים.

האשכוליות של ראשית העונה דחקו רגלי המתחרות מארה"ב

מאז ראשית העונה הגיעה התמורה הכספית בעבורן לכ-12 מיליון דולר, לעומת 9.2 מיליון דולר אשתקד

מאת אבנים צחר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

האשכוליות המבכירות הישראליות הצליחו השנה לדחוק גם את רגלי המתחרות מארה"ב ולכבוש נתחי שוק חדשים באירופה. כך עולה מנתונים של מועצת ההדרים.

התמורה הכספית עבור יצוא האשכוליות הגיעה מאז ראשית העונה (לפני כחודשיים) ל-12 מיליון דולר בקירוב, בהשוואה ל-9.2 מיליון דולר בשנה שעברה. עליה זו ביצוא נובעת הן מהעליה בכמויות האשכוליות שנמכרו בחו"ל והן מעליה במחירים שהושגו. התמורה הכספית לתיבת אשכוליות גדלה מאז שנה בממוצע בכ-20 אחוז.

אשכוליות מישראל לאוסטרליה

מנכ"ל מועצת ההדרים, יורם רינברג מסביר זאת בהצלחת מבצע קידום המכירות הגדול שהחלה בה המועצה עוד בראשית העונה. מטרת המבצע היתה להעמיק את תודעת צריכת האשכוליות בציבור האירופי ולהביא לתודעת הצרכנים באירופה את זני האשכוליות החדשות שפותחו בארץ.

הודות למבצע ולהקדמת המתחרים האמריקאיים במשלוחי היצוא הראשונים, גדלו המכירות בבריטניה ובשווייץ והאשכולית הישראלית הורה אף לשווקים של אוסטרליה, מדינה שאף היא מיצואני ההדרים הגדולים בעולם.

הצלחה מיוחדת נרשמה ביצוא של האשכוליות האדומות מעמק הירדן. המכירות של זן זה גדלו השנה בכ-68 אחוז. המכירות של זן "סאן רייז" גדלו באותה תקופה בכ-32 אחוז בלבד.

מאז הוכרז על משטר צנע במים:

המיגזור החקלאי הפחית צריכת המים ב-19 אחוז

למשק המים הארצי נחסכו 132 מיליון קוב מים

מאת אבנים צחר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

המגזור החקלאי הפחית את צריכת המים שלו ב-19 אחוזים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מאז הוכרז על משטר צנע במשק המים בחודש אפריל אשתקד. בדרך זו נחסכו למשק המים הארצי 132 מיליון קוב מים. באותה תקופה עצמה צריכת המים הביתית והתעשייתית, שותה בשישה אחוזים בלבד, שהם שווי ערך לכ-15 מיליון קוב בלבד. כך עולה מנתוני חברת מקורות, המעודכנים לסוף חודש אוקטובר האחרון.

החיסכון לא השפיע על התפוקה החקלאית

כלכלני המרכז החקלאי חישבו ומצאו, כי החסכון המשמעותי במי ההשקייה לא השפיע לרעה על סך כל התפוקה החקלאית. על פי הנתונים, בשנים 1978-85 הוקמו 57 ישובים חקלאיים חדשים ועוד התפוקה החקלאית גדלה ב-52 אחוז, מ-1.48 מיליארד ל-2.26 מיליארד דולר. הגידול בצריכת מי ההשקייה הסתכם באותה תקופה בכ-80 מיליון קוב בלבד, שהם כ-60 אחוז בלבד מכמות המים שנחסכו בששת החודשים עד סוף אוקטובר האחרון.

עובדי "ממ"ן" חשודים בגניבות ממטענים מחו"ל

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני המשטרה

פרשת גניבות ממטענים שהגיעו מחו"ל, בהם מעורבים עובדי חברת ממ"ן — מסוף המטענים, נחשפה על ידי משטרת נמל התעופה בן-גוריון בלוד. שניים מעובדי החברה נעצרו עוד בסוף השבוע שעבר, אולם החקירה מתפשטת וצפויים מעצרים נוספים.

הפרשה התגלתה לאחר שאנשי יחידת המודיעין של המשטרה עצרו לביקורת משאית העוברת בשירות מסוף המטענים, בה ישבו שני נהגי החברה. בחיפוש בתא הנהג, נמצאו שני מעילים יקרי ערך, אשר הגיעו במשלוח מחו"ל. המעילים החשודים היו עדיין מוטבעים בתוויות היצרן והגיעו עם משלוח של מעילים רזומים, שהיה מיועד לאחת מחברות האופנה הגדולות בארץ.

ועדת העבודה מתנגדת להפחתת דמי ביטוח לאומי של מעסיקים כאמצעי להפחתת עלויות עבודה

דורשת שהם יופחתו באמצעות מס הכנסה

מאת עדנה אבידור
סופרת "הארץ"

ועדת העבודה והרווחה מתנגדת להפחתת עלויות העבודה באמצעות הפחתת דמי ביטוח לאומי של המעסיקים, והיא דורשת שהן יופחתו באמצעות מס הכנסה, או בדרך אחרת.

חברים בועדה חוששים מהרחבת התלות של המוסד באוצר, דבר שיש לו השלכות על תשלומי הקיצבאות בעתיד. הוועדה דרשה מהאוצר לקבל מיד הצעה להסדר קבע של שיטת תשלומי הקיצבאות של זקנה ושאירים ולאוכלוסיות מעוטות הכנסה. דרישת הוועדה באה לאחר שהוראות השעה שהסדירו תשלומים אלו פגו בספטמבר ושיעור תשלומי קיצבאות אלו נתון לחסדי האוצר.

סמנכ"ל למחקר של המוסד לביטוח לאומי, יוסי תמיר, מסר לוועדה, כי הפחתת עלויות העבודה למעסיקים בשיעור 5%, כדי לשמור על האינפלציה אינה פתרון.

התחשיב שהציג לחברי הוועדה מלמד, כי בפועל ההפחתה למעסיק היא 2% בלבד.

ח"כ יאיר צבן שהגיש הצעה לסדר יום בנושא, קבע כי ההסדר של הפחתת עלויות העבודה למעסיקים באמצעות המוסד לביטוח לאומי הביא לגידול חלקם של השכירים מ-5% ל-7% והפחתת חלקם של המעסיקים ב-2.5% בלבד מ-15% ל-12.5%.

יתרות המט"ח בנובמבר עלו ב-938 מיליון ד'

הסתכמו ב-4 מיליארד ו-262 מיליון דולר

מאת צבי זרחיה

יתרות מטבע החוץ של ישראל עברו בנובמבר את קו ארבעת המיליארדים והסתכמו ב-4 מיליארד ו-262 מיליון דולר — עליה של 938 מיליון דולר. הרמה הגבוהה של היתרות נובעת מקבלת הסיוע האמריקאי, בסך 1.2 מיליארד דולר. עם זאת, 262 מיליון דולר מכספי הסיוע "נאכלו" לצורך פרעון חובות והפקדות מט"ח של ישראל בחו"ל.

"נקה כימיקלים" נחלצת מהקשיים

מעבר מהפסד לרווח של 1.1 מיליון דולר

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

חברת נקה כימיקלים, העוסקת בייצור ושיווק דטרגנטים, נחלצת אט אט ממבוכה הקשה, שפקד אותה בשנתיים האחרונות, ואשר כמעט וגרם להתמוטטותה.

הדוחות החצי שנתיים לתקופה שהסתיימה בספטמבר 86, שפורסמו אתמול, הצביעו על מעבר מהפסד של 1.25 מיליון דולר, לרווח של 1.1 מיליון דולר. כחצי מיליון דולר מהרווח נבעו מרווח חד פעמי, שמקורו מכירות מקרקעין של החברה. מחזור המכירות של החברה הסתכם במחצית השנה ב-6 מיליון דולר, לעומת תחזית לשנת 1986/87 כולה של 10 מיליון דולר.

הנחות של 10 אחוז בתשלום מיסים לתושבי עיירות הפיתוח

מאת עדנה אבידור
סופרת "הארץ"
לענייני כלכלה

תושבי עיירות הפיתוח יזכו בהנחות בשיעור של 10 אחוזים בתשלום מיסים ללא הגבלות, כגון רמת הכנסה וסוג מקום העבודה. על כך החליטה אתמול ועדת הכספים של הכנסת בתום דיון ממושך שהתפרס על פני חודשים.

עוד החליטה הוועדה כי תושבי מצפה רמון יוכלו לקבל זיכוי ממס בשיעור של 750 שקל לחודש, אם יעבדו בתחום העיירה.

מפעלים קטנים במצפה רמון או בירוחם, המעסיקים עד חמישה עובדים, יקבלו מעמד של "מפעל מאושר", עם כל ההטבות הכרוכות בכך. מפעלים אחרים, שיקומו במצפה רמון, בלבד העומדים בקריטריונים של מפעל מאושר, יוכלו להנות מהטבות כפולות להן זכאי מפעל מאושר גם מפטור ממס במשך עשר שנים ומהענק בשיעור של 39 אחוזים מההשקעה.

משרד התיירות דורש מהממשלה 16 מיליון ד'

כדי להתגבר על השפל בתנועת התיירות לארץ

מאת זוהר בלומנקרנץ

משרד התיירות דורש מהממשלה לאשר 16 מיליון דולר כדי להתגבר בשנה הקרובה על השפל בתנועת התיירות הנכנסת.

על פי נתונים סטטיסטיים עד ספטמבר 86' ואומדנים עד סוף שנה זו, צפויה השנה ירידה בתנועת התיירות הנכנסת של 2 אחוזים, לעומת תנועת התיירות בשנה שעברה.

בסך הכל מבקש משרד התיירות אישור ל-8.2 מיליון דולר לפעולות עידוד בשנה הקרובה באירופה.

לגבי ארה"ב נאמר במסמך שהגיש משרד התיירות לשרי הממשלה כי, בנוסף לירידה הדרסטית בתנועה מארה"ב לישראל, נהרסה התשתית השיווקית של ישראל ביבשת זו. 10 סוכנים פשטו את הרגל, ואחרים יצאו מהשוק לגבי ישראל. בסך הכל דורש משרד התיירות לאשר הקצאה של כששה מיליון דולר לנושא זה בארה"ב, מתוכם 1.75 מיליון דולר תקציב הרום, חצי מיליון דולר לבניית תשתית שיווקית ועוד 1.5 מיליון דולר תקציב מיוחד למבצעי פרסום משותפים עם מגזר המלונאות.

הוגשו כתבי אישום נגד מוכרי מוצרי חשמל באשראי בירושלים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

משרד התעשייה והמסחר הגיש באחרונה כתבי אישום נגד סוחרים ירושלמים, שמכרו מוצרי חשמל באשראי.

בפשיטה שערכה, בחנו הפקחים את חישוב הריבית הגלומה במכירה באשראי ובדקו אם המחירים נקבעו על פי צו הקצאת המחירים. בקרב כמה סוחרים נתגלו חריגות בקביעת המחיר והוגשו נגדם כתבי אישום.

ערכה את המדור: רחל רבה

ה"צלחת" של אמפא לווינים קולטת

חדשות כלכליות עדכניות מארה"ב: תוכניות פופ, ספורט מגרמניה או מגוון תוכניות בריטיות — נשמע מעניין?

ה"צלחת" לקליטת שידורי לווין של אמפא לווינים — תוכננה במיוחד לתנאי הארץ.

מערכת הקליטה המתוחכמת היא פרי מחקר ופיתוח מקומי המשלב אלקטרוניקה מתקדמת ו"צלחת" מתכתית עבה מתוצרת ארה"ב. בלעדית לאמפא לווינים.

איכות הקליטה המתקבלת היא ללא תחרות.

בקיצור, כשאתם צופים בשידור לווין שנקלט ב"צלחת" של אמפא לווינים — אין מה לדבר. עולם אחר.

אמפא תקשורת לווינים

קליטת שידורים אופטימלית.

רח' משכית 31 הרצליה אזור תעשיה 052-553561/459

טליה וזאב פייר

מאושרים בהולדת בנם

אלון

נכד לדרות סיגל — נכד לקרולה וחיים פייר

נין לשרה חבילין

בל"ת מימון והנפקות (1981) בע"מ

הודעה על תוצאות הנפקה לציבור

על פי תשקיף מיום 23.11.1986, הוצעה לציבור סדרה של 8.25% אגרות חוב רשומות על שם 1997 – 1991 (סדרה 4) צמודות קרן וריבית למדד המחירים לצרכן בערך נקוב כולל של 18,000,000 ש"ח. מתוכן אגרות חוב בערך נקוב כולל של 17,730,000 ש"ח הוצעו לציבור בשלב ראשון במכרז, במחיר מינימלי השווה לערכן הנקוב (100%).

על פי הוסדר להבטחת מסחר סדיר באגרות החוב כאמור בעמוד א'2, וא'6 בתשקיף, מתחייבת חברה כללית לניירות ערך בע"מ, בהתקשרות מוקדמת, לרכוש למחרת סגירת רשימת ההחתמות במכרז במחיר ההנפקה שיקבע במכרז את אגרות החוב המותרות בערך נקוב כולל של 270,000 ש"ח, ולהעמידן לרשות בנק הפועלים בע"מ כמלאי, לשם בצוע עיסקות באגרות החוב על פי כללי הוראות שקבעה הבורסה.

רשימת החתימות נפתחה ביום 30.11.1986 ונסגרה בו ביום, עקב חתימות יתר.

עד לסגירת החתימות, נתקבלו מהציבור 157 הזמנות בערך נקוב כולל של כ-33.6 מליון ש"ח, דהיינו, חתימות יתר של כ-פי 1.9 לפיכך, דחתה החברה הזמנות לאגרות החוב בערך נקוב כולל של כ-15.6 מליון ש"ח.

מחיר ההנפקה נקבע ל-101.5. במחיר זה ומעלה נתקבלו 85 הזמנות בערך נקוב כולל של כ-17.8 מליון ש"ח.

לפיכך, הקצתה החברה לכל מזמין במחיר שמעל ל-101.5 את מלא הזמנתו ואילו למזמינים במחיר של 101.5 הוקצו 97.066249% מהזמנתם, מעוגל לשקל החדש הקרוב.

החברה מודה לציבור על האמון בה ועל ההיענות להנפקה.

שוטר הודי שומר על גופות ההרוגים בטבח בפנג'אב — קיצונים סיקים טבחו 24 הינדים שנסעו באוטובוס. זהו מעשה הטבח העקוב ביותר מדם עד כה במדינה. (צילום: אי-פי)

גרמניה תספק 8 צוללות לסעודיה; שמועות על מכירת צוללות לפרטוריה

ההודעה על עסקת הצוללות באה כמה ימים אחרי ביקור שטראוס בריאד

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). מערב גרמניה תספק כנראה לסעודיה שמונה צוללות חדישות מדגמים המצאים בשימוש חיל הים הגרמני. דובר ממשלת בון אישר אמש, כי מפעל גרמני מתחרה על מכרז סעודי לאספקת הצוללות. אך הוא הוסיף, כי עד כה לא התעורר צורך לבדוק אם העסקה האפשרית תזכה לאישור הממשלה.

למערב גרמניה יצא שם כיצרנית צוללות מעולה. ישראל גם היא נמנית עם המדינות המבקשות לרכוש צוללות בגרמניה. ואולם לא ברור אם העסקה הזאת תצא לפועל, שכן היא מעוררת התנגדות בארה"ב (הצוללות בשביל ישראל עמדו להיבנות מכספי הסיוע הצבאי האמריקאי).

ממשלת בון אומרת, כי היא תבדוק כל בקשה סעודית לנשק לגופה. דובר הממשלה הזכיר אתמול, כי הקאנצלר הלמוט קוהל הבטיח להענות באופן עקרוני לבקשות סעודיות לרכישת נשק, והוציא מן הכלל רק את הטנק המשוכלל "לאופרד 2".

ההודעה על עסקת הצוללות המתוכננת באה ימים אחדים אחרי ביקור בסעודיה של המנהיג הבווארי השמרני, פרנץ יוזף שטראוס, התומך בצורה נלהבת במשלוחי נשק לסעודיה.

בינתיים התגלה לפני ימים אחדים, כי בון מעורבת בעסקת צוללות גם עם דרום אפריקה. מפעל בעיר ברמן מכר לדרום אפריקה תוכניות לייצור צוללות על אף האיסור הרשמי לספק נשק לפרטוריה. האופוזיציה בבון טוענת, כי הממשלה נתנה אור ירוק לעסקה, ובכך פגעה בעקרונות, להם היא כפופה.

במערב גרמניה יש דיווחים כלליים רבים על מכירות נשק לדרום אפריקה והעתונות כאן מייחסת לישראל משלוחי נשק לפרטוריה בהיקף גדול.

טאיוואן הכפילה את יתרות המט"ח שלה תוך שנה: מ-21 ל-43 מיליארד ד'

השגשוג — תוצאה של ייצוא תעשייתי מוצלח לארה"ב

טאיפה (ע"ר). יתרות המט"ח של טאיוואן הכפילו עצמן ויותר בשנה האחרונה אם כי התעוררו חששות, שהייצוא ייפגע על ידי חומות מכס אפשריות, שיקים הממשל האמריקאי נגד הייבוא הטאיוואני, המתחרה בתעשייה המקומית.

הבנק המרכזי של טאיוואן מסר אתמול, כי יתרות המט"ח הגיעו ל-43 מיליארד דולר בסוף נובמבר בהשוואה ל-21 מיליארד דולר באותו חודש בשנה שעברה. פקיד בבנק המרכזי של טאיוואן אמר, כי היתרות במט"ח עשויות להגיע ל-45 מיליארד דולר בסוף השנה בהשוואה ל-22 מיליארד דולר בלבד בתחילת השנה.

ייבוא משגשג לארה"ב גרם ליתרות האלה, אשר לפי שיעור לגלגלות ניתן להשוותו רק לכמה מדינות נפט עשירות במפרץ הפרסי. כלכלנים בטאיפה הזהירו, שטאיוואן תהיה מטרה למגמות של הטלת הגבלות על הייבוא לארה"ב תוך העלאת חומות מכס ולקביעת מכסות.

העודף במאזן המסחרי של טאיפה עם ארה"ב יעלה ל-15 מיליארד דולר השנה לעומת 10 מיליארד דולר בשנה שעברה. ואשינגטון מגלה דאגה גוברת נוכח הגירעון הגדול במאזן המסחרי האמריקאי, בעקבות זאת חוששים בטאיוואן, שהקונגרס האמריקאי ילחץ על הממשל להקים חומות מכס להסיגת זרם הסחורות לארה"ב.

אלפי סטודנטים צרפתים השתלטו על המבנים המרכזיים של הסורבון

מתכוונים להחזיק בהם עד ההפגנה המרכזית הצפויה מחרתיים

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). אלפי סטודנטים השתלטו אתמול על המבנים המרכזיים של אוניברסיטת ה"סורבון" ברובע הלאטיני של פאריס. הסטודנטים הפאריסאיים יחד עם רבבות סטודנטים ותלמידי תיכון, השובתים ברחבי צרפת מזה כעשרה ימים, מתכוונים "להחזיק" במוסדות החינוך הגבוה לפחות עד למועד ההפגנה הגדולה הצפויה בפאריס מחרתיים. הסטודנטים מוחים נגד הצעת-חוק של הממשלה, האמורה לשנות אחדים מנהלי ההרשמה וההסמכה של האוניברסיטאות.

זו הפעם הראשונה מאז אביב 1968 שסטודנטים משתלטים בפועל על מבני ה"סורבון" והופכים אותם ל"מטה מחאה". הפרשה אחרונה זו של משבר האוניברסיטאות בצרפת נרשמה למורת רוחו של ראש הממשלה שיראק, שהבטיח לסטודנטים "להחזיר בגיליוטינה" בניסיון להרגיע את הרוחות בקאמפוס.

היום ומחר עתידות להיערך ברחבי צרפת "עצרות-מאבק" במוסדות החינוך. כל אחת מן האוניברסיטאות אמורה להכריע בנפרד בעניין השתתפותה בהפגנה הכלל-ארצית, המתוכננת למחרתיים ברחובות פאריס.

בשבוע שעבר כבר צעדו מאות אלפי סטודנטים ותלמידי תיכון בפאריס ובערי השדה. בעקבות סדרת ההפגנות החליטה הממשלה לדחות את מועד הדיון הפרלמנטרי בהצעת הרפורמה. הממשלה הודיעה על העברת הדיון לוועדה של האספה הלאומית, אך סירבה להיענות לתביעתם של הסטודנטים להסיר אותה ולהעביר את הצעת החוק מעל סדר יומו של הבית.

תפוס מהר את דצמבר

שים לב!
שנת המס מסתיימת בדצמבר - רק עוד החודש, עד ה-31 בדצמבר 86 אתה יכול לנצל את ההטבות שמס הכנסה מעניק לעצמאים ולשכירים, המפקידים כספים בקופות-גמל ולהבטיח את העתיד לעצמך ולבני משפחתך ב"בר-יציב".

מהר!
הכנס לאחד מ-71 סניפי בנק "ברקליס דיסקונט" ברחבי הארץ ופתח לך או לילדיך חשבון בקופת גמל דיווחית ויציבה - "בר-יציב", ותהנה מן ההטבות שמעניק מס הכנסה!

קופת הגמל **בר יציב**

בנק ברקליס דיסקונט בע"מ

האופוזיציה המצרית מאשימה:

משטר מובארק זייף תוצאות הבחירות של הסטודנטים

קהיר (ע"ר). מפלגות האופוזיציה במצרים טוענות, כי המשטר המצרי זייף את תוצאות הבחירות להתאגדות הסטודנטים, שהיו בשבוע שעבר.

בהודעה שפרסמו חמש מפלגות האופוזיציה נאמר, כי השלטונות מחקו את שמותיהם של כ-2,500 מועמדים מרשימות הבחירות ועצרו 200 סטודנטים.

משטרו של מובארק, טוענות מפלגות האופוזיציה, הודה כי המצב באוניברסיטאות חמור וכי הוא עומד להתפוצץ בכל רגע. שורות ראשה רבה בגלל השפעה ההולכת וגוברת של הכוחות הליברליים בתוך האוניברסיטאות.

הפר הראלד הצ'כי שבר את השיא: חי 213 ימים עם לב שתול

וינה (ע"ר). פר בצ'כוסלובקיה בשם הראלד שבר את השיא האירופי של הישרדות בעלי חיים בהם הושתל לב מלאכותי — מסרה סוכנות הידיעות הצ'כוסלובקית אתמול.

לפי אותה ידיעה, הגיע הראלד ליום ה-213 שלו, כשבגופו לב מלאכותי. הוא נמצא בשכה בית חולים בעיר ברנו.

ערך את המדור: יצחק לאור

مكتز من الاهل

כלכלה ועסקים

האם הם רוצים להרוס את קרנות הפנסיה?

לפי קצב המאורעות בקרנות הפנסיה, נראה כאילו יושבים בהסתדרות כמה אנשים ששמו להם למטרה להרוס את הקרנות.

מצד אחד מהוות הקרנות, עם חצי מיליון מבוטחים ורכוש פיננסי של 6 מיליארדי דולר, מכשיר מרכזי לבניית קשר ארוך־טווח בין העובד להסתדרות; מצד שני נראה שישראל קיסר וחלק מחברי הוועדה המרכזת עושים כל מאמץ כדי לגרום למבוטחים לעזוב את הקרנות ולפנות למקור ביטוחי אחר, כמו קופות הגמל של הבנקים, או ביטוח מנהלים באמצעות חברות הביטוח.

דב פלג — עמדה אמיצה נגד קיסר

יומן כלכלי

נחמיה שטרסלר

התהליך החל עם כניסתה של עונת עסקת החבילה לתוקף. אז ניסו בוועדה המרכזת לבצע מחטף לקו שליש מהתוספת לגימלאים, בטענות שונות ומשונות. הכוונה הושמה לאל רק בעקבות מאבק ציבורי ופנייה לבית־משפט. פעם שנייה ניסו בהסתדרות לבצע תרגיל דומה ביולי 85', אך גם זה נכשל עקב התנגדות בוועדת הכספים של הכנסת.

מצבן הרעוע של חלק מהקרנות הוביל את ההסתדרות להחלטה אומללה נוספת: איחוד הקרנות. כלומר, מתן פרס לקרנות בעלות ניהול כושל, מנגנון מנופח, טפיסים מיותרים וטובות הנאה שקיבלו מיוחסים — על חשבון קרנות שהתנהלו ביעילות ובחיסכון.

המהלומה הרביעית הונחתה באחרונה, כאשר ישראל קיסר נכנע ללחצים מצד עמוס ערן וכמה ועדים גדולים המשתייכים לקרן "מבטחים", כמו התעשייה האווירית והתעשייה הצבאית, והעביר — ברוב דחוק אמנם — החלטה בוועדה המרכזת לשנות את שיטת תשלום הפנסיה משיטת ה"ממוצעים" לשיטת "שלוש השנים".

קרן "מקפת" לא קיבלה את הדין, ובסוף השבוע הכריז יו"ר הנהלת הקרן, אליהו רייז, ש"מקפת" תמשיך בשיטת הממוצעים.

שיטת שלוש השנים היתה מקובלת בכל הקרנות עד 1979. אז הוקמה ועדת כרמון שהחליטה על המעבר לשיטה הנוכחית. בשיטת שלוש השנים נקבעת הפנסיה לפי השכר בשלוש השנים האחרונות לעבודה, וכך במקומות שבהם יש קידום אוטומטי לפי ותק, או שאפשר "לתת דרגה" לעובד בשלהי העסקתו — לצורכי פנסיה בלבד — העובד יוצא נשכר, אך איתנות הקרן וכמובן שאר חבריה מפסידים, כי אין יש מאין.

רק שיטת הממוצעים, שלפיה נקבל פנסיה לפי ממוצע ההכנסה לכל אורך שנות העבודה, עומדת במבחן ההיגיון ובמבחן האקטוארי — אך זה הדבר האחרון שמעניין את הפוליטיקאים בהסתדרות.

דב פלג, יו"ר האגף לביטוח סוציאלי בהסתדרות, שהצביע נגד השינוי, אמר בעניין זה שהשינוי נעשה בעיתוי הגרוע ביותר למבוטחים — עקב שחיקת השכר הנוכחית. אך זו בדיוק הסיבה שקרן "מבטחים" ברשות עמוס ערן רוצה להמשיך בשיטת שלוש השנים.

אין זאת אלא שישראל קיסר לא ינוח ולא ישקוט עד שיכרסם כליל במרכיב הביטחון והיציבות שאמורה להעניק כל תוכנית פנסיה — עד שתתחיל תנועת עזיבה המונית מקרנות הפנסיה. ואז יקימו בהסתדרות ועדת חקירה שתתבקש לבדוק: מדוע.

כור ו"דרקסל ברנהם" מבקשים להקים בארץ בנק להשקעות

מאת יהודה שרוני

קונצרן כור וחברת הברוקרים האמריקאית הגדולה דרקסל ברנהם, מבקשים להקים בארץ בנק להשקעות, בדומה לחברה שהוקמה לא מכבר על־ידי קונצרן כלל ומריל לינץ'. דרקסל ברנהם שימשה חתם להנפקת כור, שבמסגרתה גייס הקונצרן 105 מיליון דולר באיגרות חוב.

לצורך קידום העניין יצא בתחילת השבוע ראש אגף הכספים בכור, שבח אופיר, לארה"ב, לפגישות עם ראשי חברת הברוקרים.

החברה תספק שירותי חתמות, גיוס הון, מימון וכו' לחברות הרוצות לפנות לשוק האמריקאי. הבדיקות הנעשות במקרה כזה, הן על־ידי החברה המנפיקה והן על־ידי החתם, עולות כסף רב, וחברה ישראלית תאפשר להוריד עלויות אלה באופן ניכר.

התעניינות בנושא

ראוי לציין כי בחודשים האחרונים ניכרת תופעה של גידול במספר היוזמות להקמת גופים חדשים לטיפול בנושאי מימון והשקעות. חלק מהגופים מוקמים בשיתוף פעולה עם משקיעי חוץ, וזאת מכיוון שהבנקים בישראל נמנעים מעיסוק ביוזמות מסוג זה.

קונצרן כלל ומריל לינץ', בשיתוף עם איש העסקים מייקל שטיינהרט, כבר הקימו חברה כזאת, בהשקעה ראשונית של 10 מיליוני דולר. חברת הברוקרים בנקרס טראסט בשיתוף עם איש העסקים דוד קוליץ, וחברת הברוקרים הישראלית איי.בי.אי., מבקשים להקים גוף דומה, וגם פרופ' חיים בן שחר מגלה התעניינות ראשונית בהקמת גוף שיעסוק ביוזמות מסוג זה.

כונס הנכסים של גיל אלקטרוניקה: תדיראן פועלת בשיתוף עם יורם גיל

במטרה לחלק את שוק מוצרי נשיונל פנאסוניק שהיה בידי גיל אלקטרוניקה

מאת אריה לביא

חברת תדיראן פועלת בשיתוף פעולה עם יורם גיל, לשעבר הבעלים של חברת גיל אלקטרוניקה הנמצאת בפירוק ובכינוס נכסים, בניסיון לחלק את השוק של מוצרי חברת נשיונל פאנאסוניק — מאשים רו"ח אריה כהן, כונס הנכסים של חברת גיל אלקטרוניקה, בדו"ח שהגיש לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

כונס הנכסים אף שיגר על כך תלונות למזכיר ההסתדרות ישראל קיסר, למזכיר חברת העובדים דני רוזוליו, למנכ"ל כור ישעיהו גביש ולמנכ"ל תדיראן יגאל נאמן. בתלונות שהעתק מהן צורף לדו"ח שהוגש לבית־המשפט, קובע כהן כי בחברת גיל אלקטרוניקה בוצעו פעולות שרוקנו את קופתה.

כונס הנכסים של גיל אלקטרוניקה אומר, כי "מבלי להיכנס לבעיות המשפטיות, אני מוצא לנכון למחות על כך שחברה של חברת העובדים (תדיראן נמצאת בשליטת כור) נוקטת פעולות אשר תגרומנה נזקים לנושים ומסייעת ליורם גיל להתחמק מהחוק ומהנושים".

מבריחי מכונות לקיצוץ ירקות נקנסו ב־650 ש"ח

מאת צבי זרחיה

יבואן ציוד למטבחים ומנהל משרד הורשעו בשבוע שעבר בהצהרה כוזבת למכס, מתוך כוונה להתחמק מתשלום מס.

על כל אחד מהם הוטל קנס כספי בסך של 650 ש"ח וערבות להימנע מעבירות לתקופה של שנתיים. השניים נתפסו בהגשת הצהרה כוזבת בעת שחרור מטען מהמכס. הם הגישו רשימון לשחרור שבע אריזות המכילות מכונות לאפייה, אך בבדיקה שערכו שלטונות המכס נמצאו שלושה ארגזים שהכילו שתי מכונות לקיצוץ ירקות וסכינים, שעליהם כלל לא הצהירו ברשימון. היבוא, הסחורה המוברחת, שערכה כ־250 ש"ח, הוחרמה על־ידי נציגי המכס.

מתפתח סחר בחשבוניות מס

מרדכי בן יום טוב מחולון נעצר לשבעה ימים בחשד שעסק בסחר בחשבוניות מס. בבדיקות של המכס התגלה כי בן יום טוב, מנהל ובעל מניות בחברה העוסקת בעיבוד שבבי, סחר בחשבוניות מס.

פטנט חדש של רואי חשבון:

הגש דו"חות ותקבל ארכה

מאת יהודה שרוני

רואי החשבון גילו שיטה חדשה לקבלת ארכה להגשת דו"חות מס. הם מנצלים עד תום חוזר שהוצא על־ידי נציבות מס ההכנסה, שבו נאמר כי רואי חשבון שיגישו לפחות 40 אחוז מדו"חות המס שבאחריותם, עד 30 בנובמבר, יקבלו ארכה אוטומטית להגשת יתרת הדו"חות, עד 31 במרס 87'.

לצורך העניין החלו רואי החשבון להגיש את דו"חות המס של חברות לא פעילות, או חברות שחבות המס שלהם היא אפסית, העיקר שיעמדו במכסה שקבעה הנציבות.

לא כל רואי החשבון אוהבים את הפטנט החדש. אחדים מהם הלינו על כך שהחוזר של מס ההכנסה לא נשלח במועד. אחרים ביקשו שגם אלה שיגישו את הדו"חות עד 31 בדצמבר יקבלו את הארכה באופן אוטומטי.

נציב מס ההכנסה יאיר רבינוביץ ער לתופעה שנוצרה בעקבות חוזר הנציבות. לדבריו, המבצע משתלם למס ההכנסה גם אם 10 אחוזים מהדו"חות המוגשים הם של פירמות לא פעילות.

קא"ל חכרה לחמש שנים ג'מבו של אל על

מאת אברהם צחור

מטוס ג'מבו מסוג בואינג־747 של חברת אל על הוחכר לתקופה של חמש שנים לחברת קא"ל העוסקת בהטסת היצוא החקלאי של אגרקסקו לחו"ל. את המטוס יצבעו אנשי קא"ל כבר בימים אלה בצבעי החברה, והוא ישמש להובלת מרבית היצוא החקלאי המוטס של ישראל.

חברת קא"ל תשתמש במטוס רק בחודשי החורף. בחודשי הקיץ — החל מאמצע חודש מאי ועד סוף ספטמבר כל שנה — ימשיך המטוס לשמש את אל על להטסת נוסעים או להטסת מטענים כלליים.

לדברי מנכ"ל קא"ל גלקין צפריר, החברה תטיס השנה לאירופה כ־20 אלף טונות יצוא חקלאי מנמל התעופה של לוד לנמל התעופה של קלן שבגרמניה ובחזרה. במטוסים החוזרים ארצה מקלן תטיס קא"ל לישראל מוצרי יבוא שונים ובכללם מכוניות.

על־פי תוכניות העבודה של קא"ל, המטוס החכור יבצע כבר בעונת היצוא הנוכחית כ־180 טיסות בין קלן ללוד ובחזרה. מרבית הזמן יבצע המטוס שלוש טיסות יומיות בין שתי הערים.

דיסקונט מציע מענק לחוסך המתמיד

מאת סופר "הארץ"

בנק דיסקונט החל להציע [illegible], מענק הפקדה ראשון על חשבונו, למי שיצטרף במהלך חודש דצמבר לתוכנית החיסכון "יתרון למתמיד" או "יתרון צמוד דולר". המענק יצבור את מלוא הרווחים כולל הצמדה וריבית על פי תנאי התכנית.

למענק המיוחד הניתן במסגרת המבצע, יהיו זכאים החוסכים שיתמידו בהפקדות במשך 48 חודשים כלומר ארבע שנים.

קבלת מודעות
מבצע מיוחד!!!
03-727630
03-739297
לבעלי כרטיסי אשראי

תוהל!
קידום עסקים עם מכשירי כתיבה???
מכשירי כתיבה כשי זה קידום עסקים!
הרבינ
צלצל עכשיו לדונה 03-374528
ועשרות דוגמאות בדרך אליך להתראות!

רבעון לכלכלה
מס' 130
הופיע
תוכן
סימון קוזנץ בעל־פה ובכתב — יורם בן פורת
מקומה של הממשלה בהכוונת המשק — בר יעקבי
יוסי גומלין — החקלאות המשק הלאומי — אריה שטקה, עזרא דבר
ההגירה אל הגליל, ממנו ובתוכו 1961—1983 — גבריאל לפשיץ
חברת העובדים
תהליך הדה־קואופרטיזציה בקואופרציה האשראית העובדת — יצחק גרינברג
האבובה הכפולה מן המפעלים האוטונומיים — ראובן שפירא
הערות ותגובות
שביתות ברשויות המקומיות ובשירות המדינה בישראל — אמירה גלין, אבשי לבקוביץ
מדיניות הסחר של ארה"ב — בין ליברליזם ופרוטקציוניזם — משה סנדר
על יעילות ואי שוויון במערכת המיסים — שלמה יצחקי
אינפלציה תיאורטית ומהורה — אברהם חמרי
שיעורי אבטלה ויציבות תעסוקתית בערי פיתוח — יעקב אישרוולד
צמיחה: כלכלת־שוק או תכנון מרכזי — ע.מ. באואר והגזל יאמי
כלכלת צדה־היצע: אמיתות ישנות, וטיעונים ריקים — מרסין פלמטין
ספרים
תחשיבים בוקלאוזנדא להחזר בשימוש — אהרן גלשן
היסטוריה בשחור לבן — אהרן גבע
המשתתפים בחוברת
תקצירים באנגלית
אם ברצונך להצטרף למנויי הרבעון
כתוב להנהלת הרבעון
הוצאת ספרים "עם עובד" רח' מאה"ה 22 ת"א

אנשים ועסקים / אריה לביא

נסים "מנקה" את אנשי מודעי

מאיר שביט עזב בסוף השבוע את משרת היועץ הכלכלי לשר האוצר משה נסים והוא ישמש מעתה סמנכ"ל חברת הביטוח "ארדט".

שביט היה מאחרוני אנשי יצחק מודעי בלשכת שר האוצר. לפני כמה שבועות עזב את המשרד עוזר לשעבר של מודעי עדיה שטראובלה.

לפני כחודש פוטרה מלשכתו של נסים אורלי ועקנין, ששימשה מזכירתו של מילבן שלום, יועצו לתקשורת של מודעי. לטענה אלפסי ששימשה מזכירתו של מודעי באוצר, לא ניתן לשוב ולעבוד בלשכת שר האוצר.

(צבי זרחיה)

מה קרה לעזר וייצמן?

לשכת המסחר ישראל־בריטניה החליטה לבחור השנה את היצואן המתחיל המצטיין לבריטניה. נבחר מפעל מ.ל.מ. מקיבוץ כיסופים, העוסק בייצור מסגרות למשקפיים.

כשעלה נציג המפעל לבמה כדי לקבל את הפרס, סיפר שהיום הוא רווה נחת פעמיים: ראשית כמובן הפרס, ושנית, כשפתח את עלון לשכת המסחר שהוכן לכבוד האירוע גילה שאלן גרין, מזכיר ראשון לענייני מסחר בשגרירות בריטניה שסיים באחרונה את שירותו בישראל, חובש משקפיים שמסגרתם יוצרה במל"מ.

עזר וייצמן שהיה אורח הכבוד בערב שנערך במלון הילטון, נשא נאום שאפשר להגדיר בלשון המעטה "מבולבל".

(נחמיה שטרסלר)

המבקרים רוצים לעגן מעמדם בחוק

לשכת המבקרים הפנימיים סבורה כי במקביל ליישום המלצות דו"ח בייסקי בנושא סמכויות המבקר הפנימי במערכת הבנקאית, יש לעגן בחקיקה את הייחוד העיסוקי של מבקר פנימי ולהרחיבו גם למגזר הציבורי.

היו"ר החדש של הלשכה, יוסף פייבמנר, קבע כי מגמת הלשכה בהרחבת החקיקה למגזרים אחרים במשק היא תוצאה של הדפוסים החדשים בעבודת המבקר, עקב ההתקדמות בטכנולוגיה של האינפורמציה.

(עדנה אריהר)

יאיר רבינוביץ נענה לישראל שטראוס

נציב מס ההכנסה יאיר רבינוביץ נעתר לפנייה של שותפו לשעבר ישראל שטראוס, העומד בראש ועדת המסים של לשכת רואי החשבון, ושל אליהו מגד מלשכת רואי החשבון והאריך בשבוע את מועד הגשת הדו"חות של חברות שהיו אמורות לעשות כן עד ל־30 בנובמבר 86'.

750 איש השתתפו בארוחת ערב של אגמון לרגל נישואי בנו

750 איש השתתפו בקבלת פנים וארוחת ערב חגיגית שנערכה לרגל נישואי בנו של אברהם אגמון, מנכ"ל חברת דלק ומי שהיה מנכ"ל משרד האוצר. האירוע, שהשתתפו בו פוליטיקאים בכירים ואנשי עסקים, נערך באולם הנשפים הגדול של מלון הילטון ומחיר כל מנה הגיע ל־50 דולר.

● אהרון ספיר התמנה לסגן נשיא מרכז הקבלנים. ספיר, בעליה של חברת בנייה פרטית, מכהן כיו"ר ארגון הקבלנים בתל־אביב.

● גד פרופר מונה לנציג ציבור במועצת המנהלים של חברת דיקה במקומו של יוסף שחק. האחרון החליט להתפטר מהתפקיד מאחר שנעשה בעל עניין בדיקה, בהיותו מפריקה של חברת דגות. פרופר עצמו היה בעל עניין בחברה אך חדל מכך ולכן הוא כשיר, לדעת חברת דיקה, לכהן כנציג ציבור בה.

● רפי קהל (51) מונה למבקר הפנימי של רשת אורס. את הקריירה שלו באורס החל כמוכר בית־ספר.

יפאן מעלה פרופיל בעזרת גיטרה

אגודת הידידות ולשכת המסחר ישראל־יפאן החלו באחרונה להעלות פרופיל בעזרת אמן הגיטרה שיקיאקי סוקדה, שהגיע לארץ במסגרת הפסטיבל השלישי לגיטרה שבהפקת גיורא גאור. האגודה ניצלה את ההזדמנות וערכה קבלת פנים לכבוד האמן, ב"המסעדה" שבבית לסין.

בתמונה: מימין שגריר יפאן בישראל קאזויצי מטסומוטו ולשמאלו אמן הגיטרה.

(נחמיה שטרסלר)

● פרופ' מנחם זוסמן (59), ששימש סגן נשיא האוניברסיטה העברית, משמש כעת מנכ"ל האוניברסיטה העברית. פרופ' מנחם ("סיקי") זוסמן יצטרך לחלץ שוב את האוניברסיטה העברית מהמצוקה העמוקה שנקלעה בשנים האחרונות.

שאול איזנברג לא ישתתף

איש העסקים הבין־לאומי שאול איזנברג, שהוא חבר המועצה הבין־לאומית של בית התפוצות ועמד בראש אגודת הידידות של המוסד, בזכות היותו התורם המרכזי לפעילות בית התפוצות, לא ישתתף במושב השנתי שיתקיים השבוע.

נודע שאיזנברג — המחלים עתה מניתוח לב פתוח — הפסיק את פעילותו למען בית התפוצות, אך הוא ממשיך לתרום למוסד בזכות הבטחות שנתן בעבר. גם חתנו, יונתן זרביבצקי, לא ישתתף הפעם במושב.

● רן פלד נבחר לחבר ההנהלה של האיגוד הישראלי לפרסום. רן (30) הוא צעיר החברים בהנהלת האיגוד, בנו של איש הפרסום חיים פלד.

● אריה גרין (40) מונה לנשיא חברת אמסולס הפועלת בבוסטון, ארה"ב. אמסולס היא חברת־בת של חברה ישראלית בשם מילן.

● מרדכי הס, המנכ"ל הוותיק של המטוויות המאוחדות, הודח על־ידי מועצת המנהלים של החברה בראשותו של עמוס מנור, ששימש באופן זמני גם מנכ"ל החברה.

● יחיאל לוין, סוכן ביטוח, התמנה לנציג הישראלי של מועדון אמ.די.אר.טי. שאליו משתייכים סוכני ביטוחי־חיים מכל העולם שעברו מכירות במיליון דולר.

● רו"ח ישראל אלגנבון שהיה עד לאחרונה סגן פקיד השומה תל־אביב 2, הצטרף למשרד רואי החשבון רולי הוכן ויעקב פריידלר.

● שבתאי זימלרמן נבחר ליו"ר איגוד העיתונים היומיים. לחברים נבחרו שמעון ווסיף, יהודה כספי, אורנה כהן, אהרון קראוס, אבי רט ועמוס שוקן. לוועדת הביקורת נבחרו שלום וייס, שלום יקותיאלי ושמוליק גרינגר.

הפסדי רסקו גדלו ל־49 מיליון שקל

מאת אריה לביא

חברת הבנייה רסקו סיימה את שנת הכספים 1985/6 עם הפסד של 49.4 מיליון שקל, לעומת הפסד של 22 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד. כך עולה מהדו"חות הכספיים שאושרו שלשום על־ידי מועצת המנהלים של החברה.

חלק הארי של ההפסד נבע מפעילותן של כמה חברות־בנות שהפסיקו את פעילותן או שינו את תפקודן. ללא חברות אלה, היה ההפסד גדל בשיעור נמוך יותר ומגיע ל־19 מיליון שקל לעומת 14.9 מיליון שקל בשנה הקודמת.

התוצאות העסקיות שהוגשו לבורסה באיחור, מתייחסות בעיקר לתקופה שבה עמד בראש החברה איש העסקים הדרום־אפריקאי גסי קירש.

הנהלת רסקו, בראשותו של יו"ר מועצת המנהלים של החברה מוטי הג'ו, סבורה כי בעתיד לא ישפיעו עוד על עסקי החברה הפעולות של החברות־הבנות, בעיקר מפני שבוצעו הפרשות גדולות בגין ההפסדים בחברות אלה.

גורם נוסף להפסדים של רסקו קשור להוצאות המימון הגדולות בחברה — 31 מיליון שקל בקירוב.

העורך: נחמיה שטרסלר

לבנק לאומי יש מיגוון הצעות פיננסיות...
ויש מי שיעזור לך לבחור את הטובה ביותר עבורך.

מקדם מסחרי - הבנקאי האישי לקידום עסקיך

כלקוח מסחרי הצורך שירותים פיננסיים רבים, אתה זקוק יותר ויותר לבנקאי אישי שיטפל במכלול צרכיך הפיננסיים לקידום עסקיך.
במבנה הארגוני החדש המתפתח בסניפי בנק לאומי ברחבי הארץ, תוכל לפגוש מעתה את "המקדם המסחרי" - הבנקאי האישי שלך.
ה"מקדם המסחרי" יתאים לך, מתוך היצע המסחרי של בנק לאומי, את ההצעה הפיננסית הטובה ביותר לקידום עסקיך.

צוות המקדמים המסחריים עושה זאת כבר היום ב־41 סניפי בנק לאומי הממוקמים בעיקר באזורים מסחריים.

אנשי המחלקה המסחרית וצוות המקדמים המסחריים ישמחו לעמוד לשרותך.

בנק לאומי הולך איתך קדימה
בנק לאומי

שערי מטבע חוץ

1.12.86

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.44	1.50	1.4748	1.4932	1.44	1.51	1.4763	1.4947	1.44	1.50	1.4748	1.4933	1.4847	-0.0074
1 לי"ש	2.06	2.14	2.1115	2.1378	2.08	2.17	2.1133	2.1397	2.08	2.18	2.1155	2.1422	2.1285	-0.0152
1 מארק גרמני	0.73	0.77	0.7524	0.7618	0.74	0.78	0.7546	0.7640	0.74	0.78	0.7536	0.7630	0.7569	0.0027
1 פרנק צרפתי	0.22	0.23	0.2296	0.2325	0.22	0.24	0.2298	0.2327	0.22	0.24	0.2294	0.2323	0.2310	0.0008
1 גולדן הולנדי	0.65	0.68	0.6661	0.6744	0.66	0.69	0.6676	0.6759	0.65	0.69	0.6664	0.6748	0.6697	0.0025
1 פרנק שווייצרי	0.88	0.92	0.9048	0.9161	0.89	0.93	0.9049	0.9162	0.89	0.93	0.9056	0.9170	0.9096	0.0042
1 כתר שוודי	0.21	0.22	0.2154	0.2181	0.21	0.22	0.2157	0.2184	0.21	0.22	0.2151	0.2178	0.2167	-0.0001
1 כתר נורבגי	0.19	0.20	0.1977	0.2001	0.19	0.20	0.1979	0.2004	0.19	0.20	0.1977	0.2002	0.1990	0.0004
1 כתר דני	0.19	0.20	0.1991	0.2016	0.20	0.21	0.1996	0.2021	0.19	0.21	0.1993	0.2018	0.2004	0.0008
1 מרק פיני	0.30	0.31	0.3036	0.3074	0.29	0.31	0.3034	0.3072	0.29	0.31	0.3036	0.3074	0.3056	0.0001
1 דולר קנדי	1.04	1.09	1.0675	1.0809	1.05	1.10	1.0684	1.0818	1.04	1.10	1.0671	1.0805	1.0745	-0.0034
1 דולר אוסטרלי	0.91	1.00	0.9594	0.9713	0.93	1.00	0.9601	0.9721	0.93	1.00	0.9596	0.9717	0.9656	-0.0052
1 ראנד דרא"פ	0.43	0.52	0.6681	0.6764	0.40	0.68	0.6691	0.6774	0.46	0.63	0.6692	0.6776	0.6729	0.0029
10 פרנק בלגיים	–	–	0.3617	0.3662	–	–	0.3618	0.3663	–	–	0.3621	0.3667	0.3639	0.0012
10 שילינג אוסטריים	1.04	1.09	1.0687	1.0821	1.05	1.10	1.0721	1.0855	1.05	1.10	1.0694	1.0829	1.0752	0.0039
1000 לירות איטלקיות	1.05	1.11	1.0852	1.0987	1.07	1.13	1.0878	1.1014	1.06	1.13	1.0860	1.0996	1.0914	0.0033
100 יינים יפניים	0.89	0.93	0.9136	0.9250	0.90	0.94	0.9158	0.9272	0.89	0.94	0.9137	0.9252	0.9190	-0.0009

כלכלה עולמית

מטבעות / ד"ר בועז ברק

פרשת מכירת הנשק לאיראן פגעה גם בשער הדולר

בתום שבוע של מסחר דל ומצומצם, בשל חג ההודיה האמריקאי, הצליח הדולר להרוג מתחום התנודות הצר שאיפיין את המסחר בראשית השבוע שעבר ורשם ירידות כנגד רוב המטבעות העיקריים. כנגד המארק הגרמני שב הדולר לרמות הנמוכות ביותר של השנה — קרוב לשער של 1.97. גם כלפי הפרנק השווייצי והיאן היפאני נחלש הדולר. אך שערי הסגירות היו עדיין גבוהים מהרמות הנמוכות שנרשמו לפני כחודשיים.

לבד מפרשת משלוחי הנשק שעירערה את היציבות, סייעו גם הנתונים הכלכליים להאצת הירידה בשער הדולר. למשל, פרסום הנתון בדבר ירידה של 6 אחוזים בשיעור הצריכה של מוצרים בני-קיימא בחודש אוקטובר. נתון זה היה גבוה מהציפיות והביא לפריצת קו 2.00 המארקים לדולר. לאחר זמן פורסם כי הגרעון המסחרי של ארה"ב בחודש אוקטובר הצטמצם לרמה של 12.1 מיליארד דולר, אך שיעור הגרעון התקציבי האדיר של ארה"ב בשני החודשים האחרונים בוראי שלא היה מעודד.

התחזקותו המרשימה של המארק הגרמני מוסברת בפרסום נתון שלפיו, המאזן השוטף של גרמניה מראה עודף מסחרי של 8 מיליארדי דולר ואילו המאזן המסחרי השוטף ב-10.7 מיליארדי מארק. ביום שישי השמעה הערכה בגרמניה, כי שער המארק עשוי להתחזק כנגד הדולר עד לרמה של 1.60.

שער הליירה שטרלינג, למרות התחזקות מתונה, מעיד על מעמדה: השטרלינג עודנה החלשה בין המטבעות האירופיים. רמה נמוכה יחסית של מחירי הנפט, נתונים כלכליים חלשים והאפשרות, כפי שמורים משאלי דעת-קהל, כי מפלגת הלייבור תזכה בקולות רבים במערכת בחירות אפשרית, מנעו התאוששות משמעותית של השטרלינג.

תחזית:
אף כי המארק התחזק מאוד יחסית לדולר, יש להיזהר בקביעה כי תימשך מגמת הירידה העקרונית של הדולר. הרמה הנוכחית של הדולר הושגה ברמת מסחר דלה ביום "הגשר" שלאחר חג ההודיה, ועל כן לתוצאות המסחר השבוע יהיו השלכות חשובות לגבי המשך המגמות של שערי החליפין.

שינויי באחוזים ביחס לדולר (בשבוע שעבר)

לישי"ש	+1.30
דולר קנדי	+0.15
פלורין הולנדי	+1.76
פרנק בלגי	+1.69
מארק גרמני	+1.98
פזטה ספרדית	+0.91
לירטה איטלקית	+1.76
פרנק צרפתי	+1.69
יאן יפאני	+0.64
פרנק שווייצי	+1.61

ריבית / ד"ר בועז ברק

תנודות קלות, והתייצבות

במהלך השבוע שעבר חלה ירידה מתונה ביותר בשערי הריבית הדולרית. הירידה השפיעה גם בכיוון של ירידה בשער הדולר והתאוששות של מחירי המתכות היקרות (במהלך השבוע עלה מחיר הזהב בשיעור של כ-9.5 דולרים לאונקיה).

מגמת הריבית הושפעה בעיקר מנתונים וארועים שפורסמו לגבי הכלכלה האמריקאית: ירידה בשיעור הצריכה של מוצרים בני-קיימא ב-6% ותיקון שיעור הגידול בגרעון המסחרי של ארה"ב בחודש ספטמבר ל-14.7 מיליון דולר.

למהלך הארועים הנוגעים למכירת הנשק לאיראן כמעט שלא נודעה השפעה על שערי הריבית.

בבריטניה היתה במהלך השבוע עלייה מתונה ברמת הריבית. העליות נובעות בעיקר מחוסר הוודאות לגבי תוצאות בחירות אפשריות במדינה זו. סקרי דעת קהל הראו השבוע כי גברו הסיכויים שמפלגת הלייבור תשוב לשלטון בעקבות בחירות.

שערי ריבית ארה"ב

פריים רייט	7.50%
טרז'רי בילס (שטרי האוצר)	
לחודש	5.32%
לשלושה חודשים	5.38%
לששה חודשים	5.41%
לשנה	5.45%

שערי ריבית בריטניה

לייבור (דולר) —	
3 חודשים (הלוואות)	6.12%
(הפקדות)	6.00%
6 חודשים (הלוואות)	6.06%
(הפקדות)	5.93%

וול סטריט / אבנר מרגלית

השוק התגבר על בויסקי

שוק המניות האמריקאי המשיך לטפס השבוע, אף תנופת העלייה התמתנה, בין השאר בגלל חופשת יום ההודיה ביום ה'. התאוששותו של השוק מבהלת המכירות, בעקבות פרשת בויסקי, היתה מרשימה לפי כל קנה-מידה. מדד הדאו-ג'ונס זינק כמעט במאה נקודות בתוך שישה ימים ונסגר ביום ו' במרחק נגיעה משיאו של כל הזמנים. השוק הופתע מיכולתו לעבור בשלום את המשבר, והביטחון המחודש נסמך על המחשבה שאם זעזוע כזה לא הביא להתמוטטות, הרי השוק עמיד בפני כל אירוע שהוא פחות ממלחמת-עולם.

השבוע נמשכה התופעה הברורה שלפיה שוק המניות הרחב מפגר אחר התקדמותו של מדד הדאו-ג'ונס, ופירוש הדבר שמשקיעים עדיין חשים חוסר ביטחון ומעדיפים יציבות במניות החברות הגדולות והמוכרות, הנכללות במדד. כך, למשל, נרשמה עלייה נאה למניות פיליפ-מוריס, יצרנית הסיגריות המפורסמת, שהעלתה את הדיווידנד הרבעוני שלה מ-57.5 ל-75 סנט.

פלח השוק שעיסוקו בקרבות השתלטות בין חברות, שספג מכה קשה בתקופה האחרונה, שב אף הוא לחיים. ידיעות על כוונות השתלטות של פורד על לוקהיד ושל שירסון על האטון, שב והוזהו, ולרגע ברמה היה ש"העסקים כרגיל".

הביקורת הציבורית על הנעשה בוול-סטריט התמקדה השבוע בכיוון מה שנקרא כאן "גרינמייל", או בתרגום חופשי סחטנות כשרה. הכוונה לכך שחברה או קבוצת ספקולנטים משתלטים על חלק משמעותי ממניותיה של חברה כלשהי, ובאיום של השתלטות על אותה חברה מאלצים את הנהלתה לרכוש מהם את חבילות המניות במחיר מופקע.

לדוגמה, חברת רבלון ריכזה בידיה כ-14 אחוז ממניות ג'ילט ואיימה להשתלט עליה. ג'ילט גייסה הלוואות בהיקף של 850 מיליון דולר ורכשה את מניותיה שבידי רבלון, כדי למנוע השתלטות. הרכישה נעשתה במחיר של 59.5 דולר למניה, ומיד עם פרסום ההודעה נפלה מניית ג'ילט בשוק ב-11 דולר, עד ל-45 דולר.

מי שמשלם את המחיר בסופו של דבר הם בעלי המניות הרגילים בחברה, ויש בכך כדי לאשש את הטענה הפופולרית כרגע, שהמשקיע הקטן נותר חסר אונים מול תמרוניהם של כרישי וול-סטריט.

לפי שעה לא הגיב שוק המניות על המשבר הפוליטי המתפתח סביב עסקות הנשק עם איראן. אם יתרחב המשבר, הוא ימצא את השוק במצב פגיע למדי — רמות שיא, לאחר עליות תלולות, ורקע של כלכלה חלשה.

שערי הסגירה בבורסת ניו-יורק ביום ו'
(השינויים לעומת השבוע הקודם)

מדד דאו ג'ונס	1914.25	+20.67
מדד התחבורה	845.91	+7.03
מדד שירותים	215.09	+1.61
מחזור שבועי בע.ב.		
זהב	390	+11
כסף	5.38	+0.17

מניות ישראליות בארה"ב המותרות לישראלים

נייר חדרה	16¾	−⅛
אליאנס	2¼	+⅛
אי. סי. איי.	2⅝	—
אלרון	6	−⅛
אלסינט	2¼	+¼
עץ לבוד	9	−½
אינטליגנט סיס.	3⅝	—
אינטרפארם	4½	—
ת. לייזר	10¾	−½
אופטרוטק	5⅛	−⅛
סייטקס	3½	—
תארוביס	2⅝	—
עושש טכ.	2⅞	+⅛
ראדא	3½	−⅛
מ.ת.ב.	2½	—

הנתונים נמסרו באדיבות משרד ד"ר בועז ברק חברת אוסקר גרוס ובנו.

מניות הדאו-ג'ונס

אלומיניום אמ.	34⅜	−1¼
אלייד כמיקלס	41⅜	+1⅝
אמ. קאן	85¼	+¼
אמ. אקספרס	57½	−⅛
אמ. טי.טי	27	+¼
בתלחם סטיל	5⅜	−⅛
דו פונט	89¼	−⅛
א. קודאק	68½	−½
אקסון	69¼	−¼
ג'נרל אלקטריק	83½	+4¼
ג'נרל מוטורס	73	−⅜
גודייר	43⅛	+1⅛
איבי.אם.	126	+2⅝
אינ. הרווסטר	5¾	—
אינ' פייפר	76¾	+1⅞
מקדונלדס	64	+⅞
מרק	110¾	+½
מינסוטה מ.	113	+2⅝
אינקו	12½	+⅛
אוונס אילינויס	46¾	+3½
פיליפ מוריס	74⅞	+4⅞
פרוקטר ג.	78	+1⅝
סירס	43¾	—
שברון	46⅞	−⅝
טקסקו	33¾	—
יוניון קרבייד	23⅞	−¼
יונייטד טק.	44¼	−½
יו.אס.סטיל	21¼	−¼
וסטינגהאוס	59⅞	+1¼
וולוורת'	43⅞	+1⅛

מגמה מעורבת בישראליות

בקבוצת המניות הישראליות נרשמה מגמה מעורבת. בלטה עלייה של 12 אחוז באלסינט, וראוי לציין כי המניה עלתה ב-50 אחוז, מרמת השפל של 1.5 דולר אך לפני כמה חודשים.

תנודות המסחר בשבוע שברשומו השבוע:

יום ב'	+ 12.51	1906.07
יום ג'	+ 6.05	1912.12
יום ד'	+ 4.64	1916.76
יום ה' חופשת חג ההודיה		
יום ו'	− 2.53	1914.25

סחורות / נפתלי מנשה

ירידה במחירי הקפה והקקאו

מחיר הקפה למסירה עתידית ירד ירידה תלולה. מצב זה הוא תוצאה של עודפי קפה בשפע.

מחיר הקפה למסירה בנובמבר נפל ב-116 לישי"ש, ל-2,085 לי"ש לטונה, בעוד שהחוזים להספקה בינואר איבדו רק 24.50 לישי"ש וירדו למחיר של 2,077.50 לישי"ש לטונה.

מלבד הסבכות זו, אומרים המומחים כי השוק שקוע במידה מסוימת את הסגירה המוקדמת בניו-יורק, לרגל חג ההודיה, ולכן היתה הפעילות מינימלית.

גם מחירי הקקאו למסירה עתידית הושפעו במגמת הירידה הכללית. התנועות היומיות — נשארו צנועות, אך בסיכומו של דבר ירד מחיר הקקאו ב-71.50 לישי"ש.

קקאו למסירה עתידית בבורסה ירד למחיר של 1,456 לישי"ש לטונה, אבל סוקים אומרים כי הסיבות הבסיסיות והסבכות למצב זה מוסיפות להיות הסבכות.

בבורסת המתכות הוסיף מחיר האבץ לנוע כלפי מטה והצעות המחירים במזומן ירדו לשפל החדשי הנמוך ביותר: 543 לישי"ש לטונה.

העורך: נחמיה שטרסלר

"עיסקת השבוע" בכלכלה האמריקאית:

"בארנס אנד נובל" השתלטה על שוק הספרים האמריקאי

רשת הפצת הספרים שמרכזה בניו יורק רכשה את חברת ב. דלטון הנחשבת לחברת שיווק הספרים הגדולה ביותר בארה"ב

מאת אבי גבאור

ניו יורק

ניו יורק מהווה ללא ספק את מרכזה של התקשורת האלקטרונית והכתובה האמריקאית — אם לא העולמית, אבל בשטח אחר לשמות פיגרה ניו יורק אחרי עיר אמריקאית אחרת, קטנה ממנה בהרבה, והיא היא מיניאפוליס בירתה של מדינת מינסוטה, שם ממוקמים משרדיה של חברת ב. דלטון, שהיא החברה להפצת הספרים הגדולה ביותר בארה"ב.

כל זה היה אמת עד לשבוע שעבר, שכן בשבוע שעבר נרכשה חברת ב. דלטון על ידי חברה אחרת קטנה ממנה בהרבה אם כי מפורסמת יותר: רשת הפצת הספרים "בארנס אנד נובל" שמרכזה בניו יורק.

חברת ב. דלטון היא חברה אמריקאית ותיקה הנחשבת לחברה לשיווק הספרים הגדולה ביותר בארה"ב, ולא רק בשל היקף מכירותיה, שכן לחברה זו יש גם רשת חנויות ספרים הכוללת 779 חנויות הקשורות במישרין עם כ-1,200 מו"לים, סוכני ספרים, מבקרים ומוכרי ספרים ברחבי היבשת, כולל שמות מפורסמים ומכניסי דולרים מבוטחים כגון אירווינג וואלאס וסידני שלדון.

בעיסקת השבוע של ניו יורק שילמה חברת הספרים הניו יורקית "בארנס אנד נובל", שהיא החברה השלישית בגודלה בתחום זה, סכום המוערך בכ-300 מיליון דולר לקופתה של חברת "דייטון הדסון קורפ" שהיא חברת האם של ב. דלטון. הקומבינציה החדשה של שתי רשתות השיווק תהווה ללא ספק את רשת השיווק לספרים הגדולה ביותר ביבשת.

בשנה שעברה הסתכמו מכירות ב. דלטון בחצי מיליארד דולר ואילו המכירות של "בארנס אנד נובל" בכ-225 מיליון דולר בלבד.

"בארנס אנד נובל" הוקמה להפעיל את רשת השיווק המצליחה שלה מחנות גדולה שהפעילו בשדרה החמישית פינת רחוב 18 שבמנהטן. את הנהגת רכש מייסד הרשת האגרונומי ליאונרד ריאגו בשנת 1971 תמורת 1.2 מיליון דולר, ובתוך שנים ספורות הצליח להפוך אותה למרכז עלייה לרגל של שוחרי הספרות הכתובה.

חנויות נוספות של "בארנס אנד נובל" צצו ברחבי העיר, ובמקום חנויות הספרים השקטות והמכובדות שהכרנו נתקלו המבקרים בחנויות רחבות הידיים של "בארנס אנד נובל" בעריכות ספרים שהוצעו למכירה בהוזל מציאה כמו "גנון של ג'והן באק בוק" (ספר ברולה). בחנויות אלו ניתן גם לשבת ולעלעל בספר לפני שמחליטים אם בכלל לרכוש אותו.

בנוסף לכל אלה נקט ריאגו ושהגדיר בשיטת מכירה אגרסיבית שכללה מבצעי פרסומת בטלוויזיה וברדיו, שליחת רשימות הספרים לבתי הלקוחות והכניס את מתחריהם הגדולים ממיניאפוליס לעצמת התגוננות והיקף. מכירת הספרים שנחשבה זה שנים לאמנות מכובדת הפכה בהשראתו של ריאגו לתחרות אגרסיבית.

פרשת בויסקי לא שככה עדיין:

בקורת קשה מוטחת ברשות לניירות ערך האמריקאית

על שאיפשרה לאיוואן בויסקי למכור מניות ב-440 מיליון דולר — ערב פרסום הפרשה

מאת יונתן שרמן

ראשי עולם העסקים האמריקאי יצאו בביקורת נוקבת על הרשות לניירות ערך האמריקאית (אס.אי.סי.) על שזו אפשרה לבויסקי למכור ממניותיו לפני פרסום ההסכם שהושג בינה ובינו. הסכם שכלל תשלום של 100 מיליון דולר והתחייבות מצידו שלא לסחור עוד לעולם בניירות ערך מול ויתור של הרשות על הגשת תביעה פלילית נגדו.

בויסקי מכר ניירות ערך בסכום של 440 מיליון דולר לפני פרסום הפרשה ובוול סטריט ציינו באירוניה, כי דווקא הרשות לניירות ערך היא זו שהעניקה לו את המידע הפנימי החשוב ביותר — מתי הפרשה תפורסם.

ג'ון שאד, יו"ר הרשות לניירות ערך בארה"ב, דחה האשמות אלו וציין, כי אילו הידיעה על החשדות נגד בויסקי היתה מתפרסמת לפני שמכר את מניותיו, אשמר החקירה היתה עולה על שרטון.

בינתיים מתברר, כי רווחיו של בויסקי מהמידע הפנימי שסיפק לו דניס לוין, מחברת הברוקרים "דרקסל ברנהם לאמברט", הגיעו לסכום של 204 מיליון דולר ולא 50 מיליון כפי שהעריכה הרשות לניירות ערך. לכן הקנס של 100 מיליון דולר לא יספיק לפצות את כל המשקיעים הפרטיים שנפגעו ממעלליו.

התפתחות מעניינת נוספת היא, הודעה שהתפרסמה השבוע בוושינגטון, לפיה הקנס ששילם בויסקי עשוי בחלקו להיות מוכר כהוצאה לצורכי מס. חוגים פיננסיים בוושינגטון ציינו, כי הקנס בסכום של 50 מיליון דולר לממשלת ארה"ב כעונש על מעשיו אינו מוכר לצורכי מס, אבל 50 מיליון הדולר שהועברו על ידי בויסקי לרשות לשם פיצוי המשקיעים הפרטיים, אכן יוכר כהוצאה שניתן להפחיתה מהכנסותיו. התפתחות זו מעוררת ביקורת קשה בארה"ב וכבר נשמעו קריאות למניעת מתן מקלט מס כזה לבויסקי.

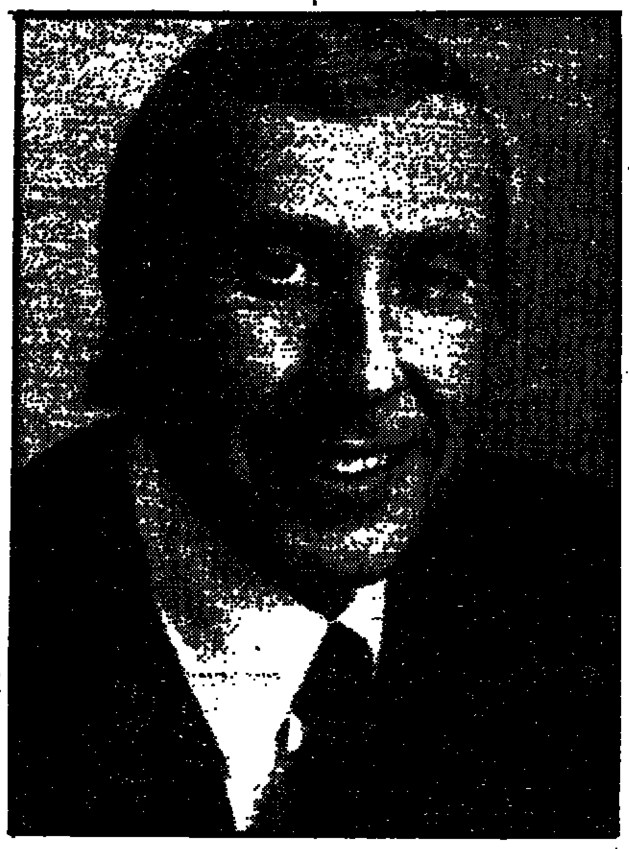

בדיחה עצובה בוול סטריט

המהומה בוול סטריט שבעקבותיה הטילה ה-SEC (הרשות לני"ע האמריקאית) קנס על איוואן בויסקי, עקב ניצול מידע פנים, ופרשיה קודמת שבמרכזה עמד דניס לוין, ועוד שמות בעלי צליל יהודי המופיעים בהקשרים אלה, הפנתה את הזרקורים ל"בעיה היהודית".

אחת התוצאות של תופעה זו הן בדיחות והרשות-יישבות המסתובבות בימים אלו בוול סטריט. אחת הפופולריות שבהן היא:

CHRISTIANS
GO TO CHURCH
MOSLEMS
GO TO THE MOSQUES
AND
JEWES GO TO THE SEC

(נחמיה שטרסלר)

מערב גרמניה: שנה ורודה ערב הבחירות

שר האוצר הגרמני, גרהרד שטולטנברג, הצליח להדביר את האינפלציה, להגדיל את התל"ג בשיעור של 3 אחוזים ולשמור על רמת היצוא של גרמניה בעידן של התחזקות המארק הגרמני

מאת יונתן שרמן

מפלגתו של הקנצלר הגרמני, הלמוט קוהל, המפלגה הנוצרית דמוקרטית, תתייצב בינואר לבחירות הכלליות בגרמניה כשבאמתחתה שורה של הישגים בתחום הכלכלי.

ממשלת גרמניה הצליחה להדביר את האינפלציה ולהעמיד את מדד המחירים על רמה שנתית של 0.5 אחוזים. גרמניה הצליחה גם להגדיל את התל"ג שלה בשיעור של שלושה אחוזים — יותר מכל יתר המדינות המתועשות — למעט איטליה. מספר המובטלים בגרמניה עדיין גבוה — למעלה מ-2.3 מיליון איש, אבל השנה נוספו 300 אלף מקומות עבודה חדשים על ידי צמיחה ועל ידי קיצור שבוע העבודה. שיעור האבטלה בגרמניה מגיע כעת ל-7.5 אחוזים בהשוואה לשיעור של 8.4 אחוזים בשנתיים הקודמות.

וכאילו לא די בכך — שר האוצר הגרמני, גרהרד שטולטנברג, הצליח לשמור על רמת היצוא של גרמניה בעידן של התחזקות המארק הגרמני. המאזן המסחרי של גרמניה מורה על עודף של למעלה מ-23 מיליארד מארק בכל אחד משלושת הרבעונים הראשונים של השנה — שיא בהשוואה לעודפים בשנים הקודמות.

הערכות שנעשו לאחרונה מורות, כי גם ב-87' צפוי גידול של כשלושה אחוזים בתל"ג וכי מרבית המגמות החיוביות ימשכו. ללא ספק נתונים והערכות אלו יספקו גיבוי ניכר למפלגה הנוצרית דמוקרטית במערכת הבחירות שלה בעוד מספר חודשים, כאשר יריבתה העיקרית — המפלגה הסוציאל דמוקרטית — תוכל להצביע רק על שיעור האבטלה הגבוה כנתון שלילי.

אבל המאבק האמיתי על עתיד הכלכלה הגרמנית יהיה לאחר מערכת הבחירות ודווקא בזירה הבינלאומית. על גרמניה מופעלים לחצים רבים מצד ארה"ב לשינוי מהותי של מדיניותה. על מנת להבטיח הפניית משאבים לכיוון צמיחה פנימית ולא ליצוא, כדי למנוע עודפים גדולים במאזן המסחרי שלה עם מדינות מערביות שונות ובעיקר עם ארה"ב.

עד עתה נמנעה גרמניה מלהיענות ללחצים אלו: הבנק המרכזי של גרמניה סרב להוריד את שער הריבית — מהלך שהיה מבטיח את הצמיחה הפנימית בגרמניה, וכן לא נקטה כל צעדים לשינוי מדיניות היצוא והיבוא.

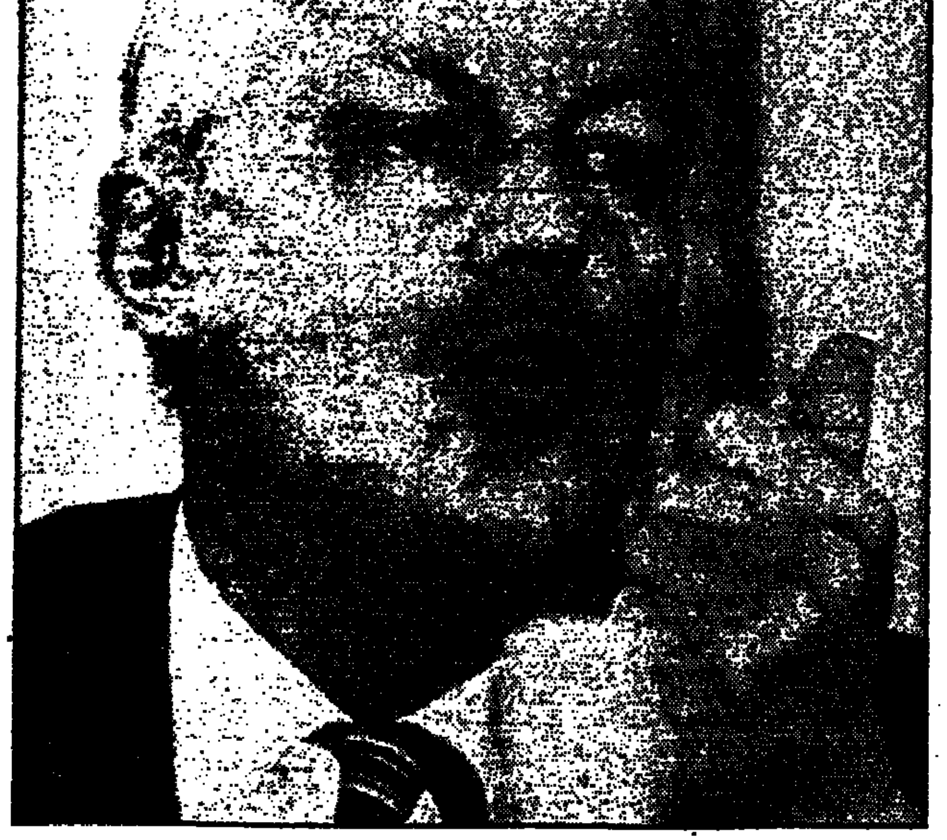

המדיניות המוצהרת של גרמניה היא, פעולה נרחבת, ביוזמתה שלה, לאיזון המאזן המסחרי שלה עם הארצות המתועשות, ואין היא צריכה לנקוט בצעדים חריגים דוגמת אלו שנקטה בזמן יפן — הורדת שער הריבית, פניה ליצרנים להקטין יצואם וקביעת מכסות יצוא.

אך נראה כי בשנה הבאה תאלץ גרמניה לנקוט במדיניות מוניטרית ופיסקאלית מרחבת יותר, כדי שהעודף המסחרי העדיף של גרמניה בשנת '86 המסתכם ב-70 מיליארד מארק, יקטן לפחות ב-10 מיליארד מארק בשנת '87.

בעלי המניות בניו יורק אישרו את תוכנית ההצלה של אלסינט

בעלי המניות של חברת אלסינט אישרו בסוף השבוע את תכנית ההצלה של החברה. בעלי המניות אישרו הזרמת הון לחברה ואת מבנה המניות החדש שלה. תכנית ההצלה של החברה כוללת הזרמת הון על ידי הבנקים הישראליים, להם חייבת החברה וחברת האם אלרון תעשיות אלקטרוניקה שמחזיקה 30 אחוז ממניות אלסינט.

לפי ההסדר החדש ימחקו הבנקים הישראלים ואלרון חובות של אלסינט בהיקף של 90 מיליון דולר. הבנקים ימירו כ-50 מיליון דולר מהחובות הנותרים לטווח קצר להלוואה לארבע שנים, חברת אלרון תרכוש מניות רגילות ורשות של אלסינט בהיקף של 20 מיליון דולר, ואילו הבנקים יקבלו ערבויות שיאפשרו להם לרכוש עד 25 מיליון מניות רגילות ורשות של חברת אלסינט.

"גודייר" מנעה השתלטות על מניותיה

חברת הענק "גודייר" הגיעה להסכם עם קבוצתו של סר ג'יימס גולדסמית, אשר לפיה תחזור בה קבוצתו של גולדסמית מהצעת הרכש שלה למניות "גודייר", ותמכור את החזקותיה בחברה בשיעור של 11.5 אחוז תמורת סכום של 619 מיליון דולר.

"גודייר", שהיא יצרנית הצמיגים הגדולה בעולם, תמכור שלוש מחטיבותיה כדי לממן עסקה זו. מדובר במכירתה של החטיבה העוסקת בנפט, אנרגיה וייצור גלגלים. "גודייר" תשוב ותרכז את מאמציה בייצור צמיגים בלבד.

החלטה זו תביא לירידה של 25 אחוז בנכסי החברה ולירידה במכירותיה מ-9.6 מיליארד דולר ל-8 מיליארד דולר בשנה הבאה.

הודו קבעה: נזקי אסון בופל עולים על 3 מיליארד ד'

ממשלת הודו הודיעה, כי נזקי אסון דליפת הגז בבופל לפני שנתיים מסתכמים בסכום של למעלה מ-2 מיליארד דולר. התביעה הוגשה על ידי ממשלת הודו בבית המשפט בבופל נגד החברה האמריקאית "יוניון קרבייד קורפ."

ממשלת הודו הגדילה את מספר מקרי המוות שנגרמו עקב אסון זה בהשוואה לדיווחה האחרון, וציינה כי מספרם מגיע ל-2,347 איש — 593 יותר מאשר בדיווח האחרון שלה.

ממשלת הודו ציינה כי קרוב ל-35 אלף איש נוספים נפגעו בתאונה זו, וכי עד כה הוגשו חצי מיליון תביעות נגד החברה האמריקאית.

בית המשפט בהודו הוציא בשבוע שעבר צו המונע מחברת "יוניון קרבייד" למכור נכסים בבעלותה, זאת כדי למנוע הקטנה של החזקותיה בהודו.

פורד ופולקסווגן ממזגות את פעילותם בדרום אמריקה

תהליך המיזוג והפעילויות המשותפות בענף הרכב נמשך, ובשבוע שעבר הודיעו חברות הענק "פורד" ו"פולקסווגן" על מיזוג פעילותן בדרום אמריקה והקמת חברה חדשה בשם "אוטולטינה".

בחברה החדשה ימוזגו שני המפעלים של "פורד" בברזיל וארגנטינה והמפעל של "פולקסווגן" בברזיל וכושר הייצור שלו יהיה של 900 אלף מכוניות בשנה.

צעד זה נועד להקטין את הוצאות התפעול של שתי החברות, אשר כל אחת מהן סיימה את שנה שעברה בהפסד של כ-60 מיליון דולר. יחד עם זאת, המיזוג של שתי החברות לא יביא ליצירת מערכת שיווקית חדשה, וכל אחת מהחברות תמשיך בשיווק הרכבים המיוצרים על ידי מפעליה.

ריפאת אל אסעד יאלץ למכור מניותיו ב"פרמנטה"

איש העסקים המצרי, ריפאת אל אסעד, יאלץ ככל הנראה למכור את החזקותיו בחברה הפרמצבטית השבדית הענקית שוקים, "פרמנטה", בגלל חובות אישיים של 175 מיליון דולר.

נראה כי זו האלטרנטיבה האחרונה של אל אסעד, אשר נחשב בעבר לאחד מאנשי העסקים הבולטים בשבדיה, שכן כבר בחודש הבא הוא יאלץ לגייס סכום של כ-40 מיליון דולר להחזר הלוואות לבנקים השונים.

"פרמנטה" נחשבה אחת ההצלחות העסקיות הבולטות ביותר בשבדיה בשנים האחרונות, אך מחיר מניותיה ירד מאד בתחילת השנה כאשר התגלה כי מייסדה, אל אסעד, שיקר בנוגע לעברו האקדמאי. לאחר מכן המשיכו מחירי המניות של החברה להתדרדר בעקבות קנס שהטילה הרשות לניירות ערך על "פרמנטה" ו"וולוו" בשל הסתרת מידע ביחס לשיחות בנושא רכישת חלק מהחברה על ידי "וולוו".

יצרני דשנים בבריטניה נאבקים בהיצף ממזרח אירופה

יצרני הדשנים הבריטים נאלצים לאחרונה להיאבק על מנת לשמור על פלח השוק שלהם, זאת בשל הצפת שוק הדשנים הבריטי בדשנים המיובאים ממזרח אירופה.

דשנים אלו הינם באיכות נמוכה יחסית לדשנים המיוצרים על ידי החברות הבריטיות, אך גם מחירן נמוך, והמחיר האטרקטיבי הביא להגדלת המכירות של הדשנים הללו על חשבון ירידת המכירות של החברות הבריטיות.

המתרחש בשוק הבריטי משקף במידה רבה את המציאות בשוק האירופאי, שבו חברות הכימיקלים והדשנים נקלעו למשברים בשנים האחרונות בגלל הירידה המתמשכת במחירי הדשנים והכמויות הגדלות המשווקות על ידי ארצות מזרח אירופה והעולם השלישי.

ברה"מ מאפשרת יוזמה פרטית

בצעד חסר תקדים, אישר הסובייט העליון הצעת-חוק המאפשרת יוזמות פרטיות ב-29 ענפים שונים בברית-המועצות.

זה צעד ראשון כמוהו מאז מלחמת-העולם השנייה. זה יאפשר פתיחת עסקים פרטיים בתחומים כגון תיקוני בתים ומכוניות, נהיגה במוניות, חייטות, בניית רהיטים ועוד.

לפי שעה החוק אינו מאפשר ליוזמים הפרטיים לשכור עובדים: עליהם לעסוק בעצמם בעסק שהקימו.

התהליך כולו יחול במאי הקרוב ועד אז, יוכלו הרשויות המקומיות להרחיב את כמות המקצועות המוצעים ליוזמים פרטיים, על-פי הצרכים של כל רשות ורשות.

חוק זה גם יצור מערכת-מיסוי פרוגרסיבית, שאיננה כיום. מדרגת המס הגבוהה ביותר בברה"מ היא כיום 13 אחוזים, אך שיטת המיסוי אינה פרוגרסיבית בכלל.

גם יפאן סובלת משפל בתעשיית האלקטרוניקה

חברות האלקטרוניקה היפאניות בוחנות בימים אלה אפשרויות לצמצום במספר המועסקים בהן, לראשונה מאז שנת 1975, בגלל שחיקה ניכרת ברווחיהן.

שלוש חברות האלקטרוניקה המובילות של יפאן — "היטאצ'י", "מיטסובישי" ו"פוג'י" הודיעו באחרונה על שחיקה של 46 עד 60 אחוזים ברווחיהן במחצית השנה המסתיימת בחודש ספטמבר. ואילו בחברת "טושיבה" ירדו הרווחים בשיעור חד עוד יותר: 80 אחוזים.

הגורם העיקרי לבעיות של חברות אלו הוא החיזוק החד של הין ביחס לדולר. חוק זה מקטין את התמורה על היצוא של חברות האלקטרוניקה.

מצבן של חברות האלקטרוניקה היפאניות מעורר חששות רבים ביפאן, בעיקר בשל הדאגה לשיעורי-אבטלה גבוהים בארץ זו.

האבטלה מגיעה ביפאן כיום לשיעור של 2.8 אחוזים, בעיקר בגלל מגמת הפיטורים במפעלי הפלדה והספנות בשנה האחרונה. הפיטורים במפעלי האלקטרוניקה עשויים להגביר את האבטלה לשיעורים שלא היו מוכרים ביפאן עד כה — שיעורים שמעל לשלושה אחוזים.

שערי המניות 1.12.86

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אגוד ש	21000		41	+750	+3.7	+37
הספנות 0.1	1183		1617	+53	+4.7	+2350
הספנות א 0.5	855	תב	3312	+55	+6.9	+4269
הספנות אופ 2	792		791	+4	+0.5	+1126
כללי לא בהסדר	23200		32	−350	−1.5	−58
בנק צפאנר' 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאנר' 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאנר' אופ			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	3450		1895	+55	+1	+2731
פ.י.ב.י. 0.5	4453		1232	+70	+1.6	+3449

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אידיבי רג 100.0	81010		195	+220	+0.3	+170
אידיבי ב 100.0	81480		3	+380	+0.5	+1
אידיבי בב א	489960	שב				
אמפד 0.1	60000		24			−7
דיסקונט ב	103400		4	−100	−0.1	−4
דיסקונט א	103700		41	+480	+0.5	+19
דיסקונט שה ב	12100		7			−7
המזרחי ש	33320		587	−10		−581
המזרחי ב	33260		27	−10		−22
המזרחי שה 9	15130		11			−11
הפועלים מבב	105840		1	+2858	+2.8	+16.4
הפועלים ש	54870		831			−33
הפועלים ב	54990		86			−69
כללי א 1.0	140020		12			
כללי שה 5	108550		8	+3400	+3.2	+8
כללי שה 7	6735		45	+34	+0.5	+68
כלל 0.1	35010		909			−72
כלל שה 11	13350		60			+105
מימון ומסחר 1.0	46800					−1
מימון ומסחר 5.0	24000	שב				

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
ארפים 0.1	21980		38			−15
לאומימשכ' ש	7190		138	−30	−0.4	−241
לאומימשכ' ב	7050		305	−360	−4.9	−386
כרמל ש	4710		45	−100	−2.1	−56
כרמל שה 1	3500		23	+45	+1.3	+23
בנין ב' 5.0	7400		45	−100	−1.3	−52
פת משכ ש	2315		1625	−25	−1.1	−1733
משכן ב ש	2601		356	+1		+953
עצמאות 0.1	9662		23			−23
טפחות מבכ ש	16820		6	+120	+0.7	+10
טפחות רג ש	16800		40			−5
טפחות שה 1	8858	שב				
טפחות שה 2	4401		24	+2	+0.1	+163
יפתר 1.0	3198		350	−2	−0.1	−370
יפתר 5.0	1415		313	−5	−0.4	−277
מירב 1.0	6143		142	+250	+3.9	+982

מוסדות מימון

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
שלמן אש	507		6548	+10	+2	+9571
החקלאות מבכ א	104111	לב				
החקלאות מבכ ג	150500	לב				
לאומי תעש' א ש	8395		435	−60	−0.7	−316
פתוח תעש' מבב	77480	לב				
פת תעש' בב ג	340000	לב				
פת תעש' בב גג	210700	לב				
פת תעש' בב גגג	206000	לב				
פת תעש' בב ד	226443	לב				
פת תעש' בב דד	70173	לב				
מרט קבלנים 5.0	1200		1467	+40	+3.5	+1959
חירות בב	170000	לב				
כלל ליסינג א0.1	18500	תב	104	−2000	−9.8	−76
כלל ליסינג ב0.5	14365	תב	797	−1596	−10	−1191
כלל ליסינג אפח	12150		298	−500	−4	−521

ביטוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
איילון	250		6768	−1	−0.4	−5543
אררט 0.1	1382		1581			+1116
אררט א 0.5	687		2550			−564
בטוח משנה 0.1	585	בז	241	+53	+10	+1014
בטוח משנה 0.5	179	בז	1456	+4	+2.3	+1044
הדר 1.0	390	תב	4100	+24	+6.6	+5837
הדר 5.0	217		5522	+10	+4.8	+10179
הסנה ש	343	תב	41161	+17	+5.2	+138424
הפניקס 0.1	769		8848	+33	+4.5	+17213
הפניקס 0.5	624		4902			−5468
המשמר-הראל 1.0	7100		17			−17
המשמר-הראל 5.0	3700		175			−4
מנורה 1.0	2150	תב	109	+125	+6.2	+456
מנורה [illegible]	1164	תב	294	+80	+8.3	+494
סהר ג 1.0	5700		72	+119	+2.1	+921
סקורטס 0.1	846		1895			−1495
צור ש	336		2965	+6	+1.8	+3203
ציון החזקות 1.0	8880		146			−141
ציון החזקות 5.0	2275		200			

מסחר

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אמפר באמא 1 ש	5760		92			−82
אמפר באמא 5 ש	3249	תב	1793	+250	+8.3	+1276
מגור עזרא 1.0	1297		1884	−1	−0.1	−1292
מגור עזרא אופ 1	7280		160			+150
כלל סחר	352		16077			−10085
קרסטל 1.0	861		1175	+30	+3.6	+611
רפק 0.1	35000					
רפק 0.5	10500		104			−44
שופרסל א 2.0	7250		611	+30	+0.4	+573
שופרסל ב 10.0	5800		1198	+30	+0.5	+275

שירותים

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דלק ג ש	3420		1185			−1336
הראל 1.0	3400		100	+20	+0.6	+101
הראל 5.0	2350		66	+30	+1.3	+234
ספנות הספקה 0.1	14200		10			
ספנות הספקה 0.5	4945		26			−4
קידר 0.1	1988	בז	309	−110	−5.2	−129
קידר 1.0	515		15665			−3751
חברת החשמל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מוסי עזרה 0.1	4800		58	−140	−2.8	−59
מוסי עזרה 0.5	2399		751			−462
קנמודים 0.1	4136	בז	516	+287	+7.5	+812
קנמודים 0.5	3300		776	+100	+3.1	+2475

מלונות ושירותי תיירות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
קופל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קופל אופ 1			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מלונות דן 1.0	1672	מב		−88	−5	−990
מלונות דן 5.0	1230		115	−35	−2.8	−65
חוף האלמוג 1.0	5700		56			−56
כנס מר 1 ש	2500		62.5	+120	+5	+135
מלונות הירדן	2895		200	−55	−1.9	−37

מחשבים ושירותי מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
איכות מחשבים	1925	תב	4059	+175	+10	+5997
דטה מיכון 1.0	7010		149	+10	+0.1	+212
תילג. 1.0	25052		13	−50	−0.2	−18
יעצ 1.0	7175		60	+200	+2.9	+192
כלל מחשבים 1.0	14300	תב	116	+1300	+10	+153
מגל. 1.0	20250		24			−5
מגל. 5.0	7000		256	+241	+3.6	+144
משוב מחשבים 1.0	895		2005	−35	−3.8	−4563
משוב אופ'	740		1720	+36	+5.1	+2746
ניקוב מחשבים 1	19999		109			−141
ניקוב מחש' 5	11252		112	+200	+1.8	+217
תים מחשבים 1.0	1850	תב	3348	+90	+5.1	+7110
תים מחש' אופ	17250		16	+50	+0.3	+5

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אבגדים בינוי רש			—	הפסקת	מסחר	—
אבגדים בינוי בש			—	הפסקת	מסחר	—
אדרן 1.0	890		1896			−517
אדרן 5.0	385		5239			+3800
אזורים 1.0	840		6442			−6707
אזורים אופ	538		4000	+17	+3.3	+6028
אזורים אגח	108		10500	+1	+0.9	+29739
אילון 1.0	580		15788	+14	+2.5	+21815
אל-רוב 1.0	1312		2007	+62	+5	+1598
אמבנים 1.0	3402		150	+152	+4.7	+517
אפריקה 0.1	37880		85	−100	−0.3	−94
אפריקה 1.0	32100		63			−60
אפריקה אופ	16840		6			+90
ארזים	2475	בז	53	+25	+1	+10
אלרן 0.1	2744		643	+56	+2.1	+239
אלרן 0.5	1450		982			−227
בן-יקר גת 1.0	3810		522			−542
ברמבין 1.0	3250	תב	268	−250	−7.1	−771
ברמבין 5.0	2275		281	+45	+2	+39
דנקור 1.0	4555		180	+175	+4	+481
דוטור 1.0	360		1558	−5	−1.4	−6191
דוטור 5.0	274		632	+7	+2.6	+518

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דרעד 0.1	7100		69			−19
דרעד 0.5	4750		610			−545
המסלול 1.0	1840		269	+80	+4.6	+468
המסלול 5.0	1200		1062	−34	−2.8	−1407
תלב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תלב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	3250		5084			−1023
נבים 0.1	4471		616	+150	+3	+620
נבים 0.5	3153		462	+58	+1.9	+1020
הכשרת הישוב ש	60860		177			−122
ישפרו 0.1	3520		172	+60	+1.7	+98
ישראלום 1.0	1560		405			−405
ישרס 10.0			—	הפסקת	מסחר	—
כנן מיתוח 1.0	8502		55	+200	+2.4	+64
כלל בנין 1	482		10641			+560
לוסיר 1.0	4495		50			−9
לוסיר 5.0	1630		127	+10	+0.6	+3
מתב. 1.0	430		3679			−691
מתב. אגח	97		15669			
מגורי בניה 1.0	722		3201	+23	+3.3	+2601
מישכאל 5.0	340		3199	+13	+4	+7848
מורב 5.0	1355		2392			−1568
מרלו 1.0	671		14358	+11	+1.7	+6158
לוינשטין 1.0	424	בז	893	+4	+1	+142
לוינשטין 5.0	130		14807			−16568
ליפשיץ 1.0	1780		1442	+80	+4.7	+1528
ליפשיץ 5.0	990		1897			
נאות אביב 0.5	7550	בז	173	+250	+3.4	+245
נכסי אזורים	900		490			−55
סהר החזקות 1.0	14340		50			−65
סהר החזקות 5.0	9990		75	−10	−0.1	−75
סוף 1.0	6150	תב	70	+350	+6	+293
סוף 5.0	5168	תב	35	−352	−10	−35
עזר וסלע בר 1 ש	987		655			
עזר 3.0			—	הפסקת	מסחר	—
קרדיה 0.1	2750	בז	80	+150	+5.8	+202
קרדיה 0.5	1580		1458	+15	+1	+5356
רוגובין 1.0	2624		780			−836
רוגובין 5.0	1137		128	+1	+0.1	+232
רוגובין אופ'	1185		1980	+35	+3	+1284
רוגובין אג"ח	98		27531	+1	+1	+18157
רסקו מבכ'			—	הפסקת	מסחר	—
רסקו רג			—	הפסקת	מסחר	—

חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מטעי הדר 0.1	3430	תב	496	+380	+9.6	+621
מטעי הדר 0.5	2580	תב	695	+200	+8.4	+429
מהדרין 0.1	8049		765	−1		−245
נכסי הדרים 1.0	1418		5788	−30	−2.1	−6998
פרי אור 0.5	3189		457	−60	−1.9	−911
שגדר 5.0	11680		190	+540	+4.9	+100

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אסם	1575	תב	735	+116	+8	+454
גולדפרוסט 1.0	3400		136	+80	+2.4	+137
גולדפרוסט 5.0	2095		330	+45	+2.2	+96
גולדפרוסט אופ 1	1495			−15	−1	−50
דובק מב ש	3830		577	+10	+0.3	+415
דובק מב ב	3805		356	+15	+0.4	+349
תלכל 1.0	970		955	+5	+0.5	+1169
תלכל 5.0	595		374	+5	+0.9	+626
פרי-זה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
פרי-זה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מכבי בירה 1.0	18899		131			−230
מכבי בירה 5.0	14500		214	−1650	−10.2	−562
ינבר 1.0	1550		797	+50	+3.3	+862
ינבר א 5.0	1000		1360			−1003
מן 1.0	14100	בז	51	+600	+4.4	+139
מן 5.0	7795		101			
תפרוסט 1.0	19000	תב	80	+850	+7	+114
עלית	17900		180			−38
עסיס ב 0.5	382		9869	−20	−5	−8378
אגל שקל 1	2860	תב	123	−200	−6.5	−123
שמן מבב א	5110		290	+40	+0.8	+504

טכסטיל והלבשה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
ארגד מר 1 ש	550		1316	+20	+3.8	+2215
אופיס 1.0	1450		936	+30	+2.1	+652
אופנת ברוך 1.0	698		2068	−2	−0.3	−190
אופנת ברוך 5.0	409		3154	+2	+0.5	+6142
ארגמן רג ש	17400		276			+14
דלתא-גליל 1.0	3100		2456			−1680
דלתא-גליל א 3.0	2200		1881			−1039
מטוית מאוחד 1	1730			−5	−0.3	−50
מטוית מאוחד 5	901		236	−24	−2.6	−84
ויסלט 1.0	1590		120	+50	+3.5	+348
ויסלט 5.0	1000		280	+30	+3.1	+280
[illegible]	8200		152	+100	+1.2	+234
[illegible] 1.0	1900	תב	697	+110	+6.2	+1431
[illegible] 5.0	1235		924			−1487
לודזיה 0.1	2520		200	−80	−3.1	−352.2
לודזיה 0.4	1295		1100			−140
ליגת 1.0	786		562	+15	+2	+322
מיט גליק	596		1064	+5	+0.5	+3259
מקס 0.1	5150		341			−129
מקס 0.5	3020		1517	+260	+9.4	+2380
עיט 1.0	14280		58	−200	−1.4	−62
עיט 5.0	7700		160	+20	+0.5	+40
עמק סריגה 1 ש	1675		2722			−1486
פולגת א 0.1	3730		1341	−50	−1.3	−1285
פולגת ב 0.4	2650		1275			+375
פולימן א 0.5	8258		134	+50	+0.6	+134
פרטר	3620		124			
ניכוד מכויה	14990		60	+690	+4.8	+95
תעש הנמרן 1.0	2960		1589	+40	+1.4	+775

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אקסון 5.0	2810		170	+9	+0.3	+105
אורדן 0.1	7650		131	−180	−2.5	−235
אורדן 0.5	6710		10	−22	−0.3	−9

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אלומית 1.0	5900					−15
אלומית 5.0	4141		46	+41	+1	+54
כבלים ש	29000		65	−1000	−3.3	−61
[illegible] 1.0	9440		83			−73
[illegible] 5.0	6231		302	−1		−260
[illegible] אופ	4600		183			−840
ויקה 1.0	5800		34			
ויקה 5.0	2400		122.6	−60	−2.4	−296.9
קומפאות פז 1.0	2590		1460	+90	+3.6	+7044
קומפאות פז 5.0	2480		200			
מתכת סורס 1.0	2544	בז	789	+231	+10	+1546
כללי ציון 1.0	2390		486	+80	+3.5	+848
כללי ציון 5.0	1350		4979	+60	+4.7	+6660
כללי ציון אופ	628		810			−651
מרגן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מרגן אופ א			—	הפסקת	מסחר	—
קרגני 1.0	1215		1442			+1662
קרגני 5.0	670		1526			−1276
נחושתן 0.1	35950		10	−50	−0.1	−59
נחושתן 0.5	10900	תב	87	−1000	−8.4	−250
מפי מלרה 1.0	12450		121	+250	+2.1	+125
קינג 1.0	1201		410	+1	+0.1	+515
קינג 5.0	650		1416			−356
קליל 1.0	7070		180			−502
קליל 5.0	4190		502			−392
שלודות 5.0	6252		572	+222	+3.7	+576
תעשיות לכיש 1.0	1246		526	−13	−1	−723
תעשיות לכיש 5.0	629		1438	+6	+1	+36

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אלביט 3.0	396000		15			−8
אלקו 0.1	7600		121	−400	−5	−75
אלקו 0.25 ש	3880		849			−767
אלקו 0.25 ב	3600	תב	350	−350	−8.9	−350
אלקטרה 0.1	22100		59			−52
אלקטרה א 0.5	13899		474			−246
אלרון 3.0	317500		2			
אורית 1.0	32350		138			−38
כלל תעש אלק	2150		1883	+100	+4.9	+4870
טפקורוניקס 1.0	1985		1030			−45
טפקורוניקס 5.0	1415		1997			−1179
מיכונגר 1.0	566		7405			−9198
מיכונגר 5.0	330		8391	+7	+2.2	+6959
ציקלון 1.0	2358		211	−20	−0.8	−315
ציקלון 5.0	1030		729			+353
קנמשין אלוף 1	4970	תב	94	−300	−5.7	−82
קנמשין אלוף 5	3390	שב				
ת.א.ת. 1.0	3950	תב	452	−280	−6.6	−483
ת.א.ת. 5.0	1980		2889			−2671
ת.א.ת. אופ 1	17397		32			−4
תדיאה	8100		345			−95

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
א.מ. תעשיות 1	1025		1202			+1127
א.מ. אופ	584		2472			+2067
א.מ. אגח	105		5553	+2.5	+2.4	+30561
אלקיל 5.0	11002		97	+285	+2.2	+109
אקרשטיין 1.0	850		2505	+1	+0.1	+4729
אקרשטיין 5.0	625		3655			−1970

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אקרשטיין אופ'	328		6592			−1162
אקרשטיין אגח	97.5		38147	+0.5	+0.5	+78853
בנין תדיר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנין תדיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בי-טון 1.0	1634		300			
בי-טון 5.0	705		510	+22	+3.2	+1318
קרוקוטסס 1.0	6570	תב	9	−730	−10	−9
קרוקוטסס 5.0	2650		195	−50	−1.9	−578
ת.ל.ב. 1.0	895	תב	296	−100	−10.1	−260
ת.ל.ב. 5.0	679	שב				
מגדל השק בעש	5399		200			+78
מקומיקה ולמפן 1	12870	לב				
מקומיקה ולמפן 5	11500					

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אגן 5.0	16970		116	−20	−0.1	−103
אלאנס ב	2330		300	−117	−4.8	−166
גל תעשיות 1.0	11400	תב	25	+601	+5.6	+584
גל תעשיות 5.0	6900		110	+150	+2.2	+545
דקסטר 1.0	3210		234			
דשנים 0.1	5100					
דשנים 0.5	1490		926	−8	−0.5	−833
חיפה כמי' 10.0	405		6783			−2259
כבע ש	8230		1759	+199	+2.5	+1485
ליבסקי 1.0	2999		204			−102
ים המלח	4650		1413	−20	−0.4	−2354
פטרוכימים 10.0	580		15722	+16	+2.8	+8629
מקסימה 1.0	7200		168	+130	+1.8	+144
מקסימה 5.0	3370		342	−30	−0.9	−822
מקה כימיקל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
סגן 1.0	17700		199			−48
סגן 5.0	13095		258			−18
פריקלאס	615	תב	20732	+54	+9.6	+32064
פריקלאס אופ'	259		20211	+19	+7.9	+23833
קום כימיקל 1.0	7500		50	+150	+2	+58
ת.ג.ל. 1.0	4499	תב	205	+395	+9.6	+565
ת.ג.ל. 5.0	3400	תב	80	−180	−5	−250
תיא 5.0	9180		51	+60	+0.7	+95
פרוטרום 10.0	14500		51	+300	+2.1	+55
תרז א 5.0	7150		67			

עץ, נייר ודפוס

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דפרון 1.0	7225		88	−110	−1.5	−88
דפרון 5.0	4299		60	−1		−84
הנבג 1.0	9160	תב	231	+617	+7.2	+279
יפה 1.0	4780		110	−90	−1.9	−158
לבידי אשקלון 1	530		1857			−748
לביראשקלון אופ	885		320	−40	−4.3	−320
מלט ב 0.5	39600		10	+1200	+3.1	+5
מפעלי נייר 10.0	257500		35			−8
סקטוריה 1.0	3520		278	+120	+3.5	+785
רים 0.1	4600		84	−50	−1.1	−64
רים 0.4	2720		186	−33	−1.2	−115
תעל ב 0.2	15400		89	−330	−2.1	−123
אבריין 1.0	6790		57			−95
אבריין 5.0	2700		139			−282
המישה יוד	11390		139	−10	−0.1	−41
הגבפלק 1.0	1880	תב	617	+140	+8.1	+2542
הגבפלק 5.0	1175	תב	1829	+85	+7.8	+5582

שף רנאמנות
בטוחה
כלל
ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מרכזית ב 0.1	8470		220	−10	−0.1	−360
כור בכ' ש	6550000		4			
כלל תעש' 1.0	1545		12905	+11	+0.7	+14374
מאגר טכנולוגיה	435		818	+1	+0.2	+182

חברות השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אמיש ש	5780		48			
אידיבי פתוח 2.0	5160		1965	+60	+1.2	+2538
אינקובה 0.1	1555		40	−45	−2.8	−1189
אינקובה 0.5	1339	תב	3018	−140	−8.3	−5641
[illegible]	11060		56	−250	−2.2	[illegible]
[illegible]	11050		27	−180	−1.6	[illegible]
אלרן ש	3470		913	+70	+2.1	+1350
אלרן ב	3520		73	+80	+2.3	+75
אגודר בב'			—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 1.0	267		5166			+4226
אפיק 5.0	198		4448			+511
בחלת 1.0	1741		689	+1	+0.1	+295
חברה לישראל 1.0	9490		413	+290	+3.2	+343
חברה לישראל 5.0	6650		284	+300	+4.7	+444
הלפמן 0.1	121000					
הלפמן 1.0 ש	26800		23			−23
אמבא א 0.5	16450	תב	42	+900	+5.8	+87
מפעלים השק ש	6799		860			−725
כלל השק			—	הפסקת	מסחר	—
דיסקונט השק ש	2955		3109	+25	+0.9	+2711
מגדל השק ש	20504		117			−71
מר השקעות 1.0	11980	שב				
הירדן 1.0	3080	תב	232	+280	+10	+304
הירדן 5.0	1312		2050			
ישום החזקות	273		10637			−3792
יצוא ש	11650		100	+400	+3.6	+41
ירדן א 0.1	3650	תב	491	+250	+6.7	+725
כלל 10.0	960		3994	+40	+4.4	+11810
כלל 50.0	861		889			−1051
לנדיק 0.1	4515		103	+150	+3.4	+337
לנדיק 0.1	1380	תב	173	−80	−5.5	−173
מגור 0.1	749		2268	−11	−1.5	−1640
מגור א 0.5	427		939	−2	−0.5	−821
פוז השק ב 0.1	3835		255	−79	−2	−560
פוז השק ב 0.5	2250		50	+40	+1.8	+176
פו השק ש	6630		793			−663
פטה א 0.1	10000		65			
פטה 0.5	6100		175			−143
פריון ב 2.5	4400		252			
מראיל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מראיל 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
גליל טכנולוגיות	495	תב	4662	+45	+10	+6164

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דלק חישנפט 1.0	3150		601			−246
דלק חישנפט 5.0	1920		276			−650
דלק חיפ' אופ 2	1210		853	+10	+0.8	+933
פז חיפושי נפט	18150		166	−350	−1.9	−212
יונאל 5.0	3818	בז	1388	+38	+1	+715
מב.ג.ל. 1.0	4060		101			
מב.ג.ל. 5.0	1885		1937	+70	+3.9	+1580
פראיל ב 0.5	7953	תב	360	−550	−6.5	−572
צפאנר'נפט 1.0	330		422			
צפאנר'נפט 5.0	271		1056	+11	+4.2	+344
נפטא ש	1620000		1			−1

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בית מ	229			−1	−0.4	−1050

שערים בידבנקאיים

אתמול, צהריים, 1.12.1986 באירופה

מכירה מידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.4335/1.4345	לי"ש שטרלינג
מרקים גרמניים	1.9570/1.9580	לי"ש ארה"ב
פלורינים הולנדיים	2.2130/2.2140	"
פרנקים שוויצריים	1.6285/1.6295	"
פרנקים בלגיים	40.72/40.75	"
פרנקים צרפתיים	6.4240/6.4280	"
לירטות איטלקיות	1556.00/1559.00	"
ינים יפניים	161.40/161.50	"
$ ארצות הברית	1.2026/1.2031	[illegible]

שער הזהב $ ארה"ב 399.60 $ אונקיה לפיקסינג לונדון

מכירה מעותדת (פורוורד)

	$/ל"ש	פר"ש/$	מ"ג/$
1 ח':	1.4272/1.4285	1.6249/1.6262	1.9543/1.9556
3 ח':	1.4151/1.4164	1.6196/1.6210	1.9503/1.9515
6 ח':	1.3968/1.3983	1.6112/1.6129	1.9445/1.9457

הנתונים נמסרו על-ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

התייצבות

לאחר יום אחד של ירידות שערים חדות, התייצב אתמול שוק המניות. עליות שערים ב־159 ניירות ערך הביאו לעלייה של 0.68 אחוז במדד המניות הכללי ללא בנקים. היציבים במניות הבנקים נותרו בדרך כלל ללא שינוי שער. ובניירות הערך ולי המסחרות הגיעו ביקושים. ביקושים אלה, שבחלקם התרכזו על רקע "שכבי", סופקו בעליות של עד 10 אחוז. בכלל, הפעילות בבורסה היתה אתמול דלה, והדבר בא לידי ביטוי במחזורים במניות חופשיות שהסתכמו ב־4.1 מיליון דולר. הירידה בפעילות מוסברת בבסיסתם של מנהלי כרטיסים מפקדות המכירה שהורישו שלשום, וזאת בגלל היתבצרותה של מדרגה נמוכה יותר בשוק. מצד שני, מספר הקונים אתמול לא היה רב במיוחד, בגלל הרצון להמתין לראות לאן מועדות פניו של שוק המניות. נראה כי המגמה החיובית בבורסה תתורש כבר בימים הקרובים, אם כי הפעילות בניירות הערך תיעשה בצורה סלקטיבית יותר, והיא תיתוסף לניירות ערך בעלי איכות כלכלית סבירה.

מדד	שינוי יומי ב־%
מדד מניות כללי 123.74	+0.33
כללי ללא בנקים 165.44	+0.68
מדד אג"ח כללי 114.35	+0.06
אג"ח צמוד מדד 116.06	−0.05
אג"ח צמוד מט"ח 93.27	−0.56

יציבות בבנקאיות

המשך היחלשות הדולר בשוקי העולם לא השפיעה אתמול על מגמת המסחר במניות ההסדר, שם הסתכם המחזור ב־900 אלף דולר. אגב, בבנקאיות שלא בהסדר כמו פ.י.ב.י. והבינלאומי, היתה פעילות מעניינת: שם הופיעו ביקושים שסופקו בעליות קלות. רמת התשואה למודיון ירדה בשבועיים האחרונים, בשיעור של 1 אחוז בקירוב, בעיקר בגלל מעורבותו של בנק ישראל במסחר.

	תשואה שנתית הוליית ב־%
בל"ל 0.1	15.85
הפועלים ש	16.09
אי.די.בי. רג	15.92
דיסקונט א	15.74
המזרחי ש	15.96

מה קורה במפעלים המטרוכימיים?

במניות המפעלים המטרוכימיים מורגשת בימים האחרונים פעילות ערה. אגב, מניות אלה בניגוד למניות רבות אחרות, לא ירדו בגל הירידות הגדולות שהיה שלשום. אתמול הורגש ביקוש נוסף למניות, שסופק בעלייה של 2.8 אחוזים. בבורסה מעריכים כי הפעילות במניות החברה נעשה על רקע שכבי, וזאת עקב היתבצרות המניה במחזורי שפל. שערה של מניית המטרוכימים כמעט ולא השתנה בגל עליות השערים האחרונות בבורסה, וזאת בניגוד לניירות ערך רבים אחרים.

ליסינג 5 ירד ב־10 אחוז

מניית ליסינג 5, שבה רבות דובר ביקרה בימים האחרונים, ירדה אתמול ב־10 אחוזים, לאחר שלא לשום נרשם בשעה מוכרים בלבד. למניית האם הוזרם ביקוש גדול במיוחד, שסופק בעלייה של 5.2 אחוזים. במחזור מסחר שהיווה שליש מהיקף הביקוש הראשוני.

ירידות באג"ח הדולריות

איגרות החוב הדולריות מסוג גלבוע ורמון נטו לרדת אתמול, על רקע מתגובת העולם, וזאת כתגובה להחלשותו הנמשכת של הדולר בשוקי העולם. לעומת זאת, באיגרות צמודות המדד היתה המגמה מעורבת, עם נטייה לעליות שערים. מחזור המסחר באג"ח עלה לעומת הימים האחרונים, והסתכם ב־5 מיליון דולר.

מחזור שיא במק"ם

במילוות קצרי המועד נרשם אתמול מחזור שיא, והיקף הפעילות בהם הסתכם ב־20 מיליון דולר. פעילות ערה במיוחד נרשמה בסדרה העצורית בטור שמונה ימים.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
1226	8	99.60	1.54
1236	15	99.24	1.56
1246	22	98.90	1.54
1256	29	98.53	1.57
117	36	98.14	1.60
127	43	97.78	1.60
137	50	97.42	1.60
147	57	97.06	1.61
227	71	96.22	1.64
237	78	95.92	1.64

ב.ל.ת. מימון והנפקות (1980) בע"מ

אגרות חוב 1985—[illegible] (סדרה ו)

בסכום כולל של [illegible] מיליון דולר ארה"ב

הודעה בדבר קביעת שער הריבית

הנאמנים של מחזיקי אגרות החוב קבעו כי שער הריבית שתישאנה אגרות החוב הנ"ל שטרם נפדו לתקופה מיום 1.12.86 ועד ליום 31.5.1987 תהיה 7.00% לשנה

אינטר ישראל
למכירה
משרדי
שגרירות אוסטרליה
ברח' הירקון, תל אביב
בלעדי למשרדנו!!
03-294141

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	4264.72	4207.20	16.41	0.39
אבוקה	375.65	368.37	3.54	0.97
אגוז	202.91	198.94	−0.26	−0.13
אדיר	1363.38	1336.61	−1.56	−0.12
אדם	2006.56	1968.15	7.34	0.37
אופיר	1661.89	1629.22	2.47	0.15
אור	386.95	378.90	0.20	0.05
אוריון	142.85	139.99	−0.29	−0.21
אור-על	223.63	222.01	0.33	0.15
אורן	645.46	632.82	−0.57	−0.09
אייל	3264.49	3200.62	15.16	0.48
איילת	4092.37	4007.69	16.20	0.41
אירים	4248.78	4156.67	20.31	0.49
אירן	609.72	597.39	1.24	0.21
אלון	513.48	502.84	0.72	0.14
אלמוג	599.87	588.17	0.44	0.07
ארז	519.58	513.39	3.38	0.66
אש	128.28	125.55	0.39	0.31
אשל	165.13	161.90	−0.23	−0.14
אתרוג	198.00	196.04	0.44	0.22
בדולח	2002.50	1963.95	3.54	0.18
ברוש	425.84	417.60	1.14	0.27
ברק	424.18	415.72	0.72	0.17
ברקת	748.86	745.08	−0.79	−0.11
גביש	1224.06	1200.27	0.81	0.07
גבע	900.77	887.38	−3.22	−0.36
גורן	609.15	606.10	1.71	0.28
גיא	8093.18	7973.28	−15.82	−0.20
גיל	2590.69	2541.21	1.32	0.05
גלית	522.47	516.12	0.91	0.18
דובדבן	324.63	321.51	0.75	0.23
דוכיפת	576.80	565.47	1.30	0.23
דולב	193.10	188.97	−0.34	−0.18
דורון	1269.05	1244.39	2.38	0.19
דותן	222.93	218.63	0.15	0.07
דליה	446.48	438.63	1.03	0.24

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
דרור	356.03	349.61	0.50	0.14
דקל	328.90	322.54	1.38	0.43
הדס	318.86	315.82	1.59	0.51
הדר	435.88	427.82	0.11	0.03
זהבית	2569.22	2515.23	22.72	0.91
זוהר	17078.68	16825.67	−4.44	−0.03
זיו	15896.35	15660.72	−53.78	−0.34
זמיר	775.48	766.09	5.73	0.75
חוחית	130.11	128.35	−0.10	−0.08
חליפין	116.00	115.49	0.16	0.14
חלמיש	563.97	561.07	0.32	0.06
חן	115.97	115.51	0.24	0.21
[illegible]	1197.73	1169.66	1.13	0.10
טל	4598.64	4540.06	8.75	0.19
יבול	690.59	682.29	0.98	0.14
יהלום	1839.81	1804.17	−0.98	−0.05
[illegible]	358.42	355.20	2.80	0.79
יערה	591.33	578.42	0.60	0.10
כוכב	918.85	901.06	6.39	0.71
כחל	116.17	113.88	0.09	0.08
כלנית	495.23	486.53	1.03	0.21
כספית	629.98	626.60	0.02	0.00
כרמל	122.97	120.52	0.30	0.25
כתר	959.23	941.00	1.69	0.18
להב	3799.58	3726.21	−2.77	−0.07
למשקיע	102380.98	100647.08	192.29	0.19
לפיד	311.53	305.50	1.52	0.50
לקט	1527.68	1496.81	0.01	0.00
לשם	843.01	838.42	−1.47	−0.18
מבטר	1030.05	1009.62	0.43	0.04
מכמנים	2961.62	2932.72	4.39	0.15
מגד	197.06	194.16	−0.50	−0.26
[illegible]	2778.96	2751.81	5.90	0.21
מגל	655.78	648.00	1.92	0.30
מור	1405.78	1385.78	9.89	0.72
מורן	744.06	737.12	4.02	0.55
[illegible]	25039.40	24542.09	−47.94	−0.19
[illegible]	766.80	751.39	0.23	0.03
מעוף	3345.90	3281.31	10.52	0.32
מעיין	662.07	649.13	0.19	0.03
[illegible]	871.62	867.38	−0.64	−0.07
מרגלית	1098.13	1076.84	2.74	0.26
מרום	1085.51	985.54	1.48	0.15
[illegible]	22535.52	22101.17	30.30	0.05

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
[illegible]	740.47	737.43	5.03	0.69
[illegible]	417.39	409.16	1.89	0.46
נילי	4842.94	4771.45	30.29	0.64
[illegible]	495.34	486.24	2.37	0.49
סגולה	120.81	118.38	0.08	0.07
סלע	860.29	855.72	0.98	0.11
סנונית	605.86	598.38	0.60	0.10
סער	669.34	656.63	2.40	0.37
ספיר	497.54	497.54	−0.16	−0.03
[illegible]	730.37	716.61	3.63	0.51
עידית	1897.79	1887.97	9.47	0.50
[illegible]	6207.43	6115.87	8.01	0.13
ענבר	1113.80	1089.36	0.70	0.06
[illegible]	2109.87	2088.34	32.85	1.60
[illegible]	582.51	569.66	0.81	0.14
ערמון	131.86	129.28	0.03	0.02
[illegible]	1319.69	1293.63	0.78	0.06
צבר	502.26	492.25	0.89	0.18
צופית	550.53	539.70	0.20	0.04
צוק	104.57	104.57	0.18	0.17
[illegible]	887.09	868.17	−0.04	−0.00
[illegible]	6850.69	6750.67	18.15	0.27
[illegible]	1538.82	1508.47	0.87	0.06
[illegible]	1830.29	1821.14	1.97	0.11
רונית	15805.71	15650.29	221.61	1.44
רימון	106.59	106.37	0.09	0.08
רקפת	595.96	586.33	0.88	0.15
רשף	662.53	648.29	0.73	0.11
[illegible]	686.56	673.23	0.62	0.09
שחם	821.77	814.00	−0.57	−0.07
שירת	345.27	342.75	1.14	0.33
שמיר	320.52	314.19	0.38	0.12
[illegible]	686.30	676.72	4.74	0.71
[illegible]	672.54	656.37	4.65	0.71
[illegible]	162.87	159.65	−0.01	−0.01
תאנה	200.22	198.30	0.59	0.30
תבור	738.39	730.17	−19.41	−2.59
תדהר	433.31	431.15	2.64	0.62
תהילה	87.81	85.93	−0.12	−0.14
תורים	441.16	435.78	0.99	0.23
[illegible]	192.95	189.22	−0.10	−0.05
[illegible]	177.93	176.67	−0.04	−0.02
תרשיש	1282.73	1257.52	1.95	0.15
[illegible]	411.15	405.97	1.21	0.30

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (100% הצמדה)

סדרה	שער	שינוי בנק'
3601	34954	−342
3602	32491	+409
3603	30142	+596
3604	26518	−166
3605	24611	+285
3606	23549	+12
3607	22527	+4
3608	21388	+4
3609	20260	+91
3610	18370	+202
3611	17588	+10
3612	17221	−5
3613	16074	−19
3614	15429	−19
3615	14246	−17
3616	13041	−16
3617	12414	+7
3618	11782	+6
3619	11059	+6
3620	10390	+55
3621	9871	+53
3622	8902	+49
3623	8509	−33
3624	7824	−32
3625	7131	— —
3626	6596	— —
3627	6118	+1
3628	5635	+9
3629	5280	+9
3630	4992	+8
3631	4695	−7
3632	4422	−7
3633	4177	−7
3634	3629	+2
3635	3452	+2
3636	3305	+2
3637	3107	−8
3638	2893	−7
3639	2648	−7
3640	2203	+16
3641	1910	+15
3642	1691	+6
3643	1497	+5
3644	1343	−13
3645	1211	−12
3701	963.7	+0.6
3702	735.1	+3.4
3703	642.6	+15.4

סדרה	שער	שינוי
3704	550	+15.4
3751	280.6	−2.3
3752	115.9	+3
3753	111.3	+3
3754	100.7	+0.6
3755	96.8	+0.6
3756	93.4	+0.7
3757	91.5	+0.6
3826	102.1	+0.1
3827	100.1	+0.1
3828	96.5	+0.1
3829	94.6	+0.1
3901	105.2	+0.9
3902	100	+0.8
3903	99.2	+0.9
3904	94.2	— —
שג"א 4.25%		
4101	126	−0.6
4103	121	−0.5
4104	116.6	— —
4301	116.6	— —
4302	111	— —
4303	110.2	+0.2
4201	107.7	+0.3
4204	99.8	+0.2
4205	97.8	+0.2
4206	95.9	+0.3
4207	95.5	+0.3
4304	106.5	— —
פיתוח 4%, 6%, 7% (80% הצמדה)		
3201	205000	— —
3202	206601	+100
3203	202600	+600
3204	198700	−800
3205	196700	— —
3206	195700	+1100
3210	190000	— —
3211	191580	— —
3212	182000	— —
3213	174300	— —
3214	171100	— —
3501	164000	— —
3502	164300	— —
3503	176916	— —
3504	148022	— —
3505	148000	— —
3521	143900	−3000
3522	137600	— —
3523	129700	+300
3524	129200	— —

סדרה	שער	שינוי
3525	128647	— —
3526	126300	+200
3527	125700	— —
3528	121000	— —
3529	120900	— —
3530	118101	+69
3531	117799	+69
3532	114351	+68
3533	114193	+68
3534	107674	+64
3535	107919	+64
3539	101678	+60
3536	107852	+454
3537	107705	+454
3538	101577	+428
3540	101182	+443
3541	97763	+419
3542	97633	+434
3543	96975	+426
3544	97225	+77
3546	94839	+75
3547	94618	+76
3548	94507	+75
3550	89589	+72
3551	89224	+72
3545	94651	+74
3549	89595	+71
3552	82054	+66
3554	81901	+67
3555	81901	+67
3553	81084	−286
3571	78275	−280
3556	77989	+65
3558	77888	+64
3559	75129	+61
3560	71113	+59
3561	70906	+59
3557	78616	+64
3572	71482	+60
3573	70840	+390
3574	65319	+359
3577	65268	+368
3578	60290	+342
3575	64817	+39
3576	64625	+38
3579	59640	+35
3580	55673	+35
3581	50630	+30
3582	46687	+24
3583	45288	+27
3584	43094	−392
3585	40854	−377
3586	36996	−537
3588	36944	−550
3587	37028	−330

סדרה	שער	שינוי
3591	33758	−309
3592	33699	−309
3593	33659	−310
3589	33686	+30
3594	32084	+31
3590	33519	−146
3595	31934	−143
5% מלווה פיתוח		
2001	138000	+140
2002	138000	+500
2003	132200	— —
2004	132800	— —
2005	125600	+480
2006	124900	+150
2007	122600	— —
2008	120800	−400
2009	122400	— —
2010	122500	— —
2011	119610	+110
2012	118600	+500
2013	119600	+300
2014	116510	+110
2015	116700	— —
2016	117000	−900
2017	115027	+68
2019	114722	+68
2020	111365	+66
2018	115445	−306
2021	111684	−315
2022	104521	+44
2023	105212	−181
2024	98836	+509
2027	95309	+501
2031	91058	+510
2025	98956	+60
2026	98604	+59
2028	95682	−26
2030	93959	−18
2029	92836	−1485
2033	85386	−1480
2035	78545	−1614
2032	92025	+167
2034	86958	+162
2036	79804	+153
2037	76426	+44
2052	64242	+36
2038	75423	+345
2040	72681	+352
2051	68668	+343
2039	71925	−125
2041	68063	−124
2053	64107	+37
2054	59722	+1623

סדרה	שער	שינוי
2056	65296	+1547
2058	58330	+1449
2060	46452	+1372
2055	59040	+34
2057	54658	+32
2059	49670	+29
2061	36077	+312
2062	32869	−517
2063	30944	−897
רמון		
7001	219.7	−1
7002	212.9	−0.9
7003	210.8	−7
7004	194	−6.6
7005	180.8	−4.2
7006	170.5	−1.3
7007	158.8	−2.5
7008	150.8	−2.4
7009	148.1	−0.7
7010	138	−1.4
7011	130.2	−1.5
7012	125.6	−1.4
7013	118.2	−0.6
7014	103.2	−0.6
7015	88	−0.4
7016	87.1	−0.4
7017	86.3	−0.3
7018	86.1	−0.3
7019	86.4	−0.4
7020	86.2	−0.4
7021	85.4	−0.4
7201	86	−0.4
גלבוע		
6101	11641	−32
6102	6885	−33
6103	6065	−29
6104	5375	−25
6105	5288	−24
6106	5112	−14
6107	4965	−16
6108	5483	−17
6109	3309	−16
6110	3250	−16
6111	2711	−13
6112	2619	−12
6113	1774	−5
6151	713.7	−1.5
6152	603.3	−1.5
6153	593.7	−0.9
6154	582.8	−0.9
6155	376.6	−0.8
6156	304.4	−0.6
6157	227.2	−0.3
6158	215.2	−0.2

סדרה	שער	שינוי
6159	180.9	−0.8
6160	171.9	−1.7
6161	165.9	−1.7
6162	149.4	+0.4
6163	138.8	+0.4
6164	133.4	+0.4
6165	125.8	−0.6
6166	117.7	−0.6
6167	115.1	−0.6
6168	115.3	−0.5
6169	107.2	+0.3
6170	108.5	+0.2
6171	72.5	−1
6172	71.2	−1.0
6801	79.3	−0.4
ארמון		
2501	151.9	−2
2502	150.8	−1.4
2503	145.2	−2
2504	146.8	−0.7
2505	141.1	−0.7
2506	136.4	— —
2507	131.6	+0.1
2508	96.7	+0.2
100% מט"ח		
אל אש	894	+9
אלביט	216.8	— —
אלתא	1064	+9
אלטיגם	59.4	— —
[illegible]	465	+10
הדר 84	107.1	— —
הדר 85	412.5	— —
הב הים	188.8	+1.7
[illegible]	164.6	— —
כור	139	— —
כלל	421	— —
מ.צפ ד	216	— —
מ.צפ ב	303	— —
מ.צפ י	374	— —
רז	98.6	+1.6
סול בנ	156.5	— —
[illegible]	179.2	−1.1
צמוד מט"ח		
ב.ל.ת.	115	— —
דים הש	118.5	+0.6
כור	117	+0.5
כלל	144.2	+0.7
[illegible]	116.4	— —
[illegible]	116	+0.5
[illegible]	111.9	−0.8
[illegible]	101.5	−0.5

אישי מקצועי מיוחד

זה היחוד של בנק אגוד. יחס אישי, ידע מקצועי ושרות מיוחד. הנך מוזמן להכנס אל כל אחד מסניפי הבנק לשרותך!

union bank בנק אגוד

הלוח הארצי

הארץ חדשות

הארץ

קבלת מודעות:
03-371261
המחיר למילה 5.25 ש"ח
המחיר למודעה 42 ש"ח

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון

הלוח הבטוח

הלוח הארצי כלהעיר ירושלים

אופנועים

הצעות עבודה

ביקוש עבודה

בעלי חיים

בריאות

בריאות יופי והמלכה

הלוואות

חימום והסקה

חנויות

חבר

מיולים

מלווירות

כלי נגינה

מבני תעשייה

מגורשים

מחסנים

מחשבים

מערכות סטריאו

או.אר.אס.

סיטרואן

פולקסוואגן

פורד

פיז'ו

פיאט

רנו

אמריקאיות

ב.מ.וו.

ג'י.אם.סי.

ג'יפים

וולבו

מלבוש

לנציה

מכוניות

מסחריות

אאודי

מרצדס

סובארו

אוטוביאנקי

אופל

סוסיתא

סיאט

אינוצנטי

אלפא

דירות למכירה

2–2.5 חדרים

ביקוש דירות

דירות בדמ"פ

דירות להחלפה

1–1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

3–3.5 חדרים

דירות מרוהטות

וילות ובתים

ביקוש וילות

קבלנים מציעים

האחים ישראל
מציעים למכירה
דירות חדשות בנות
4, 5 חדרים ברמות
ביצוע גבוה
משרד מכירות
"צור"
טל' 02-240547

4 חדרים ויותר

هكذا من الاصل

קונים זהב

ויהלומים גדולים

יהודה הלוי 143 ת"א

ZAMLER

טל' 03-235924

המשך ירושלים

מערכות קול

מציעים למכירה

פסנתרים

צילום

שיעורים

קבלנים מציעים

שידוכים

עסקים

מקררים

שירותים

הלוח הארצי העיר צומת השרון
תל אביב גוש דן והשרון

דירות למכירה

גוש דן

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

1—1.5 חדרים

4 חדרים ויותר

שיעורי עזר
מרכז הלמידה
מתמטיקה · אנגלית · כימיה · פיזיקה · לשון/עברית

תל אביב

4 חדרים ויותר

פנטהאוז
דירות גג

וילות ובתים

קבלת מודעות ללוח העיר
ירשפים
טל: 371622
אשראי ל-60 יום.
מקבלים ויזה וישראכרט

דוד פלס

קונקשיין

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק לוח העיר

לא מכרת
לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא
תוספת מחיר אפילו חודש.
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת
יוחזר לך כספך בחזרה

בקשות ביטול יתקבלו
בלוח העיר בימים א'-ד'
בין השעות 8:00-15:00
טל' 03-371261

זקוק דחוף למודעה?

מודעפון

לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

הלוח הארצי הארץ חדשות

המעוף ת"א גוש דן והשרון

חדרים 3—3.5

[illegible]

חדרים 1—1.5

[illegible]

חדרים 2—2.5

[illegible]

4 חדרים ויותר

[illegible]

איזור השרון

חולון ובת-ים

מכירה השכרה
דירות וחנויות
בשיטת
"קאופמן יעקב"
מוריץ 171 ר"ג
03-778824

קבלת מודעות
פרסום-פון
מ־8.00 עד 20.00

הלוח הארצי
הארץ חדשות
לוח העיר

03-738707
03-739297

(המשך בעמ' 18)

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק לוח העיר

לא מכרת
לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא
תוספת מחיר אפילו חודש.
אם אחרי חודש עדין לא מכרת
יוחזר לך כספך בחזרה

בקשות ביטול יתקבלו
בלוח העיר בימים א'-ד'
בין השעות 8:00-15:00
טל' 03-371261

هكذا من الاحتل

مكنز من الأهل

מאסר עולם לתושב קריית טבעון הנאשם ברצח חברתו לשעבר, החיילת ענת היסטר

השופטים: משלא נענתה החיילת להמשך חברותם, פיעמו בליבו כנראה רגשי אהבה נכזבת, תיסכול וגם קנאה ● בעת שהתחבא מהמשטרה רצה להתאבד ואף כתב כי הוא מבקש להיקבר לצד ענת

(עו). משה מלכה, מקריית טבעון, נידון אתמול על־ידי בית המשפט המחוזי בחיפה למאסר עולם, לאחר שהורשע ברצח חברתו־לשעבר, החיילת ענת היסטר בת 18.

גזר־הדין ניתן על ידי השופטים אמנון כרמי, שכיהן כאב בית הדין, חנוך אריאלי וחיים פיזם. השופטים דחו את טענת הסניגוריה כי הנאשם פעל מתוך אובדן זכרון ועירפול חושים.

הרקע לרצח הוא החלטתה של הנרצחת לנתק את היחסים עם מוריס מלכה. בשלהי ינואר אשתקד, בעת שהיתה החיילת בצומת קריית טבעון תל עמל בדרכה לבסיסה, ירה בה הנאשם 15 יריות בודדות מרובה סער גליל וגרם בכך למותה.

בעקבות מתן גזר הדין, פרצה מהומה באולם בית־המשפט מלווה בצעקות וחילופי מהלומות בין בני משפחת המנוחה ומשפחת הנאשם. בעקבות זאת נעצרו שניים מקרובי הנאשם. אחד מהם שוחרר לאחר חקירתו כחשוד בהפרת סדר ואילו השני נשאר במעצר. שוטרים הפרידו בין הניצים ואחד מבני משפחת הנאשם נחבל בעת שזינק מעל למחסום הזה של השוטרים שהוצב בין הצדדים.

מחומר הראיות עולה כי הנאשם לא השלים עם רצונה של ענת היסטר ז"ל לנתק את היחסים עימו ודרש ממנה במפגיע להמשיך בקשרי החברות. "משלא נאותה לכך, פיעמו בליבו כנראה רגשי אהבה נכזבת, תיסכול וגם קנאה" — קבעו השופטים — "במיוחד לאחר שנודע לאוזנו חשד שידידתו יוצאת עם צעיר אחר".

היריות נורו מכלי נשק שהיה ברשות הנאשם במסגרת שירות מילואים בלבנון. מיד לאחר הרצח נמלט מהמקום ורק חודשיים לאחר מכן נעצר על ידי היחידה ללוחמה בטרור, במקום מיסתור בדירה בכרמיאל.

הנאשם חיבר יומן

בתקופה בה הסתתר, חיבר הנאשם יומן שבו רשם בין היתר על כוונתו להתאבד ובקשתו להיקבר ליד חברתו לשעבר ענת. כמו כן חיבר טקסטים בה הביע את אהבתו לנרצחת ואף ציטט קטעים משיר השירים.

הסניגור עו"ד דין סמי יונה, ביקש להרשיע את הנאשם בהריגה בלבד, בטענה כי שולחו פעל מתוך ערפול חושים ובנוסף לכך לא הוכח היעדר קינטור מצד המנוחה, כיוון שלדבריו אמרה לו לפני הפתיחה באש: "אני לא אוהבת אותך". ברוח זמה, אידיוס".

השופטים דחו בפסק הדין המנומק את טענת הקינטור הדברים שאמרה, כביכול, המנוחה לנאשם, כטענתו, קודם שירה בה. יחד עם זאת קבע בית המשפט כי אין לשלול את העובדה שהנאשם היה נתון במשבר ובלחץ נפשי באותה תקופה, בעיקר עקב יחסיו עם המנוחה שגרמו לו לסערת רגשות.

בסיכום חזר וקבע בית המשפט, כי נתקיימו כל היסודות הדרושים להרשעתו של הנאשם ברצח ולפי הנסיבות אין ספק, כי היתה הכנה כנדרש בחוק לביצוע הרצח, על ידי הכנת הרובה והפעלת הירי ביריות בודדות.

אם יש לך זמן, אל תקרא!

היום, מקבלי החלטות ובעלי מקצועות חופשיים מוצפים במאות מסמכים, תזכירים, דוחו"ת, הסכמים, פרסומים ודברי דואר לרוב.

על השולחן מצטבר "דואר נכנס" בכמויות אדירות, ולעיתים אין מצליחים לקרוא את החומר הרב ולפעול בהתאם.

התוצאה: פיגור בעבודה השוטפת העלול לגרום לנזקים מסחריים וכלכליים.

בקורסים רבים שמקיימת מיל"ה המכללה לקריאה מהירה זה 22 שנה לבכירים בתחומי התעשיה והמנהל, התברר כי על מנהל ברמה זו להקדיש לקריאה בין 4 ל־6 שעות ביום. הקורסים לקריאה מהירה פתרו את בעיות הקריאה וריכוז החומר שלהם באופן משמעותי.

מכללת מיל"ה פיתחה שיטות ומיומנויות מועילות מתקדמות, שמעוררות גם לך להתמודד בהצלחה עם בעיות אלה.

הקדש לכך זמן קצר בלבד: 9 פגישות בחודש ימים והנהנה בעתיד מזמן פנוי ומביצועים משופרים בעבודתך.

קורסים מיוחדים למנהלים

על קפה ועוגה, במלון ימית רח' הירקון 97 תל־אביב, בשעות הבוקר ובשעות הערב. המחזורים הקרובים יפתחו ב־3 ב־14 בדצמבר משעה 5.00-7.00 בערב. ומ־10.00-12.00 לפנה"צ

הרשמה במקום באמצעות מכתב התחייבות מהחברה.

לפרטים נוספים:

מיל"ה
המכללה ל: **קריאה מהירה**

03-900153
03-909870
03-903215

ורשבסקי פרליך דובר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הוועד — הפועל

הקרן לעידוד המחקר ע"ש דוד בן־גוריון

מודיעה בזאת על קבלת בקשות למענקי מחקר מטעם הקרן לשנת תשמ"ז 1987 בשטחי המדע הבאים:

★ מדעי הרוח והחברה
★ מדעי החקלאות
★ מדעי הרפואה
★ מדעי הטבע

★ הבקשות תתקבלנה אך ורק מחברי ההסתדרות
★ מענקי מחקר ינתנו לעבודות מחקר בשטחי המדע העיוני והשימושי
★ המענק ניתן לתלמידי מחקר לתואר שלישי
★ הקרן פועלת במשותף עם קרנות מחקר ומוסדות מדע
★ המענק ינתן לעבודות מחקר הנעשות במסגרת מוסדות מוכרים להשכלה גבוהה מחקר ומדע.
★ המענק ינתן לאחר עיון ובדיקה ע"י ועדת מומחים בענפי המדע השונים

לשם קבלת מידע וטפסים יש לפנות בפלויה לקרן עידוד המחקר ע"ש דוד בן־גוריון, הועד הפועל של ההסתדרות הכללית, רח' ארלוזורוב 93, תל־אביב, 61002.

המועד האחרון להגשת הבקשות הוא 1.2.87.

זנלכל בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שלא מן המניין

ניתנת בזאת ההודעה כי ביום 23/12/86 בשעה 12.00 תתקיים אסיפה כללית שלא מן המניין במשרדי המפעל בעפולה, אילון תבור, לשם קבלת החלטה על הגדלת ההון הרשום של החברה, מ־600,000 ש"ח ל־900,000 ש"ח ע"י מניות רגילות בנות 0.001 ש"ח ומ־800,000 ש"ח ל־1,200,000 ש"ח ע"י מניות רגילות בנות 0.005 ש"ח

מזכיר החברה
אריה רוטשטיין

משרד החינוך והתרבות
האגף לתרבות ואמנות
המועצה לתרבות ואמנות

המכון הישראלי לקולנוע

מודיע על קיום התחרויות לשנת תשמ"ז

תחרות הסרט הקצר — לסרטים ב־16 מ"מ וב־35 מ"מ שהופקו ב־1985 וב־1986

תחרות סרטי דקה (עד 3 דק') — לסרטים ב־16 מ"מ ובסופר 8 מ"מ בנושא "החופש הוא"

לתחרויות אלה ניתן להירשם עד 15.12.86

תחרות התסריט הקצר — לסרטים של עד 20 דקות — ההרשמה נעלה

טקס חלוקת הפרסים יתקיים ב־21.1.87 באולם "קולנוע" ע"ש טורצ'ינר בבית ציוני אמריקה בת"א

פרטים נוספים: במכון הישראלי לקולנוע, שד' רוטשילד 7, ת"א טל' 656293 — 658959

"שוחט הטיל מימיו על עופות שחוטים במשחטה 'פראית' בשוק הכרמל"

סיפר הרופא הווטרינרי של עיריית תל־אביב בדיון בבית משפט

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

הרופא הווטרינרי של עיריית תל־אביב, ד"ר גלין, סיפר בדיון בבית־המשפט לעניינים מקומיים בתל אביב, כי בעת ביקור במשחטה "פראית" בשוק הכרמל גילה, כי שוחט מטיל את מימיו על העופות השחוטים.

השופטת היה חפץ החליטה אתמול בעקבות העדויות שהוע־לו בפניה לסגור שבע משחטות "פראיות", שנפתחו בהפרות ליד שוק הכרמל בתל אביב, לאחר שהעירייה סגרה עד כה כ־40 משחטות בשוק.

בהחלטה כתבה השופטת, כי הצעה מרכזי ד"ר גלין על המצב התברואתי במשחטות הד מזכיר מצב שהיה גרוע ממה שהיה קיים בימי הביניים.

כעת סגורות כל המשחטות בשוק ובעלי משחטות אחרים הסבו את עסקיהם לאיטליזים. הבשר המשווק בהם נשחט במקומות אחרים.

תא"ל (מיל.) פורן הגיש בקשה לעיכוב ההליכים נגדו בגין עבירות מט"ח

שמיעת התיק להקראת כתב האישום נדחתה לתחילת ינואר

(עו). תת־אלוף (מיל.) אפרים פורן, לשעבר שלישם הצבאי של יצחק רבין ומנחם בגין, הגיש בקשה לעיכוב ההליכים המשפטיים נגדו, לאחר שהוגש נגדו כתב אישום על עבירות מט"ח.

נגד פורן הוגש כתב אישום על החזקת מט"ח ועסקות במטבע חוץ ללא היתר.

התביעה טוענת, כי פורן קיבל בשנת 1981 שכר הרצאות תמורת שירותי ייעוץ שנתן בחו"ל במטבע חוץ ובתקופה זו הצטברו לזכותו 231 אלף דולר, שהוחזקו על ידו בשני בנקים בחו"ל — האחד ביד יורק והשני בשווייץ.

בראשית שנת 1986, בעקבות חקירה משטרתית, הורה פורן לבני קים הללו להעביר לישראל את היתרות שהיו שם לכתוב הסכן הציעם למכירה לסוחר מוסמך. אולם התביעה טוענת, כי לא כל הכספים שהיו שם הועברו לארץ. כן נטען שבשנת 1984 הוא סכר בישראל רבבות הולרים לאלמונים, שאינם סוחרים מוסמכים למט"ח.

אתמול אמור היה להישמע משפטו של פורן בפני השופט יצחק בראז. אלא שהסניגור עו"ד חגן מלצר, הגיש בקשה לדחיית הדיון מאחר ולטענתו הוגשה כבר בקשה לפרקליטות המחוז לעיכוב הליכים בתיק זה וטרם התקבלה תשובה על פנייה זו.

השופט בראז נענה לבקשת ההגנה וקבע את שמיעת התיק להקראת כתב האישום לראשית חודש ינואר 1987.

אם שגרמה לכוויות לשתי בנותיה — למעצר והסתכלות

החוקרת: מדובר באשה גבולית מבחינה שכלית ורדודה מבחינה רגשית

(עו). תושבת רמת השרון, החשודה בהתעללות בשתי בנותיה הקטנות בכך שגרמה להן כוויות בכל חלקי גופן, נעצרה אתמול בבית משפט השלום בתל אביב ל־15 יום להסתכלות והמשך חקירתה.

ב"כ המשטרה, רס"ר דורה אלמוג, סיפרה בבית המשפט על המעשים המיוחסים לאם, בת 31, המטופלת ב־4 בנות בגילים 9־4 שנים. בעלה של החשודה הוא נכה קטועי־ד.

החוקרת טענה, כי בתה בת ה־6 של החשודה הובאה לבדיקות במרפאת קופ"ח והתגלו על לחייה כוויות בדרגה שניה ושלישית, וכן נתגלו סימני כוויות על ידיה של הילדה — הכל כתוצאה מסיגריה בוערת. בתה בת ה־7 קיבלה לפני כשבועיים התקף־השתוללות בעקבות כוויות ותקיפה. לחוקרים הוברר, כי האם עשתה זאת, טענה החוקרת.

"מדובר באשה גבולית מבחינה שכלית ורדודה מבחינה רגשית — טענה רס"ר אלמוג — שהיא חוקפנית ותזזית. שליטה עצמית. כל אחת מבנותיה סובלת מתוקפנות האם".

הסניגור עו"ד בנימין אהרן ביקש מהשופט לא להיעתר לבקשה של מעצר לצורכי הסתכלות, אלא להתרכז רק בהסתכלות.

ערכה את העמוד: רחל דנה

מחירי תרופות בקופ"ח כללית עלו ב־25%

מאת לאה פורת

מחירי תרופות בקופת־חולים הכללית התייקרו ב־25 אחוז החל מ־15 בנובמבר. מדובר בתרופות הנמכרות במרשם רפואי וחייבות בתשלום קבוע לכל מנה. המחיר הקודם למנת תרופות (10 כדורים) היה 80 אגורות, והוא הועלה לשקל אחד.

דובר קופת חולים, דוד תגר, אמר בתגובה, כי העלאת מחירי התרופות היא חלק מתוכנית הבראה של קופת־חולים. לדבריו, ההעלאה אושרה על ידי שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו ושר האוצר משה ניסים. עוד אמר הדובר, כי העלאת המחיר באה גם לבטאות ההתייקרות וחלק של התרופות המיובאות מחוץ ומתוצרת הארץ. עם זאת ביקש להדגיש, כי גם בתוך עם ההעלאה, הוזל ב־50 אחוז שבעה סוגי תרופות נפוצות על־ידי כך שגודל המנה הוכפל (20 כדורים במקום 10).

דרגות לנציב החדש של שירות בתי הסוהר

השר בר־לב עונד דרגות לנציב החדש של שירות בתי הסוהר, דוד מימון. משמאל — הנציב הקודם, רפי סויסה. (צילום: רחמים ישראלי)

"קראק" — קוקאין מזוקק הגורם להתמכרות מהירה — נתגלה בארץ

באחרונה התגלתה בארץ בשני מקרים אבקת קוקאין, שזוקקה ועובדה בדומה לקראק

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

אחת הגירסאות המשופרות וה"משופצות" של הסם קוקאין, שזכתה בארצות־הברית לכינוי "קראק", עלולה להגיע לישראל בעתיד הקרוב, אך עד כה אין במשטרה מידע על כך שה"קראק", שהוא סם מהיר פעולה והשפעה נכנס לשימוש בקרב סוחרי וצרכני הסמים הקשים בארץ.

בשני מקרים בתקופה האחרונה התגלתה בארץ אבקת קוקאין שזוקקה ועובדה בדומה ל"קראק", אך במשטרה סבורים שמדובר במקרים בודדים וחריגים בלבד, שאינם מעידים בשלב זה על כך שהסם הרסני הגיע לארץ.

עם זאת, ביחידות הסמים של המשטרה ובמטה הארצי, למדו את תכונות הסם ומודעים לאפשרות של הגעתו לארץ. גורמים מוסמכים במשטרה מדגישים, שאין צורך בהיערכות מיוחדת למלחמה ב"קראק" והנושא יטופל ומטופל במסגרת הפעילות המשכת והשיגרתית של המשטרה כנגד ההפצה והשימוש בסמים קשים במדינה.

ה"קראק", שהיה ל"להיט" בשוק הסמים בארצות־הברית בשנים האחרונות, הוא קוקאין העובר תהליך עיבוד וזיקוק מיוחדים, במהלכם מוסיפים לו חומרים שונים. בסופו של דבר מתקבלת אבקה גבישית רבת עוצמה, שהנרקומנים צורכים אותה בעישון. הסם הנוצר מהעיבוד המיוחד של הקוקאין הוא מרוכז מאד ודי בכמות קטנה שלו, כדי להביא להשפעה מיידית על הצרכן.

ה"קראק" משפיע בתוך שניות על המעשן ומביא אותו להרגשת אופוריה ולהזיות, ששיאן מגיע בתוך דקות. לאחר שפגה ההשפעה המהירה של הסם יש נפילה תלולה לדיכאון. ההתמכרות לסם הזה היא מהירה וקלה והשפעתו על הגוף מסוכנת מאד והרסנית. שימוש קבוע ב"קראק" עלול להביא למוות מהתקף לב. ה"קראק" זול בהרבה מהרואין ומקוקאין רגיל ולכן הוא זוכה לפופולאריות אצל הנרקומנים.

בגלל הכמויות הקטנות שהמכורים זקוקים להן כדי להגיע לתחושה נעימה וחריפה של אופוריה קל להחזיק את הסם ולהסתירו, וקל גם להבריחו. גורמים המצויים בשוק הסמים בארץ מעריכים, כי כמו סמים קשים אחרים, שדי בכמות קטנה של כמה גרמים שלהם כדי לייצר מהם מנות רבות לצרכנים ואין בעיה כלל להבריחם לארץ כשהם מוסתרים במזוודות, תיקים ועל הגוף, יגיע בסופו של דבר גם ה"קראק" לישראל בכמויות מסחריות, אך בשלב זה לא רואים בו במשטרה, כאמור, סכנה יוצאת דופן המצריכה היערכות שונה מהרגיל או מיוחדת.

בת 24 מחיפה התאבדה בקפיצה ממגדל שלום בת"א

(עו). בת 24 מחיפה שמה קץ לחייה אתמול אחר הצהריים בקפיצה ממגדל שלום בת"א. למקום הוזעק נט"ן של מד"א, אך לרופא לא נותר אלא לקבוע את מותה.

ילדת שנתקפה צירים הכתימה מכונית נטושה בדם — והמשטרה חשדה ברצח

(עו). מכונית נטושה על אם הדרך בין הכפרים משהד וריינה, בה נמצאו כתמי דם מרובים, גרמה לבהלה במשטרת נצרת, לאחר שהועלה חשד למעשה פלילי ואולי לרצח. בסופו של דבר התברר, כי יולדת הוסעה ברכב, שהתקלקל וננטש בצד הדרך.

סמוך לשעה 10 בבוקר הבחין סיור משטרתי במכונית מסוג טרבי דים חונה בצד הדרך. השוטרים ניגשו למקום והופתעו לגלות כתמי דם על הרכב וכתמי דם בצד הדרך. לאחר שהועלה חשד, כי מדובר או ברצח או בפציעה אנושה של מישהו שסולק מהמקום עם רכב אחר, הוזעקו למקום ניידות לזיהוי פלילי, מפקד משטרת נצרת וחוקרים בכירים מלשכת החקירות.

לאחר בדיקה הובהר, כי אשתו של בעל הרכב נתקפה צירי לידה והוא מיהר מכפר בית ג'אן לבית־החולים בנצרת. בדרך התקלקל הרכב ולדוע מולם כבתה המכונית ולא ניתן היה להניעה.

מרכז גורדייף אוספנסקי
052־78423

אל ציבור צרכני החשמל של חברת החשמל למחוז ירושלים בע"מ (חברת החשמל המזרח ירושלמית).

חברת החשמל המזרח ירושלמית חייבת כספים רבים לחברת החשמל לישראל. כבוד ראש ההוצאה לפועל הטיל עקול על כל ההכנסות וחשבונות הבנק של חברת החשמל המזרח ירושלמית, אולם מתברר שכספים רבים משולמים ישירות לגובי החברה ואינם מועברים כלל בבנקים.

לכן ניתן ע"י כבוד ראש ההוצאה לפועל בירושלים, לבקשת חברת החשמל לישראל בהחלטה מיום 12.9.86 צו עיקול על צרכנים של חברת החשמל המזרח ירושלמית לפיו עליהם לשלם את חשבונות החשמל אך ורק בבנקים.

להלן ציטוט מהחלטת כבוד ראש ההוצאה לפועל:
"מוטל עליך איסור לשלם את חשבונות החשמל או כל חוב אחר שהינך חייב לחברת החשמל למחוז ירושלים בע"מ אלא בבנקים הנקובים לעיל. חל עליך איסור מוחלט לשלם את חשבונות החשמל או החובות האמורים לידי נציג חברת החשמל למחוז ירושלים בע"מ או שליחיה בין במזומן ובין בדרך אחרת כלשהי. כן חל עליך איסור לשלם את חשבונות החשמל או החובות האמורים ישירות לקופתה של חברת החשמל למחוז ירושלים בע"מ.

בימים אלה עוברים בבתי הצרכנים נציגי ההוצאה לפועל, שתפקידם למסור לידיכם את צוי העיקול האמורים. במידה וקבלתם צו עיקול, ובכל זאת יבקרו בביתכם אנשים אשר ינסו לגבות מכם כספים עבור חשבונות החשמל נודה לכם מאד אם תקחו את פרטיהם האישיים של האנשים הללו ותודיעו על כך למשטרה או ללשכת ההוצאה לפועל בירושלים טל: 02-246378.

יובהר כי תשלום שנעשה בדרך אחרת שלא דרך הבנק, כאילו לא נעשה כלל וניתן יהיה לחייב את הצרכן לשאת בתשלום שנית בנוסף לעונש הצפוי לו בגין הפרת צו העיקול.
חותמת הבנק על גבי חשבון החשמל תהווה הוכחה לתשלום החשבון.
צרכן שיש בידיו חשבון חתום בחותמת הבנק, אינו צריך לחשוש, איפוא, מניתוק אספקת החשמל לביתו.

הבנקים בהם ניתן לשלם את החשבונות:
בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק המזרחי המאוחד, בנק איגוד, הבנק הבינלאומי הראשון, בנק ברקליס דיסקונט, בנק הפועלים, בנק הדואר או בנק אמריקאי ישראלי.

בברכה,

יוסף פריז
מוציא לפועל

הארץ

יום ג', ל' בחשון, תשמ"ז
2 בדצמבר 1986

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, התפוצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245-6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166-8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

גם הם בנשחקים

מתברר, שגם שכרם של חברי הכנסת, כשכרם של בני תמותה אחרים, נשחק; ועדת נבנצל מצאה כי עד יולי 1985 נשחק שכרם של נבחרי העם בכ־35% (מאז ועד עתה לא חלה שחיקה נוספת), אשר על כן המליצה הוועדה להעלות את שכרם מאוקטובר השנה בכ־40%, ולהעמידו על 3,375 שקל. מעתה ואילך יעודכן שכרם על פי עליית השכר הממוצע במשק מדי שלושה חודשים, ובינואר 1989 יזכו בתוספת נוספת של 20%. מספר עיוותים בהסדרי התגמול של חברי הכנסת יבוטלו (לא ישולם עוד אש"ל בעד ימי [illegible]) או יתוקנו חלקית (הח"כים ימשיכו לקבל זכויות פנסיה בשיעור שנתי כפול מן המקובל במשק, במקום בשיעור גבוה פי שניים וחצי).

הדו"ח עצמו לא נמסר לפירסום על אף בקשת העיתונאים, מסיבות השמורות עם נשיאות הכנסת, אבל ממה שפורסם מתברר כי הוועדה חתרה לכך ששכר חברי הכנסת יבטא את מעמדם הבכיר יותר לעומת העובדים בדרג הגבוה של השירות הציבורי. נקודת מוצא זו כשלעצמה פתוחה לוויכוח: חברי הכנסת אינם עובדים מן המניין, תרומתם אינה נמדדת על פי המבחנים המקובלים לגבי פקידים, ולוא גם הבכירים ביותר. לחברי הכנסת "תנאי שירות" נוחים למדי (שבוע עבודה בן פחות משלושה ימים וחופשה שנתית ארוכה פי ארבעה או חמישה משל עובדים שכירים) וחירויות שעובדי מדינה לא חולמים עליהן (עבודה פרטית ללא הגבלה, ובלבד שלא תהיה עבודה שכירה). האם קיים הכרח להעניק להם עדיפות גם בתלוש השכר?

יתר על כן: מתעוררות בעיות עקרוניות, שהוועדה נמנעה במפורש (עד כמה שניתן לשפוט על פי הדו"ח שלא פורסם) מלהתייחס אליהן, וביניהן השאלה אם אין להגביל בדרך כלשהי את הפעילות העיסקית העצמאית של חברי הכנסת. אף כי בעיקרון אין לשלול פעילות כזאת, יש טענות על חברי כנסת מסוימים שהפכו את עסקיהם לעיקר, ואת פעילותם הפרלמנטרית לטפל. כתוצאה מכך, ובהיעדר טיפול בנושאים אחרים ברמה העקרונית, נושא הדו"ח אופי חשבונאי־טכני מדי, ועוסק בבעיית משכורתם של חברי הכנסת ברמה של חשבונות.

יו"ר הכנסת, שלמה הלל, אמר שתוקם ועדה נוספת כדי להציע הלכות בתחום העסקים הפרטיים של חברי הכנסת, אבל בינתיים הציע ליישם מיד את דו"ח ועדת נבנצל, בלא "למרוט נוצות מן הדו"ח". לנו נראה כעדיף להקפיא את העסק כולו לזמן בלתי מוגבל, וזאת משתי סיבות. הסיבה הראשונה — בטרם יועלה שכרם של חברי הכנסת בעשרות אחוזים, מעבר לעדכון השוטף, ראוי לברר את השאלות העקרוניות שדו"ח ועדת נבנצל משאיר ללא מענה, ובעיקר — הסדרת עסקיהם הפרטיים של חברי הכנסת (בשלב ראשון יש לפרסם את הדו"ח כולו כדי לאפשר דיון ציבורי מלא בשאלת השכר).

הסיבה השנייה עניינה בעיתוי: אמנם לעולם אין בישראל עיתוי טוב למתן תוספות שכר, אבל העיתוי הנוכחי למתן תוספת שכר של עשרות אחוזים דווקא לחברי כנסת, הוא מן הגרועים שאפשר להעלות על הדעת. אל ראוגה, בניגוד לשוטרים, משרתי צבא קבע, אחיות בתי החולים, עובדי רפא"ל, מורים וקבוצות עובדים רבות אחרות — אף לא אחד מבין חברי הכנסת יפרוש את ה"מקצוע" משום שאיננו מצליח לגמור את החודש.

הידוק יחסי הודו־בריה"מ

ביקורו הרשמי של מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבאצ'וב בהודו — הראשון שהוא ערך במדינה אסיאתית — הידק מחדש את קשרי שתי המעצמות האסיאתיות הגדולות והדגיש, כנראה, כמה חששות שהתעוררו באחרונה בשני הצדדים.

משך שנים רבות ראתה הודו בבריה"מ משקל נגדי לפקיסטאן ולסין העממית, שאתן ניהלה כמה מלחמות, והסובייטים גם מהווים שוק חשוב לחומרי גלם ולמוצרים תעשייתיים הודיים. בריה"מ מצידה רכשה את אמונה של הודו, דבר שסייע למוסקווה לזכות בתמיכת מדינות רבות בעולם השלישי בנושאים בינלאומיים הנתונים במחלוקת. אך עלייתם של מנהיגים חדשים בשתי המדינות בשנתיים האחרונות הביאה גם לעיון מחודש בנושאים הקשורים ליחסים ביניהן. ניסיונותיו של גורבאצ'וב לשפר את הקשרים עם סין הדאיגו את ניו־דלהי; רצונו המוצהר של רג'יב גנדי להישען במידה רבה יותר על טכנולוגיה אמריקאית בחידוש התעשייה ההודית, עוררו במוסקווה חששות מפני התקרבות בין הודו לארה"ב. גורבאצ'וב מעוניין גם בתמיכה הודית ברעיון של הסכם ביטחון אסיאתי — יוזמתו, אך בתשובותיו לנאומי גורבאצ'וב נמנע גנדי מלהביע תמיכה מפורשת ברעיון זה.

השתתפותו של רמטכ"ל בריה"מ המרשאל סרגיי אכרומייב במשלחת הסובייטית מרמזת, כי לשיחות בניו־דלהי היה גם היבט צבאי. ואכן, נודע כי הרוסים יספקו בקרוב להודו מטוסי מיג־29 ויסייעו בידה בפיתוח מערכות נגד מטוסי ביון מדגם אייוואקס, שארה"ב סיפקה לפקיסטאן חרף התנגדות הודית.

הביקור בניו־דלהי חימם מחדש את היחסים בין בריה"מ והודו. הצהרות גורבאצ'וב על רצונה של בריה"מ לצאת מאפגניסטאן והימנעותו הקפדנית מלתקוף את ארה"ב או את פקיסטאן, העלו את היוקרה הסובייטית והבטיחו את הביקור בהצלחה גם מחוץ להודו, במדינות אחרות באסיה.

הגולם קם על יוצרו

נמרודי הציע לשווימר, שווימר הציע לפרס, פרס הציע לממשל — התעשיה הבטחונית האדירה של ישראל הפכה מפלצת התלויה ב"מקלרים" ובשווקים מפוקפקים

מאת יואל מרקוס

לא הרבה בישראל התעסקו בשאלה איך תנהג ארצות הברית במידה שעיסקת הנשק הסיבובית עם איראן תיחשף. האמירה "נכחיש בכל תוקף" נתקבלה כדבר מובן מאליו. על־כן גדולה היתה ההפתעה ממה שתואר בפי גורם ישראלי כ"בגידה האמריקאית". בעוד אנחנו מכחישים, הם גילו יותר ממה שידענו ואולי יותר ממה שהיינו מעורבים. בחכמה שלאחר מעשה אפשר לטעון, שישראל לקחה בגאוותיות בהאמינה, שכאשר תתפוצץ הפרשה ונשיא ארה"ב יהיה נתון במאבק להצלת עורו (כפי שזה קורה עתה), אשר יהיה לקבור את העניין ב"הכחשה בכל תוקף".

מה שהולך ומתגלה בפרשה זו נפל על צמרת המדינה קצת בהלם. רק ראש ממשלה מטורף, אומרים לי בירושלים, היה מסכן סיוע של 3.4 מיליארדי דולאר בשנה בשביל עיסקה של כמה מיליוני דולארים. על כן, הם אומרים, אין להעלות על הדעת שכל המבצע הזה היה נעשה בלי האישור הגבוה ביותר בוושינגטון. זה היה גם התנאי שלנו, כאשר נידונה העיסקה עם מי שהיה יועץ הנשיא לביטחון לאומי, רוברט מקפארלן, שריגן, שולץ וויינברגר יהיו בתמונה. הדברים לא היו חיים בלי שמישהו יתן את ההוראה העקרונית בבית הלבן. מישהו בממשל בכל זאת הורה להעביר לישראל את הציוד החליפי, תמורת זה שנשלח לאיראן. מישהו נתן וקיבל את התמורה. מישהו נתן קבלה. ועוד.

בכל זאת, הרבה מאוד דברים עדיין לוטים בערפל. למשל: אם ישראל שימשה רק כ"חברת הובלה" כטענתה, איך קרה שבדרך מוושינגטון לאיראן תפח מחיר הנשק לממדים ספקטאקולריים? מדוע בהתחלת הדרך התבאו סוחרי הנשק הישראלי מהמבצע? מה הם עשו שהביא את האמריקאים לדרוש ואת פרס להרחות על רווחת רגליהם? אם הבקשה היתה מהממשל בדרגו הבכיר ביותר, מדוע יש תחושה שאותו דרג בכיר חושד בנו שהערימו עליו, ואיך יכול להיווצר מצב, שריגן יקרא לה "מדינה אוהדת" מארה"ב ניפחה את המחיר ושלשלה את ההפרש לניקרגואה, כשהמדינה הברוקה היא ישראל? כל אלה יתבהרו בוודאי במהלך ארבעת משרדי החקירה בארה"ב.

השאלה המציקה בכל זה של האוקיינוס היא, מה אנחנו עושים בתוך הכלכלך הזה? יש לי זה להאמין, שהמבצע כולה נולדה בשיחה שקיים אל שווימר, סוחר ויועץ עם ידידו, ראש הממשלה דאז שמעון פרס, במחצית השניה של 1985. יעקב נמרודי רומז על כך בהודעה שניסוחה פורסם ב"הארץ":

"נערכה פגישה בלשכתו של גורם שלטוני ישראלי רם דרג, בה הועלה הרעיון כי אנצל את קשרי הרוכבים על מנת לבדוק דרכים לשחרור של בני הערובה האמריקאים". מקורה של הפרשה המסעירה את אמריקה עתה, הוא איפוא ברעיון של סוחרי נשק ישראלים, שמכבר אותו לפרס מתוך כוונת לשם שמים) ואשר הוא בתורו הורה להציעו לבית הלבן.

האין זה שיגעון, שסערה שכזאת מקורה בעצם בסוחרי נשק ישראלים ממולחים? לא בדיוק. יש היגיון בשיגעון. וההיגיון הזה מתחיל בכך, שמדינת ישראל הקימה במשך השנים תעשיה ביטחונית צבאית אדירה, ש"פר־קאפיטה" אין לה אולי אח ודוגמה בעולם. תעשיה המעסיקה עשרות אלפי עובדים (כשהמספר בין 50 ל־100 אלף) ולא תמיד הרבה המייצרת בקצב אדיר פריטים החייבים להימכר. תעשיה שהפכה מפלצת רעבה לשווקים. רעב זה הביא אותנו מטבע הדברים למדינות שונות ומשונות. כך למשל נראו קצינים מתוצרת הארץ בתצלום שפורסם בעיתונים ממבצע צבאי כפקין. כך נראו מכשירי קשר של תדיראן בתצלום מנשק של איראני שנפל בידי העיראקים. כך מתפרסם בחו"ל על נשק שלנו באפגניסטן, בידי משטרים דיקטטוריים ובידי כנופיות גרילה הלוחמים נגד משטרים חוקיים.

ככל שהעיסקה פחות חוקית והמדינות יותר פרובלמטיות, כך הרווח גדול יותר. וככל שיש סיכוי לרווחים יותר גדולים, מתרחב החיפוש אחרי שווקים מפוקפקים. עקב כך הולכת ותופחת בצד התעשיה הצבאית שכבה של "מקלרים", מתווכי נשק, סוחרי "אימפורט־אקספורט־דיפלומט", הקוסמים לסוכים וזרים בתעשה. קצינים לא מעטים, ששימשו שירותם בצה"ל, מגיעים לכל קצווי תבל, בידיעה שאם יביאו הזמנה לכך וכך אלפי פריטים, תנשק להם התעשיה הביטחונית־צבאית את הידיים (שלא לדבר מה עוד תכניס לידיהם). מאחר שיש כמה ישראלים שהפכו לאגדה במסחר בנשק — הבולט שבהם אל"מ (מיל.) יעקב נמרודי, שקפץ ממשרה של נספח צבאי באיראן לרמה של מיליארדר בינלאומי — כל אחד חולם להיות נמרודי. כל אחד מהם יכול לסבך את ישראל בכל רגע ובכל מקום.

הרעב הגדול לשווקים של התעשיה הצבאית־ביטחונית גם מטשטש אצלנו את הגבול המוסרי, בין מה שמדינה כישראל יכולה להרשות לעצמה לבין הצורך המשקי לקיים תעשיה זו בתעסוקה מלאה.

הפרשה המסעירה עתה את ארה"ב וגם אותנו היא אחת מתוצאות הלוואי מהמציאות, שהגולם קם על יוצרו.

נשיא על הכוונת

גם מתנגדיו של רייגן עדיין מצפים כי יודה בשגיאותיו ויאפשר בכך לשקם את אמינותו. איננו יכולים להרשות לעצמנו נשיא נכה בשנתיים הבאות, אומרים בוואשינגטון

מאת צבי בראל

ואשינגטון

קובץ הקריקטורות שהתפרסם בעתונים האמריקאיים של "ניו יורק טיימס" לא הוציא לנשיא. באחת מהן צוירה שורת לימוזינות מהודרות כשהן עוקבות בשורה ישרה והדורה במגרש חניה ועל כל אחת מהן כתובת שונה: "מדיניות פנים", "ביטחון", "דוחות" וכד' ורק בקצה השורה השתוללה בקורים פסיכודאליים מכונית מדיניות החוץ. בקריקטורה אחרת צוירה מכונית הממשל שקועה עד כנפות צמיגיה בבוץ, בהגה אוחזת השלישייה ריגן, ריגן ופוינדקסטר, מחוצה לה מבוסס בבוץ וצועד הלאה אוליבר נורת. הנשיא ריגן מפנה אליו קריאה מרה: "אכן, לבוץ נאה הכנסת אותנו אולי (כינוי החיבה של אוליבר נורת)". גם "וושינגטון פוסט" לא פסח על ההזדמנות ללקט את הבדיחות הזריות על הנשיא ריגן וממשלו. באחת מהן נשאל תרנגול ההודו שהוגש כשי לנשיא לכבוד חג ההודיה: "איך קוראים לך הבר? אליבר!" באחרת מביע המתקר לשאול את הנשיא: "מתי אותי

הנשיא לא ידעת את מה שלא ידעת, ומתי אישרת את מה שלא ידעת?"

אם אפשר ללמוד דבר־מה על התחושה בציבור ובמיוחד בבית־המטבחיים הוואשינגטוני, הרי מקבצי הבדיחות הזריות, הקריקטורות וההערות הסרקסטיות של העיתונאים המסקרים את הבית הלבן, אינם מותירים מקום לספק. הגיע סוף־סוף הזמן, כך הם מקיימים, לטפל בנשיא ובחבורת שריו, לקרוע מעליו את עטיפת הסלפון שהגנה עליו במשך שש שנים ולאחוז את המקום מן הבאשה שעלתה בו בעקבות הפרשה האיראנית־ניקרגואית. גם השקט הדומה לזה השורר בבית אבלים שבו הגיבו הנשיא ועוזריו החוששים מפני ועדות החקירה הנרגבות, הרטוריקה הריינגית שאלמה, והכתובות שנכבשו בלעגיות על־ידי מבקריו של הנשיא ומוליפים למגינים, משלים בוואשינגטון תחושה של חורבן בית. עד כי בראיונות סוף השבוע ברשתות הטלוויזיה התבקש כבר המראיינים להשיב על השאלה: מה צריך לעשות בנשיא אם יתברר שלא אמר אמת? האם יש לדרוש את פיטוריו, להעמידו לדין? אותו סוג שאלות שיש בו כדי לפרק כל מסד של אמון שעוד נותר כלפי הנשיא.

"צריך להכות לעובדות, לתוצאות ועדות החקירה, ואין מקום להיכנס עתה לשאלות ספקולאטיביות", אומרים מתנגדיו כמו גם תומכיו של ריגן. ההיכס המשפטי בווידה העגידה על חוקי הקונגרס, עולה אמנם במלוא עוצמתו אך סוכל מהיעדר עובדות מרשיעות ישירות. לא הנשיא יצר את מעגל הקשרים עם האיראנים. לא הוא פתח חשבונות הבנקים בשווייץ ולא הוא התסיס את המטוסים שהובילו את הציוד הצבאי במשלוחים של הקונטראס. לכל היותר הוא נתן את הרשאה לשלוח משלוחים "מיניליים" כלשונו לאיראן, אך לא ידע על הסטייה לניקרגואה. על אי־ידיעה אין מעמידים נשיא לדין.

אך על האשמה אחת אין עוד עוררין: "יש משהו חמור בכך כשהנשיא אינו יודע מה מתרחש בבית הלבן", אומר רוברט בירד, הסנאטור מווירג'יניה הדמוקרטית. הניסיון לייחס את מלוא האחריות לעוזריו, שלכאורה הטו אותו, גם הוא אינו עולה יפה. היה גם מי שציטט את מקיאוולי, שהבהיר כי על הנסיך לדעת לבחור את שריו. וגם אם איננו נבון וחכם עליו לדעת להבחין בין שוחרי טובתו לחורשי רעתו. זאת בעצם האשמה העיקרית המופנית בנשיא ריגן. לא כאדם אלא כמנהיג, בכך גם נעוצה הדרמתם של ראשי הציבור האמריקאי.

"השאלה איננה עוד ריגן כאדם, האיש הטוב והחביב, הכריזמה והאופטימיות על "טומטיר"", הסביר פקיד בממשל את תסכולו. "ריגן זה התבוסס היום לאותה דמות־קרטון שלצירה מצבלבים ציירים. המשבר הוא משבר של אמון בנשיאות האמריקאית ובהנהגה האמריקאית בכלל. אין מקום אמנם להשוות את פשעו של ריגן לזה של הנשיא ניקסון, אך שתי שערוריות נשיאותיות במהלך עשור שנים אינן מן הדברים שאומה כמו ארה"ב יכולה להרשות לעצמה. היא נעשית בלתי רצונית".

הזדמנות אחרונה

חוסר רציפות מתגלגל בחוסר אמון הן בבית והן בעולם, וגורם לשיתוק יכולתו של הממשל לבצע מדיניות כלשהי. החשש הזה איננו נעלם גם מעיניהם של מתנגדי ריגן. הגם שהיו רוצים לראות בנפילה חדה בפופולאריות שלו, אף יותר מן הירידה ב־14 אחוזים בתמיכה הציבורית בו שנרשמה השבוע, הם חרדים שהסיבה לנפילה התלולה הזאת עלולה לפגוע גם בהם. "אם הנשיאות האמריקאית תושם ללעג, יפגע הלעג גם בנשיא דמוקרטי ולא רק בנשיא המסוים הזה... האינטרס הלאומי עומד עתה, על כן, מעל לשיקול האישי או המפלגתי", אמר סנאטור דמוקרטי. אליו הצטרף ראש ועדת השירותים המודיעין של הסנאט, סם נאן, שהודיע: "על כולנו לעזור לנשיא לשקם את אמינותו. איננו יכולים להרשות לעצמנו נשיא נכה בשנתיים הבאות".

לפיכך, גם אלה הקוראים להעמיד מיד לדין את האחראים ולכלאם מאחורי סורג ובריח, כמו הקריאה שהפנה הסנאטור הדמוקרטי פטריק ליהי, מוכנים לתת לנשיא "הזדמנות אחרונה" להודיע לציבור כי שגה וכי שיקוליו ומדיניותו היו טעות מלכתחילה. "יש לנשיא 48 שעות כדי להודות בטעותו. אם יאמר זאת, אפשר יהיה לסלוח לו ולהבטיח הלאה מבלי לפצוע עוד יותר את הדמוקרטיה שלו. אבל אם תוך 48 שעות לא יודה בטעותו, אוי לנו, אבוד, והתהליך יתגלגל בכלי ישולית לעצור", אמר הסנאטור דניאל מויניהאן.

יותר משהיתה זו מחווה אצילית של סליחה, הפנה מויניהאן כעין תזוזה לנשיא לעצור ולהחזיר את הגלגל אחורנית. "זה יהיה בהדר", הבטיח מויניהאן, "אנחנו נסלח, ובעתיד פרשיות כאלה לא יתרחשו". אך גם הוא איננו מאמין כי הנשיא יחזור בו. גם לא לאחר שקבע את דברי ידידו מנהיג המיעוט הרפובליקאי בסנאט, רוברט דול, שהגדיר את מדיניותו "אסון".

ארה"ב, כך נראה, תיכנס עתה לתקופה ארוכה — לדעת הבכירים הדמוקרטיים והרפובליקאים — שבה פניה המדאיגות של עוזרי הנשיא יבלאו את הספכים וייעוד הדיוק הריינגי הבוטר. אם לא תבונה ועדת חקירה קונגרסיאלית משותפת בראשית חוקר עצמאי, יעסקו בחצי תריסר ועדות בחקירת היבטיה השונים והסתעפויותיה של הפרשה. ההליכות יורמו כמפלים, הדיוס וההאשמות ההדדיות יאפילו על כל סיכוי הגיוני, ומקבץ הקריקטורות והבדיחות עלול להיות הכותרת הריינגית הורסה.

בר־לב כועס, בר־לב אינו צודק

עמדת שר המשטרה בפרשת השב"ס מעוררת תמיהה המתחזקת עם כישלונו בפני בג"ץ

מאת דן מרגלית

משהו מתר — אם לא גרוע מזה — אירע לשר המשטרה חיים בר־לב במהלך הפרשה שחשפה אי סדרים בשירות בתי הסוהר. שלושה מעובדי השירות, שמעון מלכה, אריה גליק ודבי שגיא, הגישו לו תלונות משמעותיות נגד רפי סויסה. השר לא נענה במהירות. היה צורך בפנייה של פרקליטם צבי טרלו כדי שגלגלי החקירה יתחילו לנוע במקום שבו עליהם להימצא בתנועה מתמדת.

השלישייה הקובלת התלוננה ובר־לב פיקפק בפנייה, כאילו החשבונות האישיים שבינם לבין סויסה, ולא העובדות, הם העיקר. סויסה הכחיש — ובר־לב בטח בו. אחר כך נאלץ נציב שירות בתי הסוהר לחזור בו ולאשר בהדרגה ובחצי פה את הטענות נגדו — אך בר־לב תמה, מה ישה סויסה יכול להמשיך לכהן כנציב וכמנהל וכמפקד. מה הוא עשה בסך הכל? ובכלל, בינתיים הוא הפיק לקחים.

מבקר המשטרה, האלוף במילואים אברהם ארד, העלה ממצאים חמורים. בר־לב אמר שאכן קיבל את הדו"ח, אבל סויסה יישאר על כנו. ארד, ידיד אישי של בר־לב, רמז לח"כים לקרוא את הדו"ח העגום במקור ובכך כמו קרץ להם כי השר המסתמך עליו מישה את המציאות. שר המשטרה הבטיח לאמץ את הדו"ח, אבל סויסה לעולם יישאר. הוא יוסיף לכהן כנציב שירות בתי הסוהר. רק לחץ ציבורי אילץ את הנציב להתפטר.

חוסר רגישות

בימים שבהם הופנה בר־לב כתף קרה לשלישייה שביקשה את עזרת החוק — התיר לעובדי שירות בתי הסוהר להתערב בפומבי לטובת הבוס סויסה, נגד מלכה, גליק ושגיא. לשר המשטרה סלחו את מה שסולד בשב"ס, כאשר אברהם שלום ניסה לגייס את העובדים הנתונים למרותו לחתום על פטיציה נגד יריביו.

חמור מזה, בר־לב הוא שר המשטרה. עליו לעודד את הציבור בדוגמה ובמופת למסור עדות על חשד למעשי שחיתות. אחרי שהשר תיג מן השלישייה הקובלת ומוכך על סויסה הנחקר — איש לא יעז עוד להתלונן על שחיתות. הנזק שגרם בר־לב לחיים הציבוריים חורג מעבר למסגרת הרגישה כשלעצמה של שירות בתי הסוהר. עתה עמדו על כך גם שופטי בית־המשפט העליון שמתחו ביקורת נוקבת על התנהגותו של שר המשטרה בפרשה זו.

משך כמה חודשים רווחו שמועות שונות מדוע נכשל בר־לב בטיפולו בפרשת שירות בתי הסוהר (שב"ס). אחת, מרושעת, טענה כי הוא מחזר אחרי מוקד הכוח של רפי סויסה במרכז מפלגת העבודה. גירסה דרמטית טענה שבהיותו מזכ"ל מפלגת העבודה נשבה בקסמו האישי הרב של סויסה וזכר לו את תפו בעוריו. זה מסביר משהו מהתלהבותו המגיבה למען הנציב. אך חשובה ממנה התוצאה, והיא ברורה: בר־לב נכשל וטעה וסטה ושימש שלא במתכוון דוגמה רעה לציבור הרחב.

אולי עיקרה דווקא הגירסה הפחות מעניינת להסברת טעותו. בר־לב גילה חוסר רגישות. הוא לא הבין, שאסור לו להתערב בנושא הנחקר ואסור לו להגן אפילו ברמז על הפייבוריט שלו. בעיקר אסור לו להופיע כמי שמאוס במלחמה בשחיתות. כל אלה תוצאות של חוסר רגישות.

היעדר רגישות זו נגלה לעתים במישורים נוספים שאין להם נגיעה לפרשת השב"ס. נראה כי שר המשטרה גילה חוסר עירנות בהמשיכו כמתוכנן בסיורו בחו"ל בעוד ירושלים בוערת משך שמונה ימים. היכן היה? מה חשוב בעיניו מאשר לנכוח בבירה שאותה לה יהודי כשהיא נוצית בבקבוקי תבערה וסכין מרצחים?

חייב הסבר

בר־לב נהנה מאהדה ציבורית שהופכת אותו הסיקמשהו בעיני הקהל. אילו מתח בג"ץ ביקורת כה חריפה על אריאל שרון כפי ששמו השופטים ביחס לבר־לב בפרשת השב"ס — היתה התקשורת מעלה זה מכבר את התביעה לפטר את השר האחראי. בליכוד ידעו לרטון השבוע על איפה ואיפה. לדעת כמה מח"כיו, העיתונות סלחנית יותר כלפי שרי המערך ששגו.

כל עוד תלה הנושא ועמד בבית־המשפט העליון יכול היה כל צד להסתתר מאחורי הסוב־יודיצה ולהדמק ממתן הסבר ציבורי מקיף ובאות. אך בסוף השבוע הסתיים הבג"ץ בניצחון מוחלט לשלישייה המעוררת. הוא קבע כי מקומם בשורות השב"ס.

בר־לב נותר חייב הסבר רחב. מדוע הגן על רפי סויסה ללא פקפוק? מה ייעשה כדי למנוע פרשיות כאלה בעתיד? האם יכפר שר המשטרה על יחסו העוין לשלישייה הקובלת בהיצע נציב של תפקידים הולמים בשירות בתי הסוהר? או שהוא דווקא זועם עליהם על שחששו רקב במערכת זו?

בר־לב כועס ואינו צודק. לציבור הוא חייב הסבר לא רק מדוע פעל חודשים ארוכים כפושה רצונו ודברו של סויסה, אלא גם אם יש בכוחו לכבוש את עלבונו האישי הצורב, שהטבע בבג"ץ, ולהציע לשלושה שהתלוננו תפקידים נאותים בשב"ס. אך נימת הדברים של בר־לב אתמול ב"קול ישראל" לא בישרה את השלמתו עם מה שתבע ממנו לעשות בית הדין הגבוה לצדק. הוא הוסיף טעות על משגה.

מבט אחר/ הדה בושס

הבהלה לעגבניות

התאוה העונתית לעגבניות, אין לעמוד בה והיא חזקה מכל התאוות גם יחד — (ורק פרויד לא ידע עליה). ומכיוון שכבר נאמר, שאין אדם מת, וחצי תאוותו בידו, ושרי האוצר והחקלאות מתמצאים כנראה במקורות, הרי שהם ממהרים, וממלאים את מלוא תאוותם של אורחי ישראל ובמיוחד של עקרות הבית הישראליות. כך מתברר לנו, שלפי הוראה של שר החקלאות, בהשראתו הישירה והלוחצת, של שר האוצר, אמורים היו להגיע אלינו 106 טון של עגבניות מספרד, שמחירם לצרכן יהיה לגמרי לא נמוך — מ־4 עד 4.5 שקל לקילוגרם. אבל מה הוא ממון לעומת המחירים הנסתרים והגלויים של אורחי ישראל. יש מי שמזועק למשמע הדברים. שלמה רייזמן, מנכ"ל התאחדות האכרים, שאינו הולך ולשונו שלוחה־לפניו, מגיב ומכנה את ההחלטה הממשלתית, כחולמאית ממש. מ"מ שר החקלאות, השר עיזר ויצמן, מגדיר את העניין "בהחלטה עקומה". מה גם שהעגבניות עמדו להגיע לישראל, בדרך התחתים — ודרך קלן שבגרמניה — ועד אז עומדים להבשיל היבולים בבקעת הירדן ובערבה, ובשוק עלולים להיווצר עודפים מיותרים. עיזר ויצמן אינו רק יפה דורש, אלא גם יפה מקיים, ועכשיו אנו מתבשרים, שהצליח להביא לידי ביטול ההחלטה האווילית בישיבת הממשלה.

אבל בינתיים, העגבניות הן להיט. אני קוראת עיתון, והנה העגבניות הן שיחת היום. פותחת רדיו, וכולם דנים בכובד ראש בעגבניות, והעם ממש מתפלג ונחלק בין בעד ונגד ייבוא עגבניות מספרד. אני גם לומדת לדעת, שהכסף ממכירת העגבניות שמחירן האמיר לשחקים, אינו מגיע לכיסי החקלאים, אלא נעלם אי שם בדרך, ניכנס היישר לכיסים אחרים של משווקים וסיטונאים. ובלשון בני אדם קוראים לזה פער שיווק. אבל משום מה חוששים לפגוע במי שמעלה מחירים, ומכניס את הכספים לכיסו, וגם בשוק הסיטונאי יש פרות קדושות, ולא רק ירקות קדושים.

אבל אפילו נניח לשיקולים של האוצר, שביסודם שמירה על המדד באורח מלאכותי, הרי שעצם העלאתו של רעיון כזה, מעיד על הלכי רוח, ומעין היענות מגבוה להמרנות וללהיטות של הישראלי המצוי. ואכן, לאחר שנים רבות של הלכי־רוח פוריטאניים, של צנע ושל הסתפקות במועט, חל בנו שינוי קיצוני בתכלית, והתאווה לדברים חומריים השתלטה עלינו, והיא מעין דיבוק לאומי. בעצם, החברה הישראלית ובמיוחד המעמד הבינוני והמעמד הבינוני העליון, סיגלו לעצמם נוהגים ואורחות חיים של עשירים־חדשים — תפרנים, להוטים, וולגאריים ומעמידי פנים. זאת כאשר במקומות אחרים בעולם, דווקא בני מעמדות אלה, כלומר, אנשים שהפרוטה מצויה בכיסם, שומרים עליה, אינם מתגאים בה, ואינם נחפזים לבזבז כספים על מותרות מיותרים. דווקא אנשים אלה, נוהגים בצניעות, בודקים מחירים, ומחפשים הזדמנויות. אצלנו למחיר ולכסף אין כל ערך, ודומה שזה מתגלגל בראש חוצות. די להתבונן, מדי פעם, בבולמוס הקניות ואצוחו באורחי־ישראל — חדשות לבקרים — ולראות כיצד אלה, בתאווה חולנית, מרוקנים חנויות מאביזרי חשמל וממכוניות, שלא לדבר על סופרמרקטים בימי חג ומועד. ואני שבה ותוהה, לשם מה יש למשפחה מן היישוב צורך במספר מקררים, ומה מקורה של התאווה הבלתי־פוסקת ושאין לכבותה לטלוויזיות צבעוניות, למכשירי וידיאו, למכונות־כביסה, לדוחצי כלים, שואבי אבק, ותנורי מיקרוגל כבר אמרתי? כיצד קורה שדווקא בחברה הישראלית, הסטטוס החברתי כביכול נקבע לפי מספר האביזרים החשמליים שברשות אדם, ועכשיו אולי לפי כמות העגבניות שהצליחו לאגור, ולשמר במקפיאים החדשים הביתיים?

והנה עכשיו הבהלה לעגבניות. והבולמוס בעיצומו, כאילו אי אפשר לו ליצור־אנושי להתקיים מספר שבועות בלי עגבניות והחסך מאיים ומפחיד. יש מי שמנסה להחדיר למוחם של אוחזי בולמוס העגבניות, שאפשר להסתפק בירקות ופירות עונתיים, ואין זה אסון אם נתקיים שבוע שבועיים ללא עגבניות. אבל הדברים נופלים על אוזניים ערלות. רוצים עגבניות — זו קריאת הקרב האחרונה, כאשר באוזנינו עוד מהדהדות הקריאות "לחם, עבודה", ושרי ממשלה שנאלצו לקצץ בתקציבי משרדים, ולעכב משימות חיוניות באמת, היו מוכנים — עד שבא שר שפוי אחד ויחיד — לגייס את התקציב הדרוש כדי לייבא עגבניות מספרד. הרי העניין אינו מסתכם אך ורק בעגבניות. מחר יהיה זה פרי או ירק עונתי אחר, שיחסר בשוק, ואז הפיתרון יהיה ייבוא מחו"ל; פיתרון שאינו רק אבסורדי, אלא במקרה זה הוא גם בבחינת סטירת לחי לחקלאות הישראלית שאנו משתבחים, הבאים ומתגאים בהישגיה. והרי כספים שהוקצבו לייבוא עגבניות, אפשר היה לעשות בהם שימוש לכמה דברים חיוניים באמת. וקשה לי להאמין שאיש לא חשב על כך ורק השר ויצמן הציל אותנו מעונשו של ייבוא עגבניות מספרד.

בולמוס העגבניות הזכיר לי משום מה, ימים שלפני מלחמת ששת הימים, כאשר בימים של מתח וחרדה, גרשו עקרות בית את האיטליזים, וקנו קילוגרמים של בשר. אני זוכרת שהיה עלי לפלס דרך בין מפלי בשר — תרתי משמע — ואז לא יכולתי עוד לעצור את עצמי, וצעקתי לעבר הגברות הלהוטות — מה תעשו אם יפציצו אתכם ויהרס הבית ולא יהיה חשמל? מה תעשו אז בבשר המקורר המסריח? אני גם זוכרת שכמעט וסקלו אותי. אם לא באבנים, הרי בעצבנות.

עכשיו אותה בהלה לעגבניות, ואני מחפשת הסבר הגיוני ללהיטות המבינית זו. ההסבר היחיד העולה בראשי, הוא שאולי אין זה רק פינוק עצמי בזבזני, אלא פחד סתום מפני הבאות. חוסר ביטחון טוטאלי, הגורם להשרות עבוקים; גם חשד שעונות השנה אכן לא יתחלפו, והיבולים לא יגיעו בזמן המיועד. החיים לא יזרמו עוד במסלולם. דבר בחיינו אינו בטוח. והכל מצטייר במציאות שלנו כארעי, חולף וחמקני. תחושת הארעיות המלווה אותנו בכל כבד, נוהגת לכך, שאין דבר בטוח שייך וקיים בעולמנו. והנה לעיתים שעולם זה מתערער מתחת לרגלינו, והכל — גם עגבניות — חייב להיות כאן ועכשיו, מהר, מיידי וללא דחייה, מפני שמחר, אולי נמצא את עצמנו במקום אחר, או, לא נמצא, שונה ואחר — ועוד בלי עגבניות.

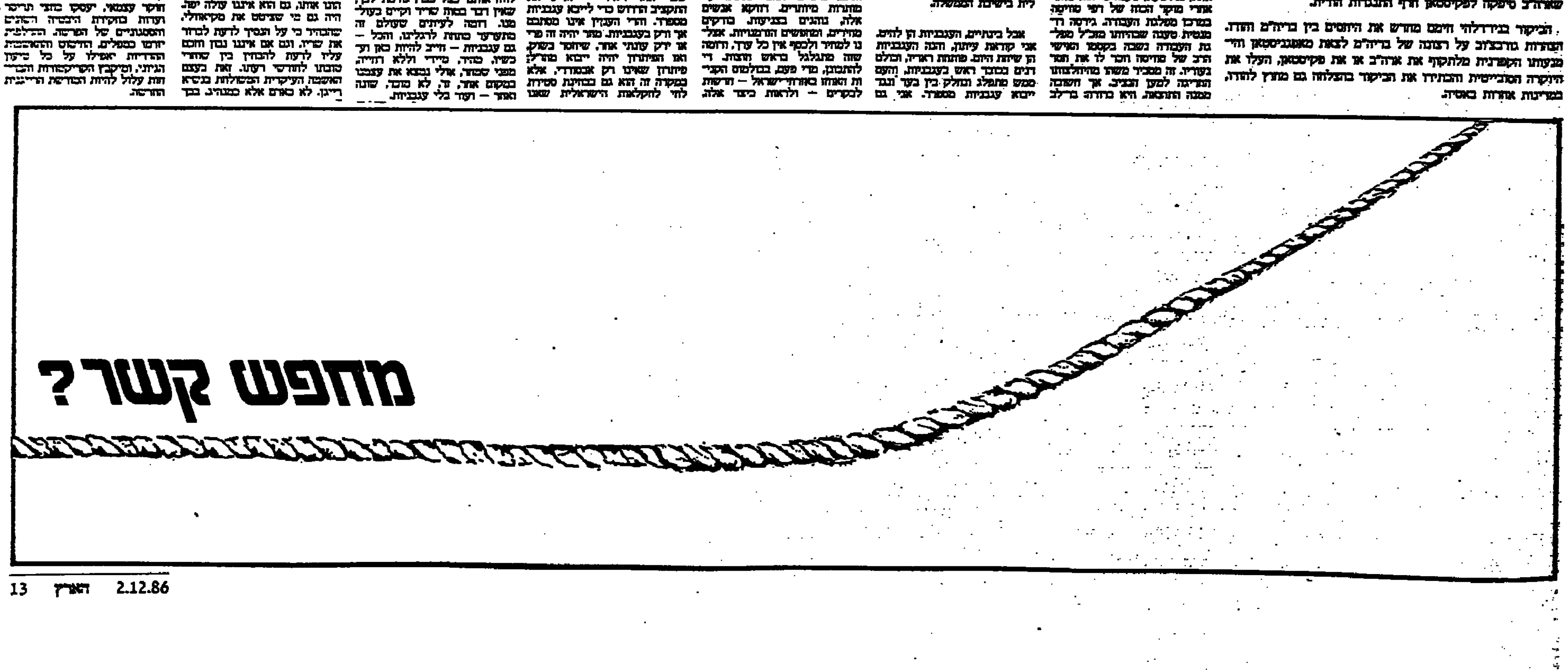

להשתתף ביריד בחלם

מכון היצוא ביטל את השתתפות ישראל ביריד הספרים בפרנקפורט. צעד אווילי מטעמי פוליטיקה פנימית

מנהל מכון היצוא רמי גוט הו־דיע להנהלת יריד פרנקפורט, מיד עם סיומו, שישראל לא תשתתף ביריד בשנה הבאה בביתן לאומי. הנימוק הרשמי הוא מועד היריד, בתקופת החגים היהודיים. בשנה שעברה זה היה ביום כיפור, השנה בראש השנה, ובשנה הבאה בסוכות. המניע המיידי שגרם לגורמים בארץ היה התנהגותם של מו־״לים ישראליים: רק ארבעה מבין ה־23 שהשתתפו השנה כיבדו את הוראת מכון היצוא וסגרו את דוכניהם בראש השנה. הביתן הישראלי עצמו היה סגור רשמית בימי החג, ואירעו בו אפילו סצינות משעשעות עת הגיעה מהארץ הוראה לנתק את החשמל לדוכנים הסוררים. ההו־ראה לא בוצעה.

מכתב הביטול של גוט, הפורש בקרוב מתפקידו, אינו מונע את השתתפותם של מו־״לים ישראליים כיחידים, על חשבון עצמם. הקצאת ביתנים ושטחים ביריד אפשרית גם למו״ל יחיד, בתנאי שהוא נרשם בזמן (עד 31 במרס בשנת היריד). הוצאת ״טברסקי״ מישר־אל השתתפה בו שלא במסגרת הביתן הלאומי, והרבה מו״לים ישראליים סבבו ביריד עם תיקים וניהלו עסקים בלי ביתן. יש הוצאות (״כרטא״, ״בית ההוצאה הירושלמי״ או ״מסדה״) הזקוקות יותר לביתן כדי להר־אות את מרכולתן. מו״לים הקט־נים וכיות אינם זקוקים לביתן.

יש הוצאות שפרנקפורט היא בעבורן הזדמנות להתחככות חברתית, ויש כאלה הבאות רק לשם עסקים. שם אפשר לפגוש את כולם ולחסוך הרבה אי־הבנות.

יריד פרנקפורט הוא היריד החשוב ביותר של עולם הספ־רים. לא יעלה על הדעת שישראל לא תשתתף בו עם ביתן לאומי, כשלכל המדינות יש ביתנים לאומיים. האינטרס של ישראל הוא שיהיה ביריד ביתן ישראלי גדול ומרשים, שלא ייראה כביתנים לאומיים עלובים אחרים. יש מו״לים ישר־אליים המצהירים שיוכלו להסת־דר היטב ללא מכון היצוא. זה אינו מדויק. מכון היצוא הוא המעניק למו״לים הישראליים את שירותי ארגון התערוכה, ואת כל המינהל החיוני, שלא לדבר על עניינים פעוטים כסי־דורי ביטחון. זה חשוב כמעט כמו יסוד ההשתתפות.

ביסוד מכתבו של גוט מונחים כנראה תגובות ולחצים בארץ על כך שישראל לא נהגה בכבוד יהודי ראוי ולא נעדרה כליל מהיריד בראש השנה. מו״לים יהודיים אחרים בעולם אמנם החרימו את היריד בשל מועדו, אבל היעדרותם לא גרמה לסגי־רת דוכניהם בראש השנה. מו״ל יהודי יכול היה להרשות זאת לעצמו, כי היו לו הרבה ״גויים של פרנקפורט״.

במכון היצוא טוענים שלמו־״לים הישראליים ניתנה אפשר־רות מבעוד מועד לא להשתתף במסגרת הביתן הישראלי, שהיה אמור להיות סגור רשמית בימי החג. המו״לים הישראליים שעי־מם דיברתי אינם זוכרים הוראה חד־משמעית כזאת, ואף לא הבטחה רשמית להיעדר מהיריד בימי החג. אבל נניח שהם התחייבו לשבות בחג והפרו את ההוראה, נניח שחשבנו, שומר שמים, שעסקיהם חשובים יותר מהחג. אולי לא צריך להתנהג כך, אבל אלה אנשים מבוגרים: צריך איפוא לנהוג כאנשים מבוגרים ולקרוא אותם לסדר, אך לא לבטל את השתתפות ישראל כמדינה. זה מקרה קלא־סי של קיצוץ האף כדי להקניט את הפרצוף. כך מארגנים בחלם השתתפות בירידים.

המו״לים הישראליים עירערו, אבל הנהלת מכון היצוא נתנה גיבוי למנכ״ל היוצא. מנהלת יריד פרנקפורט אישרה את קבלת המכתב. מנהל היריד פטר ויידהאאס, שבמהלך השנה האח־רונה הסביר שוב ושוב למי שרצה להאזין מדוע אינו יכול להזיז את היריד ממועדי החגים היהודיים, אמור לעשות בישראל ביריד הספרים בירושלים, באפ־ריל. הוא הציע שנושא השתת־פותה של ישראל כביתן לאומי יידון שנית בעת ביקורו. אז כבר ינהל את מכון היצוא מישהו אחר, ועד אז יהיה לכולם די זמן לרדת מהעץ. יש להניח שישר־אל תהיה מיוצגת בפרנקפורט גם בשנה הבאה.

מתכון לחיים רזים לתמיד

71 שבועות נמצא ספרם של הארווי ומרילין דיאמונד ״פיט פור לייף״ ברשימת רבי המכר בארצות הברית. שניים ורבע מיליון עותקים בכריכה קשה, בהוצאת ספרי וורנר, תמורת 17.5 דולר, ניקנו על ידי אמריקאים הרוצים ללמוד איך להיות בריא. עכשיו מוצא הספר גם לקורא העברי, תחת השם ״רזה לתמיד״ בהוצאת ״מטר״, כמעט באותו מחיר: 28 ש״ח. תרגמה וערכה רנית סלומון. מתוך 6000 עותקים של המהדורה הראשונה נמכרו 2000 מראש לגופים גדולים, וכבר עתה מדפיסים עוד 7500 בהתאם להיענות בחנויות הספרים בשבוע הראשון למכירה.

כבר בתרגום שם הספר יש בעיה קטנה. התרגום המילולי הוא ״כשיר לחיים״, וזו גם כוונתם של ה־מחברים. החכמה שלהם היא לא ״איך לרזות ולהישאר רזים״, אלא איך להשתמש בגוף שניתן לנו על ידי הטבע בצורה ההגיונית הנכונה ביותר. אחת מהתוצאות של השימוש הנכון הוא הרזון, וכן כמויות גבוהות של אנרגיה במשך היום.

מאז שקראתי אני אוכל בבוקר רק פירות, כדי לא להפריע לתהליך ההתרוקנות של הגוף, בין ארבע בבוקר לשתיים עשרה בצהריים. חוץ מזה, הפירות מכילים מים, הנ־חוצים לגוף שלנו, המורכב, כמו שאר העולם, משבעים אחוז מים. אני אוכל רק בין שתיים עשרה לשי־מונה בערב, כי זה הזמן בו הגוף סופג (ולא אגלה לכם מה אני אוכל, אבל הסוד הוא בצירופים הנכונים, וכדי לגלות מה הם תצטרכו לקנות את הספר), ובין שמונה בערב לארבע לפנות בוקר הגוף שלי מעכל. ולא כדאי להפריע לו. אם לא תשמעו ממני בעוד שבועיים תדעו לכם שלא הייתי כשיר לחיים, אבל אני בטוח אהיה מאוד רזה.

זהו ספר אחד מתוך סדרה ארוכה של ספרים המלמדים אותנו איך לחיות, הפופולאריים מאוד בעולם כולו וגם אצל מו״לים ישראלים. ההצלחה הראשונה של ריקה זראי (הוצאת ״עידנים״, בסביבות 35 אלף עותקים מודפסים) היא עדות לכך שיש קהל לבריאות בין הכריכות.

מבחינת הפורמאט, בחרה הוצאת ״מטר״ בפורמאט גדול, המתאים לספר־מתנה, שלא כמו בגירסה המקורית. המתכונים המובאים בספר הותאמו לשומרי כשרות והצלמו (בסיוע העריכה מלון דניאל) ובכך הותאם הספר למגמה במו״לות העולמית של ספרים בהם הקורא גם רואה את מה שהוא צריך לאכול, לבנות, להכין. ספרים כאלה הם גדו־לים, מרשימים, יקרים בביצוע, ויקרים בקניה (מה שלא נכון לגבי ספר זה, הזול ביחס לגודלו ולמחירי ספרים בארץ).

כך מוציאים בארץ ספרי בישול בדרך כלל, כמו ״לחם״ של חנה גולד־רשטיין בהוצאת ״מסדה״ שיצא לאחרונה. ״רזה לתמיד״ אינו ספר בישול, אלא ספר בעל ״מתכון לחיים״.

זה נראה לי שם מתאים יותר מ״רזה לתמיד״. שם הספר לא מנוקד, כדי להיות מתאים לגברים כלנשים.

הוצאת ״מטר״ היא מפעל של איש יחסי הציבור משה טרייואקס ושני בני אחיו, המתמחים בעיקר בשיווק ספרים (אנציקלופדיה ברי־טניקה או קורסים ללימוד אנגלית של הבי.בי.סי.). הוצאה זו העזה לשגר לשוק הישראלי את ״אי־אקוקה״ בעברית שנרכשה על ידי הוצאות רבות (נמכר ביותר משי־לושים אלף עותקים), ״ייגר״ ועוד ידה נטויה.

השנה מתוכנן עוד ספר ילדים מיוחד במינו, ובאמתחת הזכויות הקנויות נמצאים גם ספרים כמו ״להיות אבא״ של ביל קוסבי (בתר־גום אהוד מנור וכתוב גלילי), ״דרכי שלי״ — הביוגראפיה השערורייתית של פרנק סינטרה מאת קטי קלי, ״בין הקשתות״ — על ממלכת ההמבורגרים של מק׳דונלדס המביא גם עקרונות של ניהול נכון, ״סודות היופי של ליברה אורנג׳ מ״שושלת״ (בעבר הצליחה הוצאת ״מטר״ עם ״גופי ואני״ של ויקטוריה פרינסיפל) ו״מבעד לזכוכית ה־אפלה״ של קרלין קואן — רומן המתרחש במאה השמונה עשרה, שנודע בהיותו הספר הראשון של סופרת בלתי ידועה, עבורה שילמה הוצאת רנדום האוס את המקדמה הגבוהה ביותר (350 אלף דולר). כל הספרים הללו הם ברשימת רבי המכר באה״ב, או בדרך אליה (הספר על מק׳דונלדס אף זה יצא לאור), וטרייואקס מקווה שגם בארץ ילך ״רזה לתמיד״ בעקבות ״איאקוקה״.

ביקור לקראת יריד ירושלים

יריד הספרים בירושלים יתקיים בראשית אפריל. לקראתו ערך כתב ה״פבלישרס וויקלי״ הרב לוטמן את ביקורו הדו־שנתי בארץ. הוא מכיר היטב את המו״לים הישראליים, מפגישות תכופות בארץ ובפרנקפורט, ולקראת אחד הגי־ליונות של פברואר הוא ניסה ללמוד כאן מה בישראל יכול לעניין מו״ל שקורא את ״פבי־לישרס וויקלי״. לא מה שקורה בישראל מבחינת המו״לות, אלא מה שיכול להיות יצוא פו־טנציאלי, כפרויקטים מו״ליים או כזכויות.

הוא היה אורח של יריד הספרים הירושלמי, ורשימת פגישותיו תוכננה על־ידי דבורה האריס מ״דומיננרפרס״. רשימה לא שלמה של פגישותיו כללה את הסופרים: שולמית לפיד, דויד גרוסמן, אהרון אפלפלד, א.ב. יהושע, אנטון שמאס, פנחס שדה, מיכל גוברין, יהושע קנז ומאיר שלו. רשימה לא שלמה של המו״לים כללה את: ״בית ההוצאה הירושלמי״, ״מסדה״, ״הקיבוץ המאוחד״, ״זמורה ביתן״, ״כרטא״, ״כתר״, ״שוקן״, ״גומענר״ ו״בית התפוצות״.

מתרגם שאינו מאמין בתרגום

צבי ארד מתרגם לעברית, בסדירות, את הספרות הגרמנית של המאה העשרים

על 48 מן התרגומים מהשפה הגרמנית שראו אור בחמש השנים האחרונות בהוצאת ״זמורה־ביתן״ חתום צבי ארד. משנת 1981 הוא מתרגם רק בעבור הוצאת ״זמורה־ביתן״. בחוזה לא כתוב שלהוצאה יש בלעדיות. לדברי ארד, זהו הסכם ג׳נטלמני. אבל כולם יודעים שהוא אבל ״זמורה־ביתן״. ארד הוא פנ־סיונר המתגורר לבדו בבית קטן ברמת־אביב. התרגום הוא כל עי־סוקו. הוא זקוק לעבודה הזאת — הוא אומר — ולא רק למען הכסף. היא מחזיקה אותו, לדבריו.

תרגומים אלה הם כשליש מכלל תרגומיו בשלושים השנים האחרו־נות. גרמנית היא אחת משש השפות שמהן הוא מתרגם. ידיעת השפות שלו היא בחלקה מקרית: כילד נו־לד שמע בביתו או בבית־הספר פו־לנית, רוסית ויידיש. גרמנית למד ממשרתו של הקצין הגרמני שהת־אכסן בבית הוריו בעת מלחמת־העולם השנייה. אנגלית למד כשר קנה את התואר שלו בהנדסה בהתכתבות ממכללה אנגלית (כחבר קיבוץ). הצורך לתרגם חוברות הדרכה לשם שימוש במכונות חקלאיות הפגיש אותו עם מלאכת התרגום (וגם סיפק לו מכונת־כתיבה על חשבון המשק). צרפתית למד כי בעצמו לא האמין בתרגומים. אחרי שרכש כמה מלים, לקח לידיו את ״מדאם בובארי״ וקרא אותו בשפת המקור. בעזרת מילון. את מרבית השפות שמהן הוא מתרגם, אינו מי־טיב לדבר.

חוץ מידיעת שפות, יש לו חוש ללשון שירש מאמו, וגם חשר בלשון. החוש הזה מדריך אותו למצוא ניבים וביטויים שאי אפשר לתרגם כפשוטם. הוא מעדיף לא לתרגם כאשר הוא עצמו אינו מבין, ואינו רואה פגם בכך שמתרגם ידלג על משפט או משפטים שאינו מבין, מאשר שיתרגם מבלי להבין. את ״שנות כלב״ של גינטר גראס תירגם בעבור ״מסדה״ וסירב לתרגם ספר אחר משל סופר זה בעבור ״זמורה ביתן״, כי לדעתו גראס ״המאוריסט״ מתעלל במתרגמיו בכוונה תחילה. מי שנשאר להתמודד עם גראס, ולנסוע לסמינרים למתרגמים, הוא חיים איזק. ארד מתרגם בינתיים ספרים שהוא מבין, ולפעמים גם אוהב. גם את ״לוטה בווימאר״ של תומס מאן רצה להחזיר באמצע המלאכה, אך בית ההוצאה לא הסכים.

זו השנה יכולה להיות, אגב, שנת תומס מאן בתרגום. היא החלה ב״בית בודנברוק״ בתרגומה של נילי מירסקי ב״עם עובד״, ולפי התכנון היא יכולה להסתיים ב״דוקטור פאוסטוס״ ב״ספריית פועלים״. מרדכי אבישאול (שי־תירגם ב״ספריית פועלים״ את ״הר הקסמים״, ״יוסף ואחיו״, ״הנבחר״ ו״פליקס קרול״), תירגם שמונה פרקים ושאר התרגום הופקד בידי יעקב גוטשלק, אך כבר עתה ברור ש״דוקטור פאוסטוס״ לא יראה אור השנה. ״הלוואי שייצא ב־1987״, אומר נתן יונתן מ״ספריית פועלים״. אבישאול התקין בינתיים לדפוס מהדורה מחודשת של שירי ברכט שתצא לאור בקרוב ב״ספרי־ית פועלים״.

ארד, ששימש עורך ב״ספריית פועלים״, אינו אוהב שעורכים אותו. תרגומים שעליהם אינו חתום הם אלה שנערכו, ודי בשינוי קטן כדי שיסיר את שמו: על תרגום ״מברלין לירושלים״ של גרשום שלום לא חתום מפאת כבודו של המחבר, כי חשב ששלום יערוך את התרגום. ההוצאה לא הוסיפה את שמו כמתרגם, וכך זה נשאר. ״מות איוואן איליץ׳״ של טולסטוי ב״דביר״ חתום ״יציב״, כי היתה מחלוקת על עריכה, אבל התמלוגים מגיעים לידי ארד בכל זאת. תרגום ״הסגן ימליץ ויאשר״ של אלן דרורי ב״ספריית פועלים״ חתום ס. הילה (סבא של הילה) בגלל מחלוקות על עריכה.

עכשיו הוא מתרגם ספר נוסף של פרנץ ורפל ומתקין לדפוס את ״איש קטן, לאן?״ של הנס פלדה. מה שיצא באחרונה ב״זמורה־ביתן״ — ״לוטה בווימאר״ של תומס מאן, ״הנתין״ של היינריך מאן, כמעט כל מה שכתב סטפן צווייג, ״המשפחה מבי אפלי״ של ורפל, ״הצלב השביעי״ של אנה סגרס, ״הריב על הסמל גרישה״ של ארנולד צוויג, ״קברות הקפוצ׳ינים״ של יוזף רות או ״שלושה גברים בשלג״ של אריך קסטנר — מפעל תרגום עקבי המכבד כל בית הוצאה — תורגם על־ידו לפני שנה ויותר. הוא מוציא מתחת ידו תרגומים בקצב שמשי ואחיד. ההוצאה לאור פועלת בקצב אחר. לכן יש בכל אחת שיטפון של תרגומיו שיוצאים לאור, ואחר כך חודשים של שקט.

הוא מתרגם כל יום, במתכונת שמונה גליונות דפוס בחודש — אבל כשהוא צריך והזמן דוחק (וכבר קרה בעבר) הוא מתרגם גם 16 גיליונות בחודש. ארד אינו חושב שהתרגום עיכב במשהו את כתיבתו. ״סופר כותב מה שלוחץ לו מבפנים. אם לא כתבתי יותר, משמע שלא היה צריך״. הוא סבור גם שכל סופר צריך לעסוק בתרגום. ״אלה האנשים שיש להם חוש ללשון״.

החבילה הגיעה

מדור שעשוי להיות משמעותי בשוק המו״לות הישראלי הוא ״אורזי החבילות״

מה צריך בסך הכל מו״ל? הוא צריך תוכנה: רעיון, סופר, מעצב וכל בעלי המוח שיספקו לו את המוצר. הוא צריך כסף, כדי להשקיע, ויכולת לנהל את הכסף. הוא זקוק לאמצעי ייצור (סדר, הדפסה, כריכה) כדי להפוך את הרעיונות ואת ההר־כבה למוצר בר־שיווק: הוא צריך הפצה שתבטיח לו שיוכל לגרוף את פירות השקעתו.

כדי לבצע את כל הפעילויות האלה זקוק המו״ל למשרדים, למחס־נים ולמבנים נוספים, ולצוות עוב־דים. כל אלה יוצרים את ה״אובר־הד״, התקורה — העלות הנדרשת גם אם אין הוא מוציא ספרים בכלל. מצד שני, את העלות הזאת הוא צריך להוסיף למחיר הספר בכל מקרה, גם אם המקור של ספר ספציפי היתה זולה במיוחד.

הצרה של שוק הספרים בארץ היא קטנותו. לא כל ספר יוצא ב־1,900 עותקים, אבל המספר הממוצע הסטטיסטי הזה מציב קנה מידה. פירוש של דבר, שכדי להתקיים צריך מו״ל להוציא לאור מספר גדול של כותרים, וכן — שאין כמעט מו״ל שיכול להרשות לעצמו להצטמצם בתחום אחד של הוצאה לאור. כולם מוציאים הכל.

אלא שלא לכל מו״ל יש צוות המיומן להוציא הכל, ובוודאי שלא לכל מו״ל יש כוחות המיומן להוציא כל־כך הרבה מוצרים איכו־תיים במשך שנה. בניגוד לכל תעשייה אחרת, כל ספר הוא מוצר לעצמו, הזקוק לתשומת־לב נפרדת. זה המקום שבו נכנסים אורזי החבילות.

״אורז חבילות״ הוא אדם שבא אל המו״ל עם המוצר המוגמר. הוא יזם (או רכש) את הרעיון, הוא הביא את האנשים הטובים ביותר לפרו־יקט נתון, על בסיס שכר חד־פעמי או השתתפות ברווחים עתידיים. הוא ערך את התחשיב של עלות החבילה, ועתה הוא מציע אותה למו״ל. הוא גם מספק את החבילה, מודפסת, כרוכה וארוזה למו״ל. למו־״לים רבים גם אין אמצעי ייצור כמו דפוס וכריכייה, ואת אלה יכול אורז החבילות לספק.

לכן הוויכוח עם המו״ל הוא על המוצר, אבל גם על מספר העותקים שיוזמן. לאורז החבילות יש לפעמים מה שאין למו״ל: היכולת להקדיש לפרויקט את תשומת־הלב המלאה שהוא ראוי לה. המו״ל מקבל עוד מוצר באיכות טובה תחת ה״אימפרינט״ שלו. אורז החבילות אינו צריך לדאוג להפצה ולמכירה של הספר, שכן הוא סיים את העיסקה עוד לפני שלב ההפצה. התקורה של האורז נמוכה מזו של המו״ל, והוא יכול להתרכז במוצר ולא בבדיוני השיווקים, שמסיטים את תשומת־לבם של מו״לים רבים כל־כך בעלי כוונות טובות. וחשוב מכל: הוא לעולם לא יישאר תקוע עם ״סטוק״ שלא יימכר.

אורז החבילות אינו חייב להסתפק בשוק המוגבל של הארץ. אדרבה, בהיותו בלתי תלוי בשוק המקומי הוא יכול, באמצעות קשרים, מוני־טין ועבודה קשה, להצליח דווקא בחו״ל. אם הוא מוציא ספרים בארץ, אלה הם תוצרי־לוואי להצלחותיו בחו״ל. כך פועל, למשל, ״בית ההוצאה הירושלמי״ של שלמה גפני, אף שהוא מוגדר מו״ל ולא אורז חבילות. ספר בהוצאה זו הוא, אגב, הספר הישראלי היחיד שזכה לאיזכור כלשהו בסקירת פרנקפורט של ה״פבלישרס ויקלי״. כך כותב הרב לוטמן, כתבו של השבועון: ״ספר מרשים נוסף השנה היה תוצאה של חוזה שנחתם ביריד בשנת 1984 בין ׳מקמילן׳ בניו־יורק לבית ההוצאה הירושלמי. ביום הפתיחה הציג מייקל וולד מדפוס ׳מבדרין אופסט׳ בהנבורג את העותקים של ׳המילון המאויר והקונקורדנציה לתנ״ך׳ לשלמה גפני בביתן של ׳בית ההוצאה הירושלמי׳, והלה העביר מיד עותק לצ׳ארלס סמית מ׳מקמי־לן׳ בארצות־הברית. הזכויות לגרמ־ניה, לצרפת, לאיטליה ולסקנ־דינביה נרכשו במהלך שבוע ה־יריד״. עותק של הספר אמור להימכר בארה״ב במאה דולר. הגיר־סה העברית של הקונקורדנציה אמורה לצאת לאור במרס או אפריל, בארבעה כרכים, במהדורה המצבה של ״ידיעות אחרונות״. גפני שמר לעצמו כמות קטנה של עותקים באנגלית מהספר המפואר, ששוקל יותר מארבעה ק״ג.

״בית ההוצאה הירושלמי״ הוא מפעל הזקוק מאוד לירידים כמו פרנקפורט. חלק הארי מעבודתו במשך השנה משווק שם. גפני מספר כי הוא מעביר ליריד רעיון ובודק את מידת העניין שבו. אם יש עניין, הוא מביא ליריד הבא ״דאמי״ ומגיר עיסקה. ליריד שאחר כך הוא מביא את החבילה מוכנה. פרויקט מוליד פרויקט, ואחד יכול להיות תוצר־לוואי של משנהו. על סמך ההתפע־לות ב״המילון המאויר״ רכשו אנשי ״מקמילן — ניו־יורק״ (שלהם זכות סירוב ראשונה על כל פרויקט שלו, וזה גם כבוד וגם הבטחת הכנסה) מגפני ״מדריך מאויר למקומות קדושים של התנ״ך״, בעריכת רבקה גונן, באנגלית. מהדורה נוספת נמכרה, על סמך קלטס בלבד, להוצאת ״בלוך״ בלונדון. גפני הספיק מאז פרנקפורט להיות בהונג־קונג ולפקח על הכנת המהדורה, שהגיעה למכון עוד לפני שהצדדים הוליש ביניהם חוזה. מהדורה באנגלית להפצה בארץ, תחת ה״אימפרינט״ של ״פלטש״, נמצאת בדרך.

הכל למען השיווק

״הספרייה״ במסיבת עיתונאים לקראת שנה שנייה. מה הם היו עושים בלי ״ספרייה לעם״?

רשימת 11 הספרים שמציעה ״הספרייה״ למנויים בשנה השנייה שלה פורסמה במדור זה לפני כחו־דשיים. ועתה, אחרי מסיבת העי־תונאים של אנשי כתר, הקיבוץ המאוחד ו״סימן קריאה״ אחזור רק על שמות הסופרים: א. ב. יהושע, יצחק בן נר, יהודית הנדל, רות אלמוג, יצחק אורפז־אורפז ואהרן ראובני בתחום המקור (כשהטרילו־גיה ״עד ירושלים״ של ראובני או ספר בכורה של סופר ישראלי צעיר עשויים לבוא במקום ספרים של הנדל או אורפז שהם עדיין בהכנה), גומברוביץ׳ הפולני, אלפרד דבלין הגרמני, ולדימיר נאבוקוב ויצחק באבל הרוסים, משה רזה אוסיס הבר־זילי ובורחס ויאן הצרפתי בתחום התרגום. כשתרגם הוא על תרגום לא מאנגלית.

אלכסנדר פנר מהוצאת הקיבוץ המאוחד הציג את רשימת הספרים במסיבת העיתונאים, והרחיב על מעלותיהם, (בנוכחות, המבוכה מעט, של חלק מהסופרים) ועל מעלות צוות העריכה. אליאב כהן המסיים בקרוב את תפקידו ב״כתר״ הרגיש כי ״הספרייה״ עמדה כמעט בכל התחייבויותיה ל־5100 המנויים. עצם מספר המנויים הוא הצלחה. בשנה הבאה מקווים ל־8000 מנויים, שהוא המספר המאזן את התחשיבים. כהן ציין ש־23 אחוז מהמנויים נאספו דרך ועדי עובדים, וזה מספר נמוך, לדעתו. כיוון שוועדי עובדים הם המבצר של ״עם עובד״, לא קשה לראות את יעד ההסתערות של אנשי השיווק של ״הספרייה״ בשנה הבאה.

כהן הרגיש שכל הספרים שהו־בטחו סופקו במועדים שהובטחו, ובמחיר שהובטח: 89 ש״ח, שהועלה לקראת הסדרה החדשה של שנה ב׳ ל־99 ש״ח. הוא התעקש לומר שוב ושוב ״אגורות״ במקום ״שקלים״ מה שגרם לחשוד שהוא, העסוק בחו־דשיו האחרונים ב״כתר״ ביציאתה המתוכננת לבורסה, יודע על מהל־כים כלכליים הנסתרים עדיין מאתנו. גם כמות העמודים ה־מובטחת (כ־3000) נשמרה. אפילו הסדר המובטח כמעט נשמר. רק הרומאן של א. ב. יהושע נדחה לשנה הבאה, אבל על אפשרות זו הוזהרו המנויים מראש. די אירוני לחשוב שהוצאה לאור משתבחת בכך שעמדה בהתחייבויותיה. זה מלמד משהו על הנורמות בהן למדנו לחיות.

למנחם פרי נותר איפוא התפקיד של ״עשיית רעש תקשורתי״. לכך יש לו כשרון המשתווה, אם לא עולה על שאר כשרונותיו. הוא טען ש״הספרייה״ הכניסה רוח חיים לעולם המו״לות, ועתה אין עוד המו־״לים מתעכבים על ספריהם, אלא מקדמים אותם באגרסיביות. בעניין זה הוא ציטט את המדור הזה, ושייך את עצם קיומו לאחת התוצאות של התעוררות זו. הוא חושב, משמע אני קיים.

אחר כך, כדבריו, ״הסיר את הכפפות״ ושם ללעג את ״הספרייה לעם״ שמרשימת עשרת הספרים שפרסמה בראשית השנה הוציאה עד עתה לאור שישה (לעומת 10 של ״הספרייה״), מהם שניים שלא היו בתכנית. [illegible] צודק, אבל זה גם בגלל השם שיצא לו כעורך ״סימן קריאה״ שהוא ״שב־תון״ שנקרא ״רבעון״, אם כי השנה דווקא יצאו שתי חוברות, אחרי הפסקה של שלוש שנים.

פרי טען גם ש״הספרייה״ הוציאה ספרים שירבבו עליהם, ושהיא שינתה את הטעם הספרותי, ועתה כולם מתאימים עצמם אל אותה מפה. ״הנה, הספרייה לעם לא מוציאה עוד את ספריהם של ברטוב, מגד או שמיר״. זה לא כל כך משנה לפרי שברטוב תירגם את ״עץ המשי״, ספריהם של מגד ושמיר יצאו השנה ב״עם עובד״ (אם כי לא ב״ספרייה לעם״) וספר של מגד נכלל בשנה הבאה ברשימה של ״ספרייה לעם״. במשפט אחד הזכיר פרי שלושה מאמרים (של ברטוב, מגד ושמיר) שיתקפו אותו, ולפי הנוסח שלו יקדמו את ענייני ״הספרייה״. ואחרי הכל הוא גם יכול לטעון שהנה, ״ספרייה לעם״ עדיין לא התאימה את עצמה למפה הספרותית של פרי, שהיא לדבריו היחידה הנכונה.

מה נשאר אחרי הברקים של מסיבת העיתונאים העוברות. מה שיצא ב״ספרייה לעם״ לא נופל מהרשימה של ״הספרייה״. אפילו פרי יודע שקנג, שמאס או ארנבורג לא מביישים אף מפעל ספרותי. אבל ״הספרייה״ עמדה בלוח הזמנים ואילו ״הספרייה לעם״ אמורה להגיש למנוייה עוד את ״אבא האגד״ של דן שביט, את ״בלאנש״ של יצחק גורן ואת ״אלוהים הוא היודע״ של ג׳וזף הלר.

מו״לים טוענים שרשימת השנה הראשונה של ״הספרייה״ היתה מצלי־חה גם ללא מפעל המנויים וללא מבצעי קידום המכירות, על פי איכות הספרים הבודדים, שהיו פו־טנציאלים להיות רבי־מכר. טענה מוזרה, כי מו״לים אחרים טוענים שאלמלא מבצעי קידום המכירות לא היו אותם ספרים רבי־מכר. אם שם המשחק — חוץ מהאצטלה הספרותית המכובדת — הוא ״קידום מכירות״, הצליחה ״הספרייה״ ובתחום השירות לקורא מגיע לה כל הכבוד. המבחן יהיה, כמו תמיד, בשנה השנייה. הצלחתי לכתוב על ״ה־ספרייה״ בלי להזכיר את הספר הה־סופר שהיה הראשון ברשימה.

הספר הלפני אחרון של ״הספרייה״ כבר יצא לאור. זהו ״הרוזה״ של ישראל ראובן, רומן אקספרסיוניסטי שתורגם מיידיש על ידי ק. א. בר־תיני, בהשתתפות המפעל לתרגום ספרי מופת של המועצה לתרבות. (גם ספרו של מלקולם לורי ״מתחת להר הגעש״ בתרגומו של ויזלטיר זכה לסיוע זה). עתה צריך לצאת לאור רק ״אבדון״ של ארנסטו סבאטו הארגנטינאי, שהוא השלישי בטרילוגיה של סבאטו, שכל אחד מספריה עומד בפני עצמו.

בכל מקרה יקדים החלק השלישי את השני ״על גיבורים וקברים״ בתרגומו של מאיר ויינשטיין. האמור עוד לצאת בסדרה של ״עם עובד״ השנה.

ההתנגחות של פרי ב״עם עובד״ כמעט מחייבת להביא כאן, בעקבות מסיבת העיתונאים של ״הספרייה״, בשביל להדגים, את הרשימה של ״ספרייה לעם״ לשנה הבאה: ״קופסה שחורה״ של עמוס עוז, ״הרוזן מתמן מתהלל״ של תומס הארדי (בתרגומו של אבנר פורת, היה אמור להופיע כבר השנה), ״דביקות הזוכרונות״ של נתן שחם, ״שיר לכל עת״ של רופרט האלאו (בתרגומה של אילנה המרמן), ״הוצרה בבאורי״ של סמי מיכאל, ״נר נוך״ של ד. ה. לורנס (מרחובי השנה), ״לקול ה־ציבורי״ של אהרון מגד, ״אהבה בימי המגיפה״ של ג. ג. מארקס, ״סיפוה של ג׳והפין״ של טאמריק ווייס ו״עת הזמיר״ של חיים באר. על א. ב. יהושע ויצחק בן נר של ״הספרייה״ משיבה ״עם עובד״ בעמוס עוז וב־חיים באר.

עצם הרעיון של מסיבת עיתונאים והרשימה השנתיות הוא דבר שהתחדש השנה, בעקבות ״הספרייה״. ב״עם עובד״ לא אוהבים את הצמידות הכרונית שפרי מתעקש עליה (וכי כך, בהתנגחות תמידית נותן לה הוא כל הזמן בתמונה, ובין אם לטוב אם לרע, העיקר שמאייתים את שמו נכון), אבל ביום ששי הבא יערכו מפגש עיתונאים בבית ההוצאה. שם יחשפו את הרשימה המובאת כאן, ועוד תכניות מו״לות למשך השנה: סדרת השירה הצעירה בעריכת אילנה המרמן, אולי תכניות מו״לות השירה עליה מופקד מאיר ויזלטיר. ואולי סוף סוף יבשרו שמתחילים להוציא לאור את כל כתבי ס׳ שרגיזונסקי.

אחד מקור ושניים תרגום

שתי גרסאות בעברית לספר אחד של ג׳יין אוסטן

זה לא קורה לעיתים קרובות. אבל עכשיו זה קרה. שתי גרסאות בעברית לספר אחד באנגלית. לא תרגום חדש הבא לתת לבוש עברי מודרני ליצירת מופת שתורגמה בעבר. אלא שני תרגומים שנעשו השנה, ליצירת מופת אחת שנכתבה בעבר. זה לא יכול לקרות לספר מודרני, כי בעניין כזה יש זכויות ויש מי שמגן עליהן. אבל הזכויות לכתיבה של ג׳יין אוסטן פגו מזמן ואיש הישר בעיניו יתרגם.

תחילה המקור. הספר ראה אור לראשונה בשנת 1811, והיה הראשון מבין ספריה של אוסטן שראה דפוס. העותק המצוי בידיי הוא של הוצאת טאוכניץ, לייפציג, משנת 1864. אני בוחר במקרה: שלושה משפטים, מתוך

Elinor had given her real opinion to her sister. She could not consider her partiality for Edward in so prosperous a state as Marianne had believed it. There was, at times, a want of spirits about him which, if it did not denote indifference, spoke a something almost as unpromising.

הוצאת ״אור עם״ היתה הראשונה בשוק, בראשית שנה זו. ספר בכר־יכה קשה, שעוצבה על ידי חיים רונן. כותרת הספר העברית היא ״תבונה ורגישות״. ספר שנראה מכובד בחזותו. התרגום הוא של טלה בר. שפי הוסיפה 17 הערות האגודות להבהיר עניינים שבתרגום. כך נקראים אצלה אותם משפטים בעברית: ״אלינור הביעה בפני אחותה את דעתה האמיתית. היא לא היתה מסוגלת לראות את נטייתה כלפי אדוארד במצב כה משגשג כפי שהאמינה בו מריאן. לפעמים היה בו מחסור כזה בהעזה, שאם לא העיד על אדישות, הראה משהו בלתי מבטיח כמעט באותה מידה.״

השנייה היתה הוצאת ״מעריב״, שהדפיסה את הספר בתרגומו של אהרון אמיר. כאן הוא נקרא ״בינה ורחשי לב״. עיצוב הכריכה הקשה והאיור הוא של ג׳ורג׳ ינוב, והקטע האמור נקרא כך: ״אלינור מסרה לאחותה את דעתה האמיתית. היא לא יכלה לחשוב שחיבתה לאדוארד עלתה משורות ככל שריטתה מריאן בטפשה. לפרקים יש בו איזה רפיון רוח שאם אינו מורה על אדישות הריהו מעיד על משהו מאכזב כמעט באותה מידה״.

a want of spirits יכול להיות ״חוסר תעוזה״, אך מצלצל נכון יותר בעברית כ״רפיון רוח״. ה־unpromising בתרגום מילולי לעברית הוא אמנם ״בלתי מבטיח״, אם כי נכון אולי יותר יהיה לתרגם ״מאכזב״. העברית של טלה בר היא אולי מילולית יותר, אבל התרגום של אהרון אמיר ניתן במידה של סגנון ושפה בעלת רמת אחידות מסויימת. כבר בתרגום שם הספר הדבר ניכר. כל עניין התרגום תלוי הרי בתבונה וברגישות, או אולי בבינה וברחשי לב.

מו״לים רבים רוגזים על הוצאת ״אור עם״. בטענה שספרים בראש כמו ״הזהב האמיתי״, הנמכרים במי־דה שהוא, בחלום אביתר (יותר מעשרים שקלים) אבל לוקים קשות בתרגומם. השפה בה נוקטים מו״לים כשהם מדברים על ״אור עם״ שונה מאוד מהשפה אותה הם נוקטים כשהם מדברים על מתחריהם האחרים. והם מטרחים להרגיש כי במקרה הזה לא מדובר בתעמולה בלבד, אלא בהגנה על איכות הספר העברי.

שושנה ״אור־עם״ שין והנהלה להוציא לאור ספרי מחזות עוד כשי־היו מורים, והם עדיין מוציאים לאור מחזות של טובי המחזאים העבריים והטובים. מימלופקט ועוד. הם מאמינים שהם עושים עבודתם נאמנה ומתמיכים להוציא ספרים הרבה, לא רק את אלה שאין לגביהם זכויות סופרים. בני הזוג נראו בפר־נקפורט, ויש להניח שהוו משם עמוסי זכויות הרשות. למשל, בראש רשימת רבי המכר בין ספרי הכיס באה״ב צועד ספר של ו׳. סי אנדרי־וס ״בלאך אפלי״. ״אור עם״ הוציאו את הספרים הקודמים שלה, 4 בסדרת ״פרחים״. את הספר הקודם בסדרת ״שמיים״ (״שה״מלאך״ הוא השני בה) והספר נוסף, העומד בפני עצמו. שושנה שין אומרת שהמ־כירות של אנדריוס בארץ היו טובות, והסדרה למספר מספרים.

לגבי ״תבונה ורגישות״ אומרת שין שהמהדורה הראשונה (נדל סדין) אזלה, ולא הדפסה שניה כיוון שנודע להם ש״מעריב״ מוציא את הגרסה שלו. בחנות בה רכשתי את העותק שלי הזהירו אותי מפני הספר של ״אור עם״ והיפנו אותי לספר של ״מעריב״.

מענקי מחקר של קרן וולף

בניהול

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

מודיעה על

מענקי מחקר של קרן וולף לשנת תשמ״ז (1986–1987)

לחוקרים אזרחי ישראל והתושבים קבועים בה

במדעי הרוח והחברה תחום המחקר הוא:

מגמות בחינוך במדינת ישראל במשך 40 שנות קיומה

במדעי הטבע תחום המחקר הוא:

כיווני מחקר במדעי החקלאות כולל: ביוטכנולוגיה, גנטיקה של צמחים ובעלי חיים, מזיקים ומחלות, תזונה.

כל המענקים מיועדים לביצוע מחקר בסיסי חדש, ולא יינתנו כפרסים על מחקר שנעשה בעבר.

הסכום הכולל המיועד למענקי המחקר הוא 90,000 ש״ח עבור 4–6 מענקים. המענקים יינתנו לחוקרים למשך שנה עד שלוש שנים, לפי תכנית המחקר והתקדמותו.

לשם קבלת פרטים בדבר הגשת הבקשה למענק מחקר יש לפנות בכתב אל האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, ת.ד. 4040, ירושלים 91040.

המועד האחרון להגשת הבקשות הוא 15.2.1987

״הזז-תא (מערכת רב-תא מורכבת בתוך ארון)
פתר לי מספר בעיות במחסן. ראשית חלקי חילוף יקרי ערך נשמרים היטב מפני אבק ורטיבות. הרב-תא גם חסך מקום יקר בשטח המחסן ומאפשר גישה נוחה לכל חלק. הבוס שלי, נחשון, כבר קנה רב-תא עבור הסניף באילת ומתכנן לקנות עוד שני זז-תא למחסן שלי. אני באמת לא יודע איך הסתדרנו קודם בלי רב-תא״

יוני ל. מנהל מחסנים.
אגף לוגיסטיקה. חטיבה אלקטרו-מכנית.
אלקטרה

רב-תא, איתור קל וגישה נוחה.

רב-תא פתרון מושלם לכל בעיות האיחסון.

* המערכת מודולרית וניתנת להרכבה בשיטות שונות; על שולחן (לקווי הרכבה וקווי ייצור), על קירות, על מעמד, על גלגלים בתוך ארון (זז-תא) ועוד.
* שקיפות התאים מאפשרת איתור קל של חלפים ומעקב אחר מצבי מלאי.
* הפריטים המאוחסנים נשמרים היטב לאורך זמן.

קו הרכבה ב״טלרד״.

רב-תא ניתן להשיג ב:

חוליות
תעשיות פלסטיק

קיבוץ שדה נחמיה, ד.נ. גליל עליון 12145

לכ׳: חוליות תעשיות פלסטיק, קיבוץ שדה נחמיה, ד.נ. גליל עליון 12145
הנני מעוניין
שלחו לי חומר הסבר.
שם ______
כתובת ______
טלפון ______
(רשימה מעודכנת של נקודות המכירה תשלח לכל פונה בכתב)

מיציע הכנסת / עמוס בדרוד

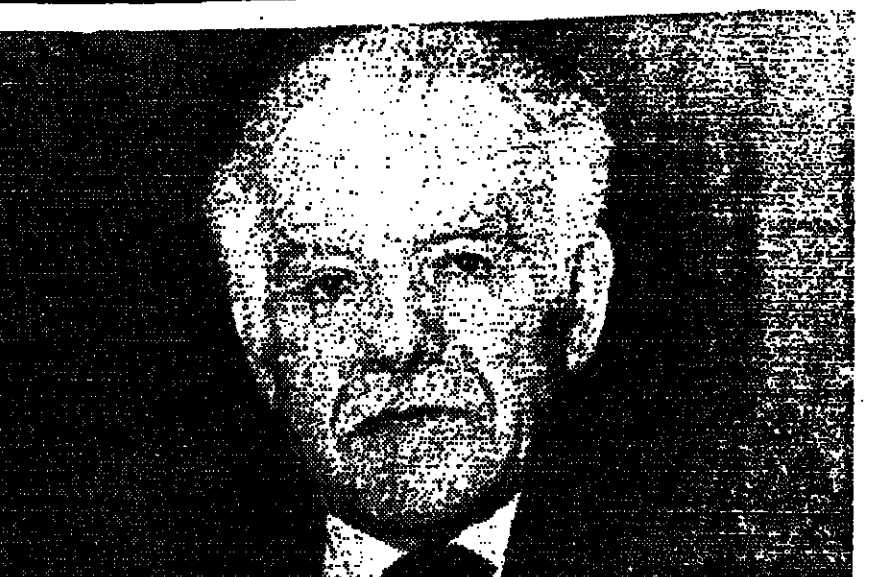
יצחק שמיר: שקט לאחר הרוטציה

השקט הזה הרוגע

ארבעים ימי החסד שנתנו לראשי מפלגת העבודה ליצחק שמיר כדי שיוכיח אם הוא מסוגל לבצע את מדיניות הממשלה על־פי ההסכמים הקואליציוניים — עברו חלפו להם. ובכל זאת שורר בכנסת מין שקט עילאי, מין התרגעות שכמעט משרה שעמום. זאת כאשר אין חסרים מאורעות: מנועי בית־שמש, מכירת נשק לאירן, הצעות אריאמן, איום בעור תחיקה דתית, ועוד נושאים כאלה וכגון. אפילו לישיבות שבועיות בהן נושאים סוערים באים בשליש מבין חברי הכנסת בלבד. בישיבות מליאה אחרות אשר לפניהם ארבעה ח"כים, או 12, הם מתווכחים בעידנות בינם לבין עצמם כאילו היו בוועדה. בדרך כלל אלה מתי־מספר, מסביב לאותו גרעין של מתמידים אשר באוחם על נוכחות. הגרעין כולל את יצחק ארצי, שבח וייס, מתי פלד, אהרן נחמיאס, פנחס גולדשטיין, ועוד כמה שיושבים הרבה אך מתחלפים ביניהם.

האמת היא שהשקט החל עוד קודם לרוטציה. אבל בכל זאת זהו שקט רוטציוני. הוא נעוץ בעובדה שהתחלפו אישים, והמעט בכל אחד מהחילופים בא איש שקט במקומו של מי שהרבה לרעוש או לפחות למשוך תשומת לב. הנה, במקום שמעון פרס שסיגל לעצמו בחודשים האחרונים סגנון תוקפני של ויכוח תוך דיאלוגים נסערים עם אנשי האופוזיציה — בא יצחק שמיר. הוא נוהג לקרוא את נאומו מן הנייר. צריך לשים לב היטב כדי לעמוד על עיקר כוונתו, והנטיה לענות במשפט מוסגר. במקום יצחק מודעי, הר הגעש המתפרץ מדי פעם, בא משה נסים, אשר לשונו כלשון שהוא מדבר באריכות, מנמק כל דבר פעמיים ואפילו שלוש, אבל הוא אינו מתפרץ, אינו בלתי צפוי. בכהונתו בתור שר האוצר הקרים קצת את הרוטציה, אבל הוא משתלב יפה בנוף החדש.

במקום עזר וייצמן בא משה ארנס. ארנס מרבה להופיע בכנסת בתפקידו כממונה על נושא ערביי ישראל, אבל אין הוא פנים חדשות. הוא מוכר כאיש שקול. גם מי שאינו אוהב את דעותיו לא ימצא פגם באישיותו. במקום משה שחל בא, בתור השר המקשר בין הממשלה לבין הכנסת, חיים קורפו. שחל מבנין מעילות רותחת. הוא איש תוסס ומתסיס, קורא משהול, להתליק, לפשר. עדיין לא הגן על הממשלה בהצעות אי־אמון כפי שעשה שחל בתקופה הקודמת של ממשלת האחדות, אבל גם כאן אפשר לצפות שיעשה זאת בסיגנון כמעט אקדמי, מנומק כראוי, בלי ברקים ורעמים רבים.

במקום ח"כ חיים קופמן משמש בתפקיד יו"ר הנהלת הקואליציה ח"כ רפי אדרי. הראשון בעל סגנון בוטה ומתבטא לעתים בקיצוניות. השני מנומס, אינו נוהג להגיב בצורה ספונטנית. דיבורו מדוד, פניו לרוב אינם משנים בהרבה את הבעתם.

יש המעינים שהסגנון החדש עלול להזיק לכנסת, מכיון שהוא מביא אתו שעמום. אין "אקשן" בכנסת. ולעומתם יש הסבורים שדווקא כך אפשר יהיה לעשות עבודה שקטה ורצינית, בלי לסטות בכל פעם מן הנושאים העיקריים בעקבות איזה אירוע או התקפה של מישהו על מישהו אחר. מבחינת התקשורת, שקט מוגזם כמובן אינו רצוי. כאשר משעמם בכנסת עוברות הכותרות לזירות אחרות, כגון הממשלה, ועדת שרים כלשהי, בתי־המשפט, או — במקרה הגרוע — הרחוב. אך אולי לגבי הח"כים ייטיב אקלים נוח לעבודה ולשיתוף פעולה.

טאבה? את מי זה מעניין

כמה ח"כים דרשו זאת, וכך עשתה הממשלה. כל מתביאמנה וכתב־התחייבות בינלאומי שבי אשרת הממשלה, היא מפקידה במזכירות הכנסת למשך שבועיים, כדי שח"כים יוכלו לעיין בו ולהגיב עליו. הודעה על כל מסמך כזה מניחים על שולחן הכנסת. כך הגיע למזכירות הכנסת גם שטר הבוררות בעניין טאבה. חבר כנסת אחד — מתי פלד מן הרשימה המתקדמת [illegible] הזמן להכנת כתבי הטיעון יוקצב מ־150 יום ל־60 יום, מפני שדחיית הזמן עלולה להוליך מכשולים ותקלות שיוכלו בתהליך השלום.

המעניין בנושא זה אינו ההשגה של פלד. המעניין הוא, שפרט לפלד לא פנה איש למזכירות הכנסת בבקשה לראות את שטר הבוררות, שבה דובר עליו והוא רב כל־כך עבר עד שבסופו של דבר זכה לחתימות הצדדים. על כל פנים, איש לא פנה בעשרת הימים הראשונים מבין ה־14 שבהם אמור היה השטר להיות במזכירות.

גם במקרים קודמים — הסכמים עם האיר על שיתוף פעולה צבאי וכלכלי, ועוד — היה ח"כ מתי פלד היחיד שבכלל טרח לגשת למזכירות הכנסת כדי להסתכל במה שנמצא שם.

הפליה במתן רשות דיבור

בשבוע שעבר אפשר היה לראות כיצד מופעל התקנון על־ידי סגני יו"ר הכנסת בצורה שרירותית, שבסופו של דבר גרמה להפליה בין ח"כים ששמרו על התקנון לבין ח"כים שראו בו מכשול מיותר.

באותה ישיבה הוגשו עשר הצעות לסדר היום בנושא מסוים. תחילה ישב על כס היו"ר ח"כ דב בן־מאיר. הוא הודיע, שלא יתן לאיש לדבר יותר מעשר הדקות המוקצבות מכוח התקנון. הוא אכן הקפיד על כך. אך כאשר חלפו כמה נאומים, התחלף היו"ר, ואת מקומו תפס ח"כ דן תיכון. הוא לא שמע את הודעתו של בן־מאיר, שבעקבותיה הפסיק דבריהם של כמה ח"כים בתוך הדקה ה־11. ייתכן שחשב על דברים אחרים.

על כל פנים, כאשר נראה לנו שהזמן מתארך והולכנו למדוד את הדקות שניתנו לח"כ בעזרת שעון־עצר. לא הבאנו בחשבון את הזמן שעבר מן הרגע שבו נקרא שמו של הח"כ עד שעלה לדוכן הנואמים. בדקנו את הנאום, כלומר מן המלה הראשונה של נאומו ועד האחרונה. במקרה היה זה ח"כ [illegible] דיבר 17 דקות ו־44 שניות. מעניין אם גם בענייני כספים נוהג כך הכלכלן דן תיכון; אם הוא מבין ליחידה שהוא אמור לפקח עליה לחרוג, סתם כך, ב־70% מתקציבה.

שוטרים וגנבים / ראובן שפירא

הבעיה של הנציב מיימון

שמעון מלכה, חיים גליק ודבי שגיא — שלושת העוזרים הבכירים של נציב שירות בתי הסוהר הקודם, רפי סויסה, יצאו מנצחים בהחלטת בג"צ מהשבוע שעבר שהורה להחזיר אותם לאלתר לתפקידיהם, מהם הועברו לפני כמה חודשים. מתחילת השבוע כבר מתפקדים השלושה בתפקידיהם הקודמים, אבל בשלב זה, לנוכח כניסתו לתפקיד של הנציב החדש, לא ברור אם הם יוכלו להמשיך בתפקידיהם, ואם כן לכמה זמן. השלושה מהווים בעיה לנציב החדש דוד מיימון.

החלטת בג"צ לטובתם של שלושת העוזרים והנגד נציב שירות בתי הסוהר לשעבר ושר המשטרה, מתמיאה גם לעבודתם של מבקר משרד המשטרה אברהם ארן ועוזרו בג"מ איתן גולן שחקרו בתלונות שלושת העוזרים נגד רפי סויסה. ההחלטה מקבלת את עמדת המבקר ועוזרו בקשר לטוהר כוונותיהם של שלושת העוזרים כאשר הגישו את התלונות נגד סויסה.

מאתמול נכנס למעשה שלושת העוזרים על הנציב החדש מיימון, שבשבועות האחרונים, בתקופת "החפיפה" כבר עבר עם עוזרים אחרים בלשכת נציב שירות בתי הסוהר. כל הידוע גם היה מרוצה מהם. סביר להניח שהנציב החדש מיימון אינו אוהב את ה"הנחתה" הזאת של בג"צ בקשר לעוזריו האישיים.

בג"צ נתן אמנם (הנימוקים להחלטה עדיין לא פורסמו), גיבוי חד כשר לשלושת העוזרים החוזרים ללשכת נציב שירות בתי הסוהר, אך הוא לא יוכל להסיר חשד מלבו של הנציב החדש, לנוכח פעילותם של שלושת העוזרים בלשכת הנציב הקודם. שלושת העוזרים שהיו קרובים ביותר לסויסה — כלפי חוץ וכלפי הנציב עצמו, שהציגו חזות של נאמנות ללא סייג, תוכם לב כלפי הממונה עליהם — אספו כל אותו זמן חומר מרשיע נגדו בתוך לשכתו ובין מסמכיו. עכשיו עם החזרתם הכפויה מתייחסים רבים בשירות אליהם בחשדנות ובחוסר אמון.

אלוף (מיל.) דוד מיימון שבעבר כבר נזקק לפתור מצבים מסובכים יצטרך למצוא דרך לפתור את התסבוכת שנוצרה בתוך לשכתו. אין ספק ששר המשטרה חיים בר־לב, שהצהיר ביום ראשון השבוע עם שובו מחו"ל ש"בג"צ לא קבע שהעוזרים הוותיקים של הנציב צריכים להישאר בתפקידיהם עד לסוף הדורות ושזכותו של הנציב החדש לקבוע לו את עוזריו", יסייע למיימון לצאת מהסבך. בר־לב בעצמו לא מרוצה כמובן מהחלטת בג"צ, שיש בה מתיחת ביקורת גם עליו.

לנוכח החודשים הסוערים והזעזועים הרבים שעברו על שירות בתי הסוהר והצורך להחזיר את השירות לתפקוד סביר ויעיל, תהיה חשיבות רבה למינויים ולשינויים שעליהם אמור להחליט הנציב דוד מיימון.

דמיאניוק לא יסע (בינתיים) במכונית משוריינת

ימים אחדים לפני שהובא ג'ון דמיאניוק, החשוד בפשע הנאצי "איוואן האיום", לישראל, בתחילת השנה, הציגה המשטרה לראווה מכונית משוריינת שנשכרה מחברה להובלת כספים "בריקנס" אשר הוכשרה במיוחד להסעתו בארץ של דמיאניוק. המכונית שדפנותיה וחלונותיה משוריינים וחסינים בפני ירית קליעים, הוסבה לייעודה החדש ויוצאה הוכן בשירות המשטרה. מומחי המכונאות בסדנאות המשטרה עמלו להפוך את המכונית הבלתי שגרתית לרכב משטרתי. היא נצבעה בצבעי הכחול לבן של המשטרה וקיבלה לוחית זיהוי משטרתית אדומה.

על גגה הותקנו מערכת כריזה, סירנה ואורות מהבהבים כחולים. בתוכה הופעלה מערכת קשר משוכללת ונעשו ניסויים כדי לבדוק את עמידות הפלדה והזכוכית המשוריינת. המבנה הפנימי של המכונית המשוריינת, שדלתותיה נפתחות רק מבפנים על ידי מערכת חשמלית, שונה. הותקנו בה מושבים מיוחדים לנוחותם של העציר שהיה אמור להיות מובל בה ושל מלוויו המשמרים.

המכונית היקרה נשכרה מחברת "בריקנס" תמורת סכום חודשי נכבד, לפי גרסת המשטרה — 1,000 ש"ח בחודש. בפועל מתברר, זכה ג'ון דמיאניוק לנסוע במכונית המשוריינת רק פעם אחת או פעמיים, נסיעה קצרה בלבד. במשך חודשים חנתה המכונית המיוחדת ללא שימוש בסדנת המשטרה עד שהוחלט להחזיר אותה לחברת "בריקס" כדי לחסוך למשטרה את תשלום דמי השכירות.

המכונית נצבעה מחדש בסדנת המשטרה והוחזרה לצבעה האפור הקודם. כל המכשור והמתקנים המיוחדים הוסרו ממנה וג'ון דמיאניוק נאלץ להיטלטל, למרבה אכזבתו, במכונית אסירים רגילה מבית הסוהר ברמלה שבו הוא מוחזק, לירושלים שם נערכים הדיונים במשפטו. הוא לא נלהב מהסידור החדש כפי שהתבטא בדיון האחרון בעניינו, כאשר טען שלא נוח לו במכונית הרגילה שהובילה אותו ושהוא נחבל בזמן הנסיעה.

במשטרה לא מתרגשים בינתיים מטענותיו של דמיאניוק על "הדר רעה" בתנאי הנסיעה (המושב שלו במכונית המשוריינת אכן היה מושב מרופד ברוחב רב, לעומת המושבים הספרטניים במכונית הרגילה להובלת אסירים), אך בשלב זה לא מתכוונים במשטרה להחזיר את המכונית המשוריינת לשירותו של העציר המפורסם.

הממונים על אבטחתו של דמיאניוק סבורים שניתן לשמור על חייו מפני התנקשות גם בתנאים רגילים ואין צורך להשקיע כספים במיוחד כדי להחזיק עבורו מכונית משוריינת.

דובר המשטרה שהתבקש להתייחס לנושא אמר כי היערכות המשטרה בקשר לאבטחתו של דמיאניוק נעשית על פי שיקולים ונתונים שהוא מנוע מלפרסם. "בזמנו נקטנו באמצעים מסוימים, לרבות שכירת מכונית משוריינת, לאור שיקולים ונתונים שהיו נכונים אז". אמר הדובר שהסביר כי בשלב זה סבורה המשטרה שהיא יכולה "להסתדר" ללא המכונית המשוריינת.

גם קצינים בכירים פורשים בגלל השכר הנמוך במשטרה

תופעת הפרישה מהמשטרה הנמשכת בקצב מדאיג בחודשים האחרונים, הגיעה גם לקצונה הבכירה, שיוצאת משורותיה שכר סביר לעומת הקצינים הוותיקים והשוטרים מן השורה. בשבוע האחרון נודע על שני קצינים בכירים, אחד מהם מהמחוז הצפוני והשני מפקד מרחב השרון של המשטרה נצ"מ נסים מעוז, שהגישו בקשות התפטרות מהמשטרה מסיבות אישיות־כלכליות, לנוכח תנאי השכר הירודים והצעות עבודה קוסמות בחוץ.

נצ"מ מעוז, עורך־דין במקצועו שעשה את לימודיו והתמחותו במסגרת המשטרה, נחשב לקצין טוב ונבון ולדעת גורמים במשטרה פרישתו היא הפסד גדול. מעוז נכנס לתפקידו לפני כשנה בלבד.

אחר המועמדים להתפטר הוא סגן מפקד מרחב לכיש סנ"ץ משה פרידמן, שהיה בעבר מ"מ מפקד היחידה המרכזית של משטרת מחוז תל־אביב.

כבר בעבר עם הודעות הפרישה של הקצינים הבכירים מבשילים להזדפסק "בטיסונות" שוטרים וקצינים ותיקים מכל יחידות המשטרה ובעיקר מהיחידות המבצעיות. כיום חסרים עדיין כ־700 שוטרים לאיוש התקנים הקיימים, אך הבעיה חמורה הרבה מעבר לנתון המספרי. בשנה האחרונה אמנם גויסו שוטרים חדשים לכיסוי הפער שנוצר עם ההתפטרויות, אך רבים מהם עדיין אינם כשירים לשיבוץ ביחידות המבצעיות, כגון בילוש, סיור ומודיעין שהוכו ב"מכת" ההתפטרויות. נודע על יחידות מבצעיות המתפקדות כיום עם חצי ואפילו שליש משוטרי־השטח המבצעיים. הדבר פוגע באופן מוחשי ומשמעותי בפריסת המשטרה בשטח, במאבקים ובתצפיות למשל, וביכולתה ללחום בפשיעה.

ראשי המשטרה ומשרד המשטרה שזה כשנה מתריעים על הפגיעה בתפקוד המשטרה בגלל ההתפטרויות הרבות, כמעט הרימו ידיים. הם אינם יודעים מה עוד אפשר לעשות כדי לשפר את שכר השוטרים, כי התקציב אינו מצדיק זאת. הם גם אינם יכולים עוד לבלום את נשירת השוטרים המבצעים את השוטרים המסורים, המאיימים להתפטר באופן קולקטיבי ולצאת להפגין ברחובות. בפיקוד המשטרה חוששים עכשיו שיקרה הגרוע מכל.

תיק תיירות / זוהר בלומנקרנץ

המאבק על ההיטל

סוכני הנסיעות והתיירות החליטו לצאת בגלוי כנגד משרד האוצר ולנקוט בצעדים מעשיים במאבקם בנושא תשלום ההיטל בשיעור 20 אחוז על רכישת כרטיסי טיסה לחו"ל. סוכני הנסיעות והתיירות אשר יידרשו לשלם את ההיטל על מכירת כרטיסי טיסה שתמורתם שולמה במט"ח בדרך של העברה בנקאית מחו"ל או המחאה משוכה על בנק בחו"ל לפקודת הסוכן בארץ, יגישו באופן אוטומטי "השגה" על שומת מבקרי המע"מ, בתוך 30 יום ממועד קבלת השומה. במקרה של דחיית ההשגה יגישו משרדי הנסיעות ערר לבית משפט השלום שבכל אזור של המשרדים, שוב תוך 30 יום ממועד קבלת דחיית ההשגה.

זאת בשל המחלוקת שהתגלעה בנושא זה בין אגף המכס והמע"מ במשרד האוצר להתאחדות סוכני הנסיעות והתיירות. על פי עמדת סוכני הנסיעות והתיירות פטורים מההיטלים אותם שירותי קרקע שנמכרו לתושב חוץ או לבעל פספורט זר ושתמורתם שולמה במט"ח בדרך של העברה בנקאית מחו"ל, או המחאה המשוכה על בנק בחו"ל, לפקודת הסוכן בארץ. המכס דורש מסוכני הנסיעות והתיירות להעביר לקופת האוצר גם את תשלומי ההיטל עבור שירותים שנרכשו בצורה זו, ואשר לא ניגבו עד היום על ידי המבגר.

מאבקי כח בארגון המלונאים

המושב המתקרב של הוועידה הארצית של התאחדות המלונות בישראל — שתתכנס ב־10 בדצמבר למשך יומיים בתל־אביב — תחשוף מאבקי כח בהתארגנויות פנימיות במגזר המלונאות. תפקיד יו"ר ההנהלה של הארגון יבוטל, ובראשו יעמוד נשיא אשר ייצג את התאחדות המלונות, יהיה אחראי לפעולת מוסדותיה ויעמוד בראש ישיבות ההנהלה. ייבחר ממלא מקום לנשיא, אשר ישב בראש בישיבת מועצת ההתאחדות וימלא מקומו של הנשיא בעת היעדרו. לנשיא ייבחרו שני סגנים. כמועמד יחיד, בשלב זה, לתפקיד נשיא הארגון עומד אלי פפושדו, מבעלי מלון אביה סונסטה בטאבה ומי שמכהן כיום כיו"ר ההנהלה. מוריס קסטו, המשמש כיום כנשיא הארגון, לא מתמודד לתקופת כהונה נוספת. אולם נתן את הסכמתו לשינוי הארגוני, קרוב לוודאי כדי לקדם ולתמוך בבנו, המלונאי אבי קסטו, המועמד לתפקיד ממלא מקום הנשיא.

התנכלויות פוליטיות במשרד התיירות

תלונה בכתב על "התנכלות מצד פקיד בכיר, יועץ שר התיירות, בירושלים, על רקע עיצומים שנוקטים עובדי סניף משרד התיירות בחיפה במחאה על הצנחתו הפוליטית של חבר המפלגה הליברלית לתפקיד ראש יחידת הביקורת בחיפה", הועברה לנציב תלונות העובדים בנציבות שירות המדינה, על ידי שני עובדים בלשכת התיירות הממשלתית בחיפה.

במכתב מתלוננים שני הפקידים, כי יועץ שר התיירות אהרן טייטלמן, סירב לאשר להם תשלום עבור עבודה בשעות נוספות, כיוון שהם נוקטים בעיצומים במחאה על "הצנחתו הפוליטית", כהגדרתם, של פקיד אחר, אברהם ססובר לראש הסניף וליחידת הביקורת בחיפה. לטענתם הם נוקטים בעיצומים כחוק, בהתאם להחלטת הסתדרות עובדי המדינה במועצת פועלי חיפה, אשר הכריזה על סכסוך עבודה בנושא זה בסניף משרד התיירות בחיפה. לטענת שני העובדים, אין זה מתפקידו של יועץ שר התיירות לאשר או לסרב לאשר להם שעות עבודה נוספות. התנהגותו נובעת, לטענתם, מעמדתם בנושא סכסוך העבודה. לטענת שני העובדים הופעלו עליהם לחצים לבטל את התלונה כנגד יועץ השר אצל נציב קבילות העובדים.

דוברת משרד התיירות, רבקה גגני אמרה בתגובה, כי "התשלום עבור ביצוע השעות הנוספות לא אושר, כיוון שהעובדים נוקטים עיצומים מאמצע החודש. ניתנה להם הוראה שלא לבצע שעות נוספות, כיוון שעובד הנוקט בעיצומים בשעות העבודה הסדירות, אינו יכול לעבוד שעות נוספות."

לדבריה מינה מנכ"ל משרד התיירות, רפאל פרבר, את יועץ השר לעסוק ולטפל בנושא זה. סופר "הארץ" מציין, כי מינויו של יועץ השר אהרן טייטלמן לתפקידו, שימש בזמנו נושא למאבק והכרזת סכסוך עבודה מצד ועד עובדי משרד התיירות, במחאה על "הצנחתו הפוליטית", כהגדרתם אז.

אסיסטיקארד אינטר נשיונל תרחיב פעילותה בארץ

חברת אסיסט־קארד אינטרנשיונל תשתף פעולה עם משרד התיירות בעידוד תנועת תיירות מדרום אמריקה לישראל — על כך נמסר מהחברה, בתום פגישה שקיים סגן נשיא החברה עם מנכ"ל משרד התיירות רפאל פרבר. שיתוף הפעולה יתבטא במבצעי עידוד משותפים שיכללו פרסום ופעולות קידום נוספות. בשיחה נידונה גם האפשרות לביצוע מבצעי עידוד לתנועת תיירות מדרום אפריקה לישראל. אסיסט־קארד היא רשת סיוע בינלאומית לתיירים שמרכזה בז'נבה.

הסיוע ניתן עם קבלת שיחת טלפון בגובייגא של התייר במצוקה, וכולל בין השאר סיוע משפטי ורפואי, מציאת מלון חלופי במקרה הצורך, טיפול במסמכים אבודים, איתור מטען ויצירת קשר עם קרובי משפחה. בשיחה עם מנכ"ל משרד התיירות נמסר, כי מספר מקרי הסיוע לתיירים זרים בהם מטפלת החברה בישראל הוא הרביעי בהקפו באירופה לאחר ספרד, איטליה וצרפת. 25 אחוז מבין רוכשי כרטיסי החברה הם יהודים. ביקור של נ'נטי בישראל נועד לסייע בהרחבת השירות לתיירים מישראל. סגן נשיא החברה נפגש עם סוכני נסיעות ותיירות, כדי לעמוד על הפוטנציאל בישראל העשוי להזיק לשרותי החברה. בחברה 2,400 עובדים ב־630 ערים, ב־66 מדינות.

איפה הם היום / שמעון סאמט

שבעים שנות מכחול

ציונה תג'ר, 86, ממשיכה לצייר כצורך נפשי

ה"מי ומי" בחוגי האמנות התרבות בתל אביב, עם ראש העיריה ובנותיה, באו לפני ימים מספר לתצוגת מזכרת־שמפנית של תערוכת אמני המכחול בארץ ישראל, שלפני 60 שנה (בשנת 1926) התארגנו ל"התמרדות" נגד אסכולת משכן האמנות "בצלאל" שבירושלים, שבראשו עמד פרופסור בוריס שץ ז"ל — למען אמנות מודרנית ברוח חידושי העולם, בתחום יצירות המכחול והפיסול.

בהתרגשות ובהוקרה קיבלו הבאים את פני הרבנה בימינו ציונה תג'ר בת ה־86, שכבר כשבעים שנה מכחול הציור בידה והיא ממשיכה לצייר אף כעת, "עם תקווה שעל אף גילי אני עוד אוסיף לצייר ושהדי אמנות הציור יוסיפו להשוק בכפרי מכחולי" — כדבריה. היא לא רק את משדיי "הבורות המתמרדים", אלא אף האשה/הציירת האחרונה הממשיכה מאז ועד עתה לעסוק בציור כ"צורך נפשי ובמקצוע גם יחד".

במפגשנו, לפני ימים מספר, בדירתה שבתל אביב מצאתי עדיין אצל ציונה תג'ר עירנות, תוססנות וכושר־שיחה על חיים כיום, בשילוב עם זכרונות הימים עברו. קירות הדירה מכוסים תמונות, משלה ולא משלה. בין הציורים שעל שולחן הדר והקבלה תעודת־זקלף על הבעה ל"יקירת תל אביב". כאות הוקרה על מכלול פעולתה האמנותית ועל קשרה ההדוק עם העיר תל אביב, בה היא שוכנת ויוצרת כבר שנים רבות. כן מוצגים לראווה צילומי נכדיה, ילדי בנה היחיד, איש קיבוץ נחל עוז וסגן שר החקלאות אברהם כ"ץ־עוז. "הוי נתנו לי הרבה אושר והעניקו לי גם השראה" — היא אומרת תוך הדגשה שהציור בשבילה הוא לא רק מקצוע אלא גם מעין תפילה שביטויה במכחול.

ציונה תג'ר, ילידת יפו, נכדה למשפחה שעלתה עוד במחצית המאה הקודמת מבולגריה והיתה מראשוני בוניה של תל אביב. תג'ר סיגלה לעצמה, מאז נעוריה, סגולות קשר בל ינתק עם ארץ ישראל, לא רק כאמנית הציור אלא גם כלוחמת עיקשת למען תחייתה והעמקתה של השפה העברית. כשמשה גם כמזכירת "צרור מגיני השפה". ב"שעת המבחן" שבתקופת מלחמת העולם השניה היא התגייסה לחיל העזר העברי ("האי־טי־אס" לנשים עבריות) ואף שהורה פעלה בשורות "המשמר האזרחי" — כל אלה מבלי "להזניח הציור" איפעם את מכחולה.

היא זוכרת עדיין היטב את ימי ההתגבשות הראשונית של "המתמרדים" בימים ההם", שערכה ב־1926 בצריף תיאטרון "אוהל" שעל שפת הים בתל אביב, סמוך ל"בית האדום", מקום בו שוכן כיום מלון שרתון. נערכו אז שלוש תערוכות קבוצתיות של 18 ציירים ופסלים, שביקשו "דרור" להשקפתם האמנותית המודרנית במסלכת הציור הארץ ישראלית — מעבר לממשלת "בצלאל". התערוכה הראשונה היתה בשנת 1926 עם לובין, פלדי, פרנקל, ראובן רובין, יונה שכטר, שמי, זארצקי, ציונה תג'ר, גוטמן, ליטוינובסקי ואליהו ניומן (באמת), שהציגו 39 תמונות שמן, 10 ציורים בצבעי מים, 6 פיתוחי נחושת ו־20 רישומים. לתערוכה השניה, שנערכה בשנת 1927 הצטרפו הציירים ספרוניקוב (אלתגני), דוד גבות, פרסמן, אלואיל והפסלת חנה אורלוף ואילו לשלישית, שנערכה שנה אחר כך, השתתף גם הפסל מלניקוב.

יהודה גבאי היה בימים ההם אחראי, מטעם תיאטרון "אוהל", לארגון התערוכות הללו. לשאלה למה נערכו אז התערוכות הללו דווקא בבניין התיאטרון באה התשובה שהדבר נעשה על רקע ה"מאניפסט ההפגנתי" של מייסד ומנהלו של תיאטרון "אוהל" משה הלוי ז"ל אל אמני ישראל, נגד "פיזור הכוחות האמנותיים העבריים־היוצרים בארץ ישראל — בבודדות איש איש באוהלו וכמחיצתו בלבד ישעל במקום ליצור ריכוז ארגוני־מקצועי־חברתי־אמנותי". לשם כך הציע הלוי את "בית תיאטרון "אוהל" (שפעל בראשיתו) כ"בית ועד ומשכן" לאמנים, מעין "כנסת לאמנות".

למשה הלוי היתה ביזמתו זו גם מטרה נוספת: קירוב האמנים ואנשי רוח שבאמנות, ספרות ותרבות למעמד האדם העובד הפרולטארי, המאורגן בהסתדרות העובדים הכללית, שבהשראתה ובסיועה הוקם ופעל תיאטרון "אוהל". המשורר ה"מרדן" דאז אברהם שלונסקי הגביר: "מעתה ואך צריך שיימצא בית־כנס משותף, בו ישכון הפייטן בתוך חגו של הצייר ואלו הצייר בתוכו של המוסיקאי. כולם בצוותא."

מנהלת מוזיאון רובין, גב' כרמלה רובין, בירתה ומצאה שמראשוני המבקשים אפקים חדשים לאמנות הציור והפיסול הארץ ישראלי שהשתתפו בשלוש התערוכות הראשונות ואו נמצאים אתנו כיום ציונה תג'ר (הציירת היחידה שמאז ועד היום לא פסקה מלצייר ומהצגת פרי מכחולה לשוחרי האמנות), דוד גבות (שוכן כיום במעלות) מוסיה בוגר־שוב, ויונה שכטר־סליק — הגרים בתל אביב. הללו אף באו לתערוכת המזכרת שבמוזיאון רובין ואילו את הצייר אליהו ניומן פגשה גב' רובין בניו יורק, שם הוא שוכן ואף מצייר.

בשיחה אתי אמר לי יצחק כץ שציונה תג'ר — אשר הרבתה להתחרות עם שאר אמנים במקומו — ראתה באמנות הציור את "מלוא תשוקת חייה הרוחניים", והיתה עם זאת גם גורם חברתי תוסס. היו לה אמנם במרוצת השנים שורה של תערוכות, ולא מעט מציוריה מקשטים קירות של דירות ומוסדות, אך כאמנית "באה בימים" היא חושקת כעת מאוד בקיום תערוכה רטרוספקטיבית ממבחר יצירותיה במוזיאון תל אביב. אלא שהקובע או הקובעים בירוזן "נותנים לה לחכות" כבר כשלוש שנים, בבלי שתוכל אפילו לחוש את התאריך המיוחל לכך. היא סבורה שהמפתח לפתיחת שערי המוזיאון לתערוכה שכזאת הוא בידי מנכ"ל המוזיאון, מר ספס, והוא כנראה מחכה ל"שעת כושר" — מעידה ציונה תג'ר בנימה שהרגשתי בה מרירות. "מר ספס אמר לי בקשר לכך שיש אמנם החלטה עקרונית, אבל המועד בוא יבוא בעיתו".

חריקות בתעשיית הנשק הצרפתית

מאת ז'אק איסנאר
Le Monde
מיוחד ל"הארץ"

קבוצת דאסו־ברגה סובלת מתרסנות ובצית, על פי הודאת היו"ר — המנכ"ל החדש שלה, סרג' דאסו, ונראה שכל התעשייה הצרפתית מסובכת בשיבוצים. גם הקבוצה התעשייתית של נשק לחילות הקרקע (ראשי תיבות ג'יא"ט) שעשרות מהכנה מפחדים פחות או יותר בכל רחבי צרפת, אינה במצב טוב שכן בקצב ירידת המכירות שלה ופי הפסדיה התעשייתיים שיצטברו עד 1990 יגיעו לשלושה מיליארד פראנק.

מזה זמן רב השתעשעה דעת הקהל הצרפתית באמונה שהתעשייה הבטחונית משגשגת וכי על־פי כל הסימנים הצלחתה מובטחת לה. עוד ב־1986 נראתה התדמית נכונה. סקטור זה הגיע למחזור מכירות כולל שעלה על 100 מיליארד פראנק. הודות לייצוא שלה, בהרבה על היבוא הוא תרם 25 מיליארד למאזן המסחרי. הוא העסיק 300 אלף איש ואפילו 400 אלף, ועם זאת "תור הזהב" של התעשייה הבטחונית הצרפתית הוא נחלת העבר, אם להאמין לניתוח של ועדת הביטחון של הפרלמנט הכלול בדו"ח של ז'אן פיאר באומשאר, ציר המפלגה הגוליסטית.

פיטורי 700 עובדים

תקופת הזוהר חולפת — אלה דברי במהותם. שני אירועים חשובים ציינו ב־1985 ו־1986 את המפנה. ראשית, אבדן חוזה למכירת מטוסי קרב, שלבסוף הזמינה אותם ערב הסעודית מבריטניה, איטליה ומערב גרמניה, בסכום גדול של 35 מיליארד פראנק. מאוחר יותר גם הפסידה צרפת חוזה למכירת תותחים, אותם הזמינה הודו משוודיה במחיר תשעה מיליארד פראנק. כותב הדו"ח של הוועדה מציין: "לא מתקיים כרגע משא ומתן על חוזה גדול שאפשר לקוות לחתימתו ב־18 החודשים הבאים". שתי החברות המעורבות חשות היטב את תוצאות הכישלון הזה. דאסו־ברגה מדברת על פיטורים צפויים של 700 פועלים, למעלה מ־4% משיעור הפועלים הכולל. ג'יא"ט מתלוננת על עודף עובדים בסדר גודל של 3,200 מקבלי שכר, היינו כרבע מכלל העובדים שלה.

400 מיליון פרנק הפסדים

למעשה, אף כי המספרי הייצוא הרשומים אצל שתי חברות אלו נובעים גם מסיבות אחרות של המשבר הכלכלי. דאסו־ברגה וג'יא"ט אינן החברות היחידות עליהן מאיים מיתון מכירות.

הדו"ח של באומשאר המתאר היטב מצב שורה שלמה של חברות נשק התקועות במצב בעייתי. סיומה של תכנית מאואנו (6 אניות מלחמה ו־24 מטוסים) שבוצעה עם ערב הסעודית, יאלץ את חברת לתריאנט לחפש צינורות שיווק אחרים. לנוכח ירידת הייצור העלתה חברת איר־ספסיאל הלאומית תכנית לפיטורי 2,400 איש. לחברת לושאר, יצרנית התחמושת הפרטית, חסרים 400 מיליון פראנק במאזניה ב־1986 ו־1987 כדי להפעיל את פסי הייצור שלה. חברת סאגואדד ואבדה השנה, ככל הנראה, קרוב לשליש מכוח העבודה שלה והיא תחזור לשיעור העובדים שהיה לה בשנות ה־70. אדוזמיסיל המייצרת טילי נ"ט ונ"מ בהצלחה רבה תדרוך במקום עד 1988.

איך הגיעו הדברים לידי כך? הממשלות הצרפתיות השונות, בלי שום קשר להרכבן הפוליטי, עודדו את התעשיינים הצרפתיים לייצא במלוא המרץ כדי לצמצם על ידי מה שמכונה אפקט הייצור בסדרה את מחיר החומרים המיועדים לשוק הפנימי. כיום לנוכח תחרות פרועה של ספקי נשק אחרים בעולם ובהתחשב בלקוחות זרים שלא אחת יש לנקוט נגדם אמצעים בגלל חוסר המשאבים הפיננסים שלהם, פוטנציאל הייצור הצרפתי הוא מעל לנדרש.

הלקוחות במשבר כלכלי

כל הגורמים מצטרפים יחד כדי להקשות עוד יותר על התעשיינים. ירידת הדולר — המטבע על פיה מחושבים מרבית חוזי הנשק — היא לטובת היריב האמריקאי ושולי הרווחים של היצרנים הצרפתיים, גם כאשר הם גוברים על המתחרה, הולכים ומצטמצמים, כפי שציין אנרי מארטר, נשיא חברת ארוספאסיאל. כד כבד, אומרים, אבל דאסו־בראגה, משתנים שוקי הנשק. הלקוחות נתונים במשבר כלכלי בגלל ירידת מחירי הנפט. הגלם אותם הם מוכרים או ירידת מחיר הנפט. האחרים בתורם בוחרים לנקוט בעצמם להתך קלטות התעשיות הבינלאומית על ידי פיתוח תעשיית נשק משלהם.

צרפת הגיחה לעצמה להסתגר בענפי התמונות שאינה יותר היחידה היכולה להציע אותם. היא הסתגרה ב"אחרי ציד שטורים" בהם אינה יותר בעלת הפריווילגיות היחידה. "המכירות לערב הסעודית בלבד הסתכמו ב־1982־85 ביותר ממחצית המחזור העסקי של ג'יא"ט בייצוא", כותב קלוד אבנראנד בדו"ח המוקדש לנשק קרקע והמיועד לשר ההגנה, אנדרי ג'ירד המודאג מ"חוק לאות הר גירולית" זו.

האם קיימת תרופת פלא? "נהיה אוויליים לגמרי אם נגמה לייצר את כל סוגי הנשק שלנו בעצמנו", אומר זירה. "כל המדינות חייבות במוקדם או במאוחר לייצר סוגי נשק אותם הן מיטיבות במיוחד לייצר, ולגבי סוגי נשק אחרים עליהן לשתף פעולה עם מדינות אחרות או לקנות את החסר להן בחו"ל. צרפת חייבת לייבא קצת יותר ולייצא פחות". אם לקבל את דבריו כפשוטם, הרי הם מהווים סטיה מהדוקטרינה המקובלת. לייבא יותר פירושו להגדיל את הנגישות הכלכליות ואת התלות המסחרית של חברות המייצרות גם עבור כוחות הצבא של המדינה. פירוש הדבר גם להחליש — כפי שאכן קרה היום — סקטור אסטרטגי של הייצור הלאומי, ללא תקוה עם זאת להחזירו למצב של איזון. ושיתוף פעולה פירושו, כפי שמדגיש באומשאר בדו"ח הפרלמנטרי שלו הוא לסמוך על השותף שלך לטוב ולרע שיעריך נכונה את ציוד התומרים, מחזירים ומועדי הייצור, ויתחלק איתך בצורה צודקת ברווחים ובהפסדים.

האמת היא שלתעשייה הבטחונית הצרפתית אין ברירה. היא נאלצת לנווט לעצמה דרך בין שלושה נתיבים אלו בעת ובעונה אחת על אף הסרוטנים של כל אחד מהם. בדומה לפעילויות כלכליות אחרות, תהליך הפשרה וביטול תקנות ההגבלות נמצא כעת בעיצומו גם בסחר הנשק הבינלאומי, וכשאמצעי המגן הלאומיים פוקעים אחד אחר השני נכנס הייצור לשלב יותר הומה.

על הכוונת

רשות הפישפוש

בתחילה — הסברים חייבים להיאמר — רציתי לשבץ את העניין במדור "בארץ חלם". כאשר התייעצתי עם חכמי חלם, נעלבו הללו עד עמקי נשמתם. "אצלנו יש היגיון אחר, נכון, מתנגדינו טוענים שההיגיון הנקוט במקומותינו הוא במהופך, ניחא, שיהיה. אבל איש עדיין לא העלה כנגדנו את האשמה, כי בארצנו נוהגים בניגוד לכל היגיון. זה — לא, אבא, תפשפשי באמתחתך, ותמצאי לדברים הללו מדור אחר", אמרו.

פשפשתי. האמת? לא מצאתי. אבל לא יכולתי לעשות דבר כנגד הטיעון המשכנע של אותם חכמים. מכיוון שהדברים נוגעים לרשות הרישוי בחולון, השייכת למשרד התחבורה, פניתי, לפני כחודשיים גם ללשכת דובר משרד התחבורה. אבל עד כה לא השמיע את דברו.

נו, ומכיוון שכך, שמתי את פרשיית רשות הרישוי בחולון "על הכוונת". אם כיוונתי לאנשי חלם צודקת או לא — תשפטו בעצמכם.

העניין הראשון הוא כולו מספרים צרופים. יש באזור שבו מטפלת הרשות בחולון, כ־8,700 תלמידי נהיגה רשומים במחשב, ועוד כ־2000 שטרם נכנסו למחשב. כלומר, למעלה מ־10 אלפים תלמידים. אלה לומדים אצל כ־200 מורי נהיגה. התלמידים הללו נזקקים — כל אחד בנפרד — לשני טופסי הרשמה (בדיקה רפואית ובקשה להוצאת רשיון נהיגה).

למורים יש משרד בתחום רשות הרישוי, והם מוכנים לספק לתלמידים את הטפסים ממשרדם, כמובן. בכך היו 200 מורים חוסכים לפקידי הרישוי את הצורך להתעסק עם כ־10 אלף תלמידים. חיסכון של 1:50. יופי, לאו — לאו ולמה? כי הפקיד בחולון, על פי הנחיה "מינהלית", אינו מוכן לספק טפסים כאלה למורים, אלא בקצב של 2 טפסים למורה, לכל ביקור. מה זה, תשאלו. אלמלא בדקתי את העניין שם, במקום, גם אני לא הייתי מאמינה: מורה שיגש לאשנב חמש פעמים, יקבל חמש פעמים 2 טפסים. בפעם אחת — לא, ואחר כך הם בוכים על בעיות כוח אדם. אנשי חלם רחוקא צוחקו. עד לכדי כך אפילו הם לא הגיעו.

הלאה. תלמיד שירצה להיכלל ברשימה במחשב, צריך להגיש טופס ממולא. אבל במשרד הרישוי בחולון לא מוכנים לקבל טפסים כאלה מהתלמידים, רק מהמורים. תאמרו: נו, הם רוצים לחסוך זמן. יופי. תראו איך עושים זאת בסגנון הרשות הנ"ל: האשנב לנושא זה פתוח מ־11.30 עד 12.30 בלבד. מורה הנהיגה, שאינו רואה רע בשירות זה לתלמיד, גם אם נכפה עליו, נדרש להזדמן למקום בשעה מאד מסוימת ביום. באותה שעה הוא לא יכול לעבוד להכנסתו, או לאכול צהריים עם משפחתו. הוא לא עצמאי, כמוגדר בחוק, אלא משועבד לשעון הרשות.

תאמרו, יש כאן מוד אירגוני, ייעול המערכת וצימצומה, תוך העסקת העובדים בנושא מסוים במינימום זמן ביום, כדי שיוכלו להגיש שירותים אחרים לבאי הרשות. הלוואי!

האמת הפרוזאית שונה לחלוטין, הפקידים נדרשים אמנם במקום אחד, אבל זמנם אינו מוקדש למתן שירות לציבור, אלא לתיקון פאשלות. הפאשלה האחרונה היתה, של מישהו, ששלח מכתבים של דואר, ללא סימון המיקוד. הדואר השדרן החזיר להם את כל השקים מלאי התבונות, ועכשיו הם עושים מחדש, בזמן כפול ומשולש, את מה שלא עשו במקור. וזה לוחש לי חכמי חלם, דווקא נוצר. גם מצד פקידי הרישוי ובעיקר מצד הדואר. אלה גם אלה היו מקבלים אצלם אותות "חת־שתיים".

והנה, הגיע התלמיד לטסט הסיומי. השיטה המקורית של רשות הרישוי בחולון מגלה גם כאן עיקביות מעוררת הערצה. מאז שהתלמיד מוגש על ידי מורו כמועמד לטסט, ועד שהוא זוכה לבוחן, חולפים שלושה ארבעה חודשים. למה? — למה לא? ויש שנכשלים. למה וכיצד אלה עוברים ואחרים נכשלים — זה כבר נושא נפרד. אבל מי שנכשל, צריך גם הוא להמתין שלושה־ארבעה חודשים. בזמן זה אין הוא רואה טעם לקחת שיעורים נוספים, כי הרי השם שהוא הגיע לפירקו, לא עוד ששיעורים עולים כסף, אבל כל מורה נהיגה יעיד, כי שלב הבוסר בנהיגה מביא לכך, שהפסקה כה ארוכה באימוני הנהיגה תשיב אותו טוב וחזק אחורנית ברמת הנהיגה. כשיגש שוב למיבחן, סביר כי ישוב ויכשל, והעומס על המערכת יגדל ויגדל, תוך פגיעה באזרחים שאומי הרשיון.

נו, וזו הפגיעה היותר באזרחים כאלה ואחרים: שאלו אותי נשות חלם, שהתמוהו ביותר פתאום. וזה נוכחתי. גם אני ליוויתי פעם תהליך מטים ברשות החולונית, שעסק באזרח שאיבד רשיונו. נו, ומכיוון שאיבד, לא זכר הרבה מן הפרטים שהיו בו. אבל פרט אחד זכר: כי שכח לחדש את הרשיון, כלומר לשלם את האגרה, במשך השנה האחרונה.

אנשי משרד התחבורה בדקו ובדקו, ולא מצאו את תיקו. הם יעצו לו לגשת למשרד הרישוי בחולון. זאת, משום ששם היו בטוחים, ששם יגלו את כל הפרטים במיקרופיש. זה צפון בארכיון הכללי, כן מצויים גם התיקים. אלא שהוא אמור להיות הרשאי, וכולו עם הפנים לאזרח.

העניין היה חשוב, משום שאם הרשיון אינו מחודש במשך כשנתיים, חייב האזרח לעבור מחדש את הטסט. הבשורה על פי מיקרופיש היתה קשה: האיש לא שילם אגרה במשך ארבע שנים, ועל כן דינו: טסט. לא עזר הטיעון, כי מדובר בשנה אחת. הזיכרון הפרטי של אזרח אינו עומד כלל כנגד הכתוב ב"פיש". פרטי ה"פיש" הכריעו, והאיש לקח שיעורי נהיגה (כי בלי זה אין טסט, גם אם האיש נהג — ברשיון — במשך למעלה מארבעים שנה, וללא תאונות), ועבר גם את הטסט.

וכשהוא בא לקבל את הרשיון החדש, ניגשו אל הפקידים, שלפו משם את התיק הישן והטוב שלו. או אז התגלה, שהוא באמת־באמת דילג על תשלום האגרה רק פעם אחת, ובשום אופן לא היה חייב בטסט. היכן היה התיק קודם? במקומו. אלא שלא חיפשו תיק. חיפשו מיקרופיש. ולמה ב"פיש" לא היה כתוב מה שכתוב בתיק? כי לא פישפשו מספיק בפרטים. אמרתי לכם — רשות הפישפוש.

כשהדמיון משחק בממש

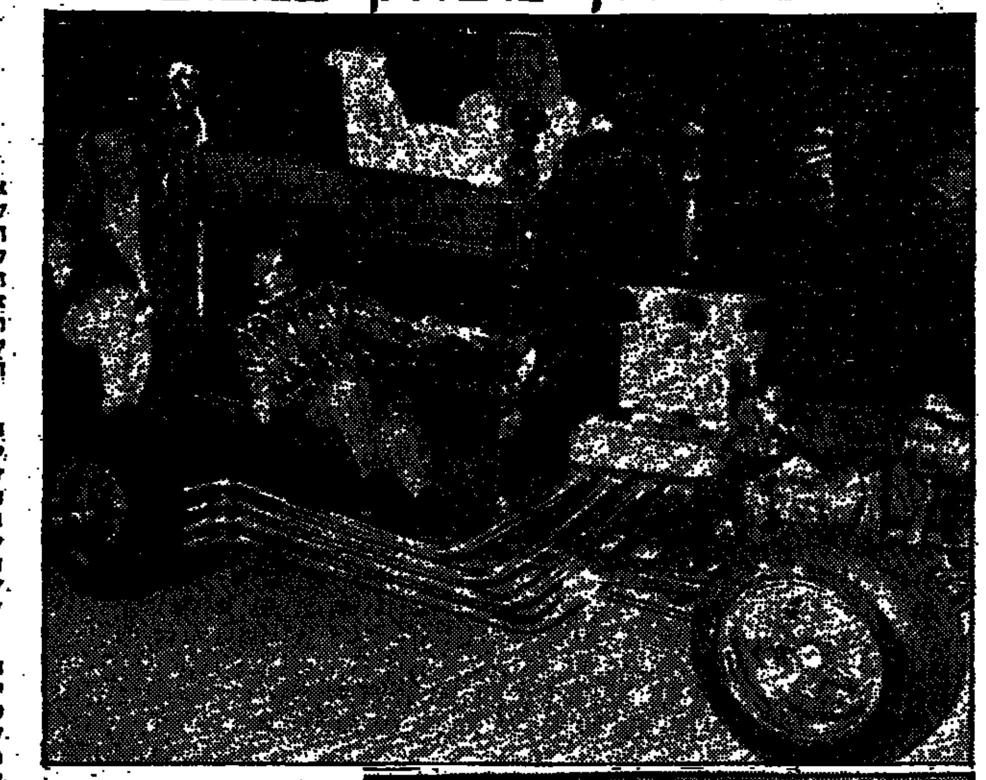

רכב מוטו־קרוסיות, שנבנה על ידי גאוי אודברג, מקליפורניה, והרכב החד־גלגלי הבונה בידי פרדינאנד שלייקר, מוצגים בתערוכת המכוניות באסן, גרמניה. החד־גלגל הוא העתק מקורב של הרכב שפותח על ידי הרוזן פורייזן. היצור הזה מגיע למהירות מקסימלית של 60 קמ"ש ונושא את המנוע המקורי. מיטות הקומנדיים מגיעות למהירות של 248 קמ"ש תוך שימוש במנוע שברולט בעל 400 כוחות־סוס.

האם מישהו מסוגל לישון, או לבצע פעילויות־מיטה אחרות תוך כדי נסיעה במהירויות כאלה, זו כבר שאלה שאינה נוגעת לתערוכת מכוניות תמוהה זו. מכל מקום, נראה שבאסן, גרמניה, מצאו להם מעצבי המכוניות בימה חביבה להצגת פירות דמיונם הפורה. אם תרצו — הערינג. יופי — לאט

הצדק מאחורי המשפט

מותו של ילד

הילדה בת השלוש וחצי, מצאה את מותה בין גלגלי המשאית שחנתה בשכונת מגוריה. ברגע התאונה היא שהתה, קרוב לוודאי, עמוק מתחת למשאית, בין שני הגלגלים האחוריים. הנהג, שהשאיר את משאיתו במקום לכמה דקות, ואז שב לקחתה להניע סמוך, נסע לאחור כדי להתמרן לנתיב נסיעה. הילדה נמחצה למוות.

האם הנהג אשם במותה? בית המשפט המחוזי קבע ברוב דעות — לא, פה אחד — כי הנהג, מחמוד בן עבדול אבו צעליק, אכן אשם. בית המשפט העליון, בהרכב השופטים ג. בך, א. גולדברג וי. מלץ החליטו לזכות את הנאשם, ובכך אימצו את דעת המיעוט בבית המשפט המחוזי, שניתנה על ידי השופטת הדסה בן עתו.

התוצאה מעניינת. זאת, על רקע הנוהג בבתי המשפט לתעבורה, להתייחס אל הנהג כאשם, אלא אם כן הצליח להוכיח את חפותו. בהקשר הנוכחי ההחלטה חריגה גם משום שמדובר בהריגתה של ילדה קטנה. אמנם, בית המשפט לא נדרש לשאלה, מי אחראי לילד בגיל כה רך, והאם הורה או קרוב של הילד צריכים להימצא אחראים לו במקרה תאונה. ולמרות שהאשם למותה של הילדה לא נקבע, נותן זיכויו של הנהג להבין, כי מי שרוצה לשמור את ילדו הקטן בחיים, מוטב שיטול את המשימה על עצמו, ולא יטיל אותה על אחרים.

בית המשפט העליון לא הגיע למסקנתו על סמך נימוקים מוסריים דווקא, אלא בהסתמך על החוק והנתונים שהגיעו אליו ביחס לאירוע. מאלה נלמד, כי כתמי דם נמצאו בדופן הפנימי של הגלגל האחורי הימני־פנימי, של זוג הגלגלים הימניים האחוריים במשאית. דופן פנימי של גלגל זה מרוחק 3 מטר מהדופן האחורית של המשאית, ושם, משערים השופטים, נמצאה הילדה. זאת, רק על סמך כתמי הדם. מידע בדוק אחר — אין.

הנהג הורשע בבית המשפט המחוזי על סמך הטענה כי התרשל, משום שלא הקיף את המשאית לפני שנסע לאחור. אלא שכאן צצו שתי שאלות מפתח: האם היה מבחין בילדה גם אילו הקיף את המשאית, כאשר זו שהתה במקום כה פנימי מתחת לרכבו ושנית, האם חובה על הנהג לא רק להקיף את הרכב ולבחון את הנעשה בסמוך לו, אלא גם להתכופף ולראות את הנעשה מתחתיו, לפני שהוא מתחיל בנסיעה? הרוב בבית המשפט המחוזי גרס, כי סביר לדרוש זאת מנהג, וגם סביר לצפות "שבאיזור מאוכלס שבו מצויים ילדים, שהשעה היתה שעת צהריים, כשילדים נוטים למצוא עניין במשאית והסביבתה כמקום משחק" ינקוט הנהג אמצעי זהירות מסוג בדיקה מתחת לרכב.

[illegible] בפסק דינו כתב השופט גולדברג, כי יש להטיל על נהג לבצע בדיקה מעין זו כאשר ילדים משחקים בקירבת הרכב, או כשהוא חונה בסמוך לבית־ספר, גן ילדים, מגרש משחקים או בכל מקרה אחר בו צריך לעלות חשש, כי ילד עלול להסתתר מתחת למכונית. "הציפיה להימצאותו של ילד במקום כזה הולכת וקטנה ככל שגובהו של הרכב קרוב יותר לפני הקרקע, או החילה מתחת למכונית מצריכה זחילה ודחיקת הגוף במרווח שבין הגחון והקרקע, כן יורדת הסבירות לכניסת ילד למקום כזה ככל שמתקצר זמן החניה במקום", ציין השופט. הוא הדגיש, כי במקרה המסוים הזה לא נתקיימה אף לא אחת מן הנסיבות, שחייבו להדליק "אור אדום" אצל נהג סביר. זאת, משום שגובה המשאית מפני הקרקע הגיע ל־65 ס"מ בלבד, שהוא קטן אף מגובהה של העקומה המגובהת, שהגיע ל־88 ס"מ. וכן משום שזה משאית חנתה במקום דקות ספורות בלבד.

אבל הטענה המעניינת ביותר היתה דווקא דעת המיעוט בבית המשפט המחוזי, שהועלתה על ידי השופטת הדסה בן עתו, ואשר אומצה על ידי בית המשפט העליון. לטענתה של בן עתו, לא הוכח כל קשר בין רשלנותו של הנהג בכך שלא הקיף את משאיתו בטרם נסע בה, לבין התאונה. הכיצד? "לא הוכח, כי היה בידו לראות את המנוחה גם אלמלא רשלנות זו". במילים אחרות: גם אילו עשה הנהג את המוטל עליו בחוק, והקיף את המשאית, ואף התכופף לראות אם אין מישהו או משהו מתחתיה, לא ניתן להוכיח כי היה מבחין בילדה, שנמצאה בעומק כה רב, צמודה לדופן הגלגל הפנימי האחורי.

הנהג זוכה, ובכל זאת, כיצד התגלגלה הילדה אל מתחת למשאית בתנאים כה קשים לזיהוי? היכן אמורה היתה הילדה להיות? מה עשו או הוריה? מטפטו בטלפון? שוחחו עם שכנה? ואולי מטפלת שהיתה אמורה להשגיח עליה עסוקה בדבר אחר, תוך שהפקירה חיים רכים לכבישה האחראי והאכזרי להרג? מיותר זה לא הובא לדין — והבל.

עצה

פיצוץ בצמיג

לא אחת מופתעים נהגים מפיצוץ בצמיג או מנקר פתאומי וחושים כי שליטתם ברכב אובדת. התגובה האינסטינקטיווית היא, בדרך כלל, לחיצה מהירה וחזקה על דוושת הבלמים.

הבלימה הפתאומית, במצב שבו אחד הגלגלים מתרוקן מאוויר וכוח אחיזתו בכביש שונה מכוח אחיזתם של הגלגלים האחרים, יוצרת מצב שהרכב נכנס לסחרור ועלול אף להתהפך.

הדרך הטובה המומלצת לפעולה במקרים כאלה היא:

1. לא לבלום בכלל או, במקרה הצורך, להפעיל את דוושת הבלם לסירוגין (כשם שנוהגים בכביש רטוב) בעת שחשים בריעידה אפיינית למצב של חוסר איזון, או פיצוץ.

2. בעת שהרכב מאט בהדרגה, יש לנווט בעירנות ולשמור על קו ישר, תוך סטייה קלה לצד הכביש, לשוליו. או אם אתה צריך דייך ולא איבדת את עשתונותיך, האם זה לא במורד, לא תזיק גם לחיצה רצופה על דוושת המצמד (או "זריקת" ידית־ההילוכים להילוך סרק). בכל מקרה ובמיוחד במקרה של נקר בגלגל קדמי, החזק בהגה בחוזקה, כדי שתוכל לכוונו לצד הכביש.

* מתוך "נתיבים"

מגבר־כוח

נהגי רכב כבד וציוד מיכאני נתקלים לעיתים בבעיה: עליהם לשחרר בורג על אם הדרך, ואין להם די כוח. הם מנסים לכך מוטות מאולתרים, שרידים נוספים, ניתורים ברגליים, פטישים ושאר אביזרים.

חברת "צורבאר" הבריטית פיתחה מגבר־כוח קטן, המגדיל את עצמת שרירי הידיים פי 5. כאשר מתעורר צורך בשחרור בורג, הוא מופעל בקלות ומשחרר את סרבן השחרור.

המגבר בנוי ממסרת גלגלי־שיניים, המשתלבים זה בזה בצורה אפיציקלית. המפעיל מסובב את הידית, המעבירה את כוח הסיבוב אל התמסורת. כל סיבוב בידית מסובב את גלגל־השיניים הקטן. מספר הסיבובים מביא לסיבוב אחד של גלגל־השיניים הגדול, אך בכוח הגדול פי 5. המיתקן מצויד במערכת הגנה מפני הפעלת יותר כוח, השומרת על התמסורת היקרה מפני שבירה. מחירו בארץ כ־330 דולר.

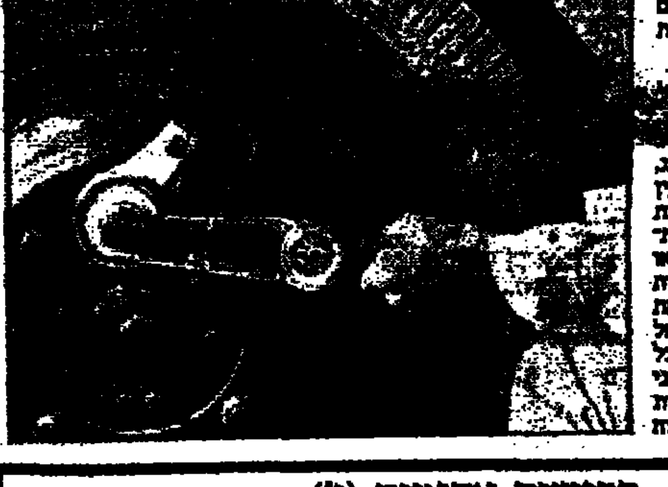

זהירות: רכבת

אמנם צומת הפסים הביא לתשובה מחודשת בבסמה מערכות התיחסות אל הרכבת. בחוברת "נתיבים" מובאת תקנה חדשה, המחייבת מעתה כל נהג רכב. המשתמע מתקנה זו הוא, כי [illegible] ברכב.

התקנה החדשה אומרת, כי במפגשים מסומנים עם מסילת ברזל חייב הנהג ברכב מכל סוג שהוא לעצור, לכבות את מקלט הרדיו או הרשמקול, לפתוח את חלון הרכב הקרוב אליו (באוטובוס, את הדלת הקדמית), להאזין ולהסתכל לשני הכיוונים לאורך המסילה, כדי להיווכח שאין רכבת מתקרבת, או שאין אות אזהרה על התקרבות רכבת.

כידוע, חלה חובה על נהג רכב המתקרב למפגש מסילת ברזל להאט עד כדי אפשרות לעצור לפני המסילה, ולבחון אם מתקרבת רכבת. אם אכן מתקרבת רכבת, יש לעצור לפני קו העצירה. באין קו עצירה, תהיה מעתה חובת העצירה — ארבעה מטרים לפני הפס הקרוב, ולא שישה מטרים כבעבר. כך יוכל הנהג לראות את המסילה למרחק גדול יותר.

במפגשים ללא תמרור "עצור" וללא סימנים על התקרבות רכבת, אין חובה לעצור.

אוטובוס, או רכב המסיע 11 נוסעים, לרבות הנהג, אסור מעתה לחצות מסילת ברזל בדרך עפר, אלא אם כן הדרך בה הוא מגיע אל המפגש סלולה אספלט או בטון במרחק של 20 מטר לפחות מן הפס הקרוב אליו.

צוואר־הבקבוק הצפוני — ופתרונותיו

מאת אינג' דן הולצמן

הכותב הוא מנכ"ל נתיבי איילון

כ־90 אלף כלי רכב נכנסים לתל־אביב מצפון. למרות זאת, מבחינת ההשקעות בתשתית הכבישים הראשיים, מפגר הצפון לעומת המבואות בדרום ובמזרח. הגידול המואץ של האוכלוסין ומספר כלי הרכב בערים כמו כפר־סבא — רעננה — הרצליה ורמת השרון, וכן גידול אוכלוסין בשכונות עבר הירקון של תל־אביב, לא גרר פיתוח צירים חדשים. מכלל שירותיו צירי תנועה קיימים שיוכלו לקלוט את כמויות כלי הרכב הבאים מצפון, הפכו הכניסות הקיימות מצפון לצוואר־בקבוק — שמחירו מתבטא באבדן זמן של אלפי שעות וכלאי רכב, עם כל ההשלכות הכלכליות שיש לכך על המשק.

כל כלי הרכב הבאים מצפון לעיר המרכזית נעים על דרך חיפה, על דרך אשכול ועל דרך הרצליה־שדי רוקח. למעשה התנועה נשענת על מספר צמתים לאורך צירים אלה שהם צווארי הבקבוק של המערכת (צומת הקאנטרי קלאב, צומת דרך חיפה־ת"א, צומת הכפר הירוק, צומת הראשונים ברמת השרון, צומת שד' רוקח אבן גבירול ועוד).

המטרופולין של תל־אביב, הכולל כיום את הערים הרצליה — רעננה — כפר־סבא בצפון, פתח תקוה — לוד — רמלה במזרח וראשון לציון בדרום, הוא האזור הצפוף ביותר במדינה מבחינת אוכלוסין, ובעיקר מבחינת מספר כלי הרכב הנעים בתחומו.

[illegible] על מבואות העיר תל־אביב ועל תשתית הכבישים ברחבי המטרופולין. המצב הולך ומחריף לאור הגידול הרב במספר כלי הרכב המתווסף מדי שנה (בשנת 1986 יתווספו למערכת הכבישים בארץ כ־90 אלף כלי רכב חדשים, המהווים שיא לעומת שנים קודמות), כאשר למעלה ממחציתם מתווספים לאזור המטרופולי של תל־אביב, לעומת התוספת השולית בתשתית הכבישים הנסללת.

למעלה מ־400 אלף כלי רכב ועוד כ־3000 אוטובוסים נעים מדי יום במטרופולין, כאשר החלוקה מבחינת מספר כלי הרכב מתאזנת בין 3 כיווני ההגעה לעיר: מדרום — ממזרח — מצפון.

שלא כבפעילויות אחרות, שבהן הסיסמה "עם הפנים לדרום" אינה מתממשת הלכה למעשה (שימושים מסחריים, משרדים, תעשיות עתירות מדע, מרכזי בידור ותרבות מתרכזים עדיין בחלקה הצפוני של העיר), הרי שמבחינת פיתוח תשתית תחבורתית, הופנו עיקר המשאבים במטרופולין לדרום, שם היה גידול ניכר של אוכלוסין וכלי רכב, בעיקר עקב הפיתוח המואץ של חולון, בת־ים וראשון לציון [illegible] הדרומי הושלם ונפתח לתנועה נתיב חבר לכביש המהיר לירושלים ולכביש גהה באמצעות מחלף גנות. נסלל בשנים האחרונות כביש חדש בין הערים חולון ובת־ים הוחדר לדרום־מרכז תל־אביב ומהווה ציר תנועה מרכזי.

בשלבי ביצוע נמצא כביש שיחבר את צומת חולון עם ביה"ח וולפסון וכביש שיחבר את רציף הרברט סמואל בתל־אביב עם שד' ירושלים.

כמו כן הורחב רחוב תל־גבורים מגבול חולון ועד שד' בן צבי ונסלל כביש לאורך פארק ההסתדרות עד רח' קיבוץ גלויות.

באשר למבואות המזרחיים הרי שנבנו כל הגשרים מעל האיילון במתכונת רחבה (פרט לגשר ההלכה) ונוספו 20 נתיבי תנועה בכניסות לתל־אביב ממזרח.

הכניסה לעיר תל־אביב בשעות השיא אורכת מדי יום כשעה לאלה הבאים מהרצליה — רמת השרון — רעננה וכפר סבא, גם היציאה מהעיר בשעות השיא מתקרבת למימדי זמן אלה, כך שתושבי ערי הלוויין הצפוניות מפסידים מדי יום שעתיים על נסיעה, צורכים ליטרים מיותרים של דלק וגורמים לבלאי מואץ במכוניותיהם. מספר ימים בשנה בעיקר "ימי גשמים" כאשר המערכת נעצרת, אורך הנסיעה [illegible] לשעתיים ושלוש.

הגיע המצב לידי כך שכלי רכב פרטיים, ואפילו אוטובוסים מפלסים את דרכם מצפון לדרום לאורך חוף הים שבין הרצליה לתל־אביב.

כל זאת מחייב את הרשויות, ממשלה ועירייה, לתת את הדעת במשאבים ובתכנון על מנת לפתור את הפקק הצפוני של המטרופולין. הדבר ניתן להיעשות בהשקעות סבירות ובזמן קצר יחסית.

כדי להגיע לרמת שירות בכניסות הצפוניות לפחות בדומה לדרום ומזרח, יש להשלים את פרויקט האיילון מדרך ההלכה ועד הקאנטרי קלאב ומשם צפונה (לאורך מסילת הברזל) עד צפונית לכפר שמריהו, ולהתחבר לכביש חיפה־ת"א באזור קיבוץ שפיים.

כמו כן יש להסב את צמתי המפתח בכפר הירוק, במדרשה, ובקאנטרי קלאב לצמתים דו־מפלסיים ולייצור קשר נוסף בין הרצליה ורמת השרון לדרך חיפה, בין צומת אכדיה לצומת הקאנטרי קלאב.

פרויקטים אלה יביאו להקלה בכניסות והיציאות הצפוניות של תל־אביב, ולאיזון בין הכניסות הצפוניות לאלה שמדרום וממזרח.

ניתן לממש התוכנית בעלות של כ־100 מיליון דולר בטווח של 5 שנים (כל שנה לפתוח קטע וציר נוסף), תוך מאמץ מרוכז של ממשלת ישראל והרשויות המקומיות באמצעות מ.ע.צ והחב' נתיבי איילון כגופי התכנון והביצוע של הפרויקטים השונים.

אי ביצוע ושיפור הכניסות לתל־אביב מצפון יביא לידי התמוטטות המערכת התחבורתית, אי יכולת לחזות את זמן הנסיעה מנקודת מוצא בערי הלוויין ליעד בעיר המרכזית ובעקבות זאת לשינויים לא רצויים ולא מבוקרים בפריסת שימושי הקרקע במטרופולין, בניגוד לתוכניות המתאר המטרופוליות המחוזיות.

הנזק הכלכלי הנגרם למשק הלאומי ולפרט כתוצאה מהתימה במערכת התחבורתית בכניסות הצפוניות לתל־אביב יכסה את ההשקעה בזמן קצר ביותר.

שילוש מכירות סיאט

הם עדיין לא מציפים את כבישינו, ובכל זאת, הם נוגסים נגיסות גדולות והולכות בפלח השוק שלהם: מכירת מכוניות סיאט גדלה בשנה האחרונה בכ־300 אחוז. בשנת 1986 נמכרו מדי חודש 750 מכוניות לעומת 250 אשתקד.

במהלך השנה העבר שאלון לכל לקוח שהזמין רכב, ובו נתבקש להשיב על שאלות באשר לסיבות שהביאו אותו לרכוש רכב של סיאט, על הטיפול שקיבל במהלך רכישת המכונית ומסירתה ושאלות על השרות והטיפול השוטף במוסכי החברה. התברר, כי מערך חלקי החילוף במוסכי היבואן היווה בשנה שעברה נקודת תורפה, והדבר גרם לתלונות רבות מצד הלקוחות, שמכוניותיהם הושבתו בשל כך. מה יבואן נמסר שהבעיה טופלה, וכיום אין מכוניות המושבתות בגלל מחסור בחלקי חילוף.

הקרצוף והעקרון ההנדסי

מאת חיים הנדוורקר

הם קירצפו. זה החל לפני כחצי שנה. רחוב קיבוץ גלויות — עורק תחבורה ראשי בתל־אביב — וקטע מרחוב שוקן המסתעף ממנו, גורדו עד עמקי הקרביים. התוצאה הסופית שבה חשו הנהגים היתה כביש מגולף, שמגיעים אליו במורגת־הדי־לגים אותו, לא פעם בעומק שהגיע צירים. השלב הבא, המורכב, היה בורות. עומקם נע מאמישה עד לכ־30 ס"מ. בגשמים האחרונים הגיעו הדברים כדי כך, שמי שהעז להסיע את מכוניתו באותו עורק ידוע סיכן את הרכב בשבירת ציר וכדומה לכך. נו, ומי יכול לבוא כבר בטענות על שלא סיימו את המלאכה כאשר החלו יורדים גשמי זעף בזרד כיסו.

כאמור, הקרצוף בקיבוץ גלויות ובשוקן בוצע לפני כחצי שנה. ב"הארץ", במדור זה, נכתב על הגירוש של פינת המבר זו בעיר עוד ב־10 ביוני. ברחובות אפרים בעיר כמו ברנרד, הם גירדו אחר כך, ועל כן המצב שם קשה רק שלושה או ארבעה חודשים.

השאלה הנשאלת היא, כמה זמן צריך לעבור כדי שהקבלן המבצע את הכביש המקורצף יגיע גם הוא לאותה לכל היותר ימים ספורים, כך אומר ההיגיון הארגוני. כך קובע גם העיקרון הבטיחותי. גם הכלכלי. אבל מה לזה ולארגון בעיריית תל־אביב? שם נדרש לאגף לעבודות ציבוריות קרוב לשישה חודשים כדי להגיע לציפוי ברחובות קיבוץ גלויות ושוקן. לברנרד מגיעים רק השבוע, לפחות כך הבטיחו.

ובכל אותו זמן נאלצו הנהגים בעיר להתמרן בין שברי הכביש. כמה פעמים נגרמו נזקים למכוניות, תודיע רק קופת העירייה או קופת חברת הביטוח שלה. אם אותם נהגים יהיו נבונים ותקיפים דיים לתבוע את המגיע להם.

דובר עיריית תל אביב, בני כהן, אומר בתגובה כי בדרך כלל בתוך שבוע ימים משלימים עבודות מעין אלה. בשני המקרים המפורטים לעיל ניצלו את ההזדמנות כדי לבצע עבודות תשתית בתחומי המים והחשמל.

נו, באמת! מי שנסע בכבישים אלה לא הבחין בפעילות אינטנסיבית בענייני מים וחשמל. אבל גם אם היתה, היא לא נמשכה חצי שנה. גם לא ארבעה חודשים. ואם כן — גם זה מקצועי טעון טיפול. בנפרד. מכל מקום, עבודות אלה לא הפריעו למכוניות לנסוע ברחובות הרגילה. ובכן — מדוע אמור הדבר למנוע את ציפוי של הכבישה? אך מי אמנע שעבור לו, לדובר, את המלוה

האיום המתוק

המגמה המסתמנת בשנה האחרונה במפעלי המכוניות בעולם, להגיע לייצור של מכונית, שיתכן תודרש טיפול מגע, שירות והחלפת שמנים רק אחת לשנה — מדאיגה את אנשי המוסכים בעולם הגדול. נציגים מ־26 מדינות במערב, התכנסו בשבוע שעבר בהאג שבהולנד, להכין את הקונגרס של האיגוד הבינלאומי לסחר מכוניות, תיקונים ושירותים, שיערך בחודש מאי 1987 בהמבורג, ואשר ידון בנושא זה.

יו"ר איגוד המוסכים בישראל אריה מטוס, שחזר מן הכינוס בהאג, מסר, כי בעלי המוסכים בעולם מוטרדים מאפשרות ייצור מכוניות חדישות שכמעט אינן נזקקות לשירות, טיפולי 10,000 ק"מ והחלפת שמנים. "אם אמנם יחל בייצור מכוניות כאלה, העניק היא לפתח מכוניות חדישות מסוג זה, יותר עשרות אלפי מוסכים ותחנות שירות ברחבי העולם ללא עבודה. בתחנות שירות ובמוסכים המתקיימים ממתן שירותים באלה לרכב, השקיעו מיליארדים של דולרים בציוד ובתשתית. כעת חוששים שהציוד הזה לא יופעל, וכל ההשקעה הגדולה תרד לטמיון" — אמר מטוס.

לפי שעה הוקמה ועדה מקצועית מצומצמת שתצטרך לשקול במה ניתן לעשות כדי להתמודד עם בעיה זו. חברי הוועדה יצטרכו למסור לראשי האיגוד הבינלאומי דו"ח ביניים, לקראת הקונגרס בהמבורג, כדי לנסות ולמצוא פיתרון למצב שיווצר.

הנבדה הארוכה של רנו

יש לה, לרנו 21 "נבדה", אורך של 4.64 מטרים, עם חלונות אחוריים ארוכים־ארוכים בקו ריבועי של סטיישן אלגנטי. היא מיוצרת בגירסאות של 5 ו־7 מקומות ישיבה, עם אותם מנועים של המכוניות הסלוניות מסידרת רנו 21: 1721 סמ"ק 78 או 90 כ"ס, 1995 סמ"ק 120 כ"ס, 2068 סמ"ק דיזל 67 כ"ס, ו־2068 סמ"ק טורבו־דיזל 88 כ"ס. היא מגיעה ל־183 קמ"ש, ותצרוכת הדלק שלה היא 12 עד 15 ק"מ לליטר, במהירות 100 קמ"ש.

עד כה יוצרו ממנה 80 אלף יחידות, שנמכרו ב־12 מדינות אירופה ובישראל. מכוניות אלה השיגו במאי 1986 נתח שוק של 8.6%.

שלילה לשיכורים

יותר ויותר נהגים נתפסים בכבישים, כשהם נוהגים בהשפעת אלכוהול. המספר הגדול של נהגים כאלה שאותרו על ידי המשטרה, והמספר הגדול של הנהגים האחרים אשר לא נתפסו, הדליק נורה אדומה במשרד התחבורה. כדי להתמודד עם הבעיה, הוחלט במשרד, כי קצין משטרה יהיה רשאי מעתה לשלול לאלתר לשלושים יום, רשיונו של מי שינהג כשהוא שיכור או נמצא תחת השפעת סמים.

שר התחבורה חיים קורפו החליט להרחיב את הסמכויות שיש כיום בפקודת התעבורה לקציני משטרה בכל הנוגע לשלילה מנהלית מיידית של רשיונות נהיגה.

דובר משרד התחבורה יחיאל אמיתי, מסר כי כיום מוענקת בפקודת התעבורה סמכות לקצין משטרה לשלול במקום, ל־30 יום, רשיונו של אדם על נסיעה באור אדום, אי ציות לתמרור עצור ועקיפה בפס לבן.

לאחרונה, מסר אמיתי, הגיע למשרד התחבורה מידע על ריבוי מקרים בהם נתפסו נהגים בגילופין. עקב זאת החליט קורפו להתקין את התקנה החדשה, והחיל אותה גם על אלה הנהגים כשהם נתונים להשפעת סמים. בשני המקרים יואשם הנהג בעבירה על החוק, ומי שיתפס במצב כזה, גם אם לא עבר כל עבירת תנועה, רשיונו יישלל מנהלית, לשלושים יום מרגע תפיסתו. הוא גם יתבע על אותה עבירה.

הנושא, בכר אשר קודמת הבלבלה של הכנסת. התקנה תכנס לתוקף כבר בימים הקרובים, עם פירסומה ברשומות.

רנו 21 — בשיווק מהיר

בחמשת החודשים הראשונים מאז שיצאה לאויר העולם, רשמה רנו 21 — המכונית החדשה של מפעלי רנו, מספר שיא בשיווק: חצי מליון מכוניות.

הרנו 21 הראשונה הבה את פסי הייצור במפעל שבעיר סנדוביל (צרפת) בחודש מארס 1986. ב־19 ביוני 1986, בשעה 8.28 בבוקר, הורדה מפסי הייצור המכונית ה־100 אלף.

מספר ההזמנות הלך וגדל, וכדי לעמוד בקצב היו צריכים להתקין בשביל הרנו 21 פסי ייצור נוספים גם במפעלים בדואה, מובז (צרפת) וזן (בלגיה); פלנסיה (ספרד) והיום מורידים מפסי הייצור, בכל יום, 1605 מכוניות. עד כה ייצרו במפעלים יותר מ־300 אלף מכוניות.

כבישים אדומים (ו')

אשדוד־אשקלון

הנוסע, החקלאי והשאלה העזתית

הקטע: מאשדוד עד אשקלון.
אורך: 21 ק"מ.
התכנית: הקטע בן 8 ק"מ מאשקלון עד ניצנים נסלל, ופתוח לתנועה מאפריל 1986. נותר הקטע בן 13 ק"מ מניצנים עד אשדוד.
הסיבות:
א. עומס תנועה הגבוה פי 1.84 מהממוצע.
ב. בקטע בן 13 הק"מ ארעו בשנים 82־85, 113 תאונות עם נפגעים, בהן 11 תאונות עם הרוגים ו־32 תאונות עם פצועים קשה.
ג. נזקי התאונות לק"מ כביש בשנה (ממוצע לשנים 81־83): 145.4 אלף דולר לשנה, פי 3.4 מהממוצע. לכל הקטע: קרוב ל־2 מיליון דולר בשנה.
ד. עלות הסיכת כביש "אחוד" לליבר": כ־600 דולר לק"מ.
ה. חיסכון (לפי תחשיבי מע"ץ): 3.8 שקלים מבציעת תאונות על כל שקל השקעה בתשתית.
(סוף מוד 1)

כביש אשדוד־אשקלון הוגדר במע"ץ כמסוכן עוד לפני 15 שנה, כאשר התנועה לכיוון עזה הלכה והתעצמה, לאחר מלחמת ששת הימים. למרות הגדרת התעודה, כבר אז, לא נעשה דבר במשך שנים ארוכות.

למעזל המתוק הזה יש כמה שותפים. הראשון בהם הפוליטיקה. יודע הורה. כל אותן שנים לא ידעו אנשי "המסודרות", אם עזה תוחזר למצרים. אי הודאות הזו גררה אחריה גם ספקות — יש להרחיב שכינתן להבינן — לגבי הצורך להשקיע משאבים יקרים בכביש, אשר יתכן כי לא נשתמש בו.

אחרי 1977, עם חתימת הסכם השלום עם מצרים, הוכנס הנושא לתהליכי ביצוע מסודרים. אבל גם אז לא הלך הכל חלק, והיו עוד כמה עיכובים. כל אחד בן שנה תמימה. האחד קרה לאחר סיום סלילת כביש עוקף אשקלון. אבל אחרי שנה שוב היה כי שלוק, והתקציבים הורדו.

ואז הוחל לבצע העיכובים בזוטות. ההתנגדויות הגישו לקטעים שונים בכביש, וביחוד זו המתבטאת בעיכוב של שנה נוספת. האגוז הקשה לפיצוח הוא בקטע בן קילומטר, על אדמות השייכות לחקלאי עזה עזיה. אלה טענו בוועדות, כי הכביש מפצל את אדמותיהם, כך שהטרקטורים והרכב החקלאי הדרוש לעיבוד האדמות לא יוכלו לעבור מצד אחד לשני של הכביש המהיר, דבר שיחייב מהם רכישת ציוד כפול, על כל העלויות והמיסוד הכרוכים בכך. כדי להתגבר על הבעיה, מסתירה עתה מע"ץ מעבר תת־קרקעי לרכב החקלאי וכן דרכי שרה, במקומות בהם יש אפשרות גישה לדרכי שרה.

אבל לא רק אינטרסים חקלאיים מהווים מעבר מיכשולים לסיומו של כביש מהיר זה. גם החומר הקרקע נלחם שם בגורלים. בחמישה ק"מ צפונית לגשר "עד הלום", יש קטע בן כשלושה ק"מ בו הקרקע מורכבת מחרסית, הגורמת להפיכת הקרקע עם כל שינוי בלחות, דבר המביא לפיצוצים וחורים ושקעים בכביש.

במע"ץ החליטו שלא לסלול בכביש כך סתם, אלא לנצל את הזמן לעריכת ניסוי, שהממצאים ממנו גם הניזון לשבור מסורת בת עשרות שנים. מסורת זו היא סיפור בתוך סיפור. המלטר מפשה על מאבקי הכוח המסויים, המשוקים במשרדי סלילת הכבישים.

בארץ מקובלים לנו כבישי אספלט. באירופה, ובעיקר בגרמניה, מקבלים גם כבישי בטון, בצד כבישי האספלט. והחוויה בין שני סוגי הכבישים ברשומה, למעשה, מלוחם של עסקי תעשיית הדלק, והחזרים לשימוש בבטון, שהוא חומר לחזר בתי עסקיית הדלק, ולוחמים של בעלי תעשיית המלט, שגם בכוח השפעתם אין לזלזל.

מבחינתה של ישראל, לכבישי הבטון היה כדאיות הכרויה, בלם אחד: מים. כדי להשתמש בבלם לצורכי סלילת הכביש היה צורך בכמויה רבה מים. שלא היו, כך התפתחה אצלנו מסורת של כבישי אספלט.

אבל לאחרונה האמו קבה הגביה בארץ, תעשיית המלט מבקשת אחר לקוחות טוב. גם הציוד החדיש לעיבוד המלט קיים היום בשפע. גנה שלא היה בעבר). מדובר במקבלנים שרכשו את הציוד לצורך ביצוע עבודות בשרות התעשה בנגב, עם פינוי סיני. גם סולל בונה החזירה ציוד דומה מג'ביבה מאיראן. הציוד המושבת ביוקר לוחץ על בעליו למצוא לו תעסוקה חלופית. והכבישים הזה: התקציבים קורצים.

כשאלה להוזים מצה המפרים משם, הולשו במע"ץ לבצע את ניסוי הקרקע, כדי לבחון בתנאים ביותר. מתוך שלושת הק"מ נמלו אחר לניסוי כשהו האחר לניסוי בישום, בשיטת שונה מהמקובל. על קרקע החרסית, בקטע הניסוי הראשון, פרושים מסבנית בגדה, שתגביה כי לוחות החישית התשאר קבועה, קביעות זו, אם תביאו יציבה בשיכבה, הכביש שהבריטית לא תלעונות על התשתבנת, רק יוכל להקבל שבבתתו יהיו על נבס אספלט. הבוטא בטון, קטע הניסוי השני, הכביש האספלט הכניל, לשמות מות. מבנושה אספלט רק באות מתוך שלוש שבבוניות. שעה נבנתה מבראות הכלכלית של הניסוי.

על פי התכנית התקציבית, תסתיים סלילת הקטע בן 13 הק"מ עד אפריל 1987. היחיד יצור בשנת התקציב שלאחרית, בנעני שיעורת התקציב, בסך 13 מיליון דולר, אמנם תוארים במגן.

צה"ל: לא על השכר

מאת מתי פלד

יש להצטער על ששר הביטחון מעלה עתה את שאלת השכר לאנשי שירות הקבע בצה"ל, כנושא למאבק מקצועי וכתנאי להישארותם של הטובים בשירות. התוצאה המיידית היא חשיפת תלושי המשכורת של משרתי הקבע בפומבי, המגלים בעי־ליל כי אין הם נמנים על בעלי המשכורות הנמוכות דווקא. אך תוצאה נוספת, חמורה יותר, היא כי הולכת ונוצרת הרגשה בקרב אלה שמוסיפים לשרת בתנאים הקיימים, כי הם נמנים על ה"בינוניים", שכן הטובים עוזבים את השירות למען משרות מכניסות יותר במגזר האז־רחי; הלא כך בפירוש טוען שר הביטחון.

אין ספק כי משרתי הקבע מקב־לים כיום שכר גבוה יחסית למה שקיבלו קודמיהם לפני שנים. בחשבון כולל הצמידות של דרגות השכר למשרתי הקבע לסולם במגזר הציבורי הועילה להם ולא הזיקה. יתכן כי יש עיוות מסוים בכך, שלא נמצאה הדרך לפצות את משרתי הקבע על תנאי השירות המיוחדים המחייבים "שעות נוספות" ללא הגבלה ועבודת שבת וחגים שאינה ניתנת להגדרה מראש. פיצוי על כל אלה יגדיל את הכנסותיהם של משרתי הקבע בלא ליצור סולם שכר נפרד, ויעמיד את הפנסיה של הגימלאים על הבסיס המקובל במגזר הציבורי, כפי שמתחייב מן העובדה כי הגמלאי חוזר לחיים אזרחיים רגילים, ככל גמלאי מן השירות הציבורי. לעומת זאת הסכנה שביצירת סולם שכר נפרד נעוצה בכך שהסדר יגרום ברבות הי־מים לגיבושה של כת צבאית, הקובעת לעצמה את תנאי שירותה בלא להזדקק לתנאים הסובבים וללא תלות בהם.

אך הדיון בתנאי השכר של משרתי הקבע מסיט את תשומת הלב מן העיקר, שהוא ירידת המו־טיבציה לשירות קבע בצה"ל. אין לכך קשר אמיץ לתנאי השכר היום, כפי שלא היה לכך קשר לתנאי השכר בעבר. גורם אחד שבגללו מפסיקים משרתי קבע את שירותם הוא היעדר התאמה אישית לסוג זה של חיים. יש אנשים שנותנו בכושר פיקוד מעולה, המסוגלים למלא תפקיד צבאי ביעילות בתקופת חירום, אך אינם מסוגלים לשגרה הצבאית. כפי שאמר סגן אלוף אחד, שרואיין באחרונה בגלי צה"ל, אין הוא מוכן להקריב את שבתותיו וחגיו בחוג משפחתו, וכל שכר שיוצע לו לא יגרום לו שיוותר על חיים סדירים בקרב המשפחה.

צה"ל בכורה. בנגרים להשתייכות הציבור

ואמנם, שירות הקבע הצבאי מחייב תכונות אישיות מסוימות, שלא כל אדם ניחן בהן, ממש כמו כל שגרה מקצועית אחרת, ומי שת־כונות אלה אינן מצויות בו, לא יוכל לשרת בצבא לאורך זמן. עובדה זו אינה חידוש ויתכן כי כיום היא מתגלית יותר בגלל היקפו של הצבא, הזקוק ליותר משרתי קבע. הנטיה לראות בכל מפקד מוכשר מועמד טבעי לשירות קבע בטעות יסודה. יש להשלים עם הנתון, כי כושר פיקודי והכושר לשרת קבע בצבא אינם באים בהכרח שלובים, ולכן מפקדים מוכשרים יפסיקו את שירות הקבע שלהם אם אין הוא תואם את נטיותיהם. כנגד תופעה זו אין תרופה ואין גם צורך להיבהל ממנה. כך היו הדברים מעולם.

אולם שאלת המוטיבציה לשירות בצה"ל מחריפה גם בגלל גורם אחר שאינו אישי אלא חברתי. הכוונה היא ליוקרה הנרכשת בשירות הצב־אי. מצד אחד הגאווה היא יסוד חשוב מאוד לכל צבא ולעתים הצורך לעודדה גורם אף לגילויים בלתי רצויים, ההופכים את גאוות איש הצבא לתופעה נלעגת. אך לעומת זאת ידועים מצבים בהם צבאות ותיקים, עתירי עלילות היו ללעג בעיני העם. דבר זה מתרחש כאשר פעילותו של הצבא נתפשת כבלתי ראויה למי שמכבד עצמו. צה"ל נתון כיום במצב, שהשירות בו אינו זוכה להערכה מיוחדת בציבור, משום שחלק מהמשימות המוטלות עליו מעורר הסתייגות כללית, ורמת ביצועיו מאז מלחמת יום כיפור אינה מעוררת אמון מלא. מה שגרם ליר־ידת קרנו של צה"ל בשנים האח־רונות הן שתי הפלישות ללבנון, בשנת 1978 ובשנת 1982, שבהן התגלה צה"ל באור שאינו מעורר הערצה. אך נוסף לאלה מועסק צה"ל יום יום בתפקידים שאין בהם כל יוקרה. משימות הביטחון השוטף בשטחים, הכרוכות בבדיקות במחסו־מים, חיפושים בסמטות פליטים, פתיחה בכוח של חנויות נעולות בזמן שביתת מסחר בשטחים, קט־טות עם מתנחלים המכים חיילים, יורקים עליהם ומבזים אותם בפומבי — כל אלה משפילים את קרנו של צה"ל. גם התומכים הנלהבים ביותר במדיניות הממשלה ביחס לשטחים הכבושים אינם מסוגלים לספח הערצה לצבא המועסק במשימות כאלה. על רקע זה גם גדלה הביקורת על תקלות של שגרה כמו בזבוז משאבים, אי ניצול יעיל של שירות המילואים, שחיתויות של בעלי תפקידים שונים ועוד.

מעולם לא זכה צבא כובש להערצה בקרב העם הכובש. בכך התנסו צבאות בריטניה, צרפת, איט־ליה וארה"ב והדברים ידועים. גם כאשר הכיבוש נחשב חיוני לאינ־טרס הלאומי אין הוא מעורר התפעלות. ביותר קשה הדבר לצב־אות המבוססים על שירות חובה ומי־לואים. הצבא האנגלי בשעתו היה שולח לשירות ברחבי האימפריה רק חיילים מקצועיים, שהשירות הצבאי הוא אורח חייהם. צרפת נמנעה משי־ליחת חיילים בשירות חובה לאלי־ג'יר, בשנים בהן התנהל המאבק לעצמאותה. ארה"ב נכוותה בוויי־טנאם לאחר שהחלה לשלוח לשם חיילים בשירות חובה. אלה הם לקחים חשובים שאסור להתעלם מהם.

לצה"ל אין פתרון לבעיות אלה. הוא בנוי מחיילים בשירות חובה ומילואים ואינו יכול להקים יחידות מיוחדות למשימות כיבוש. לפיכך הוא יוסיף לסבול מאובדן יוקרה ומשרתי הקבע ירגישו בכך. אחת התוצאות תהיה אי־רצון לשרת קבע בצה"ל. זהו שיקול שעל הממשלה להביאו בחשבון, שעה שהיא מחד ליטה על דרכים ואמצעים לקיים בהם את הכיבוש ולהוציא לפועל את מדיניותה בהם. הניסיון להתגבר על הקושי באמצעות שכר גבוה יותר עלול למשוך יותר אנשים לשירות קבע, אך לא אלה שהצבא צריך להיות מעוניין בהם. מי שי־משך לשירות קבע בתקופה של היעדר יוקרה על ידי שכר גבוה, לא יביא כבוד לצבא ולא מאלה הוא ייבנה. להיפך, ניתוק סולם השכר של משרתי הקבע בתקופה של מצוקה כלכלית רק יגביר ההסתיי־גות מן הצבא וממשרתי הקבע שלו ושכר תוספת השכר יצא בהפסד נוסף של יוקרה.

לפיכך ראוי לו לשר הביטחון שישקול מחדש את תביעתו לנתק את משרתי הקבע מן המגזר הציבורי. ראוי לו שלא ילך שולל אחר הנאומים הנלהבים שמושמעים על־ידי כל מיני פטריוטים ברגוש התומכים בתביעתו. הנושאים נאו־מים אלה לא היו מוסיפים כבוד לצה"ל אילו שירתו בו, ותמיכתם הנלהבת בו היא כקציפת בוחש שמוטב להישמר ממנה.

פרשה רודפת פרשה

מאת משה קול

הפרשות החדשות לבקרים אינן נותנות מנוח. הן מתרחשות בישראל ובארצות־הברית, מטילות צל על ישראל בדעת הקהל העולמית ומכרסמות גם בחברה הישראלית. עוד לא שמענו את פסק־הדין במשפט פולארד וכבר אנו קוראים את טענותיו שישראל הפקירה אותו. אחרי פרשה זו באה פרשת של מכירות נשק בידי קצינים ישר־אליים בכירים במילואים, ופרשת השב"כ. לאחר מכן — הגילויים של ואנונו.

והנה התפוצצה פרשת מכירת הנשק לאיראן. הסערה עדיין בעיצו־מה, אולם שם ישראל לא יינקה. שאלות רבות נתעוררו על דרך קבלת ההחלטות בסוגיות כאלה במ־דינה דמוקרטית. ואם אנו דבקים בעקרונותינו כאשר אנו תובעים מכל מדינות העולם להיאבק בטרור, במעודדיו ובתומכיו באילו ציבורות ובעזרת אילו אנשים אנו פועלים? פרשה זאת עלולה לסכסכנו עם ידידינו בקונגרס, שהוא עתה בעל רוב דמוקרטי. היא עלולה לשבש את יחסינו עם טובי ידידינו בממשל הנוכחי בוואשינגטון. ואיך אנו נראים בדעת הקהל העולמית? מדינות גדולות ואדירות יכולות למעוד — ולאחר זמן חוזרים הדברים לקדמותם. אנו מדינה קטנה הזקוקה ברגישות רבה בהחלטותיה. לכן הברה לקיים הדרך דמוקרטית אחר־אית בקבלת החלטות בנושאים אלה. יש גם פרשיות קשות בישראל פנימה: מעילות וגניבות על־ידי בכירים, ופרעות בירושלים. האיר־ועים בבירתנו פגעו קשה בתדמיתה כעיר השלום והדו־קיום. מציאות שנבנתה במאמץ רב על־ידי ראש העיר טדי קולק מצויה בסכנה, בשל ההסתה הפרועה. מדוע לא פעלה המשטרה בתקיפות מיד עם תחילת המאורעות? בצדק אמר יו"ר הכנסת כי הקריאות לפגוע בערבים הזכירו את הקריאות בארצות ערב "אטבח אל יהוד". אין ספק כי התיירות נפגעת קשות, ותביעת הערבים מהקונסולים להגן עליהם מגלה את חרפתנו. עתה גם קוראת ממשלת ירדן לעולם להגן על ערביי י־רושלים. נראה כי המסיתים היהו־דיים משחקים היישר לידי אש"ף.

הבריחה מאיראן

העזרה שהגישה ישראל לאיראן לא השפיעה לטוב על יחס האיי־אנים כלפי העדה היהודית, המונה 25—30 אלף נפש. ביניהם יש יהודים שחזרו לאיראן אחרי השתלטות הח־מייני על המדינה. קראנו על יחס מנוכל של משטר חומייני כלפי עדות המיעוטים, לרבות היהודים; והנה עתה מתקבלות ידיעות קשות על הרעת מצב היהודים, על התעללויות בהם ועל בריחה לחו"ל של מאות יהודים אשר עושים כפלי־טים בארצות אירופה.

גורלם של יהודי איראן דומה לגורל קהילות יהודיות אחרות שה־אמינו כי לא יפגעו בהן; והנה עתה מצפים יהודי איראן לעזרת יהדות העולם וישראל. השאלה היא מי יכול להשפיע על משטר חומייני. שמענו כי פגעו בנציג היהודי היחיד במג'לס האיראני, וזה אות נוסף מבשר רעות. הקונגרס היהודי העולמי והגורמים יהודיים אחרים לרבות ישראל, חייבים עתה לחפש דרכים כיצד לסייע בידי יהדות זו, שלא היתה אוזן לקריאות לצאת משם בזמן, כאשר עוד היה הדבר אפשרי. כמו בעבר, בארצות אחרות, לא רצו היהודים להיפרד מרכושם ומנוחתם. איחורים אלה בשיקול־דעת עלו לא פעם ביוקר של חיים ורכוש. בארץ כזאת עלילות הן דבר מקובל.

תגובה מוזרה של משרד החוץ

אחרי ניצחונו של עמוס מנסדורף בתחרות הטניס בדרום־אפריקה, קבל משרד החוץ מדוע משחקים מנסדורף וגליקשטיין בדרום־אפריקה, שרבים במערב מחרימים את משחקי הספורט בתחומה.

לו היתה לממשלת ישראל מדי־ניות ברורה וגלויה לגבי דרום־אפריקה, אפשר היה להבין תגובה כזאת. אולם אנשי משרד החוץ שלנו הרי יודעים על דבר העסקות שישראל מקיימת עם ממשלת דרום־אפריקה גם עתה. הרי ישר־אלים בעלי מעמד ואפילו ח"כים נוסעים לשם כל הזמן. הקשר עם הקהילה היהודית שם חזק, אף למורת התנועה הציונית החשובה בארץ זאת, מהגרים יהודים משם לאוסטר־ליה, לניו־זילנד, לארה"ב, לאנגליה, לקנדה ולעוד ארצות.

לא ניתקנו את קשרינו המגוונים עם דרום־אפריקה, אף כי הכל יוד־עים את התנגדותנו לאפרטהייד. לכן יש לשאול, מה ראה משרד החוץ להיטפל לספורטאים המו־כשרים שלנו ואין זו צביעות?

מי היה חיים וייצמן

האזכרה לחיים וייצמן התקיימה השנה בתאריך שנה, משום המתנה לשיבתו של הנשיא הרצוג. בבואנו ראינו כי רוב הכיסאות ריקים, חוץ משתי השורות הראשונות של הנצי־גים הרשמיים. מחר שלא היו מו־דעות על האזכרה הממלכתית ועובדי מכון וייצמן אף הם ברובם נעדרו. הרי בזכות וייצמן קיים המכון הזה.

בכל זאת שרה מקהלה של מכון וייצמן ונכחו תלמידי בית־הספר מרחובות. עיתונאי ששאל תלמידים מי היה וייצמן, נענה בגמגום. מורה העירה של עוד וייצמן שתלמידים בני 15—16 אינם חייבים לדעת מי היו ותיקי היישוב. איזו אפולוגטיקה מוזרה הרי מדובר בנשיאה הראשון של המדינה והאיש שהביא לנו את הצהרת בלפור לפני 69 שנה ולאחר מכן את המנדט הבריטי שנ־משך 30 שנה.

בשנה הבאה ימלאו 70 שנה להצהרת בלפור וכדאי איפוא להכין תוכנית לימודית, חינוכית והסבר־תית להעלאת דמותו של חיים וייצמן.

על ביקור נשיא המדינה בגרמניה

בכנן הופתעו מאוד מהתגובות של חברי כנסת ואנשי ציבור נגד ביקור נשיא המדינה בגרמניה. גם אני הופתעתי. שרים וחברי כנסת רבים נוסעים לגרמניה לביקורים, לסימפו־זיונים, לוועידות של האגודה לידי־דות גרמניה־ישראל, ואלפי בני נוער ישראליים ביקרו בגרמניה במסגרת חילופי נוער. גרמניה תומכת בישר־אל בכל התחומים וישראל ממשיכה לקבל ממנה הלוואות ומענקים, גם אחרי הסכם השילומים. מהו איפוא מקור ההתחסדות הזאת ביחס לבי־קור הנשיא, שעליו החליטה הממשלה פה אחד וזאת אחרי ביקורו של נשיא גרמניה פון ויצקר, שהשמיע דברים בוטים על אחריותו של העם הגרמני לשואה. נכון כי יש בגרמניה גילויים של ניאו־נאציזם. אך איפה אין? יש להיאבק בתופעות הללו, וביקורו של נשיאנו יתרום רבות למאבקנו במסלפי ההיסטוריה.

הנשיא חיים הרצוג היה בין כובשי גרמניה בשלב האחרון של מלחמת העולם השנייה, כקצין בצבא הבריטי. ביקורו בגרמניה יסמל את ניצחוננו על מי שניסו להכחידנו. אין ספק כי הנשיא יידע להשמיע את הדברים הנחוצים וה־חשובים בשעה זאת.

בני משפחתי ובני משפחת אשתי הושמדו בשואה. לא נשכח את אשר אירע לקרובינו, לעמנו. משום כך עלינו לעשות להקניית ידע השואה. אני משמש יו"ר "משואה" בקיבוץ תל יצחק, מפעל לאומי שאיפשר ל־70 אלף תלמידים וסטודנטים ללמוד על השואה ופרשיות הגבורה. כל אחד מאתנו ממלא את תפקידו ומעלה את זיכרון המתים בדרכו הוא. אנא, אל תגררו אותנו לוויכוח לא צודק בשעה זו על ביקור הנשיא.

מסע הרצוג: רעשים באוקיאנוס השקט

מאת ד"ר אבי בקר

הכותב הוא מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי בישראל.

בצירוף מקרים מוזר, וכאילו כדי לקרס את ביקורתם של המקטרגים בישראל, בחר השבועון היוקרתי "טיימס" לייחד את כתבת השער שלו על איזור הפסיפיק (האוקיאנוס הש־קט) דווקא בשבוע שבו סיים נשיא מדינת ישראל, חיים הרצוג, את ביקורו הממלכתי באיזור זה בדרום־מזרח אסיה הסמוכה לו. כשבארץ ני־הלו ציניקים פינקסנות חשבונאית על עלות הביקור למשלם המסים הישראלי, התמקדו עורכי ה"טיימ־ס" בדראמה המתעוררת ברחבי הפסי־פיק, הרוחש בימים אלה פעילות קדחתנית חסרת תקדים של מעצ־מות־העל, מעצמות ביניים ואף מדינות ערב, המחפשות לעצמן אחיזה ודריסת רגל באיזור, העתיד להיות זירה אסטראטגית ראשונה במעלה. עוד באוקטובר 1984 הכריז הנשיא רונאלד רייגן כי עתידו של העולם מצוי באיזור הפסיפיק, כשכבר ב־1980 עבר הסחר האמריקאי עם אסיה (116 מיליארד דולר) את סה"כ הסחר עם אירופה. ואכן אין בדברים אלה משום הפרזה רבה, אם ניקח בחשבון כי המדובר באיזור שעבר תהליכי צמיחה כלכלית מהירים ביותר, ובעל פוטנציאל אנושי רב ביותר, כשעל פי התחזיות עד שנת 2000 יחיו באיזור הפסיפיק שני שליש מצרכני העולם.

המבקרים את נסיעת הרצוג מתבצרים מאחורי טיעונים של רווח והפסד לכאורה, ומתריסים כנגד בחיפושיהם אחר התכלית והרווח המיידי. דווקא במציאות של המזרח התיכון מן הראוי היה שיכירו בעובדה, כי תהליכים מדיניים אינם נמדדים בתוצאות מיידיות כי אם בפריצות דרך מוערות, ובפסיעות הסכנות של עקב בצד אגודל. עד עצם היום הזה מבכים במשרד החוץ על ההחלטה האומללה, מטעמי תקציב וחיסכון, בתקופת השר דיין ז"ל, לסגור את שגרירות ישראל ברפובליקת קוריאה, אשר כיום מתקשה ישראל לחזור אליה בדרכים מקובלות. האם בערוב קיתונות הלעג המשתלשים על מדינות האיים של הפסיפיק לחזק את גישת "העולם כולו נגדנו" דווקא באותה טונגה זעירה, אשר הביקור בה הסעיר את הדמיונות האקזוטיים של כמה עיתונאים ופו־ליטיקאים, מגמת סעודיה ולוב (המוחשת גם במושבה הסמוכה קלדוניה החדשה), לצבור השפעה תמורת סיוע כספי בתנאים מפליגים. אותה טונגה, יחד עם 13 מדינות נוספות (כולל אוסטרליה וניו־זילנד) נמנית על "פורום דרום הפסיפיק", אשר נפגש באוגוסט האחרון בסובא, בירת פיג'י, בסופו של מדינות נוסף לגבש חזית אחידה של מדינות האי־זור ביחסי החוץ. האם 14 מדינות הן דבר של מה בכך בזווית המדינית של ישראל?

את ביקורו של הנשיא הרצוג בפרספקטיבה יש לראות בשלמותו מבחינה המדינית, הכלכלית, היהודית, ובשלושתם המשותפים הוא רב־משמעות. בעידן שבו, כדברי אבא אבן בספרו "הדיפלומטיה החדשה", חל פיחות במעמד המסורתי של השג־ריר התושב יש חשיבות למפגשי פסגה, לגיבוש טקס ממלכתיים ול־חשיפת הדיפלומטיה בכלי התקשו־רת למיניהם.

ביקורו של הנשיא הרצוג, מטבע הדברים, הפיח חיים במגע הדיפ־לומטי, ויצר מרחבים של מגעים, לפני ואחרי, שיביאו להידוק ושיפור היחסים הדו־צדדיים. בינתן, חידוש ושיפור יחסים דיפלומטיים, כפי שיודע כל דיפלומט מן השורה, הוא תהליך מייגע, מפותל, שכרוכים עימו נסיעות רבות (גם כאן קשה לכמת את הוצאות התקציב המופל־גות), פגישות חשאיות וגלויות, פנים אל פנים או עם צד שלישי, בדרכים מסובכות ומתוחכמות. הופעתו של נשיא המדינה, מוסד המסמל יותר מכל את המדינה כלפי העולם החיצון, מהווה פריצת דרך מוחשית, השווה עשרות מונים של עבודת נמ־לים דיפלומטית המשכת שנים.

אם עדיין יש המפקפקים בקרבנו, באה התגובה הזועמת מהעולם הערבי המוסלמי, ההפגנות נגד סינגפור במלזיה והמהומה והקר־לגיות נגד סרילנקה, ואישרו במש־יר את הצלחת מסעו הדיפלומטי של הנשיא הרצוג. סרילנקה, אשר עמדה בשנים 1976—1979 (שנות שיא במתקפה האנטי־ישראלית ב־או"ם) בראש תנועת הבלתי מזדהות של מדינות העולם השלישי (100 מדינות סה"כ), התגברה על מחסום פסיכולוגי מדיני מן המדרגה הרא־שונה וציינה בכך את כרסום ההשפעה הערבית והמוסלמית־קי־צונית בעולם השלישי. הביקור הנוסף בקולומבו, בירת סרילנקה, והמחודש גם הביקור שבוטל ביוזמת הנשיא בפיליפינים, יצרו תהודה רבה באסיה ובאפריקה ונפתחו לכך התפתחויות נוספות, שיסייעו להחזר בת קשריה המדיניים של ישראל. כך גם הפגנת הנוכחות הנשיאותית בהונג־קונג והצצה חפוזה ממבנה לסין האדירה, טומנת בחובה תקווה ובשורות למדיניות ולכלכלה הישר־אלית.

גם אם נצמצם את משמעות הביקור למימד הכלכלי בלבד, הרי שכבר יש המצביעים על פירות ראשונים בצורת עסקות פיננסיות ומסחריות ואת השקעה. ביקינו מרקם הקשרים הבינלאומיים מור־כב ומבוגר הרבה מתקופת הדיפ־לומטיה הקלאסית, שהפכה כיום רק לחלק זעיר ממערך היחסים הבינלאומיים. על מעצבי המדיניות המופקדים על המשק בישראל מוטלת עתה המלאכה למצוא דרכים כדי להמשיך את מהלכי הפתיחה שהסביע הנשיא הרצוג.

האמריקאים, האירופים והערבים כבר גילו זה מכבר את המזרח הרחוק והפסיפיק. מדינת ישראל, שלרשותה פוטנציאל כלכלי המת־אים למדינות האיזור, חייבת לרשום לפניה את דברי הסנאטור הדמוקרטי ובעל השאיפות לנשיאות, גארי הארט, אשר הגדיר את הפסי־פיק כ"מעיין העצום ומקור החיד־נות של כלכלת העולם בסוף המאה ה־20".

לא בכדי הולך ונעשה הפסיפיק, ובמיוחד בחצרו הדרומי, במהירות לזירת עימות נוספת, כדוגמת האו־קיינוס האטלנטי והים התיכון, בין הציים האדירים של ארה"ב וברה"מ המסתערים בו עשרות רבות של כלי שיט צבאיים, צוללות גרעיניות, נושאות מטוסים ומוצבים בו כמה בסיסים ימיים.

איזור שהיה בבחינת "שכוח אל" בדיפלומטיה הישראלית קיבל בבת־אחת מנה מרוכזת של הסברה ישר־אלית, וגישה מכובדת ומעמיקה יותר למדינת ישראל. הנלוות של נשיא הרצוג, בתודעת ההסברה ובכלי התקשורת ברעת הקהל העולמית מקנות לו מעמד של כבוד בין נשיאי ישראל, והשלימו מתקציה נוספת וחשובה של מוסד הנשיאות.

הביקור הנזכר שב את מעמדו של נשיא המדינה כנשיא העם היה־הרי. קשה לישראלי, שלא חי מקרוב בין יהודים המתגוררים בקה־הילות נידחות יותר, להבין את עצמתה ורישומה של הוויית המפגש של הגולה עם נשיא המדינה היה־דית הריבונית. הריחוק מן הקהי־לות הקטנות והמבודדות כדוגמת סינגפור, הונג־קונג וניו־זילנד היו מרגשים, וכמותם גם המפגש עם היהדות המסודרת והמאורגנת של אוסטרליה. מזה כשנה תמימה עמלים יהודי אוסטרליה בראשות מנהיגיהם, במלאכת התיאום וההד־כנות שהקיפו את כל חלקי הציבור היהודי, מתלמידי הגן וביה"ס ועד לזקני העדה.

אף כי יהודי אוסטרליה נחשבים, ובצדק רב, לקהילה רוחשת, הרי שת־חושת הניתוק והריחוק ביבשת החמישית מקשה לא אחת על שמירת המסגרת היהודית והנחלתה לדור הצעיר. ביקורו של הנשיא הרצוג בקהילה, במוסדות החינוך ובבתי הכנסת של כל הזרמים מהווה זריקת עידוד רבת משמעות, המהווה עתה נקודת ציון היסטורית בדברי ימי הקהילה.

שנה לפני שהמריא עם פמליתו לביקור המפרך, 18 טיסות ב־19 יום, הקפיד הנשיא הרצוג לקבל הס־ברים, שהיו הנמנות במיוחד, ממוצד לקנות משרד החוץ הרלוונטיות שאליהן גם נתלווה אישור הממש־לה. מבחינה מדינית נעשתה עבודת הכנה מדוקדקת שחרדה גם לפרטים הקטנים ביותר בביקור.

בתקופת חייה הקצרים עברה מדינת ישראל תהפוכות מרחיקות לכת ביחסי החוץ. מכוון "אור לגויים", שסימל את התפשטות המסתוררת בבציעויות באפריקה בתקופת השיא, שקעה ישראל במ־לכודת הבדידות והיאוש של "העולם כולו נגדנו", שסימלה תקו־פת חרם הנפט ומשבר האנרגיה לאחר מלחמת יום הכיפורים. מאז הולך ומשתפר מעמדה של ישראל בקהילייה הבינלאומית ומתחולל כרסום הדרגתי בחומות הבידוד המדיני שניסו להקים מדינות ערב בעזרת הגוש הסובייטי והרדיקלים של העולם השלישי. ביקורו של הנשיא הרצוג מסמל אולי את השלב השלישי של הנורמליזציה, המאופיינת במקורות יותר, ביחסי החוץ של ישראל. אך גם נורמליזציה זקוקה ליחסה, השראה ופריצות דרך.

אוניברסיטת באר־שבע: להכפיל את מספר הסטודנטים.

זהירות — פיתוח

קונספציות מיושנות בפיתוח הנגב והגליל

מאת צבי כסה

אני מבקש לרשום אזהרה מפני הסיסמאות העולות היום על פיתוח הנגב והגליל. הן נסמכות על קונס־פציות מיושנות. מנהיגי ישראל דהיום, אופקיהם הפוליטיים עוצבו בשנות ה־50, שעמדו בסימן הפיתוח. ואך טבעי הוא שלאחר שנכפה עליהם לעסוק שנתיים בבלימה, הם ימהרו לחזור לפאתוס של הפיתוח. אבל מי שמציע את התשובות של אתמול לבעיות של מחר, מוכר לנו קונספציה ריאקציונית, שתוצאותיה בזבוז והחמצה.

ב־1955 הייתי מדריך בישובי עו־לים בנגב. גולדה מאיר, שהיתה שרת העבודה, עסקה בהקמת עיי־רות הפיתוח. נסעתי אליה לירושלים ואמרתי לה שאסור להקים עיירות כאלה. שאלה מה אני מציע. אמרתי לה: באר־שבע וצפת — כל אחת חצי מיליון תושבים. רק ערים כאלה יכו־לות להציע את המודרנה החדשה לחברה מודרנית. אמרה לי: אבל, צריך לישב את הארץ. אמרתי לה: גולדה, אנחנו כבר לא יישוב, אלא מדינה. לא קיבלה.

בפרוטו־מדינה שלנו היה מוסכם כי התלם האחרון הוא גבול המדינה העתידה. זו היתה אמת, כי רגביה ה־גבה היו צה"ל. אבל, כשיש מדינה מי שקובע את הגבול זה לא התלם אלא הטנק האחרון. אבל אנחנו — כמו ברוב הדברים — המשכנו את הקונספציה מתקופה "שצריך היה להקים מדינה" לתקופה שבה "צריך לקיים מדינה", ופיזרנו בארץ עש־רות עיירות פיתוח, שרובן היום פושטות רגל. אין להן להציע לתושביהן אלא סיסמאות ריקות. וכך עשינו עם 150 מושבים מיותרים.

עכשיו, כיוון שחיים שם בני אדם, הרי מוכרחים לשפוך כסף טוב אחרי כסף רע. ואין תקומה, משום שלעיר פיתוח יש בעיקר כמה מודרנה היא יכולה להציע לבניה. מודרנה פירו־שו רוב אפשריות בתעסוקה, בחינוך, בשירותים, בתקשורת, בתחבורה, בתרבות, בבידור. במצאי [illegible] חברתי וכו"ב. לכן, מי שרוצה להציל את הנגב משקיעה צריך להגשים תכנית אחת: להפוך את באר־שבע למטרופולין של 300 אלף תושבים או יותר. באר־שבע כזאת, שתציע לתושביה את מלוא המודר־נה — טכנולוגיות מתקדמות, אוני־ברסיטאות, תיאטראות, תזמורת פילהרמונית, מוזיאונים, שירותי מס־חר, שירותי חברה ותרבות ובריאות וכל כיוצא באלה.

באר שבע כזאת תקרין ותשגשג גם את דימונה ואופקים ועוד. אוטוסטראדה מאופקים לבאר שבע תתרום לה הרבה יותר מכל הב־סיסות לבנות תשתית תעשייתית בתוכה. "העלאה", תושבי ירוחם ומצפה רמון לבאר־שבע או לדימונה (עליה שניה), תתרום לפיתוח הנגב פי אין סוף מהניסיונות לבזבז עשרות מיליונים בתשתיות נפרדות. וכנ"ל גם בגליל. אם צפת תאכלס רבע מיליון תושבים — יהפוך הגליל כולו משולי ארץ למטרופולין ותש־גשגנה קרית שמונה, חצור וכר־מיאל.

אם רוצים להפוך את באר שבע וצפת לערים מטרופוליטניות זה צריך להיעשות היום רק דרך טכנו־לוגיה. כלומר לתת לתעשיות חדשות כאן את כל הסיוע כמו באזור פיתוח א'. להרים למפעלים שבאזור מימון למחקר ופיתוח, לפתוח עבורם תשתית תקשורת וה־חבורה. המנוף הזה יביא את יתר הדברים. צריך להבין כי אין זה מקרה שטכנולוגיות מתקדמות מת־כנסות בעמק הסיליקון ובכביש 124 בארה"ב או בסביבות חיפה ות"א בישראל. זה צורך חיוני שלהן. לכן, כל פיתוח שמעוגן בקונספציות הע־בר של שנות ה־50 מזמן כישלון. הקמת ישובים חדשים — פרט לאלה שקשורים בניסויים חברתיים וה־שים — במציאות הכלכלית שלנו היא מעשה לא נבון. ואסור לבזבז היום משאבים על תשתיות התיש־בות חדשות. את כל המשאבים צריך לכוון להשקעות ב"טכנולוגיות יצר־ניות", טכנולוגיות שמיוצרות נכסים כלכליים.

גם כאן, מנהיגינו הלהוטים לפי־תוח מזמנים שגיאות קשות. הם רוד־פים היום אחרי כל גורם בינלאומי זר שישקיע בישראל. אבל חברה זרה שמשקיעה כאן לא תשאיר בארץ את הרווחים. זה טבעה של חברה רב־לאומית. אי אז, הערך המוסף של פעולתה יצטמצם לשכר העובדים בלבד. אם זו חברת אלקטרוניקה, השכר אמנם גבוה. אבל כאשר מחשבים את הערך המוסף הנובע מהשכר בלי הרווחים, מול הסיוע הגדול שהמדינה נותנת (40%־50%) אתה מתחשבקת, הפרי הרגיל מבחינתה של ישראל לאנטי־כלכלי. אם המפעל הוא של טכנולוגיה מתקדמת ברוויה לפחות התמורה מקצועית של העובדים. אבל אם המפעל הוא טכסטיל, השכר נמוך מאוד ומול הסיוע הממשלתי — העסק הוא עסק הלמאי. ומי יציל אותנו מהלמאותם של שרים כבודים?

מעבר לאמירות האלה, שה־השקעה החדשה היא אך ורק ב"טכ־נולוגיות יצרניות" ובשירותים לטכ־נולוגיות האלה, ושרק באמצעותם צריך להפוך שתי ערי שדה לערים מטרופוליטניות — אני מבקש לטעון טענת מפתח חשובה בהרבה, טענת מהפיכה בניגוד לשנות ה־50. מה שדרוש היום לישראל זה לא פי־תוח פיזי, אלא פיתוח איכותי. דבר זה קשה מאוד לעיכולם של הפו־ליטיקאים ויועציהם האקדמיים. תשימו לב שכל אימת שמישהו מהם מתעבר לומר שצריך אתגר גדול, מה הוא מציע? — פרויקט. תעלה מים לים, עיר חדשה במדבר, או בהר, מפעל חדש וכו"ב. הבעיה של ישראל עכשיו היא לא פרויקטים. כל אסאד וכל חומייני יכולים לעשות תעלות וסכרים ומסילות ברזל. הבעיה של ישראל היא לעבור מקונספציות כמותיות לקונספציות איכותיות. שום תעלה מים לים או פירמידה אחרת לא תפתור את הבע־יות הקרדינליות של ישראל.

האתגרים האמיתיים הם לגמרי אחרים: להכפיל את שכר המורים, כדי שטובי הכשרונות יהיו מורים בבתי הספר שלנו. ואם הטובים רוצים אקדמיה — למסור את בתי הספר התיכוניים או חלקם לאחריות האוניברסיטאות, וההוראה בתיכון תיחשב כתהליך אקדמי; להכפיל את מספר הסטודנטים; להכפיל את תקציבי המו"פ; להזרים משאבים כספיים למפעלים למחקר ופיתוח; לפתח תקשורת ותחבורה לשירות הטכנולוגיות; לעדכן את החינוך המקצועי הרופס המיושן; להעלות את רמת האוניברסיטאות; להבריא את שירותי הבריאות הכושלים בישראל, ולפתור את בעיית הרפואה השחורה על ידי הפיכת הרפואה לענף יצוא; להקים בארץ בכספי המגבית אוניברסיטה אמריקאית ול־הביא הנה עשרות אלפי סטודנטים יהודים, ובמקום לקבל תרומות — למכור להם חינוך; להקים אקדמיה גבוהה לניהול; להשקיע בפיתוח מערכות שיווק בינלאומיות; לטפל בשערוריית התיווך שאין דומה לה בשום מדינה מתוקנת; לזרז את התהליכים האיכותיים האלה בחי־קיקה מתאימה — כל אלה חשובים פי אין סוף מעוד יישוב בצפון או בדרום, במזרח או במערב.

הנשיא רוזוולט, בניו־דיל שלו, עשה את מפעל עמק טנסי שכולנו התפעלנו ממנו ואת ה־S.E.C. הוועדה להסדרת הבורסה האמ־ריקאית. הוועדה הזאת השפיעה על המשק החברה האמריקאית פי אין סוף מפרויקט עמק טנסי, שאיש לא זוכר אותו היום. אם מנהיגי הפולי־טיקה הישראלית לא יבינו מהר את הדברים האלה, הרי הם מזמנים לנו עוד שנים ארוכות של דישדוש ושקיעה, שלא רק לא יהיה בהם פי־תוח, אלא נאבד בה עוד ועוד מאפ־ריות שאמורות היו להיות יתרוננו היחסי.

אל תוך הקונסנסוס הלאומי

בעקבות דברי גאולה כהן: האם מנהיגי השמאל הציוני אינם עומדים בראש תהליך הרסני לדמותה של ישראל כמדינה ציונית?

מאת דני דיין

הכותב הוא יו"ר סניף ת"א וחבר נשיאות המועצה הארצית של תנועת התחיה.

מן ההתקפות שלוחות הרסן על ח"כ גאולה כהן בשל דבריה אודות הקריטריונים לשירות בשב"כ, ניתן ללמוד שהיא פגעה בעצב חשוף. שיטת ההתגוננות בה נוקט היום השמאל נלמדה בבית המדרש של מפא"י של שנות החמישים. כשבמ־קום ויכוח ענייני עם טענות ראש האופוזיציה דאז, נהג בן גוריון להשיב בהתקפה אישית על "האיש היושב ליד ח"כ בדר", ולהעלות מן האוב פרשות מן העבר, תוך עיוות משמעותן. כך בדיוק נהגו חברי הכנסת יאיר צבן ורן כהן בהופעתם בטלוויזיה, כשהעלילו על ח"כ גאולה כהן כאילו בגללה נפלו חיי־לים במבצע של"ג וכאילו היא נושאת באחריות לרצח אמיל גרינ־צווייג ז"ל.

אך סגנון התגובה של מחנה השמאל על דבריה של גאולה כהן, אסור שיטשטש את העיקר: בשנים האחרונות היינו עדים לכמה תופ־עות, שחייבות להדליק נורה אדומה אצל כל מי שביטחון ישראל ודרכה של המדינה יקרים לו.

דבריה של ח"כ גאולה כהן נוסחו בלי ספק בחריפות. אך אכן הגיעה העת שאמות הסיפים תרעדנה, כדי לשים קץ לתהליך מסוכן מאין כמותו של "סיפוח זוחל" של השמאל הקיצוני אל תוך היקף של הקונסנסוס הלאומי, כשעצה בצד. "היתנר" של הקשת הפוליטית תופעה חמורה מבחינה לאומית, לא איזורה תנועת התחיה להסתייג ממנה בצורה נחרצת (והראיה לכך: דבריו האחרונים של כהנא על כך שהשמאל גומל לגאולה כהן באותה מטבע שהיא נוקטת כלפיו). אך מצד שני מפ"ם, ר"צ וכן גורמים בתוך מפלגת העבודה מקרבים אליהם — אולי באיטיות אך גם בעקביות — את השוליים הסהרוריים של השמ־אל.

יש לכך דוגמאות למכביר. אסת־פק בכמה מן הבולטות שבהן. על יציאה מאורגנת מאולם הכנסת כשעולים על בימתה הח"כים האנ־טי־ציונים של חד"ש והמתקדמת — אין מה לדבר. והרי כיצד אפשר להחרים סיעה שעמה עשו עיסקה פוליטית בעת בחירת נשיא למדינת ישראל? אך חמור מכך: מיד אחרי הבחירות האחרונות — ויש אומרים גם לפניהן — מפלגת העבודה וגרורותיה הביאו את סיעות השמאל הקיצוני בחשבון השיקולים הקו־אליציוניים. אמנם דובר על "תמיכה מבחוץ", אך אין ספק שהיא היתה מלווה באתנן פוליטי שמשמעותו מתן לגיטימציה. ממשלה בתמיכת וילנר ומיעארי עדיפה בעיניהם על ממשלה עם שמיר ושרון.

עסקניה הצעירים של מפלגת העבודה, ר"צ ומפ"ם, אף איבדו את הבושה שהיתה אולי תוקפת את מנ־היגי מפלגותיהם במקרה כזה. מעטים ערים לכך שבקמפוסים של מדינת ישראל, הלגיטימציה שניתנה לשמאל האנטי־ציוני הפרו־אש"פי היא מלאה ומוחלטת. באוניברסיטה העברית שולטת קואליציה עם השמאל הקיצוני ביותר. באוניבר־סיטת תל־אביב אין קואליציה כזו. שם פשוט רצים ברשימה אחת.

רשימת "אלטרנטיבה" מאגדת בתוכה את מפלגת העבודה, ר"צ, מפ"ם עם רק"ח, המתקדמת וגופים אנטי־ציוניים נוספים. אם יש קשיים ב"שבת האחים גם יחד" הזה, הם נובעים מן היריבות שבין אנשי רק"ח והמתקדמת. "המערביקים" מסתדרים עם שניהם יפה מאוד. רק אנשי הליכוד והתחיה מוקצים בעיניהם. הסטודנטים שכרתו ברית בלתי קדושה זו, יושבים במרכזי מפלגותיהם, ומהווים את עתודות המנהיגות שלהן.

אמת, כיום מדובר בבריתות ברי־תות אד־הוק שמטרתן השגת עמדות שלטוניות, אך לתהליכים כאלו יש דינמיקה משלהם, וכיוונם הבלתי־נמנע הוא הפיכת השמאל הקיצוני האנטי־ציוני לחלק מקובל ולגי־טימי במערכת הפוליטית הישר־אלית. מרבים לאחרונה לדבר על "הדמוקרטיה המתגוננת". אך הסכנה המיידית והמוחשית כיום בישראל היא בכירסום המתמיד בציונותה של המדינה. האם לא הגיעה השעה שהציבוריות הישראלית השפויה תיתן דעתה למדיניות של הגנה על הציונות?

התהליך המסוכן הזה בא לידי בי־טוי חריף במיוחד באותם התחומים של הפריפריה של הפוליטיקה, הנשלטים בידי השמאל ובראש וד־אשונה בעיתונות ובאמנות הפולי־טית. שתי דוגמאות מן התקופה האחרונה: מאיר וילנר — עושה דברה המנצחת של מוסקווה האנטי־ציונית — נחשב עד לפני כמה שנים למי שלא יבוא בקהל ישראל. אך כמעט מבלי משים, הפך לדמות מקובלת במפה הפוליטית הישר־אלית. לשיא הגיעו הדברים, משה־וזמן ע"י עורכי התוכנית "מוקד" בטלוויזיה לדיון מלומד על בעיית יהודי ברה"מ. הוא השתתף כראוי "כמשקל־נגד" לפעיל העליה ד"ר יולי שטרן. נציג הרודפים את הציונות מוח והרודפים־ציון מוח כשווה עם שווה, בטלוויזיה הממ־לכתית של המדינה הציונית. מין איזון שכזה. מחר נראה בוודאי איש פת"ח כמשקל־נגד לאם שכולה מפיגוע חבלני.

ובתיאטרון: נפגשתי לאחרונה ב־תוקף תפקידי עם מנהלו של אחד התיאטרונים הציבוריים הגדולים בארץ, איש ציוני לתפארת. הוא הסביר לי שלא יקבל לרפרטואר שלו מחזה של כהניסט (ובצדק) אך את "האופטימיסט", מחזהו של אמיל חביבי (ח"כ רק"ח בעבר) ישפוט לפי "קריטריונים אמנותיים". הוויתי במ־חזה זה של תיאטרון חיפה. היהודים כולם הורסי־כפרים, מגרשי פליטים, נציגי משטר דיכוי. רק הערבים המסרבים "לשתף פעולה" מועלים בו על נס, והאחרון שבהם — בנו של "האופטימיסט" הנוטל נשק בידו ומצטרף ל"פידאיון". עם תום ההצגה נמלאתי חרדה כשראיתי את הקהל היהודי — ובתוכו הח"כים יוסי שריד ויאיר צבן — כותש כפיים בהתל־הבות. כנראה שהמחזה "עומד ב"קר־יטריונים האמנותיים" של אותו מנהל תיאטרון. אך מה מקומם של הקריטריונים הציוניים והקיבוציים של מדינת ישראל?

זהו הדיון הציבורי האמיתי שצריך להיערך בעקבות דבריה של ח"כ גאולה כהן: האם מנהיגי השמאל הציוני אינם עומדים בראש תהליך הרסני לדמותה של ישראל כמדינה ציונית? לאן תוביל התקרבותם המתמדת לאלמנטים שתמיד נהגו לראותם כמוקצים מחמת מיאוס? זהו דיון שיחייב את השמאל הציוני בחשבון נפש נוקב בתוך ביתו פנימה. זוהי הסיבה שבגללה בחרו נציגי השמאל הציוני לעוור ערפ־ריה כדי להתחמק ממנו.

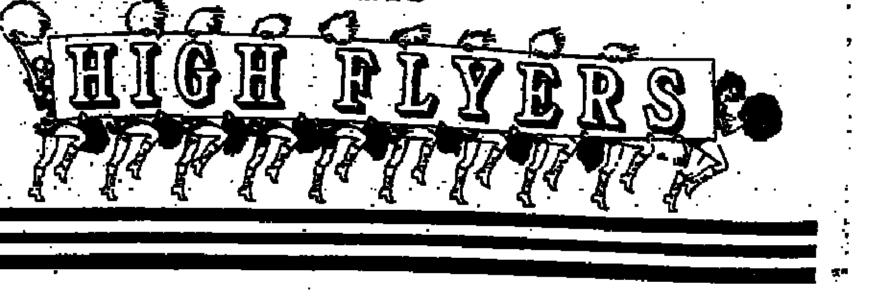

טיסות בתוך ארה"ב רק: $37

כוס לאמריקה ב־ט.וו.א ותוכל לקנות כל טיסת ט.וו.א בתוך אמריקה תמורת $37 בלבד. איזו מציאה: מן הצפון הרחוק ועד הדרום, ממזרח עד פאתי מערב. הכל שלך: הכרטיסים תקפים מ־1 בנובמבר 1986 עד 31 במרץ 1987. התאריך המאוחר ביותר לסיום הטיסות - 15 באפריל 1987. תוכל לבחור בין מינימום 4 למקסימום 6 טיסות־פנים, תוכל לרכוש את הכרטיסים 7 ימים מראש.

שירות אמריקאי אמיתי לאורך כל הדרך. צוות מיוחד לחופשה שלך הוא השירות האמריקאי המלא שתקבל. החופשה שלך באמריקה מתחילה בעצם מן הרגע שתעלה למטוס. לאורך כל הדרך תהנה מתשומת לבו של צוות יעיל ושמח לעזור. קבלת הפנים הידידותית ביותר, ושירות אלף־אלף. אנחנו עושים הכל כדי להבטיח שהנסיעה עצמה באותה מידה שתהנה מהחופשה. פנה אל ט.וו.א 03-651212 או פנה אל סוכן הנסיעות שלך כדי לקבל פרטים נוספים.

סוף שבוע בבית מלון חינם. מכונית "הרץ" חינם. פרטים מסוכן הנסיעות שלכם.

מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב

TWA

هكذا من الأصل

הארץ

הלוח הארץ הארץ חדשות

קבלת מודעות:
03-371261
המחיר למילה 5.25 ש"ח
המחיר המינימלי 42 ש"ח

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן ... הלוח הבטוח

(המשך מעמוד 11)

המשך ת"א גוש דן והשרון

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

דירות בשכ"ח

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

ראשל"צ

4 חדרים ויותר

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

נתניה

4 חדרים ויותר

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

ביקוש דירות

מכוניות

קבלת מודעות
ללוח העיר
"ירשפים"
טל: 371622
אשראי ל-60 יום
מכבלים ויזה וישראכרט

אאודי

ARIS
אריס

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

אינוצנטי

אלפא רומאו

ב.מ.וו.

אמריקאיות

ג'יפים

דייהטסו

וולוו

וקסהול

לנצ'יה

מוריס

מיני מיינור

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק בלוח העיר

לא מכרת
לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה.

בקשות ביטול יתקבלו בלוח העיר בימים א'-ד' בין השעות 8:00-15:00 טל' 03-371261

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

מרצדס

ג.מ.ס

סאאב

סובארו

סוזוקי

סוסיטה

סיאט

סימקה-קרייזלר

סיטרואן

פולקסוואגן

פורד

פיאט

פיז'ו

רנו

מסחריות

משאיות

מנועים

אופנועים

קרוואנים

טרקטורים

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק בלוח העיר

לא מכרת

לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא
תוספת מחיר אפילו חודש.
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת
יוחזר לך כספך בחזרה

בקשות בדטול יתקבלו
בלוח העיר בימים א'-ד'
בין השעות 8:00-15:00
טל' 03-371261

זקוק דחוף למודעה?

מודפון

לשרותך 24 שעות ביממה

03-38 38 38

לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

مكذا من الاحل

הלוח הארצי | הארץ חדשות

מודעת דרושים רק ב-מודעפון

פרסם את מודעת הדרושים לך דרך מודעפון וזכה בנוסף לשירות המקצועי
האמין גם ב-50% הנחה ביומון דווי. צוות מקצועי מיומן הכולל פסיכולוגים
תעסוקתיים, גרפולוג, מאבחנים ומראיינים יעזור לך להחליט מי המועמד
הטוב ביותר למשרה המוצעת!!!
במבחן דוד תקבל 1. מיון ראשוני ללא תשלום
2. בחינה פסיכוטכנית מלאה + ראיון אישי עם פסיכולוג
3. חוות דעת פסיכולוגית על פי ממצאי הבחינות והראיון האישי.

מודעפון 38 38 38

דוד שירותי מיון אבחון והשמת כח אדם
תל-אביב, רח' יהודה הלוי 108, טל. 295445

המשך ת"א גוש דן והשרון

הצעות עבודה

קבלת מודעות ללוח העיר "דרושים" טל: 372612 אשראי ל-60 יום מקבלים ויזה וישראכרט

ערים

נהגים

ספרים/ות

דפוס

יהלומים

מוכרים/ות

הנהלת חשבונות

פועלים/ות

פקידים/ות

עובדי מתכת

מזכירות

אחיות

נזירה תפירה

תשמל

שרטטים וגרפיקאים

סוכנים/ות

רפואת שיניים

מכונאים / הנדסאים

שליחים/ות

א.א.ר.אס

עובדי סוד

שרות ומסעדות

מוסנאים

ביקוש רכב

בחיפוש לנהיגה

חלפי רכב

הצטרף לענף המלונאות

כיף לעבוד במלון לגונה

למלון לגונה החדש באילת דרושים:

• מנהלת משק מנוסה.

• מזכירת מנכ"ל נמרצת ודינמית

בעלת נסיון בניהול עצמאי של משרד, עם ידע בהדפסה עברית-אנגלית, תכנות לעבודה בשעות בלתי-שגרתיות.

תנאים טובים למתאימות.

המעוניינות מתבקשות לפנות, החל מיום א' למשרדי ההנהלה טל: 059-79444

ישרוטל ניהול מלונות בע"מ

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק לוח העיר

לא מכרת לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה

בקשות ביטול יתקבלו בלוח העיר בימים א'-ד' בין השעות 8:00-15:00 טל' 03-371261

פרסום און טל. מיוחד למסירת מודעות 885-885

המשך ת"א גוש דן והשרון

אולמות

חנויות

מחסנים

משרדים

עסקים

מסירה ואבטחה

ביקוש עבודה

מציעים למכירה

קבלת מודעות
ללוח העיר
"רשפים"
טל: 371622
אשראי ל-60 יום
מקבלים ויזה וישראכרט

מבני תעשיה

הלוואות

מקור ההלוואות
★ הלוואות
לשכירים קבועים
לרכב חדש ומשומש
נכיונות צ'קים
ושטרות מסחריים

ניתן

מגרשים

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק בלוח העיר
לא מכרת
לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא
תוספת מחיר אפילו חודש.
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת
יוחזר לך כספך בחזרה

בקשות בביטול יתקבלו
בלוח העיר בימים א'-ד'
בין השעות 8:00-15:00
טל' 03-371261

נצא לאכול

ספרדית מקורית

● סאב המסעדה דון אלברטו המסעדה היחידה בארץ למאכלים ספרדיים מקוריים. מוזיקה פלמנקו ואוירה ספרדית מקסימה מכינים במקום פיצות מיוחדות. אירועים עד 80 איש. פתוח 13.00-01.00. דיזנגוף 277 טלפון: 443927.

עסקיות ומשפחתיות

● "המסעדה" בבית לסין. ארוחות משפחתיות ועסקיות. בשר, חניה צמודה, קומה עליונה. חדרי ישיבות ומסיבות, אירועים מכל הסוגים, מבצע חודש ברית/ה מילה במחירים מוזלים. פרטים והזמנות 03-252595 ויצמן 32 תל-אביב.

ים-תיכוניות

● בפונדק הצוירים, רחוב סירקין 4 גבעתיים, מאכלי ציד ואסקלת פחמים, תפריט מיוחד ואוירה מקסימה. טלפון 728200.

חלביות צמחוניות

● פלינצ'י המשורש — המסעדה הראשונה בארץ לבלינצ'ס חלבי בלבד. מרקים וסלטים. ירמיהו 17 טלפון 443617.

● בית גבינות הקרים — THE CREEM CHEES HOUSE בהנהלה משפחתית חדשה המתמחה במאכלי גבינות. מנות ראשונות ואחרונות, שניצל גבינה, מרקים, סלטים, דגים ובלינצ'ס במבחר טעמים. פתוח מ-12.00 עד 24.00 כל השבוע. אלתרמן 18 טלפון: 230048.

ישראלי מקורי

● "מסעדת רמנר" — חדשה ★ ארוחות בוקר וצהריים ★ כל סוגי המרקים ★ מבחר ממולאים ★ מגוון של בשרים על האש. פתוח בשבתות. שנקר 46 חולון טלפון 847504.

● במפגשים מסעדה השייכת לסוג המשובח. התפריט מזרחי וכולל גם ממולאים, סלטים, בשרים על האש ודגים. במפגשים אולם שיועד לאירועים מכל הסוגים. במפגשים חויה אמיתית. רחוב אהרון קציר 'ול השוק'. טלפון: 769427.

● הבמתון — צמת מטבחים דרך לה. מגוון של סלטים ביתיים, בשרים ומבחר של דגים. להזמנות: 03-357605.

מזרחיות

● מסעדת אל-שייך-דוב. ערב דגים וארוחה מלאה כל ערב שלישי. בשרים וסלטים. בתפריט קבוע — כולל דגים בכל השבוע. הופעת רלק בלילות הרצליה.

● שיפודי בייקר — מסעדה כשרה ומיוחדת. כל סוגי הבשרים. גם לאירועים, בריתות וכדומה. במחירים עממיים. רוטשילד 48 מול קולנוע בתיים 863320.

● מסעדת "בית השיפוד" בהשגחת הרבנות. ★ מבחר בשרים על האש ★ מרקים ★ דגים ★ סלטים מבחר מלוא השולחן. בבית השיפוד אוירה חמימה, שירות אדיב — ומחירים נוחים אצ"ל 11 שכונת התקוה 327053.

● כנפות אותאל מקום כראוי לאכול במסעדת המזרחית. התפריט מזרחי וגם אירופאי. שיפודים, ממולאים, וסוגי סלט במבחר רב. בהנהלת גביל 863-52050.

סטקיות

● מסעדת יאנקלה. הזמנת דלק. תפריט ★ בשרים על הגריל ★ שיפוד — 1.5 ש"ח ★ סטייק — 5 ש"ח ★ צלעות כבש במבצע ★ סלטים ותוספות — חופשיים. השירות אדיב ומהיר. שד' בן צבי 94 ת"א.

● "לה וליר" — מסעדה כשרה. מטעמי גריל חמות. אצ"ל 61 שכונת התקוה.

● "בשובע" חבי חבי בעיר. סלטים וממולאים ובשר על האש. הכניסה מדרך השלום 24. טלפון 336509.

פאב מסעדה

● סקוויש פאב הרצליה ע"י תחנת מכבי-אש. פתוח עד השעות הקטנות. תפריט עשיר. אבן גבירול. 052-557599

● מבוקי מאב מסעדה, בשרים ודגים מעושנים. מומחיותנו: הוא השוק ואין הטובים ממנו. פתוח מ-12.00-15.00 בצהריים גם לארוחות עסקיות ומ-20.00-02.00. בן יהודה 251 טלפון: 451629.

● "המיפוש" — אוירה ים תיכונית, לבחירתכם דגים, בשרים, סיגרים, פיצות, בלינצ'ס וגבינות, פרי ערב אומן אורח. פתוח לאירועים עד 130 איש. בן גוריון 61 בת-ים. 5525178.

● "מאב לשל" — ארוחות צהריים ב-10 ש"ח. ★ מנה ראשונה ★ מנה עיקרית ★ מנה אחרונה. בן יהודה 113.

יהודיות

● בקיטון. מטבח יהודי ביתי ותפריט מגוון. רח' דיזנגוף 145 ת"א. טלפון: 03-253679.

בלקניות

● אליאור. מסעדה מקסימה, אוירה במטבח בלקני מזרחי. ובכל ערב שישי. נורדאו 5 הרצליה ב'. 052-78850.

● אביבית המסעדה. תפריט מיוחד ועשיר. ★ דגים במבחר ★ גריל ★ פחמים ★ סלטים ממולאים ★ יינות ומשקאות חריפים. ובידור מוזיקלי. פתוח מ-10.00 ועד הרבה אחרי חצות. ★ החודש המתנה לאורחי המסעדה 18.00 תחנת הדלק רמת אביב. דרך חיפה 170 (ע"י הדריב סטור) טלפון: 415486.

רומני מקורי

● מסעדת בוקרשט. לאוהבי הגריל הרומני האמיתי — מטבח רומני ביתי. ארוחות אקסלוסיביות, עסקיות ומשפחתיות. מקבלים הזמנות לאירועים עד 120 איש. שדרות חן 52 טל: 262922.

● חדשה "קמיליה" חדשה מסעדה גריל רומני ★ ארוחות צהריים מלאה ב-15 ש"ח ★ ארוחות ערב חגיגית משולבת במוסיקה מסלגנת ★ ארועים עד 80 איש. המקום ממוזג — וחניה בשפע. היין מקומי ממקומות מראשון יין ע"ח הבית לכל הסועדים. יהודה הנשיא 1 ת"א. 03-5462235.

מועדון מסעדה

● בגבעתיים. חבית בינלאומית מאנית באוירה יונית אמיתית. רחוב המלאכה 30 באזור התעשייה חולון. טל: 800500.

קונדיטוריות

● קונדיטוריות מבני יפו "סודיים" ★ מבחר עוגות עשיר ומגוון ★ הספקה לחנויות ולבתי קפה ★ מקבלים הזמנות לאירועים שונים — מבצע סחגניות לחנוכה. שירות ירושלים 57 יפו טלפון: 825411 סניפים: כלבו שלום סופרסל. גמל תעופה בן-גוריון.

● בסיף קונדיטוריה ובית קפה "חלב ודבש" — כשרה למהדרין. המוצרים בהשגחת הבד"צים. מבחר עוגות, עוגיות, בורקסים וכדומה — עבודה עצמית. קרן היסוד 1 ק.ש. חולון טלפון: 803667.

פיצות איטלקיות

● "פיצה פריצוד" — מגוון פיצות, מאכלים איטלקיים. מטבח איטלקי מקורי ★ שירות משלוחים לאזור רמת-אביב טלפון 423736 אחימאיר 27 רמת-אביב ג'.

קפה קרואסון

● "קרואסון" — גן הדר באבן גבירול. ★ קפה חם בגן ★ קרואסון ביתי ואומלטים ★ מרקים חמים ובגט ★ טוסט וסנדבי ★ מבחר וקסבו. בבוקר 25% הנחה לסועדי מגוון ...

"קרואסון" אבן גבירול 31. 1.00-9.00

● "בוקר ערב הראשון באבן גבירול" קרואסונים ובמבחר נמכר. פתוח מ-7.00. "לה קרואסון" אבן גבירול 33.

צרפתית

● מסעדת הדטאי מציעה לאוהבי המטבח הצרפתי המשובח — ערב שהוא יותר מארוחה. מסעדת הדטאי בעלת הוותק של למעלה מחמש עשרה שנה בארוחות, מציעה מדי ערב מאכלים צרפתיים, יינות משובחים, הופעת אמן ארוח ומוסיקה לריקודים. מסעדת הדטאי בגאולה 37 ת"א טלפון: 685552.

צרפתית חדשה ומיוחדת

● מסעדת "פינור דוד" כשרה וחדשה נפתחה בירושלים מסעדה חדשה, כשרה ואקסלוסיבית מחירי מבצע מיוחדים לגבל הפתיחה. ניתן לקבל שירותי קייטרינג והזמנת לבריתות, ברימצוות וחתונות עד 150 איש. ביצור "דוד המלך ודוד 22 (ליד מלון המלך דוד) 02-225666, 02-224045.

עממית בירושלים

● "מסעדת חן" ★ מאכלים מזרחיים ביתיים ★ קובה, סיגרים, ממולאים וסלטים ★ מתקבלות הזמנות לאירועים ★ המחירים עממיים. יפו 30 ירושלים 02-227317.

מסעדה-קפה

● סקאלה מסעדה-קפה עם אוירה אלגנטית, המטבח אירופאי מעולה וחלבי. קרפים מוקפצים ובשרים בגריל, המקום האידיאלי לפגישות עסקים ורומנטיות. אפשרות לאירועים וישיבות עד 40 איש. החנייה בשפע מרבוקע 16 טלפונים: 225007, 227424.

מזמורה הרוסיק

● טיפו הבמבל מטעמים סיניים ותאילנדיים. התמחויות ביתיות המטבח של יפו אוירה מיוחדת ארוחות עסקיות פתוח מ-12.00 01.00 טלפון: 813872. בגל יפו שער ראשי.

יפאנית אמיתית

● אבי מאסי. המסעדה המדהימה ביפניה על הגבעה מול הים מציעה: מבחר דגים ופירות ים טריים וסלטים ומגוון בשרים עשיר. בשבת — עוד ובכבש. האוירה ביתית. מחירים סבירים וחנייה בשפע. רחוב שישים מס' 130. (מול הונולד ב') 834784.

קלות ועסיסות

● מפחם אתה חייב לעצור בבית מסעדה לא הספקת להתעודדות אבו נעיר אותך עם ארוחת בוקר קלה ועסיסית מוקדמת על קפה, ביצות ודברי מאפה — שיעשו לך את היום יפה צהריים מבחר סלטים, פשטידות כריכים ומרקים. ביטמום בלונדון מינימרקט.

ערוך ע"י מודעפון 38 38 38

مكان من الاحيل

הלוח הארצי הארץ חדשות

במלון קיסר אילת – הכל נראה אחרת
הוספנו... שיפצנו... הרחבנו... שיפרנו...
מרכז הזמנות ת"א: 03-226169 מלון קיסר אילת: 059-76161

המשך ת"א גוש-דן והשרון

[illegible]

ניקוי ופוליש

[illegible]

חימום והדברה

[illegible]

נפט-וקיים

[illegible]

שיפוצים

[illegible]

שירותים

[illegible]

תקלאות

[illegible]

ספרים

[illegible]

מערכות סטריאו

[illegible]

צילום

[illegible]

הלבשה והנעלה

[illegible]

מוצרי חשמל

[illegible]

תכשיטים

[illegible]

כרטיסי ביקור

[illegible]

מלונות ונופש

[illegible]

ציוד אלקטרוניקה

[illegible]

מקרר

[illegible]

רהיטים

[illegible]

כלי נגינה

[illegible]

בריאות ותזונה

[illegible]

מחשב

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

מזגני אויר

[illegible]

וידאו

[illegible]

חיות בית

[illegible]

ציפוי אמבטיות

ציפוי אמבטיות
באמאיל באחריות
"השחר"

[illegible]

הודעות לציבור

[illegible]

חימום והסקה

[illegible]

מיסים

[illegible]

שיעור

[illegible]

ברצונך להיות
זמר/ת?
פנה למכון
להכשרת זמרים/ות
בהדרכת צבי כספי
03-658184

אמנות

[illegible]

נשק ותחמושת

[illegible]

שידוכים

[illegible]

בתרון

[illegible]

קבלת מודעות
ללוח העיר
"רשפים"
טל: 371622
אשראי ל-60 יום.
מקבלים ויזה וישראכרט

בקרוב

[illegible]

הברואות

[illegible]

לפנויים/ות
גילאי 45-30
מפגשים בקבוצות
קטנות בשיטת
סוציודרמה
★ מנחים מקצועיים ★

[illegible]

קשר אסטרולוגי
לפנויים ולפנויות

[illegible]

חוגים

[illegible]

עלון "קשר"
עלון הפנויים/יות
מס' 1
בישראל
רק עלון הזמן!
העלונים נשלחים
במעטפות סגורות
ללא תו זיהוי
השולח
כ- 5000 מנויים/ות,
שני משרדים, צוות מקצועי
ומיומן, 10 שנות נסיון.
והחשוב מכל כ-1050 פנויים/ות
מציגים עצמם מחדש
בעלוני "קשר" במודעות
מפורטות מאוד
(50% עם טלפונים)
מוכנים לקשר איתך.

[illegible]

מהפכה גדולה במודעה הקטנה
רק לוח העיר
לא מכרת
לא שילמת
כל מודעה מתפרסמת ללא
תוספת מחיר אפילו חודש.
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת
יוחזר לך כספך בחזרה
בקשות בטלפון יתקבלו
בלוח העיר בימים א'-ד'
בין השעות 8:00-15:00
טל' 03-371261

קבלת מודעות
מודעות לוח
ומשפחתיות
מ-8.00 עד 20.00
הלוח הארצי
הארץ חדשות
לוח העיר
03-738707
03-739297
לבעלי כרטיסי אשראי

הלוח הארצי / הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

מכונות כביסה

תנורי אפיה

מכונות תפירה

מכונות כתיבה

מדיחי כלים

תן

סירות

ספר

קח

החיתו חצי חינם

קבלת מודעות ללוח העיר
"רשפים"
טל: 371622
אשראי ל־60 יום
מקבלים ויזה וישראכרט

לחברה ליבוא כלי רכב
דרוש

איש שרות משאיות

הכישורים הדרושים:
★ כתב הסמכה לניהול מוסך.
★ נסיון של 5 שנים לפחות בעבודה מעשית במשאיות דיזל.
★ ידיעת אנגלית טכנית יתרון.
★ בגיל לא פחות מ־35 שנים.

מועמדים יפנו בפירוט קורות חיים, נסיון קודם ושמות ממליצים לת.ד. 9083 ת"א 61091

— סודיות מובטחת —

עיריית תל-אביב-יפו
דרוש
דחוף
מדריך
למקצועות החשמל או חשמלאי מוסמך
בעל נסיון במעגלי פיקוד בא בחשבון גם עבודה חלקית בתנאי שכר מיוחדים
לפנות למחלקה לחינוך טכנולוגי בבנין העירייה, קומה ב, חדר 223
טל: 438044, 438712

אנו מחפשים
מזכירה
אשר תעזור ללקוחה שלנו, חברה מסחרית בדרום תל־אביב.
בשפה האנגלית
בקבלת הכתבות, הדפסה וטלקס.
ידיעה מוכחת של קצרנות או כתיבה מהירה באנגלית וללא שגיאות ברמה שווה – היא תנאי לקבלת העבודה.
ידיעה רחבה בתפקוד משרד – יתרון.
לקביעת ראיון נא לפנות
לגמן יוסי ציבור בע"מ 03-655454
תנאים טובים
— סודיות מובטחת —

ללקוחותינו בגוש דן
דרושים
עוזר תפעול
(ו/או ביצועיסט)
למעקב אחר ביצוע הזמנות מחו"ל.
ידיעת אנגלית טובה נחוצה
יעיל ואחראי

מזכירה לניהול משרד
אנגלית ברמת שפת אם הכרחית
ניסוח התכתבות ותקשורת

מזכירות/ כתבניות
עברית – אנגלית
אחראיות ובעלות יוזמה
למשרות קבועות ומלאות
בתנאים טובים

נא לפנות לז'בוטינסקי 65, ראשל"צ
או לטלפון 951422, 03-950844
לא עבודה עבד!

אביב בע"מ

לחברותינו דרושים
תעמלנים רפואיים
לאזורים: חיפה והקריות, ת"א ודרומה לה (חולון, בת־ים)
הכישורים הדרושים:
השכלה - פרה רפואית; ידיעה טובה של השפה האנגלית;
רשיון נהיגה

מיקרו־ביולוג
לעבודה בייצור ביולוגי; רצוי ניסיון בניהול צוות עובדים.
נא לפנות בכתב־יד בצרוף קורות חיים אל רחל נועם
ת.ד. 2077 רמת־גן 52120

נתגים
למפעל 15 טון למיקרו ותקשורות ... לממשקים
העבודה במשמרות
ידיעת השפה האנגלית יתרון
03-9711266

לצבאר
דרושים
★ **מסגרים, צבעים** – קוראי שרטוט מעולים.
★ **רתכי חשמל** – סי או 2 – מנוסים.
★ **חשמלאים מוסמכים/עוזרים** – מנוסים בתעשיה.
★ **צבעי רכב** – מנוסה יוצא צה"ל.
★ **פחחים** – מנוסים קוראי שרטוט עם נסיון להקמת תעלות אוורור.
★ **טכנאי קירור** – מנוסה.
טלפון: 04-520760, 04-511071

לחברה תעשייתית באזור פתח תקוה
דרושים
1. מנהל עבודה מנוסה
עדיפות לבעל ידע בענף הדפוס, ו/או הקרטון.
עבודה במשמרות
2. מלגזן
עבודה במשמרות
3. עובדות יצור
נא לפנות טל: 9223151 ת"א
למר לוי

לצ'מפיון מוטורס (ישראל בע"מ)
יבואנים כלליים של פולקסווגן אודי
דרושים
1. סגן מנהל מחסן חלפים
הכישורים:
מנוסה בניהול מחסן חלפים גדול ובניהול מלאי בשילוב מחשב.
בעל ידע טכני בענף הרכב.
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
נא לפנות למר זאב שליט 03-785111
2. מחסנאים
בעלי ידע ונסיון בענף הרכב
נא לפנות לאיזי אסא 03-785111

למשרד לשיווק ציוד HIGH-TECH בגבעתיים דרושה
מזכירה אנגלית/עברית
★ עבודה מעניינת עם צוות מהנדסים
★ תנאים טובים + אפשרות לקידום
לקביעת ראיונות נא להתקשר 03-324181

זמיר
שרותי כח־אדם בע"מ

לסניפינו בת"א וברחובות
דרושים/ות

★ **מכונאים מנוסים**
יוצאי ח"א/חימוש, למשמרות + פרופיל גבוה
★ **צבעי ריסוס/תעשיה**
מנוסים. יוצאי צה"ל + פרופיל גבוה.
★ **כרסמים/חרטים**
קונבנציונליים, רצוי יוצאי צה"ל + פרופיל גבוה.
★ **מלגזנים/סבלים/ אנשי אחזקה**
הכרחי יוצאי צה"ל + פרופיל גבוה.
★ **מלחימות/מחווטות/מרכיבות**
ידע והבנה בקריאת שרטוט חשמלי
★ **בנאים**
מנוסים, למפעל תעשייתי, יוצאי צה"ל + פרופיל גבוה.
★ **שומרים**
למשמרות בתעשיה, יוצאי צה"ל + פרופיל גבוה.
★ **מחסנאים טכניים**
בוגרי ביה"ס מקצועי, למשמרות – רצוי נסיון במתכת
★ **מכונאי רכב**
רצוי נסיון במלגזות, למפעל תעשייתי בתחום המתכת

תנאים מצוינים, ארוחות, הסעות ושכר גבוה
ת"א: שדרות מוצקין 22, טל. 03-5464514
רחובות: הרצל 202, טל' 08-473832
תעסוקה ברמה גבוהה

רק בלוח העיר!
מהפכה גדולה במודעה הקטנה:

לא מכרת לא שילמת

מוכר מכונית? דירה? מחפש עובדים?
עכשיו, בלוח העיר, אתה יכול רק להרויח
כי המבצע החדש של לוח העיר הוא מהפך אמיתי!
אתה משלם 42 ש"ח בלבד (פחות מכל הלוחות האחרים),
ומודעתך תתפרסם שוב ושוב בעתונים:
העיר (העתון הנקרא ביותר בת"א וגוש דן)
וגם ב: הארץ, חדשות וצומת השרון. אבל...
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת, כל מה שעליך לעשות הוא
לצלצל למשרדי הלוח, להודיע שלא מכרת,
וכספך יוחזר לך. לוח העיר מוכר מהר. בזאת אנחנו בטוחים, לכן
רק לוח העיר יכול להציע לך הצעה מהפכנית כזו.
עכשיו בלוח העיר - מרויחים בלבד.

פרסם עד שתמכור
אבל...
אם לא תמכור בתוך חודש -
תקבל את כספך בחזרה!

לוח העיר
זה עובד!

מודעות מתקבלות בכל משרדי הפרסום ובמשרדי הלוח בטלפון: 03-371261

עיריית תל-אביב-יפו
מכרז פומבי
בהתאם לסעיף 3 לתקנות העיריות (מכרזים לקבלת עובדים) התש"ם - 1979, מכריזה בזה עיריית תל־אביב־יפו על משרה פנויה בגוף התקציבים, מנהל הכספים.
מספר משרה: 115/86

זמיר
שרותי כח־אדם בע"מ

לסניפינו בת"א וברחובות
דרושים/ות

★ **מהנדסי/הנדסאי תעשיה וניהול**
מנוסים בתיכנון לו"ז/תפ"י/שכר עידוד, רצוי יוצאי צה"ל + פרופיל גבוה.
★ **טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה**
מנוסים, יוצאי ח"א + פרופיל גבוה
★ **שרטט/ת E.S.C/אלקטרוניקה זיווד/מכונות**
רצוי יוצאי צה"ל
★ **כתבניות/מעבדות תמלילים**
עברית/אנגלית, רצוי יוצאות צה"ל בעלות שליטה באנגלית
★ **מזכירות/פקידות**
עברית/אנגלית רצוי נסיון בטלקס ובקורספונדנציה

תנאים מצוינים, ארוחות, הסעות ושכר גבוה
ת"א: שדרות מוצקין 22, טל. 03-5464514
רחובות: הרצל 202, טל' 08-473832
תעסוקה ברמה גבוהה

תן מתנה,

אתה יודע כמה נעים הרגע לקרוא עיתון בבוקר. עכשיו יש לך הזדמנות לתת לבני שחשוב לך מתנה מקורית ומכובדת. "הארץ" מציע לך הנחה של

40%

ובהזמנת מתנה זו, בריבוסים "תיאטרון הקאמרי". במחיר 44 ש"ח. תוכל להעניק מנוי של "הארץ" בתוספת בילוי מהנה.
לפרטים והזמנה פנה למחלקת ... ופיתוח
טלפון 03-5121340

מכذا من الاجل

מכתבים למערכת הארץ

אוזניים כרויות לאנטישמיות

לעזר ויצמן יש אולי סיבה מיוחדת להשמיע בחשיבות דברי שיראק (בראיון לעיתון אמריקאי, "הארץ" 14.11). סיבה הנסתרת מעיניו של מי שאינו מבין במליל סיקה גבוהה. מנקודת מבטו של זה, הפליטור הטהור, באופן מעורר השתאות, להוליך את הגורל הנכון לשורה של אוזניים צבועות, אשר הבירוק "מימה בדיפלומטית" ליהר דייה יש לו עדיין השפעה. כמו מאגית עליה.

כאשר פורסים על הניסים הבי כנות, העקרות, וההתנכרות ביותר התגבות לאנטישמיות, כפי שלילית במשק הרשת הגבוהה בעליל, התערבות של אנטישמיות גסה וציניות מתאשמת בתגובה האירופית מול גיסתן, והנוטף המשוך משמר אגל תוגים מסויימים בבריטניה (ראשר לא ידע, כגון "גארדיאן" ו"אובזרבר", אף היא אטימית ביותר.

מול הבשורה הזה להעלות כאוב את "זקני ציון" או את ארכיטיפ היהודי השטני, כפי שעשה השגריר הצרפתי המצוטט, בקורדוזה ותנוך מחשבה תחילה, כולם מוסר האשמים של משוד הארץ הרגעונים יהודיים.

ק. פרייער
לונדון

ורמיזא ודכאו כרוכות זו בזו

בהישגות הבוקר של ה-24.11 נאמר כי נשיא המדינה עומד לבקר ביקור רשמי בגרמניה וכי בעת ביקורו יבקר בוורמיזא ובדכאו. לאחר מסירת הידיעה התקיים דו־שיח בעניין הביקור בין ח"כ ד"ר בן אלישר וח"כ פרופ' שבח וייס. שני חברי הכנסת התנגדו עקרונית לביקורו של הנשיא בגרמניה ו"יים הוסיף שאם הנשיא אכן יבקר בגרמניה, מוטב שיבקר בדכאו בלבד. לפני יובה ביקורו רעייתי ואני במסע־אירופה ונסענו במיוחד לבקר בוורמיזא. ביקרנו בביתו של רש"י, בבית הכנסת ובבית המדרש שבו הרביץ רש"י תורה בילדי ישראל. ביקרנו בבית הקברות היהודי שבעיר שהוא בן כאלף שנה ואשר ניצל כנס וקיים עד היום.

הביקור בוורמיזא העניק לנו הרגשה עמוקה של שייכות ושורשיות. מוורמיזא נסענו לדכאו ושם ראינו את המעגל נסגר: תרבות יהודית של כאלף שנה ששרדה בגרמניה והגיעה לשיא שלא היה כמותו, השמדה תוך זמן קצר בדכאו וברוב רובה של אירופה.

לכן אם אמנם יבקר הנשיא בדכאו, טוב שיבקר קודם בוורמיזא, כי בכל מקום בעולם, — וחוץ מישראל — וורמיזא ודכאו כרוכות זו בזו.

עו"ד יוסף [illegible]
תל אביב

גם על החרדים להוכיח את ציונותם

ב"הארץ" מיום ה-17.11, כבראה בהוראות ההתגששויות בין האורתודוקסים לבין החילונים בירושלים, כותב משה אפרתי מנלייקסף כי על החרדים להוכיח את ציונותם. כוונתו כבראה לומר, שהוכחת הציונות קודמת לקבלת זכויות במדינת ישראל. וכוונו של אפרתי, כציוני, לדרוש זאת ואני אף מסכים אתו. אך לפני שאנו דורשים זאת מהחרדים, עלינו לדרוש זאת מהנהגת ישראל ומהמנהיגים האנטי־ציוניים שאינם מכירים במדינה אך מתאמצים לחלוב אותה בכל יכולתם.

כל זמן שלא דרשנו ולא קיבלנו מהחרדים למיניהם הודאות מינימאליות עם המדינה, מה לנו כי נלין על החרדים, אשר למיטב ידיעתי הקימו ישוב אחד בישראל, לא גרשו אבנים ולא השמיצו את המדינה?

יצחק שרן
עומר

לחצים שלא היו

בידיעה "גביש במכתב לעובדי כור: שגיתי", מאת יונתן שרמן ("הארץ" 30.11) גם בכותרת וגם בטקסט, המלה "שגיתי" אינה מוכרת ולו פעם אחת באותה האיגרת (שהיא אגב מסמך פנימי). יתרה מזאת — אין לה גם שום איזכור בידיעה.

"הלחצים הפוליטיים המופעלים על מנכ"ל כור", שהם לפי שרמן העילה לכתיבת המכתב, לא היו ולא נבראו. מנכ"ל כור בחר מיוזמתו שלו בלבד להביא בפני עובדי כור את השתלשלות פרשת אליאנס, לנוכח התמונה החד־צדדית שנוצרה בתקשורת.

גם ה"לחצים הרבים על גביש מצד מנכ"ל ההסתדרות, שיורה מנמבי כי שנה ברודך טיפלו בעניין", הגיעו כנראה באופן בלעדי למערכת "הארץ", לכור הם לא הגיעו.

מכאן ברור כי "הלחץ" לפי גרסת שרמן, אשר הביא בביטול לסיום השביתה ולהסכמה לתשלום תוספת כפולות מאלה שביקשו העובדים — היא קביעה שבטעות יסודה. עם פרוץ הסכסוך דרשו העובדים תוספת שכר שהתבטאה ב-40 אחוז ויותר. הסכסוך הסתיים בהסכם הכולל, בין השאר, תוספת שכר של 20 אחוז שמחציתה ממומנת על־ידי תוכנית התייעלות.

רחל שילה
מחלקת ההסברה, כור
תל־אביב

לסייע להבנה הבין־דתית

בהמשך למאמרו המרשים של גדעון סאמט "בעקבות השנאה" ("הארץ" 26.11), רצוני להסב את תשומת הלב לפעולותיה המבורכת של "האגודה להבנה בין־דתית", שאינה זוכה לתשומת לב מספקת בציבור הרחב.

אגודה ארצישראלית זאת, שבה פעילים במשותף יהודים, נוצרים ומוסלמים ודרוזים, שמה לה למטרה לחנך לדו־קיום בשלום ובכבוד את בני כל הדתות השונות בארץ (כשם שהמוסדות המקבילים בחו"ל דואגים להבנה בין היהודים במיעוט לבין הרוב הלא־יהודי באוכלוסיה). האגודה עושה זאת על־ידי מפעלי חינוך שונים (פרויקט "שכנים" לתיכוניות, ימי עיון למורים ולציבור הרחב, ביקורים הדדיים ועוד), שבכולם היא מבקשת למנוע מלכתחילה את צמיחת השנאה ולא רק "להרגיע" את ההתפרצויות. אך התמיכה הציבורית בפעולות האגודה מעטה, אולי מפני שאין בהן ראווה או ערך חדשותי, וכל כולה זריעה לטווח ארוך.

עתה עומדת האגודה בפני משבר תקציבי חמור, בשל היעדר כספים למימון פעולותיה החינוכיות. הגיעה השעה שמוסדות ציבור יתמכו באגודה בצורה מאסיבית יותר, ושאזרחים רבים ככל האפשר, מכל הקשת הפוליטית, דתיים ושאינם דתיים, מבני הדתות השונות, יצטרפו אליה על־ידי תשלום דמי חבר (13 שקל לשנה) או תרומה לכל פעולותיה החשובות. האגודה להבנה בין־דתית, ת"ד 7739, ירושלים 91077.

[illegible]
ירושלים

לא מספיק להיות צדיק

זכותה של חברה עסקית ("הסנה" לביטוח) לעשות פרסומת עסקית — אך אין זכותה להטיף ולעודד לפריקת עול מוסרי בסיסי — האמירה: (בכביש) — אל תהיה צדיק, בהדגשת המודגש, היא בלתי חינוכית ומפליא שאיש בכלי התקשורת לא חשב על כך.

אם חסרות למפרסם ססמאות מתאימות, אעזור לו, ללא תשלום. למשל: (בכביש) "לא מספיק להיות צדיק" או "(בכביש) — אל תהיה קשוח — ותר בלי ויכוח"! כל ססמא שתיבחר, תהיה יותר מתאימה מאשר זו הנוכחית.

אינג' מ. בלייברג
חיפה

על תקליטים ומקליטים / נתן דונביץ

באיזה פיגארו לבחור

יש התעוררות בנושא האופרה בארץ, מכיוונים שונים. האופרה הישראלית החדשה מעלה את הפקותיה, בקצב זהיר. הפילהרמונית, כמו מזה שנים, תעלה אופרות במסגרת הקונצרטים למנויים. רבים אל ברבנים יוצגו שלוש אופרות של מוצארט, בשלהי עונת היובל. עתה, בימים אלה ממש, צפו אלפי ישראלים בהפקה מיובאת, מקוצצת, קצת מאולתרת, של "הספר מסביליה" לרוסיני. פיגארו היה מאז ומתמיד הדמות האהובה, הפופולארית ביותר, גם לגבי מי שאינו שוחר אופרה מובהק. הפתיחה לאופרה נוגנה הרבה בתוכניות הקונצרטים של מוסיקה קלאסית פופולארית.

המבקש — בעקבות הצגות "הספר מסביליה" בארץ — לרכוש את תקליטי האופרה, שואל, מן הסתם, באיזה ביצוע לבחור. הבחירה אינה קשה. תבחר למעשה, בין שני ביצועים. אם כי גם לביצועים אחרים מעלות משלהם.

השאלה, בימים אלה, היא: האם אתה מבקש את ההקלטה בתקליטים, קלטות או דיסקים?

● אם אתה כבר שרוי בעיצומו של עידן הדיסקים, יש אפשרות אחת: הקלטה של "פיליפס", מהדורה חדשה, דיגיטאלית. נוויל מארינר מנצח על המקהלה האנגלית האמברוזיאנית ונגני האקדמיה סיינט־מרטין מלפורן. רוזינה היא המצו־סופרן אגנס באלטסה, פיגארו — תומאס אלן. הרוזן אלמאוויוה הוא פרנסיסקו אראיזה. שלושה תקליטים, או שלוש קלטות, או שלושה דיסקים. 411 058.

נוויל מארינר נתגלה מזמן כמנצח דיסקי מעולה. כאשר הקליט את סונטות המיתרים, יצירות הנעורים של רוסיני, זכתה ההקלטה בציונים הגבוהים ביותר, בביקורות הנלהבות ביותר. רוסיני, באופרות שהלחין, קליל, תוסס ומבעבע כשמפניה. אם הנגינה והזימרה אינן כאלו — הביצוע אינו טוב. אצל מארינר, הכל תוסס, ובגרי בקפידה. הפיגארו שלו, תומאס אלן, משתלב היטב ברקמה כולה, בלי לנסות ולגנוב את ההצגה בהגזמה ובהפרזה. באלטסה מזמרת ומשחקת את רוזינה ברוח הביצוע כולו, ללא רבב. כל הדמויות האחרות מגולמות ומזומרות היטב. מבחינת ההקלטה, ההעברה לדיסקים מקנה לך את התחושה שאתה יושב מול הבמה, מאזין לזמרים כמו שרים במיוחד בשבילך, לרוחב הבימה ולעומקה. המלה האחרונה באמנות ההקלטה.

● הביצוע הגדול מכולם: הוא עומד לראות אור בדיסקים בחודשים הקרובים. אז גם יוצג בתקליטים ובקלטות, לאחר שיעבור העברה למאסטר דיגיטאלי. כדאי לחכות, למי שמוכן לוותר על הקלטה דיגיטאלית במקור למען ביצוע מושלם, אידיאלי, מבחינה מוסיקאלית.

כוונתי להקלטה משנת 1959, שבה מככבים מאריה קאלאס כרוזינה והשיגר טיטו גובי כפיגארו, לואיג'י אלווה, שזמר עתה בתל־אביב, יחד עם כרוזן אלמאוויוה. אלווה היה אז בשיאו. בשלושת התקליטים/הקלטות [illegible] מבצעים מושלמים. [illegible] מנצח אלצ'או גאליירה, [illegible].

קאלאס [illegible] בכל הנוגע, גם בזימרה ובמשחק. קאלאס מגלמת "ממזרונת" שאין גדולה ממנה. ביצוע בלתי־נשכח, מכל הבחינות. [illegible]

לשני הביצועים יש גם תקליטי מיבחר (היילייטס), המייצגים את המיטב בכל אחד משני הביצועים של הנוסח המלא.

לחזור אל ואלטר

ידידי אישי קנה בימים אלה חשתי כמו שסגר מעגל בן כשלושים שנה. כשהתחלתי לאסוף תקליטים, היו שני מנצחים אהובים עלי במיוחד: ארטורו טוסקניני וברונו ואלטר. הסימפוניות של בטהובן, של בראהמס, הרבה מבוצרת של ואלטר, ואחר־כך מאהלר. המסורת הרומנטית במלוא גדולתה, מידי מנצח שגדל בתוכה, שהכיר אותה היטב, מקרוב, ויודע להעביר את הרוח לאוזנים. לא צעקות, לא מצעירות מהורות של אלה שביקשו להרשים בכל־מחיר. עמקות ודגישות מן המעלה הראשונה. כזה היה ברונו ואלטר.

תמיד היתה אצלו דראמה־עצורה בהשמעת בטהובן ובראהמס. עדינות תמימה ונאיבית, בהשמעת מוצארט. את גוסטב מאהלר המוסיקה שלו הכיר ויודע ממקור ראשון. וידע ממנו את אשר ביקש המלחין להשמיע, והעביר את יצירותיו אל המאזין בביצועים אשר בנוסף לאותנטיות שלהם הם נקודות־שיא, גם היום, בהשמעת הסימפוניות והיצירות הקוליות. "הגדולה" התשיעית, של שוברט, אינה יוצאת מתחת ידיו כמנות, קטרנדרות, אלא ויגאות כמו שהיה שוברט עצמו.

ועתה, חברת סי־בי־אס, בארצות הברית, העבירה את כל הביצועים הללו לדיסקים, המוטבעים במפעל של "סוני" ביפאן. קשה לתאר [illegible] את האיכות, את ההקלטות של או בלבושן החדש. הנחתי תקליט אחרי דיסק, של "הארואיקה", ואת ההבדל אפשר למצוא בשתי מלים — "לא יאומן" כמו נטלו תמונות שמן ישנות ולאחר רסטוראציות ביד אמן גדול הן נראות כתמונות חדשות. איכות הצליל מדהימה.

שמעתי דיסק אחרי דיסק, בטהובן, בראהמס, מאהלר, שוברט, וגם דבוז'ק. עדיין אני מחפש את התשיעית של ברוקנר. בהקלטה משנת 1959, ההעברה לדיסק זכתה בביקורות הנלהבות ביותר. אני סקרן לשמוע.

הדיסקים הללו הגיעו לארץ בכמות לא מבוטלת. בארצות־הברית הם נמכרו בכמויות שהדהימו את היצרנים. אצלנו הקהל שמוק, ויש דור צעיר שלא שמע על ואלטר. בהגיעם לארץ, הקהל לא קפץ על הדיסקים המוצעים לו. חנות ברוטי־בן מציעה אותם עתה במחיר נמוך במיוחד, כ־20 שקלים. המלצה: קח אותם. ביצועים גדולים באיכות טכנית משובחת.

"טלארק" מגיע לארץ

החברה האמריקאית "טלארק", חלוצת ההקלטות הדיגיטאליות, לא הקליטה הרבה. הרפרטואר שלה קטן. גם לא כל הביצועים משובחים מבחינה מוסיקאלית. הדגש הושם על איכות ההקלטה, שהדהימה רבים. עכשיו חייבת החברה הקטנה להתמודד עם ההקלטות הדיגיטאליות של חברות אחרות, ובמיוחד עם אלה של "דויטשה גראמופון", "פיליפס" ו"דקה". אבל, גם בקטלוג הקטן של "טלארק" כמה פנינים.

הן מגיעות עתה לארץ, לאחר שחברת "הבוסקס" מתל־אביב קיבלה לה את נציגות החברה האמריקאית בישראל. הדיסקים מוטבעים בגרמניה, ואיכותם — תמיד — נפלאה. שים לב להמלצות הבאות:

● בטהובן: קונצ'רטו "הקיסר". רודולף סרקין מנגן עם תזמורת בוסטון, בניצוחו של סייג'י אוזאווה. 80065. לדעתי, הביצוע הגדול ביותר [illegible] בהקלטה [illegible].

● שוסטקוביץ': הסימפוניה החמישית. לורין מאזל מנצח על תזמורת קליבלנד. 80067. מעולם לא הוקלטה החמישית בהקלטה מושלמת כל כך, והנגינה [illegible]. אלה המבקשים את ההבדל בין [illegible] של ברנשטיין (עם הפילהרמונית של [illegible]) לבין הפרשנות [illegible] הגדולה אך יבשתמשה של ברנו ואלטר (הפילהרמונית הלונדונית). לא שמעתי את הפרק השלישי, הלארגו, בנגינה כה יפה, כמו אצל מאזל.

● מוסורגסקי־ראוול: תמונות בתערוכה. לילה על הר הקרח. לורין מאזל מנצח על תזמורת קליבלנד. 80042. המערכת שלך, אם היא טובה במידה מספקת, תחגוג חגיגה גדולה עם הדיסק הזה. צלילים, גונג־צלצלים, ניואנסים, יוצאים מתחת שרביטו של מאזל בתמונה ססגונית, נפלאה.

● פרוקופייב: רומיאו ויוליה. הסוויטות מס' 1, מס' 2. קטעים. יואל לוי מנצח על תזמורת קליבלנד. 80089. לוי היה מנצח הבית של התזמורת במשך ארבע שנים. הוא גם עשה איתה קצת הקלטות. לא כולן מוצלחות. הסימפוניה השנייה של סיבליוס יצאה מתחת ידיו ממש גרועה. אבל הדיסק הזה של פרוקופייב זכה בציונים הגבוהים ביותר, גם בארה"ב וגם באנגליה. המנצח הישראלי הפיק מן התזמורת וירטואוזיות בשיאה, והתוצאה: נגינה מרתקת.

באך, בפסנתר ובצ'מבלו

שני תקליטים/דיסקים מן היבול החודשי, לפי שעה:

● באך: הסוויטות האנגליות מס' 2 ומס' 3. איוו פוגורליץ' (פסנתר). דויטשה גראמופון, דיסק, תקליט או קלטת, הקלטה דיגיטאלית מעולה. 480 415.

פוגורליץ' מבקש להיות גלן גולד חדש. אלא שחסר לו כמן מה שהיה לגולד בשפע: הביצוע הגאוני. יש לפוגורליץ' שליטה טכנית מושלמת. חסר לו ה"עוד משהו" שהופך ביצוע טוב לביצוע גדול. מבחינה טכנית, זאת הקלטה שכל פסנתרן חולם עליה.

● באך: פרלודיום קטנים. קנת גילברט (צ'מבלו). "ארכיב", הקלטה דיגיטאלית. 419 426. דיסק, תקליט או קלטת.

24 פרלודיום ופוגות זעירים, פנינים לצ'מבלו, בנגינת וירטואוז הצ'מבלו הקנאדי.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים" נצרת עילית

הודעה

לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה בקשה ל: תוספת מגורים בגוש 17522 חלקה 21 ישוב: ריינה מהות הבקשה: אי שמירת מרווחים מהגבולות.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

בכבוד רב,
ישראל קניג יו"ר הועדה

ועדה מקומית לתכנון ובניה — גליל מרכזי —
רח' לוחמי הגטאות 10 — עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 — מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי במשרדי ועדה מקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי עכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה בבניה בתיקים 967/85, 965/85 ע"י מר [illegible] אבו־ריאש, [illegible], בכפר כבסת בגוש 18568 חלקות 370, 352.

מהות ההקלה:
א — בניה על חלקה 370 ששטחה 446 מ"ר במקום 500 מ"ר הבניה קומת מרתף נוספת. (ב) בניה על חלקה 352 ששטחה 494 מ"ר במקום 500 מ"ר.

כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות, למשרדי ועדה המקומית ברחוב לוחמי הגטאות 10 עכו, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

משה סלע
יו"ר ועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי — עכו

הארץ ממליץ

תל אביב

המכבסה היפהפיה שלי — (דיזנגוף 2) — סרטו של סטיבן פרירס עוסק בחיי משפחה פקיסטנית בדרום לונדון, הנוגע בקשרים בין בני מעמדות וגזעים, מין ופוליטיקה.

חנה והאחיות (שחף) — [illegible] של וודי אלן [illegible] של ברגמן. משחק מבריק של מייקל קיין, מיה פארו, וודי אלן, ברברה הרשי, דיאן ויסט ומקס פון סידוב.

מלכת הכיתה (סינמה 2) — סרטו של יצחק (צפל) ישורון [illegible]. בנוסח של "סרט נוער" הוא מוסיף כמה אמיתות מכאיבות על החברה הישראלית. משחק מבריק של יצחק ברנר ואלון אבוטבול.

זכרונות אהבה מפירנצה (צפון) — עיבוד קולנועי מענג לרומן של א.מ. פורסטר "חדר עם נוף", מעביר את התמונה לתקופה האדוארדית באנגליה. צילומים יפים, ובימוי מעודן של ג'יימס אייבורי.

[illegible] אדה (פריז) — [illegible] עוקבת אחר השבועות האחרונים בחייה של נערה [illegible], בדרום צרפת. סרט בעל יופי סגנוני. [illegible]

שתי אצבעות מצידון (פאר) — קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בתוך [illegible] של מלחמת לבנון, כפי שהם נראים בעיני החייל [illegible]. סרט [illegible], תיאור אותנטי, הצגה לא [illegible] של סיטואציה פוליטית מורכבת, בבימויו של אלי כהן.

שואה (מוזיאון ת"א) — תשע וחצי שעות של ראיונות עם עדי ראייה, קורבנות ורוצחים, קלוד לנצמן משחזר את "השמדת העם" לפרטי פרטים.

מונה ליזה (דיזנגוף 1) — גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורה, בגילומו המבריק של בוב הוסקינס, לדמות מרגשת ומעוררת הזדהות, סרט של ניל ג'ורדן ("חברת הזאבים").

ירושלים

מונה ליזה (סמדר) — ראה דיזנגוף ת"א.
שתי אצבעות מצידון (הבירה) — ראה פאר ת"א
חנה והאחיות (כפיר) — ראה שחף ת"א
שואה (תיאטרון ירושלים) — ראה מוזיאון ת"א

חיפה

מונה ליזה (עצמון) — ראה דיזנגוף ת"א
חנה והאחיות (שביט) — ראה שחף ת"א
זכרונות אהבה מפירנצה (קריות) — ראה צפון ת"א
[illegible] אדה (קרן אור) — ראה פריז ת"א

תיאטרוני ישראל
הערב יום ג' 2.12
תיאטרון הבימה
בובקו — 20.30
התיאטרון העירוני חיפה:
שירות — חיפה חן כרמל ב־21.30
[illegible] — גבעת חביבה 17.00
מולייר — [illegible] 21.00

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המגן הרפואי במקרים דחופים מ־8 בערב עד לשעה 8 בבוקר בטלפון מד"א של 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת־ים 781111
הרצליה 052-541333
נהריה 823333
רחובות 08-451333
נתניה 5511111
חולון 808133
לוד־רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'-ה' — 20.00-8.00
ביום ו' — 15.00-8.00
טלפונים: 03-433300, 03-433500

שח"ר — שירות רפואי לבית. שרות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ולמבוגרים בשעות 19—24:
טל' 03-7549111 "שח"ר" קוד מנוי 222

שר"ן — עזרה ראשונה נוטרים:
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 261111
ילדים הורוד' 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053-25816
באר־שבע 057-418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08-223958

מרכז מידע לתרופות ורעלים 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 284819.
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611

מרכז מידע למכורי [illegible] "מקצועי"
א' רח' 13.00-11.00
ב' רח' 18.00-16.00
טל' 228081
רח' כמאר 13 תל־אביב

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
[illegible] שער 3 (ליד המשטרה) טלפון 294849, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00-24.00. אחרי [illegible] טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל' 03-284649 פתוחה בימים א-ה בין 21.00 עד 23.00 יום ו' ושבת וחג מ' 18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ-15.00 עד 21.00

חיפה:
רח' המור 26, קומה ג', טל' 04-323-566, שעות הקבלה כל יום בין 20.00-23.00.

שיר"ן — שירות רפואי ניוד: 24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים:
ירושלים, מוקד יום — 669531, 660585, מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי 1788 ולהמשך הודעה לרופא תורן מנוי בך
תל־אביב, מוקד יום — 218896, 218820, מוקד לילה — 681011, מנוי 3752 ולהמשך הודעה לרופא תורן [illegible]
[illegible]
תל־אביב — "לילה" 226027 24 ש' ביממה [illegible] 17.00-20.00
חיפה הדניה — 229486 — 11.00-20.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב: הקריה — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים: בקור חולים — (פנימית, נשים, א.א.ג.)
שערי צדק — (כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: יפה, אבן גבירול 52 של המקוה 378498
חיפה: אבן גבירול 19 204650
ירושלים: [illegible] 26 528191
חיפה: [illegible] 97 524113
חולון: [illegible] 70 842433
בת ים: [illegible] 20 583360
רמת גן: [illegible] 65 7514483
נתניה: [illegible] 22243
[illegible] 905271
[illegible] 715156

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 17.00-20.00 מקורדו 66 ת"א, טל' 281228. חיפה: ימים א' רח' 16.00-19.00, רח' הנמרה 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02-528231-2 03-432777 04-549121

הסנה
מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
08.05 שעת כושר
08.15 השכן משש ד' — הפרוזק (ג)
08.40 כלי מרות
09.00 אנגלית ח'
09.20 בתרגום לערבית — טבע
10.10 אנגלית ד'
10.30 רחוב סומסום
11.00 צרפתית על־יסודי
11.15 השכן ה' — חיבור בשברים
11.30 ארץ מולדת — (ג)
12.00 [illegible]
12.25 ספרות (על יסודי) — אמנות הבמה של שייקספיר
13.00 מוסיקה על־יסודי (העשרה) — באך והעוגב (משולשים מוסיקליים)
13.30 לשון והקשורות
14.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
14.05 שעת כושר
14.15 הרפתקאות הבארון מינכהאוזן
15.45 ניצן — ילדים ומבוגרים בעלי ליקויים בלמידה וילדים חריגים
16.00 שביל באמצע שביל בגד — [illegible]
16.15 הטומייקים — מרק בריזני
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 [illegible]
18.00 שובה של האנטילופה — דרמה
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) קץ האימפריה — סדרת תעודה
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 חמש חמישה — סדרת שעשועים, תכנית אירוח
20.30 כולבוטק
21.00 מבט לחדשות
21.40 מבט שני
22.20 [illegible] — סדרה
23.05 בית דין לילי — סדרה משעשעת
23.30 מבזק של יום חדשות

ירדן ערוץ 6

18.00 [illegible]
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 עמק הצפצפה (סדרה צרפתית)
19.30 חדשות בעברית
19.45 לקט שירים
20.00 חדשות בערבית
20.30 היכל המוסיקה (שירי פופ)
21.20 לקראת שנות האלפיים (חידושים בטכנולוגיה)
21.35 הילאדי (סדרה קומית)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 דמפסי ומייקפיס (מתח)

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 סרט: "14 שעות" עם פול דוגלאס
16.30 היתקליף (מצויר)
17.00 הבית המעופף (מצויר)
17.30 [illegible]
18.00 גמישה בחלל
19.00 חדשות
20.00 צוות לעניין (מעולה)
21.00 מקגייוור (מתח)
22.00 זאב־אוויר (מתח)
23.00 מועדון 700

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 באהבה ניגונה
09.00 קונצרט בוקר
12.00 מן הרפרטואר
13.05 באהבה ניגונה
15.00 מוסיקה צעירה
16.00 קונצרט קאמרי
17.30 קולות
18.00 מבחר התקליטיה
19.00 [illegible] אופרה
20.05 אינטרלודיו — רגע מוסיקאלי
20.30 מעולמי הקונצרטים שלנו
22.30 תכנית ג'אז
23.00 מחזור יצירות

רשת א'

12.05 מצלילי הבוקר בבקשתך
14.05 לבת ולבן ולכל המתעניין
14.45 חתול בשק — ילקוט כלבו
15.25 השכלה/רשת לכל — ערבית מדוברת
16.05 עם אנשים — [illegible] "המורה המצטיין" במוסיקה
17.30 האוניברסיטה המשודרת — [illegible] של ישראל
18.06 מנחת ערב — [illegible] ומסורת
18.50 פרקי היום
19.05 שיעור בתלמוד — מסכת "ברכות"
19.30 שירותים לעולים
22.05 [illegible] — קשר הגומלין בין הגוף והנפש, תופעות פסיכוסומאטיות [illegible]

רשת ב'

18.06 [illegible] — בריאות ורפואה
18.45 [illegible]
19.00 היום הזה
19.35 [illegible]
20.05 מרקי זמנות בבקשתך
22.05 עוד פעם אחת — [illegible]
23.05 [illegible]

רשת ג'

18.06 מקום בכנרת — [illegible] הזמרים הישראלים
21.05 ארזם עתיק — שירים שלא [illegible]
23.05 פגישה בג'אז

גלי־צה"ל

16.50 [illegible]
16.15 ארבע אחרי הצהרים —
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.45 משלש — עימות יומי: ח"כ דן מרידור וח"כ יאיר צבן
19.05 פזמונים לכולכם
20.05 ראיון מיוחד עם האלוף אמנון שחק, ר' אגף המודיעין במטכ"ל
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת — הוויכוח על הסופר
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 תוצרת הארץ — פזמונים ישראליים
23.55 שיחות הצנות — עם אהרן גודרון, ראש המחלקה לעליית הנוער בסוכנות
00.05 ציפורי לילה — עם עדנה לוי

שידור קבוע

רשת א'

07.30 הוי שירים — פזמונים ישנים
08.05 [illegible]
09.05 [illegible]
09.30 [illegible]
10.30 רדיו קל — עברית קלה
11.10 [illegible]
11.30 השכלה הרשת לכל

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 [illegible]
09.05 [illegible]

10.10 [illegible]
11.30 [illegible]
12.10 [illegible]
13.00 [illegible]
14.00 [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 שירים ושיעורים
17.10 יומן לכלכלה
17.30 [illegible]

רשת ג'

06.05 [illegible]
07.05 [illegible]
09.05 מה, כבר השעה?
10.05 [illegible]
11.05 שעה תמימה
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק בימי חול
14.05 [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 [illegible]

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 [illegible]
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 [illegible]
10.05 [illegible]
11.05 [illegible]
13.05 [illegible] פזמונים ישראליים
14.05 [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 ארבע אחר הצהרים—שירים
17.00 ערב טוב ישראל

גלי צה"ל — שידורי אפ־אם

20.05 [illegible]
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 לילה לילה

תל־אביב

אורלי — צביעה בלב 4.30, 7.15, 9.30
[illegible] — 5.00, 7.15, 9.40; 11.45
אסתר — [illegible] 5.00, 7.15, 9.40
בית לסין — [illegible] 11.15
בן יהודה — אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — אוונטי פופולו 4.30, 7.15, 9.30
גת — [illegible] 5.00, 7.15, 9.30
דיזנגוף 1 — מונה ליזה 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2 — המכבסה היפהפיה שלי 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3 — נשיקת אשת העכביש 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דקל — צרות גדולות בצ'יינה טאון 7.15, 9.30
[illegible] — הטרמינייטור 7.30, 9.30, סרט חצות 12.00
הוד — שבט דוב המערות 4.30, 7.15, 9.30
חן 1 — [illegible] 2.30, 5.00, 7.30, 9.45
חן 2 — [illegible] 6.00, 7.25, 9.45
חן 3 — הצבע ארגמן 6.15, 9.15
חן 4 — [illegible] 11.00, 2.00, 5.00, 7.40, 9.30
חן 5 — שובו של הנוסע השמיני 11.00, 2.00, 4.25, 7.00, 9.45
[illegible] — שובר הלבבות 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — [illegible] 2.00, 5.00, 7.40, 9.40
לב 2 — בעקבות הדרך 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
לב 3 — [illegible] 2.00, 5.00, 7.40, 9.40
לב 4 — אותלו 2.00, 5.00, 7.20, 9.55
מוזיאון ת"א — "שואה"
[illegible] — [illegible] 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — [illegible] 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — מלכת הכיתה 4.30, 7.15, 9.30
[illegible] — 7.00, [illegible] 9.30
פאר — שתי אצבעות מצידון 5.00, 7.30, 9.30
פריז — [illegible] אדה 12.00, 2.00, 4.00; [illegible] 11.30 בלילה 7.15, 9.30
צפון — זכרונות אהבה מפירנצה 4.30, 7.00, 9.30
שחף — חנה והאחיות 4.30, 7.00, 9.30
[illegible] — 5.00, 7.15, 9.30
[illegible] — כולם נפלו על הראש 7.15, 9.30; [illegible] 11.45 בלילה
תל־אביב — [illegible] 4.30, 7.15, 9.30

נצרת עילית

מתנ"ס — [illegible] 9.15

כפר סבא

חן — [illegible] 7.00, 9.15
[illegible] — הצבע ארגמן 6.30, 9.00

ירושלים

אוריון — שבט דוב המערות 4.30, 7.00, 9.00
אוריטל — [illegible] 4.30, 7.00, 9.15
אור 1 — [illegible] בלילה 4.30, 7.00, 9.00
אור 2 — שובו של הנוסע השמיני 4.30, 9.00
[illegible] — 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — [illegible] 5.00, 7.00; 9.30
[illegible] 12.00
בנייני האומה — [illegible] 7.00, 9.00
הבירה — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.15
כפיר — חנה והאחיות 4.30, 7.00, 9.00
[illegible] — בעקבות הדרך 7.00, 9.00
[illegible] — 4.30, 7.00, 9.00
סינמטק 1 — [illegible] 16.00, [illegible] 19.00, [illegible] 21.30
סינמטק 2 — ירושלים: דיוקנה של עיר בתמונה, 19.00, מסע יום ארוך אל תוך הלילה 20.45
סמדר — מונה ליזה 7.00, 9.15
רון — [illegible] 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים — שואה חלק א' 1.00, חלק ב' 6.30

פתח־תקוה

היכל 1 — [illegible]
היכל 2 — חנה והאחיות 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3 — הצבע ארגמן 4.30, 6.45, 9.30

רמת־גן גבעתיים

[illegible] — 5.00, 7.30, 9.40
[illegible] — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
[illegible] — 7.30, 9.40
הדר — [illegible] 4.30, 7.00, 9.30
לילי — חנה והאחיות 7.15, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — [illegible] 5.00, 7.20, 9.40
גן 2 — נשיקת אשת העכביש 4.45, 7.00, 9.40
גן 3 — שלושה גברים ותינוק 5.00, 7.30, 9.40
גן 4 — [illegible] 5.00, 7.20, 9.40
[illegible] — הצבע ארגמן 6.45, 9.30

נתניה

[illegible] — חנה והאחיות 5.00, 7.00, 9.15
שרון — [illegible] 5.00, 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — [illegible] 4.00, 7.00, [illegible] 9.30

חיפה והסביבה

אורה — שבט דוב המערות 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — [illegible] 6.30, 9.00
אמפיתיאטרון — [illegible] 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — [illegible] 4.30, 6.45, 9.00
חן — [illegible] 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק — [illegible] 7.00, [illegible] 9.30
עצמון 1 — אהבה בשוקים 7.00, 9.15
עצמון 2 — מונה ליזה 7.00, 9.30
[illegible] — 7.00, 9.00
פאר — [illegible] 4.30, 7.00, 9.15
רון — [illegible] 4.30, 7.15, 9.30
שביט — חנה והאחיות 7.00, 9.00
רב גת 1 — [illegible] 4.30, 6.45, 9.15
רב גת 2 — כולם נפלו על הראש 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור [illegible] — [illegible] אדה 4.30, 7.00, 9.15
אורות — זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.15
בית העם — צביעה בלב 9.15
[illegible] — 9.15
[illegible] — 5.00, 7.00
[illegible] — 7.00, 9.15
[illegible] — 7.00, 9.15

חולון

מגדל — [illegible] 7.15, 9.30
ארמון — שתי אצבעות מצידון 7.30, 9.30
[illegible] — הטרמינייטור 4.30, 7.15, 9.30
[illegible] — שובו של הנוסע השמיני 4.30, 7.00, 9.30
מתנ"ס קריית שרת — [illegible] 4.00, [illegible] 7.15, 9.30

הרצליה

דוד — מלכת הכיתה 4.30, 7.15, 9.30
היכל — אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30
סלון דניאל — אבא יש רק אחד 7.15, 9.30
תפארת — צרות גדולות בצ'יינה טאון 7.15, 9.15

רחובות

בית העם — שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.15
חדר — הצבע ארגמן 4.30, 9.15
חן — שלגיה ושבעת הגמדים 4.30; נשיקת אשת העכביש 7.00, 9.15

בת־ים

אורנים — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
[illegible] — אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30

חדרה

חדרה — צביעה בלב 5.00, 7.00, 9.15
חוף — [illegible] 7.00, 9.15

קרית אונו

מתנ"ס — [illegible] 6.30, [illegible] 9.00

על שם נחום גולדמן

עיוני מחשבה והלכי רוח בקרב יהודי ארצות הברית היום

סימפוזיון בינלאומי בשפה האנגלית
במסגרת המושב השנתי של המועצה הבינלאומית של בית התפוצות

משתתפים: פרופ' יונתן־דניאל סרנה
פרופ' אמיל פאקנהיים
ח"כ שמחה דיניץ
ח"כ אבא אבן
מר מרדכי גזית

הסימפוזיון יערך בבית התפוצות ביום רביעי, 3 דצמבר 1986, בשעה 19.30

הכניסה עפ"י הזמנות בלבד

עיריית תל־אביב־יפו
חוק עזר לתל־אביב־יפו (סלילת רחובות) [illegible]
הודעה לפי סעיף 4

1. מודיעים בזה לכל בעלי הבתים והמגרשים שברחוב 2179 בקטע בין רח' ויסבורג (937) ורח' שוהם (860) שנכסיהם מסומנים כדלקמן ומספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, היינו לבעלי הנכסים בגוש 6624 חלקות: 397, 399, כי מועצת העיריה בישיבתה מיום 2.11.86 החליטה להרחיב ולסלול כביש אספלט קיים וצפוי, מדרכות בקטע האמור של רח' 2179, כביש ברוחב 9.0, מדרכה ברוחב 2.0 — 2.0 מ'.
2. מודיעים בזה לכל בעלי הבתים והמגרשים שברחוב [illegible] (275) בקטע המשתרע בין שלמה המלך ואבן גבירול, שנכסיהם מסומנים כדלקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, היינו לבעלי הנכסים בגוש 6953 חלקות: 64,11,69,73,74, בגוש 6217 חלקות: 300, 159, 117, 116, 639, 630, 626, 500, 301, 160, 119, 85, 15, כי מועצת העיריה בישיבתה מיום 2.11.86 החליטה להרחיב ולסלול כביש אספלט קיים וצפוי מדרכות בקטע האמור של רח' [illegible], כביש קיים ברוחב 7 מ' והרחבה ב־3.5 — 5מ'.
3. מודיעים בזה לכל בעלי הבתים והמגרשים שברחוב אבן גבירול (496) בקטע המשתרע בין רח' הדסה וככר מלכי ישראל (301), שנכסיהם מסומנים כדלקמן במספרי הגושים והחלקות לצורך הערכת מס הרכוש העירוני, היינו לבעלי הנכסים בגוש 6217 חלקות: 300, 626, 630, 639, 500, 116, 117, 159, 38, 569, 85, 328, 125, 88, 587, 320, 319, 15, כי מועצת העיריה בישיבתה מיום 2.11.86 החליטה להרחיב ולסלול כביש אספלט קיים וצפוי, מדרכות בקטע האמור של רח' אבן גבירול, כביש (הרחבה) ברוחב 4.0 — 2.0מ'.

הבימה התיאטרון הלאומי
הארץ עיתון לאנשים חושבים

עיריית תל־אביב יפו
מקיימים בשבת 6.12.86 ב־11.00
מוספשבת

בהשתתפות:
- מוחמד בסיוני — שגריר מצרים בישראל
- יעקב צור — שר הקליטה
- ח"כ רן כהן
- קטע מהסרט "אוונטי פופולו" וראיון עם הבמאי רפי בוקאי
- הצייר יוסי שטרן — על ספרו החדש
- ששי קשת
- נתן דטנר, אבי אוריה ועדי וייס — על הצגת מקהלת "אי הסכמה" של תאטרון באר שבע

מנחה: מיכאל הנדלזלץ

כרטיסים בקופת "הבימה" בימים א'־ה'. אין מכירת כרטיסים במקום בשבת. דמי כניסה: 8 ש"ח. הנחה 50% למנויי "הארץ" ו"הבימה" ולבעלי תעודת תושב, או תעודת קשיש של ת"א.

הארוע באדיבות
בית היוצר לספר הטוב
תצוגת הספרים בהבימה פתוחה מ־11 בבוקר עד 11 בלילה

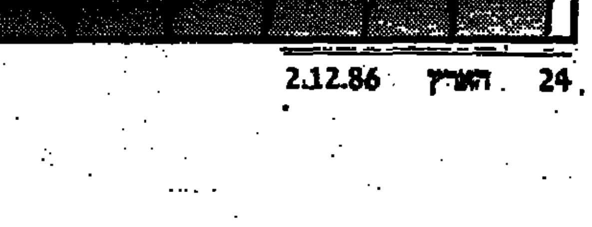

هكذا من الأصل